

VIEREMÄ

Tilinpäätös 2023

Kunnanjohtajan katsaus	1
1 Toimintakertomus	2
1.1 Kunnan hallinto.....	2
1.2 Henkilöstö.....	5
1.3 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys 2023	7
1.4 Kuntastrategia	11
1.5 Talous	16
1.6 Tilikauden tuloksen muodostuminen	22
1.7 Toiminnan rahoitus.....	23
1.8 Rahoitusasema ja sen muutokset.....	24
1.9 Kokonaistulot ja -menot.....	25
1.10 Ympäristötekijät	26
1.11 Muut ei-taloudelliset asiat	26
1.12 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä.....	26
1.13 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä.....	30
1.14 Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä	30
1.15 Kuntakonsernin toiminta ja talous.....	37
1.15.1 Kiinteistö Oy Vieremän Hakatalot.....	39
1.15.2 Vieremän Toimitilat Oy.....	40
1.15.3 Vieremän Lämpö ja Vesi Oy	43
1.16 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut	46
1.17 Tilikauden 2022 tuloksen käsittely.....	50
2 Talousarvion toteutuminen.....	51
2.1 Käyttötalouden tavoitteiden toteutuminen, määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen sekä tehtävien toimintakertomukset.....	51
2.1.1 Keskusvaalilautakunta	52
2.1.2 Tarkastuslautakunta	54
2.1.3 Kunnanhallitus	56
2.1.4 Sivistyslautakunta.....	76
2.1.5 Tekninen lautakunta	118
2.2 Investointien toteutumisvertailu.....	142
2.3 Tuloslaskelmaosan toteutuminen.....	147
2.4 Verotulojen toteutumisvertailu	148
2.5 Valtionosuuksien toteutumisvertailu.....	148

2.6	Käyttötalousosan ta:n toteutumisvertailu.....	149
2.7	Rahoitusosan toteutuminen.....	152
3	Tilinpäätöslaskelmat	153
3.1	Tuloslaskelma.....	153
3.2	Rahoituslaskelma	154
3.3	Tase	155
3.4	Konsernintuloslaskelma	157
3.5	Konsernin rahoituslaskelma.....	158
3.6	Konsernintase.....	159
4	Tilinpäätöksen liitetiedot.....	161
4.1	Tilinpäätöksen laskemista koskevat liitetiedot.....	161
4.2	Tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot	162
4.3	Tasetta koskevat liitetiedot	168
4.4	Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot	174
4.5	Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkiota ja intressitahotapahtumia koskevat liitetiedot 176	
5	Eriytetyt tilinpäätökset ja muut eriytetyt laskelmat.....	179
	Allekirjoitukset ja merkinnät.....	180
	Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista	181

Kunnanjohtajan katsaus

Venäjä on jatkanut laitonta hyökkäyssotaa Ukrainassa. Suomi on alusta asti tuominut jyrkästi Venäjän sotilaalliset toimet ja vastannut niihin osana Euroopan unionia. Suomen jäsenyys puolustusliitto NATO:ssa on seurausta muuttuneesta turvallisuusympäristöstä. Hyökkäys Ukrainaan sekoitti maailman talouden, muutti turvallisuustasapainoa ja ennen kaikkea aiheutti vakavaa inhimillistä kärsimystä. Israelin tapahtumien myötä maailman tilanne jännittyi entisestään. Vieremän elinkeinoelämä on kansainvälisesti linkittynyt, joten maailman tilanteen muutokset ovat näkyneet Vieremällä paikallisena epävarmuutena.

Suomen kokonaisturvallisuus muodostuu monen eri tahon yhteispanoksesta. Ruokahuollon kestävyys on yksi keskeisimmistä huoltovarmuuden kulmakivistä. Suomalaisen ruoan ja maatalouden omavaraisuuden arvostus on jännittyneen tilanteen vuoksi noussut, mutta maatalouden toimintaedellytysten turvaamiseksi on vielä paljon tehtävää. Vieremä on paikallisesti edistänyt maatalouden kestävyttä ja tuottavuutta biokaasukokonaisuuden suunnittelun ja toimeenpanon myötä. Vuosi 2023 jää historiaan Ylä-Savon ensimmäisen biokaasuterminaalin avajaisten myötä.

Vieremän kumppanuusyrittäjä on kansallinen esimerkki toimivasta teollisesta symbioosista. Kunta on yhdessä yritysten kanssa jatkanut alueen kehitystyötä myös vuonna 2023. Yrityksille toteutettiin tulevaisuuskartoitus, jossa tarkasteltiin tulevaisuuden mahdollisuuksia ja painopisteitä. Vuoden 2024 aikana selvityksen tulokset jalostuvat kehittämissuunnitelmaksi, jonka avulla Vieremän teollinen toimintaympäristö muotoutuu vastaamaan tulevaisuuden tarpeita. Vieremällä on tehty valtuuston tahtotilan mukaisesti läheistä yhteistyötä niin pienien kuin isojenkin yritysten kanssa. Vieremän palvelu- ja markkinointiryhmä on vakiinnuttanut toimintansa ja yhteistyö Vieremän yrittäjäyhdistyksen kanssa on viikoittaista. Vieremä palkittiin vuoden 2023 Pohjois-Savon yrittäjäystävällisimpänä kuntana, mikä on mainio osoitus onnistuneesta elinkeinopolitiikasta.

Vuoden 2023 talousarvio toteutui lopulta yli odotusten. Tulevaisuutta varjostaa kuitenkin Pohjois-Savon hyvinvointialueen alentunut suorituskyky ja uhka Vieremän terveyskeskuksen lakkauttamisesta. Tilanne on huolestuttava. Kuntalaki (1 §, 37 §) ja laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (6 §) velvoittavat kuntaa edistämään kuntalaisten hyvinvointia ja terveyttä. Sosiaali- ja terveyspalvelujen saatavuuden heikkenemisellä voi olla pitkäaikaisia negatiivisia seurannaisvaikutuksia kuntalaisten terveyteen. Peruspalvelujen romuttuminen vaarantaisi Vieremän kunnan tulevaisuuden. Palveluverkkoon ja palvelutuotantoon tehtävät ratkaisut on tehtävä suunnitelmallisesti kuntia, kuntalaisia sekä yrityksiä kuunnellen.

Vuosi 2023 meni Vieremän kunnan osalta toiminnallisesti ja taloudellisesti erinomaisesti. Lämmin kiitos kuntalaisille, yrityksille työntekijöineen, kunnan henkilöstölle, luottamushenkilöille ja kaikille yhteistyökumppaneille hienosta työstä.

Vieremällä 18.3.2024

Mika Suomalainen

kunnanjohtaja

1 Toimintakertomus

1.1 Kunnan hallinto

Vieremän kunnan organisaatio koostuu valtuustosta, jossa on 21 valtuutettua ja kunnanhallituksesta, jossa on seitsemän (7) jäsentä. Lakisääteisten kunnanhallituksen, tarkastuslautakunnan ja keskusvaalilautakunnan lisäksi kunnassa on sivistyslautakunta ja tekninen lautakunta. Kaavio kunnan hallinto-organisaatiosta on sivulla 4.

Valtuusto 1.8.2021-31.5.2025	
Valtuutettuja	21
Puheenjohtaja	Jari Ruotsalainen
I Varapuheenjohtaja	Jorma Heusala
II Varapuheenjohtaja	Mika Niskanen
Valtuuston paikkajakauma	
Keskusta	10
Vieremä 2000	5
Kokoomus	2
KD	2
PS	1
Vihreät	1
Kunnanhallitus	
Jäseniä	7
Puheenjohtaja	Juha Eskelinen
Varapuheenjohtaja	Veikko Heikkinen
Kunnanhallituksen paikkajakauma	
Keskusta	3
Vieremä 2000	2
Kokoomus	1
KD	1
Kunnanjohtaja	Mika Suomalainen
Toimialat ja johtajat	
Hallinto-osasto	Jenni Juntunen, 8.8.2023 alkaen Tiia Väänänen
Sivistysosasto	Eevariitta Mustonen
Tekninen osasto	Mikko Kajanus

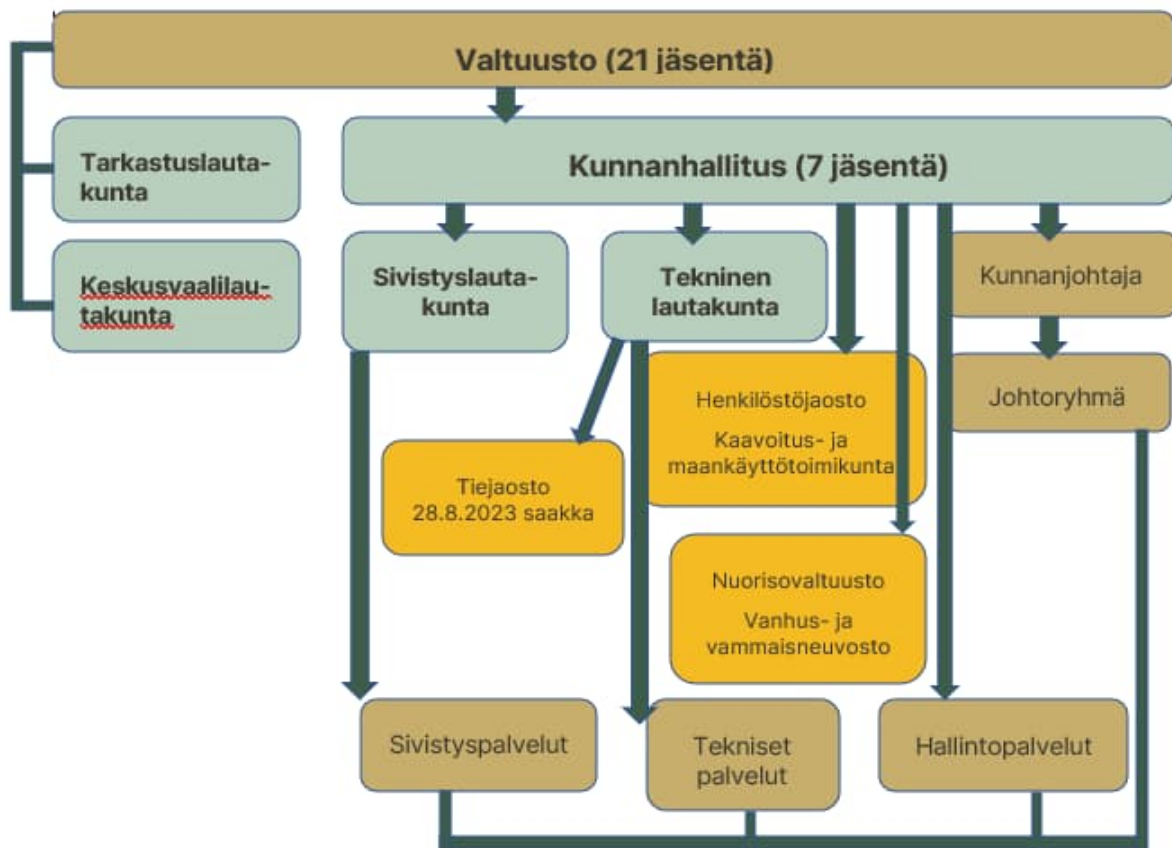

Tilivelvolliset viranhaltijat olivat vuonna 2023:

TULOSALUE / TULOSRYKSIKKÖ	TILIVELVOLLINEN
Yleishallinto	Hallintojohtaja
Talous- ja henkilöstöhallinto	Hallintojohtaja
Elinkeinojen kehittäminen	Kunnanjohtaja
Työllisyyspalvelut	Hallintojohtaja
Terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen	Hallintojohtaja
Maaseutupalvelut	Hallintojohtaja
Sivistystoimen hallinto	Sivistysjohtaja
Varhaiskasvatus	Varhaiskasvatuksen johtaja
Esiopetus	Sivistysjohtaja
Perusopetus	Sivistysjohtaja
Aamu- ja iltapäivätoiminta	Sivistysjohtaja
Lukiokoulutus	Lukion rehtori
Vapaa-aikapalvelut	Sivistysjohtaja
Kansalaisopisto	Kansalaisopiston rehtori
Kirjasto	Kirjastonjohtaja
Kulttuuri	Kansalaisopiston rehtori
Liikuntapalvelut	Liikuntasihtööri
Nuorisopalvelut	Vapaa-ajan ohjaaja
Teknisen hallinto	Tekninen johtaja
Yhdyskuntasuunnittelu	Tekninen johtaja
Kiinteistötoimi	Tekninen johtaja
Puistot ja yleiset alueet	Kiinteistöpäällikkö
Kunnallistekniikka	Kiinteistöpäällikkö
Tilapalvelut	Kiinteistöpäällikkö
Ruoka- ja siivouspalvelut	Ruokapalvelupäällikkö
Ruokapalvelut	Ruokapalvelupäällikkö
Siivouspalvelut	Siivoustyönohjaaja
Muu toiminta	Tekninen johtaja
Rakennusvalvonta	Rakennustarkastaja

Tilivelvolliset toimielimet:

- keskusvaalilautakunta
- tarkastuslautakunta (määrärahojen käytön osalta)
- kunnanhallitus
- sivistyslautakunta
- tekninen lautakunta

Kuva 1 Vieremän kunnan organisaatio 2023.

1.2 Henkilöstö

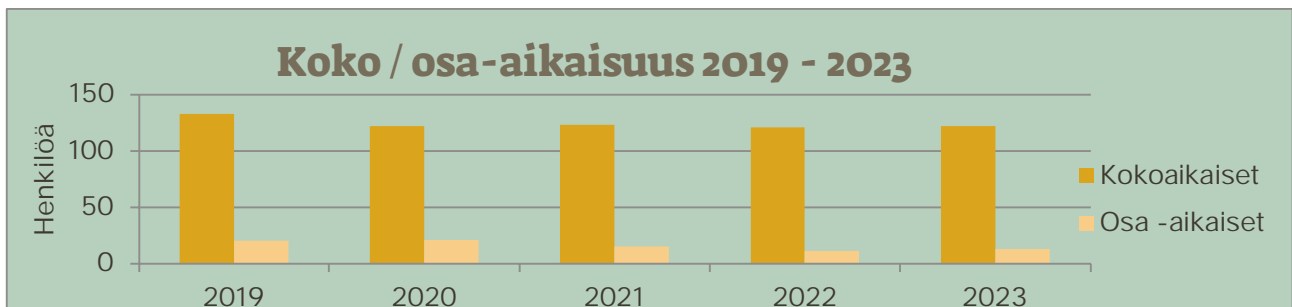
Vieremän kunnassa oli palvelussuhteessa 31.12.2023 yhteensä 135 henkilöä (vakinaisessa tai määräaikaaisessa työsuhteessa tai työllistettynä). Henkilöstön määrä nousi kolmella (3) henkilöllä edelliseen vuoteen verrattuna. Henkilöstön määrä nousi tasaisesti sivistys- ja teknisissä palveluissa. Henkilöstön määrä vastaavasti laski hallintopalveluissa, johtuen työllistettyjen määrästä.

Vakinaista henkilöstöä oli vuodenvaihteessa 107 henkilöä, määräaikaista henkilöstöä 23 henkilöä ja työllistettyjä viisi (5) henkilöä. Vakinaisen henkilökunnan suhteellinen osuus pysyi samalla tasolla edelliseen vuoteen verrattuna. Vuoden 2023 lopussa vakinaisia eli toistaiseksi voimassa olevassa palvelussuhteessa olevia oli 79,26 % (v. 2022 79,55 %), määräaikaaisia 17,04 % (18,18 %) ja työllistettyjä 3,70 % (2,27 %).

Osasto	Vakinaiset			Määräaikaaiset			Työllistetyt			Yhteensä		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023	2021	2022	2023	2021	2022	2023
Hallintopalvelut	11	11	10	2	4	1	1	3	4	14	18	15
Sivistyspalvelut	78	73	75	20	17	18	0	0	0	98	90	93
Tekniset palvelut	21	21	22	5	3	4	0	0	1	26	24	27
Yhteensä	110	105	107	27	24	23	1	3	5	138	132	135

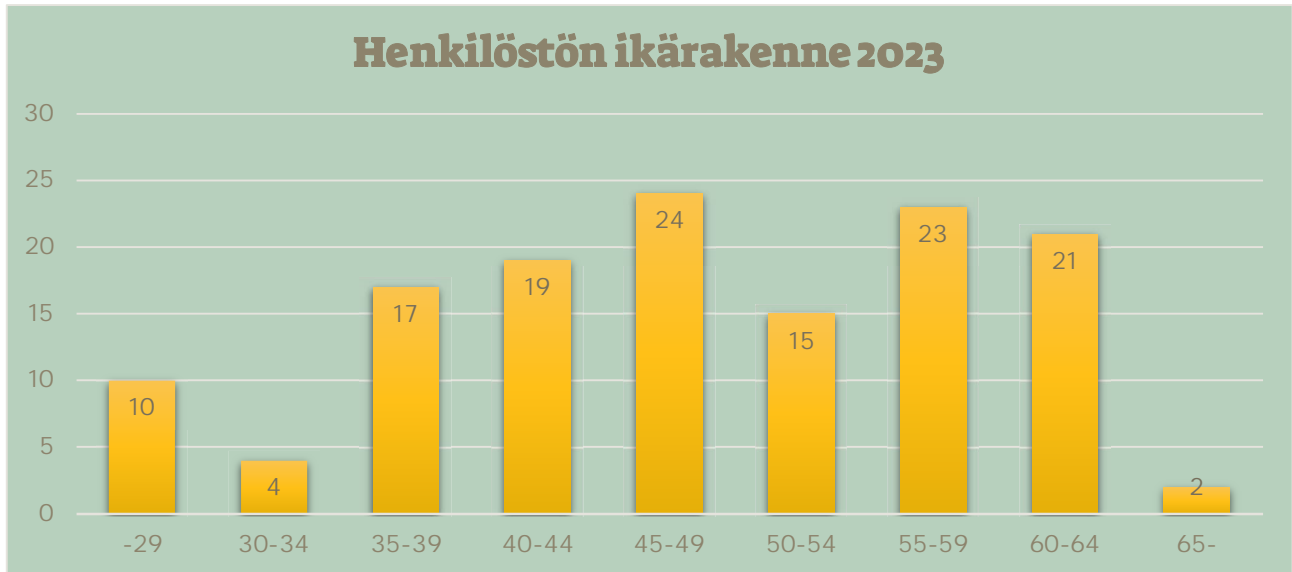
Kuva 2 Vieremän kunnan henkilöstö 31.12.2023

Vuodenvaihteessa 2023 kokoaikaaisia oli 90,37 % koko henkilöstöstä. Tarkastelujakson aikana kokoaikaisten suhteellinen osuus on pysynyt samalla tasolla aiempiin vuosiin verrattuna.

Kuva 3 Henkilöstön koko-/osa-aikaisuus 2019–2023 (lähde: Populus)

Henkilöstön ikärakenne kuvataan viiden vuoden välein. Henkilöstön keski-ikä oli vuoden 2023 lopussa 47,8 vuotta.

Kuva 4 Henkilöstön ikärakenne 2023 (lähde: Populus)

Sairauspoissaolopäiviä henkilöstölle kertyi yhteensä 2909 päivää vuonna 2023. Päivät lisääntyivät huomattavasti vuoteen 2022 verrattuna (2448 kalenteripäivää).

Kuva 5 Henkilöstön sairauspoissaolopäivät, yhteensä kalenteripäiviä (lähde: Populus)

Henkilöstökulut v. 2023 olivat kaikkiaan 6 841 287 euroa (v. 2022 6 769 010 euroa). Henkilöstökulujen toteuma oli 95,9 %. Henkilöstömenojen osuus kunnan kokonaismenoista oli kertomusvuonna 47 %. Henkilöstökuluista palkkojen ja palkkioiden osuus oli 5 473 775 euroa (v. 2022 5 177 015 euroa). Kokonaisuuteen kuuluu myös luottamushenkilöiden kokouspalkkiot ja ansionmenetyskorvaukset sekä viranhaltijoiden kokouspalkkiot, yhteensä 95 089 euroa (v. 2022 98 034 euroa), sekä työllistettyjen palkat 95 298 euroa (v. 2022 127 521 euroa). Henkilösivukulujen osuus v. 2023 oli 1 367 513 euroa (v. 2022 1 591 995 euroa).

Kertomusvuodelta laaditaan erillinen henkilöstökertomus, joka noudattaa Suomen Kuntaliiton suositusta henkilöstötilinpäätökseksi.

1.3 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys 2023

Yleinen taloudellinen kehitys

Taloukasvu on vaihdellut viime vuosien poikkeusoloissa voimakkaasti. Markkinoiden kysynnän ja tarjonnan kohtaanto-ongelmia on lisännyt Venäjän sota Ukrainassa. Inflaatiopiikki oli voimakkaimmillaan vuoden 2022 lopussa, minkä jälkeen inflaatio on kääntynyt vähitellen laskuun. Lokakuussa 2023 kuluttajahinnat nousivat 4,9 prosenttia edellisen vuoden vastaavasta ajankohdasta. Kuluttajahintaindeksin muutokseksi vuonna 2023 ennakoitaan yhä varsin korkeaa lukemaa, noin +6 prosenttia. Hintojen noususta iso osa tulee kuluvana vuonna korkokustannuksista ja palveluista.

Inflaation hillitsemiseksi keskuspankit ovat nostaneet lyhyessä aikaikkunassa toistuvasti ohjaukorkojaan. Tällä hetkellä rahoitusmarkkinoilla uskotaan kuitenkin siihen, että ohjaukorkojen nostot ovat päättyneet. Loppuvuoden aikana euriborin nousu on taittunut.

Korkojen nousu on heikentänyt kuluttajien luottamusta ja hidastanut osaltaan taloukasvua. Korkojen ja yleisen hintatason nousu välittyi nopeasti erityisesti asuntomarkkinoiden kysyntään. Hintojen lasku on välittynyt myös rakentamiseen.

Suomen talous on kääntynyt vuoden 2023 lopussa taantumaan. Vuoden kolmannella neljänneksellä bruttokansantuote supistui peräti 0,9 prosenttia edellisestä neljänneksestä ja taloukasvun odotetaan painuvan miinukselle myös vuoden viimeisellä neljänneksellä. Yritykset kärsivät rahoituskustannusten kasvusta ja pienenevästä kysynnästä, minkä lisäksi talouden luottamusindikaattorit laahaavat yhä heikoilla tasoilla. Bruttokansantuotteen volyymin vuosimuutoksen ennakoitaan supistuvan vuonna 2023 hieman, noin 0,2–0,5 prosenttia.

Ennakollisten tilastojen mukaan julkinen kulutus kasvatti alkuvuonna 2023 bruttokansantuotetta. Monissa suhdanne-ennusteissa julkisen kulutuksen määrän arvioidaan kasvavan tänä vuonna jopa 3–7 prosenttia. Yksityisen kulutuksen määrän ennakoitaan sen sijaan supistuvan noin 0,5 prosenttia. Vaikka palkankorotukset ovat nostaneet ansioita niin yhä ripeästi lisääntynyt inflaatio syö kotitalouksien reaaliansoita ja ostovoimaa.

Suomen vienti kärsii maailmantalouden kasvun hidastumisesta ja heikentyneestä kysynnästä. Teollisuuden uudet tilaukset ovat vähentyneet ja tilauskanta on supistunut, mikä viittaa teollisuustuotannon supistumiseen. Myös vientihinnat ovat laskeneet heikentäen vientiyritysten kannattavuutta. Suomen viennin määrän odotetaan supistuvan kuluvana vuonna noin 0,5–2 prosenttia. Maailmantalouden kasvunäkymät vuodelle 2024 ovat heikentyneet viime kuukausina. Kehittyneiden maiden bruttokansantuotteen ennakoitaan kasvavan ensi vuonna vain hieman.

Taloukasvun hiipuminen vuonna 2023 välittyi myös työllisyystilanteeseen, sillä työllisyyden vahvistuminen on päättynyt ja työttömyys on kääntynyt nousuun. Työttömyys on noussut erityisesti rakennusalalla. Pitkäaikaistyöttömyys on yhä korkeammalla tasolla kuin ennen koronapandemiaa, mutta viime kuukausina pitkäaikaistyöttömien määrä ei ole lisääntynyt. Heikentyneestä työllisyystilanteesta kertovat myös avoimien työpaikkojen määrän lasku, lomautusten kääntyminen nousuun sekä tehtyjen työtuntien väheneminen. Lomautettuja oli loka-kuussa selvästi enemmän kuin ennen koronapandemiaa. Varsin moni ala kärsii kuitenkin edelleen ammattitaitoisen työvoiman puutteesta. Se vaimentanee yritysten lomautuksia ja irtisanomisia heikkenevässä suhdanteessa. Lähde: Kuntaliitto: Joulukuun talouskatsaus. Minna Punakallio 13.12.2023

Kuntatalouden kehitys

Vuonna 2023 kuntien talouden rahavirrat muuttuivat, kun sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisvastuu, niitä vastaavat nettokustannukset sekä niitä vastaavat verotulot, investointivastuu ja osa lainakannasta siirtyivät hyvinvointialueille. Kuntien toimintamenot supistuivat sote-muutoksen vuoksi arviolta 50–60 prosenttia, mutta verotuloissa muutos oli verohäntien vuoksi pienempi.

Vuonna 2023 taloutta avittivat suuret poikkeuserät. Vanhempien verovuosien kunnallis- ja yhteisöverotulot maksuunpantiin vuonna 2023 korkeimmilla tuloveroprosenteilla ja yhteisöveron jako-osuuksilla. Nämä verotulot jäivät kertaluonteiseksi. Kuntaliiton arvion mukaan verohäntä ylittää jopa 1,4 miljardiin euroon vuonna 2023. Kunnille maksettiin ennakkollisen sote-siirtolaskelman mukaan myös noin 500 miljoonaa euroa liikaa valtionosuuksia, jotka ovat määrä perä takaisin valtiolle lähivuosina.

Rahoitusmarkkinoiden kireä tilanne heijastui kuntasektorin korkokuluihin, jotka kasvoivat noin 150 miljoonalla. Kuntien lainakannan keskimääräiset korkokulut kasvoivat kuitenkin huomattavasti markkinakorkoa hillitymmiin. Korkokulujen kasvulta on suojannut pääosin kiinteistökoisten lainojen käyttäminen. Korkokulujen voidaan olettaa kasvavan lähivuosina, kun kiinteistökoisten lainojen korot tulevat tarkistettavaksi, vaikka markkinakorot ovatkin laskeneet huipuistaan.

Soten taloudelliset vaikutukset alkavat selkeytyä vasta vähitellen, mutta tilinpäätösarviot kertovat kuntakentän taloudellisen eriytymisen jatkumisesta viime vuonna. Tilikauden tulos oli paras yli 100 000 asukkaan ja 20 000–100 000 asukkaan kunnissa, kun taas pienemmissä kunnissa tulos oli selkeästi heikompi. Aivan pienimmissä, alle 5 000 asukkaan, kunnissa tilikauden tulos jopa heikkeni vuodesta 2022.

Vaikka kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätösarviotiedot vuodelta 2023 jäivät hieman odotuksista, kokonaisuutena kuntatalouden tunnuslukuja voidaan pitää vahvoina. Kuntatalous saavutti viiden vuoden tauon jälkeen tasapainon, kun investoinnit huomioiva rahoitusjäämä nousi 200 miljoonan euron ylijäämään. Sitä aikaisemmin kuntatalous oli tasapainossa vuonna 2006. Myös tilikauden tulos nousi poikkeuksellisen vahvalle tasolle: 1,8 miljardiin euroon.

Kuntien vahva tilikauden tulos ohjautuu siis nopeasti kasvaneiden investointien rahoittamiseen. Kunnat käyttivät ylijäämäänsä myös lainakannan vähentämiseen alustavan arvion mukaan yhteensä 300 miljoonalla eurolla. Kuntien lainakanta on pienentynyt jo toista vuotta peräkkäin. Lähde: Kuntaliitto: Kuntatalous asettui tasapainoon vuonna 2023 - taloutta avittivat huomattavat poikkeuserät

Väkiluku

Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan vuoden 2023 lopussa Vieremän kunnan asukasmäärä oli 3 389. Asukasmäärä on laskenut tasaisesti kymmenen vuoden ajan. Asukasmäärät ovat vähentyneet niin Ylä-Savossa, kuin myös koko maakunnassa. Asukasmäärän vähenemiseen vaikutti kuolleisuuden ohella negatiivinen muuttoliike. Kokonaismuutos väestössä oli -38.

	2021	2022	2023
Vieremä	3 490	3 427	3 389
Ylä-Savo	51 595	50 645	50 185
Pohjois-Savo	248 363	247 694	248 176
Koko maa	5 548 241	5 565 519	5 604 558

Kuva 6 Väkiluku vuosina 2021–2023 (Lähde: Tilastokeskus / Pohjois-Savon kuntien väestönmuutosten ennakkotiedot tammi-joulukuu 2023)

Syntyneet	25
Kuolleet	48
Kuntien välinen tulomuutto	136
Kuntien välinen lähtömuutto	178
Maahanmuutto	29
Maastamuutto	3
Kokonaismuutos	-38

Kuva 7 Väestön muutokset Vieremällä vuonna 2023 (Lähde: Tilastokeskus/Pohjois-Savon kuntien väestönmuutosten ennakkotiedot tammi-joulukuu 2023)

Väestön ikärakenne

Vieremän osalta väestön ikärakenne mukaili edellisen vuoden tapaan Ylä-Savon ja Pohjois-Savon vastaavia osuuksia väestöstä. Ikäryhmittäin tarkasteltuna 0–14-vuotiaita (14,3 %) oli Vieremällä suunnilleen saman verran suhteessa Ylä-Savon seutukuntaan (13,8 %) ja Pohjois-Savon maakuntaan (14,0 %). Koko maassa vastaava prosenttiosuus oli hieman korkeampi eli 15,1 %.

Työikäisten 15–64-vuotiaat osuus väestöstä oli 57,7 %, mikä oli samansuuntainen Ylä-Savon 54,7 % ja Pohjois-Savon 59,2 % vastaavien osuuksien kanssa, osuus on 4 % pienempi kuin koko maan keskiarvo 61,6 %.

Vieremäläisten yli 65-vuotiaiden osuus väestöstä oli vuoden 2022 lopussa 28,0 % ollen korkeampi suhteessa valtakunnalliseen 23,3 % lukemaan. Ylä-Savon vastaava osuus oli 31,4 % ja Pohjois-Savon maakunnassa 26,8 %.

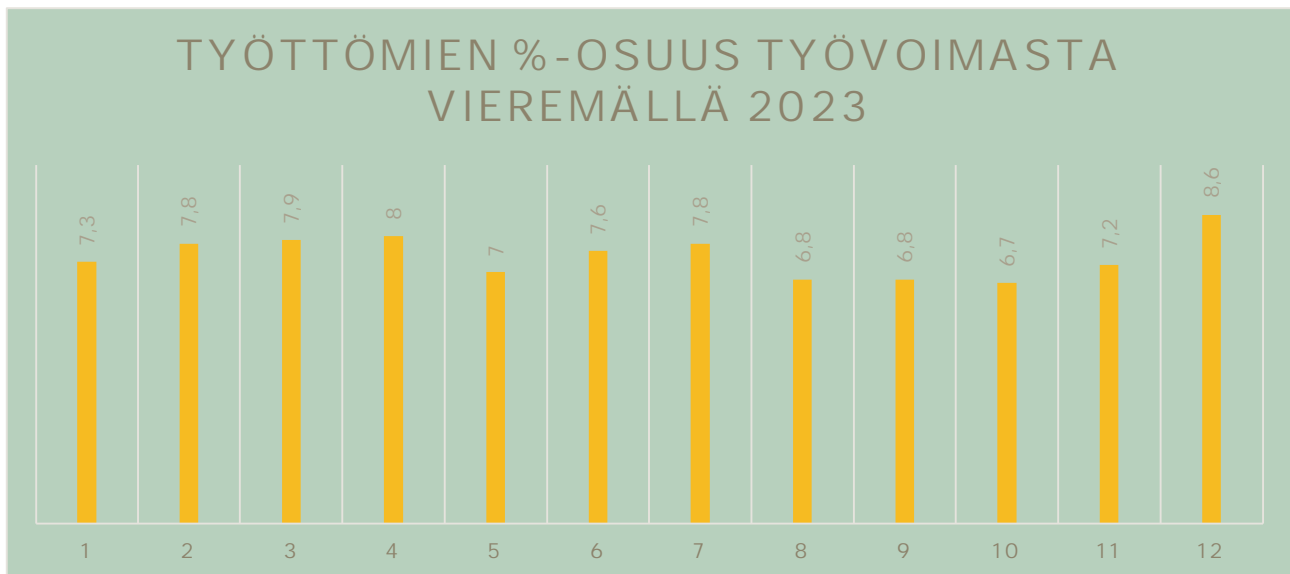

	0-14v	15-64v	65v-
Vieremä	14,3	57,7	28
Ylä-Savo	13,8	54,7	31,4
Pohjois-Savo	14	59,2	26,8
Koko maa	15,1	61,6	23,3

Kuva 8 Väestön ikärakenne 31.12.22 (Lähde: Tilastokeskus PX-Web > kuntien_avainluvut_2022)

Vieremän työttömyysprosentti

Vuoden 2023 lopussa työttömyysprosentti Vieremällä oli 8,6 (v. 2022 oli 7,6). Työttömyysprosentti on ollut Pohjois-Savon alueella alhaisimpia vuoden 2023 aikana. Alimmillaan työttömyysprosentti oli lokakuussa ollen 6,7. Korkeimmillaan työttömyysprosentti oli joulukuussa (8,6). Syys- ja lokakuussa työttömyystilastoista ovat poistuneet kesätauolla olleet ja/tai opintonsa aloittaneet opiskelijat.

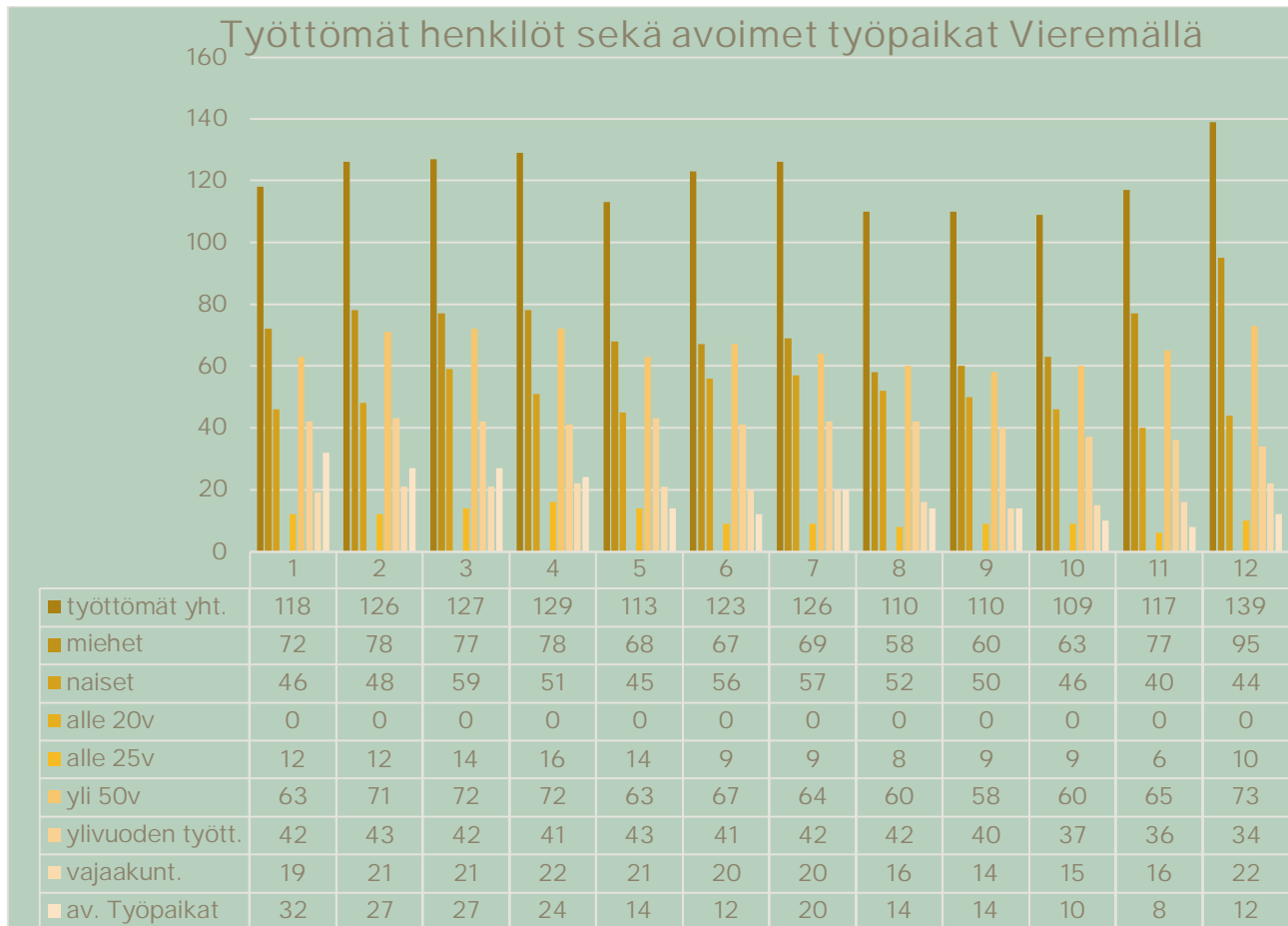
Kuva 9 Työttömien %-osuus työvoimasta Vieremällä vuonna 2023 (Lähde: Työllisyyskatsaus)

Tarkasteltaessa työttömyyttä ja avoimia työpaikkoja vuonna 2023, oli työttömien työnhakijoiden määrä korkeimmillaan joulukuussa (139 henkilöä, v. 2022 vastaava ajankohta; 135 henkilöä). Alimmillaan työttömien työnhakijoiden määrä oli lokakuussa (109 henkilöä). Kuukausittainen keskiarvo vuodelle 2023 oli 121 työtöntä työnhakijaa ja työttömyysprosentti oli keskimäärin 7,5. Avoimia työpaikkoja oli eniten tammikuussa (32) ja vähiten marraskuussa (8), keskiarvo työpaikkojen suhteen vuodelle 2023 oli keskimäärin 18 avointa työpaikkaa kuukausittain. Edellisvuoteen verrattuna työpaikkoja oli vähemmän avoimena koko vuoden 2023 ajalla.

Vuoden 2023 keskiarvoja työttömistä työnhakijoista tarkasteltaessa, oli alle 25-vuotiaita nuoria 11 eli 9,09 % (vuonna 2022; 5,98 %). Alku- ja loppuvuoden osalta alle 25-vuotiaiden työttömyysprosenttiin vaikuttavat oppilaitoksista valmistuminen ja työttömäksi työnhakijaksi ilmoittautuminen. Opiskeluiden kesätauko näkyy puolestaan kesäkuukausien työttömyysluvuissa, myös tammikuussa aloittaneiden alokkaiden armeijan loppuminen (6kk) näkyy omalta osaltaan kesäajan tilastoissa työttöminä työnhakijoina. Alle 20-vuotiaiden osuus työttömistä työnhakijoista ei ollut raportoitavissa (alle viisi (5) henkilöä kuukausittain).

Yli 50 -vuotiaita työttömistä työnhakijoista oli 54,55 % (ka) ja yli vuoden kestänyt työttömyys oli 33,06 % työttömistä (ka), vuonna 2022 vastaava luku oli 40,2 %. Työttömistä työnhakijoista vajaakuntoisten keskiarvo oli 15,70 %.

Kuva 10 Työttömät henkilöt sekä avoimet työpaikat Vieremällä vuonna 2023 (Lähde: Työllisyyskatsaus)

1.4 Kuntastrategia

Kuntastrategiassa esitetään Vieremän kunnan tavoitteet strategiakaudelle 2022–2025. Kunnan toimintaa ohjaavat yhteiset arvot; yhteistyökykyisyys ja avoimuus, yritysystävällisyys, asukaslähtöisyys, itsenäisyys, tasapuolisuus ja oikeudenmukaisuus.

Vieremän kunnan vahvuuksia ovat metalli- ja teknologiateollisuus, vahva maatalous, kattavat peruspalvelut ja työpaikkaomavaraisuus. Haasteena on työvoiman riittävyys kehittyvän elinkeinoelämän tarpeisiin.

Vieremä haluaa profiloitua metalli- ja teknologiateollisuuden ja maatalouden vireänä keskittymänä. Uusia työpaikkoja voidaan luoda vain tukemalla ja kehittämällä elinkeinoelämää, mikä mahdollistaa palveluiden ylläpidon ja kehittämisen. Kunnan houkuttelevuuden kannalta keskeistä on hyvät lähipalvelut, markkinointiyhteistyö yritysten kanssa, hyvät harrastusmahdollisuudet sekä riittävä asunto- ja tonttitarjonta.

Hyvinvointialueiden toimeenpanon myötä kunnan tehtävä painottuu entistä enemmän kunta-laisten terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseen, ennaltaehkäisevään työhön. Tämä edellyttää

erityisesti sitä, että kuntalaiset kokevat olonsa Vieremällä turvalliseksi ja viihtyisäksi. Kunnan tulee panostaa ihmisen elinkaaren kattavien liikunta- ja kulttuuripalveluiden turvaamiseen ja varhaiskasvatukseen sekä perus- ja lukio-opetuksen on oltava edelleen laadukasta ja ajanmukaista.

Vieremän kunnan visiona on olla Pohjois-Savon maakunnan metalli- ja teknologianteollisuuden keskus, jossa on erinomaiset mahdollisuudet hyvinvointiin, asumiseen ja yrittämiseen. Vieremä on maatalouden ja siihen liittyvän biotalouden innovatiivinen edelläkävijä ja Vieremä on aktiivinen toimija ja vaikuttaja Ylä-Savon seutukunnassa ja Pohjois-Savon maakunnassa.

Strategisten tavoitteiden toteuma

Koko kuntaa koskevat strategiset tavoitteet ovat vahva elinkeinoelämä, elinvoimainen kunta, hyvinvoiva kuntalainen, ammattitaitoinen ja motivoitunut henkilöstö sekä tasapainoinen kuntatalous. Toimielinkohtaiset tavoitteet ja toteumatiedot on esitelty käyttösunnitelmien toteumaraporteissa kappaleessa 2.1.

Tavoite	Mittari	Nykytila/toimenpide	Tavoite 2022–2025	Toteuma 31.12
Vahva elinkeinoelämä	Metalli- ja teknologianteollisuuden yritysten määrä Maitotilojen määrä Opiskelupaikkojen määrä Palvelu- ja markkinointiryhmän koontumiset	Vieremän osalta väestön vähentyminen on viime vuosina tasaantunut hyvän työllisyystilanteen johdosta. Vahva elinkeinorakenne, uudet työmuodot tarjoavat Vieremälle mahdollisuuksia positiiviseen väestökehitykseen. Toimivat kuljetukset satamiin ja muihin logistiikan solmu-kohtiin ovat teollisuuden elinehto. Vieremän on pysyttävä osaltaan turvaamaan logistiikan toimintaedellytykset. Koko kunnan kattavan tieverkoston ylläpito on maatalouden ja yritystoiminnan kannalta tärkeää. Hyvä tieverkko	Metalli- ja teknologianteollisuuden yritysten toiminnan laajentuminen on kunnan keskeinen elinkeinoelämän tavoite. Olemassa olevien sekä syntyvien yritysten toimintamahdollisuuksia tuetaan siten, että yrittämisen edellytykset ovat hyvät Vieremällä. Maatalouselinkeinon tunnettavuuteen, ympäristöystävällisyyteen, tuotavuuden parantamiseen, toimintaedellytysten tukemiseen ja alan koulutuksen turvaamiseen Ylä-Savossa panostetaan. Palveluyritykset ovat tärkeä osa kunnan elinkeinorakennetta. Niin julkisten kuin	Vieremän kunta on edistänyt aktiivisesti paikallista elinkeinoelämää. Seudullista yhteistyötä on tehty naapurikuntien kanssa suoraan ja hankkeiden kautta. Työkäisen väestön hyvinvointia edistävän ESR-hankeen käytänteet ovat vakiintuneet. Vieremän kunta valittiin Pohjois-Savon yritysystävällisimmäksi kunnaksi vuonna 2023. Maatalouselinkeinon osalta tuottajaintoien alhaisuus sekä tuotantokustannusten nousu ovat vaikuttaneet alan kannattavuuteen. Vieremäläiset tilat ovat selvinneet tilanteesta kuitenkin kohtuullisen hyvin ja ovat edelleen kehittäneet toimintaansa. Maitotilojen

		<p>mahdollistaa myös kylien pitämisen.</p> <p>Vieremällä pitää kehittää kevyen liikenteen mahdollisuuksia niin kunnan sisällä kuin lähialueellakin. Keskeinen väylähanke on Vieremän ja Iisalmen välinen kevyen liikenteen yhteys.</p> <p>Luontoarvot ja elinkeinoelämän tavoitteet on kyettävä yhdistämään kestäväällä tavalla.</p> <p>Maatalouteen kytkeytyvä biotalous ja robotiikka ovat tulevaisuuden mahdollisuuksia. Maatalouden on säilyttävä monimuotoisena ja koostuttava erikoisista tiloista, jotka sijoittuvat koko Vieremän kunnan alueelle.</p>	<p>yksityistenkin lähipalveluiden toimivuus ja saatavuus varmistetaan. Palveluyritysten kanssa tehtävää yritysyhteistyötä ja markkinointia kehitetään.</p> <p>Juna- ja maantieteyksien seudullisen kehittäminen ja oman tieverkon kunnan ja kattavuuden turvaaminen on välttämätöntä kilpailukykyisen toimintaympäristön turvaamiseksi.</p> <p>Työvoiman saatavuuteen ja osaamisen kehittämiseen panostetaan yhdessä yritysten, oppilaitosten ja Ylä-Savon kuntien kanssa.</p>	<p>määrä on edelleen vähentynyt.</p> <p>Vieremän biokaasuterminaali avattiin marraskuussa 2023.</p>
<p>Elinvoimainen kunta</p>	<p>Vapaiden tonttien ja hyväkuntoisten asuntojen määrä</p> <p>Oppimistulokset</p>	<p>Väestökehitys ja tähän liittyvä asunto- ja tonttitarjonta ovat selkeitä kehittämisalueita. Taajaman yleisilme ja harrastusmahdollisuudet on viime vuosina parantunut huomattavasti, mutta kehittämismahdollisuuksia on edelleen olemassa. Matkailun kasvaminen edellyttää pienyrittäjien, kunnan ja paikallisten asukkaiden laaja-alaista yhteistyötä. Koronakriisistä nousvien yritysten kehittämishankkeen tuloksena kuntaan on</p>	<p>Vieremän taajaman ja kylien yleisilme on siisti ja viihtyisä</p> <p>Kunnasta löytyy tontteja ja hyväkuntoisia asuntoja eri elämänvaiheissa oleville ihmisille.</p> <p>Yritysten kanssa tehdään rekrytointiyhteistyötä, johon yhdistyy myös kunnan markkinointi.</p> <p>Varhaiskasvatus sekä esi-, perus- ja lukio-opetus pidetään korkeatasoisena ja nykyaikaisena.</p> <p>Vieremä tukee paikallisia tapahtumia</p>	<p>Vieremän taajama ja kylien yleisilme on saanut kiitosta kuntalaisilta.</p> <p>Asunto- ja tonttitarjonta on hyvä.</p> <p>Rekrytointiyhteistyötä vasta käynnistellään.</p> <p>Opetus on korkeatasoista ja lukio pärjää maakunnallisessa vertailussa.</p> <p>Kunta on osallistunut paikallisiin tapahtumiin ja niiden tukemiseen sekä markkinointiin.</p> <p>Uudet kotisivut julkaistiin 4.12.2023.</p>

		muotoutumassa selkeä toimintamalli palveluyritysten ja kunnan yhteistyölle, mikä osaltaan parantaa tietoisuutta paikallisista palveluista ja edistää kunnan markkinointia.	ja hyödyntää niitä markkinoinnissaan. Vieremä edistää sähköisten palvelujen ja tiedottamisen käyttöönottoa sekä monipaikkaisen- ja paikkariippumattoman työn edellytyksiä kunnassa	
Hyvinvoiva kuntalainen	Osallistuvan budjetoinnin ideoiden määrä ja äänestysaktiivisuus Liikuntapaikkojen kävijämäärä Kulttuuritapahtumiin osallistuvien määrä	Hyvinvointialueuudistuksen myötä kunnan rooli perinteisenä yhteisönä, johon kuntalaiset ja yritykset voivat kokea sitoutuvansa, korostuu. Tämä edellyttää kunnan palveluiden ja identiteetin ylläpitoa ja kehittämistä.	Päivittäisen elämisen palvelut ovat korkeatasoisia ja kätevästi kaikkien saavutettavissa. Liikuntapaikat ovat ajanmukaisia ja hyvässä kunnossa. Luontoon pääsemistä ja siellä tapahtuvaa turvallista liikkumista edistetään. Vieremän kunnan ilmasto-ohjelmassa esitetään kunnan ilmastotavoitteet ja niiden mittaaminen selkeästi. Ilmasto-ohjelmalla mahdollistetaan ilmastotavoitteiden ja elinkeinoelämän tarpeiden kestävä yhteensovittaminen. Kulttuuripalvelut ovat asukaslähtöisiä, monipuolisia ja kaikkien saatavilla. Kuntalaisilla on mielekästä tekemistä ja mahdollisuus koontua turvallisessa ympäristössä vapaa-aikanaan. Uudet kuntalaiset otetaan ystävällisesti vastaan ja heidän kotoutumistaan huolehditaan	Osallistuvan budjetoinnin kautta kuntalaisten osallisuutta on saatu nostettua. Vuonna 2023 osallistuvan budjetoinnin kautta toteutettiin Mykänlammen kehittäminen, jonka myötä lammen seudusta on tullut monipuolinen liikunta- ja ulkoilu- ja makkarapaikka kuntoportaineen ja makkarapaikoinneen. Liikuntapaikkojen kävijämäärät ovat nousseet ja kunnassa on järjestetty niin kunnan kuin yritysten/yhdistysten toimesta monenlaisia tapahtumia, joissa osallistujia määrä on ollut runsasta. Vieremän mielen-terveysindeksi (99,2) on maan keskiarvoa (100) parempi ja Vieremä on saavuttanut sen toisena kuntana Pohjois-Savossa Joroisten kanssa.

			tarpeen mukaan yhdessä yritysten, oppilaitosten, yhdistysten ja seutukunnallisen maahanmuuttopalvelun kanssa.	
Ammattitaitoinen ja motivoitunut henkilöstö	Henkilöstökyselyn tulokset, sairauspoissaolojen määrät	Henkilöstön motivoimiseen tulee panostaa ja työterveyshuollon kanssa on pidettävä tiiviisti yhteyttä. Työkyvyn heikentyessä toimitaan varhaisen välittämisen mukaan. Tarjotaan henkilöstölle mielenkiintoisia tyhy-mahdollisuuksia. Tuodaan esille ja tarjotaan koulutusmahdollisuuksia. Toimiva ja henkilöstöä tukeva esihenkilötyö on avainasemassa.	<p>Vieremän kuntakonsernin tärkein voimavara on ammattitaitoinen ja motivoitunut henkilöstö. Henkilöstöjohtamisen toiminta-ajatus on: Tyytyväinen työntekijä on tehokkain.</p> <p>Henkilöstön kehittymistä ja viihtymistä tuetaan asettamalla yhdessä realistisia tavoitteita ja luomalla edellytykset tavoitteisiin pääsemiseksi. Osaaminen varmistetaan henkilöstön täsmäkoulutuksilla.</p> <p>Vieremän kunnassa saa tuoda esille omat mielipiteensä ja yhteisiin sovittuihin tavoitteisiin pitää sitoutua tinkimättömästi.</p> <p>Rekrytoinnissa kiinnitetään huomiota ihmissuhde- ja työyhteisötaitoihin muun osaamisen rinnalla. Rekrytointeja tarkastellaan pitkäjänteisinä investointeina tulevaisuuteen. Vieremän kunnassa palkkaus ja työskentelyolosuhteet ovat kilpailukykyisiä.</p>	<p>Vuoden 2023 henkilöstökyselyn tuloksista on nostettu kunnan toiminnan kehittämisen ja työntekijöiden hyvinvoinnin parantamisen painopisteeksi vuodelle 2024 seuraavat asiat:</p> <ul style="list-style-type: none">- työturvallisuuden kehittäminen-henkilöstön tasa- puolinen kohtelu- palautteen antaminen <p>Sairauspoissaolojen määrän kasvuun vaikuttanut edelleen korona. Etätyön tekeminen kaikissa ammattiryhmissä ei ole mahdollista.</p> <p>Vieremän kunnan työterveyspalveluiden palveluntuottaja vaihtui vuoden vaihteessa 2023–2024 Terveystalon irtisanoessa sopimuksen yksipuolisesti kesällä 2023. Jatkossa palvelut tuottaa Pihlajalinna.</p> <p>Laaja Terveysturva vakuutus on arvostettu lisäpalvelu työntekijöille.</p>

Tasapainoinen kuntatalous	Tilikauden ylijäämä Vuosikate, % pois-toista	Talouden pitäminen tasapainossa, alijäämää ei synny Investoinneissa huomioidaan vuosikatteen kehittymisen pitkällä aikavälillä, vuosikate riittää kattamaan pois-tot	Kunnan investoinnit ovat tarkoituksenmukaisia ja talous pidetään tasapainossa.	Toteutunut
---------------------------	---	---	--	------------

1.5 Talous

Vuoden 2023 alkuperäinen talousarvio oli 722 963 euroa ylijäämäinen. Talousarviota päivitettiin kertaalleen joulukuussa. Joulukuun valtuustossa tehtyjen talousarviomuutosten jälkeen tilinpäätösennusteen tulos oli 1 232 290 euroa ja ylijäämä noin 1 443 231 euroa.

Tuloslaskelmassa vuodelta 2023 toimintatuottojen kertymä on noin 1,8 miljoonaa euroa (124 % muutettuun talousarvioon verrattuna). Myyntituotot (140 %), tuet ja avustukset (132 %) sekä muut toimintatuotot (125 %) toteutuivat ennakoitua paremmin, sen sijaan maksutuotot (93 %) jäivät hieman budjetista.

Tuloslaskelmassa vuodelta 2023 toimintakulujen kertymä on noin 12,4 miljoonaa euroa (97 %). Henkilöstökulut olivat 6,8 miljoonaa euroa ja alittivat kokonaisuutena talousarvion noin 293 000 eurolla (toteuma 95,9 %). Aineet, tarvikkeet ja tavarat ostot kokonaisuutena toteutui lähestulkoon suunnitellusti (toteuma 98,7 %). Avustukset (75 %) ja muut toimintakulut (70 %) alittivat arvioidun talousarvion selvästi. Palvelujen ostot (106 %) toteutuivat hieman yli talousarvion.

Toimintakate on noin 733 000 euroa parempi kuin päivitettyssä talousarviossa, mikä johtui toimintatuottojen ennakoitua paremmasta toteumasta ja toimintamenojen toteutumisesta alle budjetin.

Verotulojen kertymäksi alkuperäisessä budjetissa arvioitiin 9 000 000 euroa. Lopulta verotulojen kertymä oli yhteensä noin 9 133 384 euroa, josta kunnallisveron osuus 5 320 397 euroa, yhteisöveron osuus 2 727 301 euroa ja kiinteistöveron osuus 1 085 685 euroa. Yhteisöveroja kertyi noin 247 000 euroa vähemmän alkuperäiseen talousarvioon verrattuna.

Valtionosuuksien kertymä oli lopulta noin 4 131 793 euroa, mikä oli noin 232 000 euroa alkuperäistä arviota enemmän.

Rahoitustuotot- ja kulut toteutuivat ennakoitua paremmin (toteuma 103,4 %), mikä johtui pääasiassa ennakoitua paremmista osinkotuotoista. Savon Energia Holding maksoi osinkoa 388 739 euroa ja tytäryhtiöistä Toimitilat Oy 50 000 euroa. Rahoitustuotot ja -kulut olivat kokonaisuudessaan 397 180 euroa.

Vuosikate kertomusvuodelta oli noin 3 122 224 euroa eli 1 380 873 euroa parempi kuin alkuperäisessä talousarviossa.

Poistot toteutuivat hieman alle talousarvion ja olivat 1 107 505 euroa (93 %).

3 122 224 euron vuosikatteen ja 1 107 505 euron poistojen jälkeen tilikauden tulos on 2 014 719 euroa. Poistoeron, varausten ja rahastojen muutosten jälkeen tilikauden ylijäämä on 1 245 367 euroa. Vuotta aikaisemmin tilikauden 2022 tulos oli 3 424 903 euroa ja ylijäämä 1 553 083 euroa.

Taseessa oli 31.12.2023 edellisiltä tilikausilta ylijäämää 11 002 644,12 euroa. Kun kertyneeseen ylijäämään lisätään vuodelta 2023 kertyvä ylijäämä, 1 245 367,09 euroa, on kunnan taseessa 31.12.2023 tilanteessa ylijäämää yhteensä 12 248 011,21 euroa.

Kunnan omavaraisuusaste oli 80,9 % (edellisvuonna 80,7 %). Kunnan suhteellinen velkaantuneisuus oli 48,9 % (edellisvuonna 25,4 %).

Lainamäärä oli vuoden 2023 lopussa noin 1616 euroa/asukas, kun se vuoden 2022 lopussa oli 1733 euroa/asukas. Uutta pitkäaikaista lainaa ei nostettu 2023 aikana ja aikaisempina vuosina otettuja lainoja lyhennettiin 462 500 eurolla. Kunnan lainakanta laski 5,475 milj. euroon (vuonna 2022 5,938 milj. euroa). Lyhytaikaista lainarahoitusta maksuvalmiuden turvaamiseksi ei käytetty vuonna 2023.

Kunnan lainasaamiset olivat 2023 vuoden lopussa 0,374 miljoonaa kun vastaava summa oli edellisvuoden lopussa 0,431 miljoonaa euroa.

Konsernin omavaraisuusaste nousi edellisestä vuoden 50,9 %:sta 63,2 %:iin.

Konsernin lainamäärä €/asukas laski 5745 euroon (vuonna 2022 8660 euroa). Konsernin lainakanta laski 19,470 milj. euroon (vuonna 2022 29,677 milj. euroa).

Tunnuslukujen myönteiseen kehitykseen on vaikuttanut sote-kuntayhtymien poistuminen kuntakonsernista.

Konsernin osuus näiden kuntayhtymien korollisesta vieraasta pääomasta 31.12.2022 oli noin 7,671 euroa (2 238 euroa/asukas).

Kunnan ja konsernin talouden tunnuslukujen kehitys kertomusvuodelta 2023 ja sitä edeltäneeltä vuodelta 2022 on esitetty erikseen tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja taseen yhteydessä.

Verotulot ja valtionosuudet

Kertomusvuoden 2023 yhteenlasketut verotulot toteutuivat lähes talousarvion mukaisesti.

Alkuperäisessä talousarviossa verotuloja oli arvioitu 9 000 000 euroa ja lopullinen verokertymä oli 9 133 384 euroa.

Kunnallisverotuloja kertyi vuonna 2023 yhteensä 5 320 397 euroa, yhteisöverotuloja 2 727 301 euroa ja kiinteistöverotuloja 1 085 685 euroa.

Vuonna 2022 verotuloja kertyi yhteensä noin 16 559 813 euroa. Hyvinvointialueuudistuksen takia kuntien tuloja siirrettiin vuonna 2023 valtiolle ja merkittävin osa tulojen siirrosta tehtiin kunnallisveron kautta. Kaikkien Manner-Suomen kuntien tuloveroprosentteja alennettiin yhtä paljon: 12,64 prosenttiyksikköä. Vieremän kunnan tuloveroprosentti oli vuonna 2023 8,36 %, minkä takia verotuloja kertyi vähemmän kuin aikaisempina vuosina.

Verotuloja asukasta kohden kertyi vuonna 2023 noin 2695 euroa / as. (v. 2022 noin 4 832 euroa / as.)

1 000 €	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Kunnan tulovero	9 563	9 153	10 288	9 620	9 913	10 558	5 320
Muutos, %	3,27	-4,29	12,4	-6,49	3,05	6,51	-49,61
Muutos, 1000 €	303	-410	1135	-668	293	645	-5 238
Osuus yhteisöveron tuotosta	3 016	3 180	3 400	3 609	5 340	4 845	2 727
Muutos, %	45,07	5,44	6,92	6,15	47,96	-9,23	-43,72
Muutos, 1000 €	937	164	220	209	1 731	-493	- 2118
Kiinteistövero	815	884	897	1 006	1 105	1 155	1 086
Verotilitykset yhteensä	13 394	13 218	14 585	14 235	16 358	16 560	9 133
Muutos, %	10,81	-1,31	10,34	-2,4	14,91	1,23	-44,85
Muutos, 1000 €	1 238	-176	1 367	-350	2 123	2 02	-7 427

Kuva 11: Verotulojen kehitys 2017–2023

Valtionosuuksia kirjattiin vuonna 2023 yhteensä 4 131 793 euroa. Valtionosuudet vähenivät edellisvuodesta yli 7 000 000 euroa hyvinvointialueuudistuksen takia. Opetus- ja kulttuuritoimen osalta valtionosuutta oikaistiin 70 819 eurolla oppilasmuutosten takia.

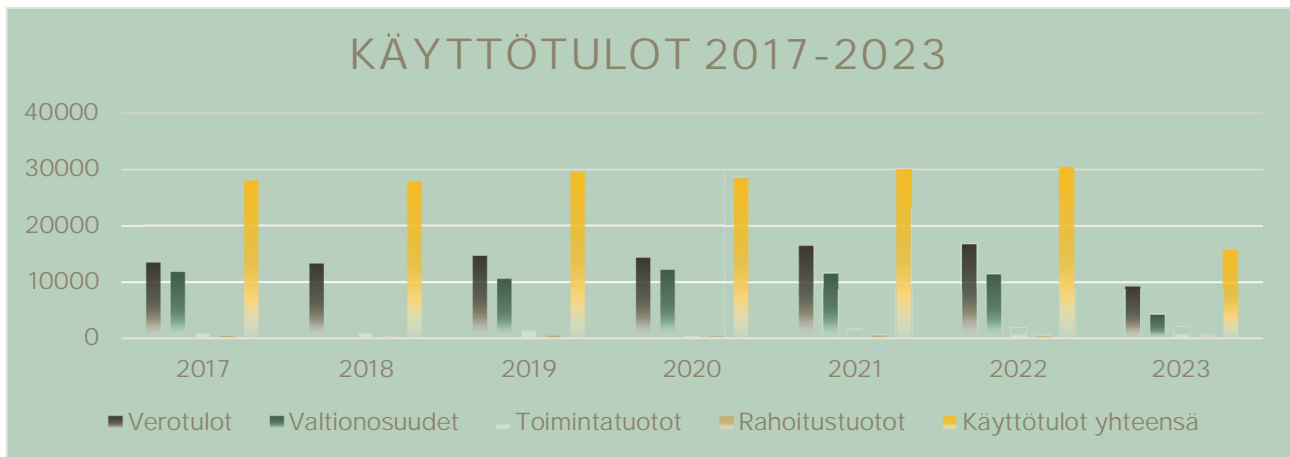
1 000 €	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Peruspalvelujen valtionosuus	9 236	9 431	8 745	8 609	7 725	7 989	3401
Verotuloihin perustuva tasaus	2 537	2 117	1 686	1 209	1 412	767	136
Muut opetus ja kulttuuritoimen valtionosuudet	-41	50	-61	45	59	57	49
Verotulomenetyksen korvaus			159	2 254	2 288	2 573	818
Yhteensä	11 732	11 598	10 529	12 117	11 484	11 387	4 132
Muutos, %	9,5	-1,1	-9,2	15,1	-5,22	-0,84	-63,71
Muutos, 1000 €	1 015	-134	-1 069	1 588	-633	-97	-7 255

Kuva 12: Valtionosuuksien kehitys 2017–2023

Käyttötulot 2017–2023

1 000 €	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Verotulot	13393	13 218	14 585	14 235	16 358	16 650	9 133
Valtionosuudet	11 732	11 598	10 529	12 117	11 484	11 387	4 131
Toimintatuotot	2 311	2 411	3 739	1 572	1 579	1 732	1 819
Rahoitustuotot	454	473	519	419	514	554	549
Käyttötulot yhteensä	27 890	27 700	29 372	28 343	29 935	30 323	15 632

Kuva 13: Käyttötulot 2017–2023

Kuva 14: Vieremän kunnan käyttötulot yhteensä vuosina 2017–2023

Toimintakatteen kehitys 2017–2023

Toimintakate 2017–2023	Kunnanhallitus il- man sotea	Sivistyslauta- kunta	Tekninen lauta- kunta	Rakennuslauta- kunta
2017	1 936 450	5 327 218	1 225 359	49 153
2018	1 564 808	5 316 014	1 497 208	*siirtynyt teknisen alle
2019	1 515 427	5 631 048	203 034	*siirtynyt teknisen alle
2020	1 466 133	5 240 883	1 808 865	*siirtynyt teknisen alle
2021	1 597 096	5 602 681	2 102 539	*siirtynyt teknisen alle
2022	2 046 718	5 661 069	1 969 313	*siirtynyt teknisen alle
2023	2 061 546	6 033 703	2 415 375	*siirtynyt teknisen alle

Kuva 15: Toimintakatteen kehitys osastoittain 2017–2023

Investoinnit vuonna 2023

Kunnanhallitus

Kunnanhallitukselle kirjautui vuodelle 2023 investointimenoja seuraavasti:

Maa-alueiden hankinta sisältää Riihirinne-tilan oston, Vanha Malila-tilan oston ja Honkamäki-tilan oston. Maanhankintaan tehtyjä investointeja yhteensä 117 100 euroa.

Kotisivuprojekti saatiin päätökseen 4.12.2023, jolloin kunnan uudet kotisivut julkaistiin. Kotisivujen investointimenot olivat 29 536 euroa (98,5 %).

Talousraportointi-työkalun/järjestelmän hankinta siirtyi vuodelle 2024, joten kyseinen investointi ei toteutunut vuonna 2023. Vuonna 2024 selvitetään, miten talousraportointijärjestelmä hankitaan vai hyödynnetäänkö julkista tutkihallinto.fi-sivustoa raportoinnissa.

Henkilöstön yhteiskäyttöauton investointimenot olivat 32 000 euroa.

ICT-hankinnat olivat arvioitua vähäisempiä ja ne kirjattiin käyttötalouteen.

Ylä-Savon SOTE kuntayhtymäosuuden muutoskirjaukset toivat investointiosaan investointituottoja 1 938 927,44 euroa.

Sivistys

Sivistystoimen osalta investointien toteuma oli 74,3 % (85 452 euroa).

Suurimpana investointina sivistystoimessa olivat perusopetuksen atk ja verkkohankinnat, toteuma 40 076 euroa. Näihin sisältyivät oppilaiden Chromebook-koneet (125 kpl) ja iPadit.

Vapaa-aikapalveluiden investoinnit toteutuivat 100,2 % (30 050 euroa). Tähän sisältyivät kirjastokalusteiden uusiminen ja kuntosalilaitteiden uusiminen.

Muita sivistystoimen investointeja oli kyläkoulujen ja peruskoulun koulukalusteet yhteensä 15 325 euroa. Lukion atk ja verkkokustannukset kirjattiin käyttötaulouteen, koska niiden toteuma oli 5 948 euroa eli ne alittivat investointirajan.

Tekninen

Teknisen toimen osalta investointien nettototeuma oli 82,1 % (1 376 918 euroa). Kulut olivat yhteensä 1 758 293 euroa (86,5 %) ja tuotot 381 375 euroa.

Suurimpina investointikohteina olivat mm. Huitulanharjun sprinkleri ja pienet muutostyöt 92 663 euroa, kumppanuuskylän esirakentaminen 2, 530 799 euroa (saatu Pohjois-Savon liiton EAKR-rahoitus 355 000 euroa), Kirkkotien saneeraus ja kevyenliikenteen väylän pinnoitus 330 714 euroa, uusiutuvan energian tuotanto 72 234 euroa sekä koulukeskuksen varavoiman suunnittelu ja toteutus 81 864 euroa.

1.6 Tilikauden tuloksen muodostuminen

Tuloslaskelma kuvaa tilikauden tuloksen muodostumista ja sitä, riittääkö tuloina kertynyt rahoitus palvelujen tuottamisesta aiheutuneiden kustannusten kattamiseen.

TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT		
	2023	2022
	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	1 819	1 732
Toimintakulut	-12 359	-25 615
Toimintakate	-10 540	-23 883
Verotulot	9 133	16 560
Valtionosuudet	4 132	11 387
Rahoitustuotot ja kulut		
Korkotuotot	6	8
Muut rahoitustuotot	549	546
Korkokulut	-144	-82
Muut rahoituskulut	-14	-51
Vuosikate	3 122	4 485
Poistot ja arvonalentumiset	-1 108	-1 060
Tilikauden tulos	2 015	3 425
Tilinpäätössiirrot	-769	-1 872
Tilikauden ylijäämä	1 245	1 553
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	14,7	6,8
Vuosikate/Poistot, %	282	423
Vuosikate, euroa/asukas	921	1 309
Asukasmäärä	3 389	3 427

Tunnuslukujen laskentakaavat:

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista
 =100 * Toimintatuotot / (Toimintakulut – Valmistus omaan käyttöön)

Vuosikate prosenttia poistoista
 =100 * Vuosikate / Poistot ja arvonalentumiset

1.7 Toiminnan rahoitus

RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT				
		2023	2022	
		1000 €	1000 €	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate		3 122	4 485	
Tulorahoituksen korjauserät		379	33	
Investointien rahavirta				
Investointimenot		-2 046	-1 533	
Rahoitusosuudet investointeihin		355	0	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutus-tulot		2 043	0	
Toiminnan ja investointien rahavirta		3 854	2 984	
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäys		-3	-15	
Antolainasaamisten vähennys		60	45	
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen vähennys		-463	-425	
Muut maksuvalmiuden muutokset		161	459	
Rahoituksen rahavirta		-245	64	
Rahavarojen muutos		3 609	3 048	
Rahavarat 31.12.		18 655	15 046	
Rahavarat 1.1.		15 046	11 998	
3 609		3 048		
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT				
		2023	2022	
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1000 €		16 999	14 877	
Investointien tulorahoitus, %		184,6	292,5	
Laskennallinen lainanhoitokate		3,9	5,5	
Kassan riittävyys, pv		453	198	
Asukasmäärä		3 389	3 427	

Tunnuslukujen laskentakaavat:

Toiminnan ja investointien rahavirta ja kertymä 5 vuodelta €

Rahoituslaskelman välitulos Toiminnan ja investointien rahavirta: tilinpäätösvuoden ja neljän edellisen vuoden kertymä

Investointien tulorahoitus, €

= 100 * Vuosikate / Investointien omahankintameno

Laskennallinen lainanhoitokate

= (Vuosikate + Korkokulut) / (Korkokulut + Laskennalliset lainanlyhennykset)

Kassan riittävyys

= 365 pv * Rahavarat 31.12 / Kassasta maksut tilikaudella

1.8 Rahoitusasema ja sen muutokset

TASE JA SEN TUNNUSLUVUT					
VASTAAVAA	2023	2022	VASTATTAVAA	2023	2022
	1 000	1 000		1 000	1 000
	€	€		€	€
A PYSYVÄT VASTAAVAT	21 898	742	A OMA PÄÄOMA	29 152	28 296
I Aineettomat hyödykkeet	38	20	I Peruspääoma	10 674	11 063
1. Aineettomat oikeudet	0	6	III Muut omat rahastot	6 230	6 230
2. Muut pitkävaikutteiset menot	38	14	IV Edell. tilikausien ylijäämä	11 003	9 450
II Aineelliset hyödykkeet	17 958	17 442	V Tilikauden ylijäämä	1 245	1 553
1. Maa- ja vesialueet	2 166	2 007	B POISTOERO JA VAPAA- EHTOISET VARAUKSET	4 258	3 489
2. Rakennukset	11 537	12 062	1. Poistoero	3 208	3 389
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	3 663	3 127	2. Vapaaehtoiset varaukset	1 050	100
4. Koneet ja kalusto	430	202	C PAKOLLISET VARAUKSET	474	33
5. Muut aineelliset hyödykkeet	44	44	2. Muut pakolliset varaukset	474	33
6. Ennakkomaksut ja kes- kener.hank.	118	0	D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	25	25
III Sijoitukset	3 902	6 280	2. Lahjoitusrahastojen pääomat	15	15
1. Osakkeet ja osuudet	3 528	5 849	3. Muut toimeksiantojen pää- omat	10	10
3. Muut lainasaamiset	374	431	E VIERAS PÄÄOMA	7 374	7 554
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	19 383	15 654	I Pitkäaikainen	4 863	5 363
I Vaihto-omaisuus	0	3	2. Lainat rah.- ja vak.laitoksilta	4 863	5 363
1. Aineet ja tarvikkeet	0	3	II Lyhytaikainen	2 511	2 191
II Saamiset	729	605	2. Lainat rah.- ja vak.laitoksilta	613	575
Lyhytaikaiset saamiset	729	605	6. Ostovelat	687	686
1. Myyntisaamiset	168	198	7. Liittymismaksut ja muut velat	122	112
3. Muut saamiset	130	89	8. Siirtovelat	1 089	818
4. Siirtosaamiset	431	318	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	41 282	39 397
III Rahoitusomaisuusarvopaperit	1 372	1 323	TASEEN TUNNUSLUVUT		
2. Sijoitukset rahamarkkinainstr.	1 372	1 323	Omavaraisuusaste, %	80,9	80,7
IV Rahat ja pankkisaamiset	17 282	13 723	Suhteellinen velkaantuneisuus, %	48,9	25,4
VASTAAVAA YHTEENSÄ	41 282	397	Kertynyt ylijäämä, 1000 €	12 248	11 003
Tunnuslukujen laskentakaavat			Kertynyt ylijäämä, €/asukas	3 614	3 211
Omavaraisuusaste, %			Lainakanta 31.12., 1000 €	5 475	5 938
= 100 * (Oma pääoma + Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset) / (Koko pää- oma- Saadut ennakot			Lainakanta 31.12., €/asukas	1 616	1 733
Suhteellinen velkaantuneisuus, %			Lainat ja vastuut, 31.12.	5 487	6 005
= 100 * (Vieras pääoma - Saadut enna- kot) / Käyttötulot			Lainat ja vastuut, €/asukas	1 619	1 752
Lainakanta 31.12. = Vieras pääoma - (Saadut ennakot			Lainasaamiset, 1000 €	374	431
Lainat ja vuokravastuut 31.12. = Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat) + vuokra- vastuut			Asukasmäärä	3 389	3 427
Lainasaamiset 31.12. = Sijoituksiin mer- kityt joukkovelkakirjasaamiset ja muut lainasaamiset					

1.9 Kokonaistulot ja -menot

Tulot	1000 eu- roa	Menot	1000 eu- roa
Toiminta		Toiminta	
Toimintatuotot	1 819	Toimintakulut	12 359
Verotulot	9 133	Korkokulut	144
Valtionosuudet	4 132	Muut rahoituskulut	14
Korkotuotot	6	Tulorahoituksen korjauserät	
Muut rahoitustuotot	549	+/- pakollisten varausten muutos	-441
Tulorahoituksen korjauserät		- pysyvien vastaavien hyödyk-	-1
- pysyvien vastaavien hyödyk-	-62	keiden luovutustappiot	
keiden luovutusvoitot		Investoinnit	
Investoinnit		Investointimenot	2 046
Rahoitusosuudet investointimenoi-	355	Rahoitustoiminta	
hin		Antolainasaamisten lisäys	3
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden	2 043	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	463
luovutustulot		Kokonaismenot yhteensä	14 587
Rahoitustoiminta			
Antolainasaamisten vähennys	60		
Kokonaistulot yhteensä	18 035		

Täsmäytys:

Kokonaistulot - Kokonaismenot = 18 035 -
14 587 = 3 448

Rahavarojen muutos -
Muut maksuvalmiuden muutokset = 3 609 - 161
= 3 448

1.10 Ympäristötekijät

Vieremän kunnassa noudatetaan seudullista Ylä-Savon ilmasto-ohjelmaa. Lisäksi Vieremän ilmastosuunnitelma 2022–2035 on osa Vieremän kunnan strategiaa, jota ajantasaistetaan kuntastrategian yhteydessä kerran valtuustokaudessa.

Vieremän kunnan ajoneuvokaluston muuttuessa kokonaan biokaasukäyttöiseksi varavoimavoiman ollessa biokaasupohjaista ja pienkoneiden sähköistyessä on Vieremän kunnalla mahdollisuus olla lähitulevaisuudessa kuntaorganisaationa vapaa fossiilisista polttoaineista. Lisäksi kunta hankkii kokemuksia pientuulivoimasta ja pyrkii lisäämään aurinkovoimaa.

1.11 Muut ei-taloudelliset asiat

Kunnassa on otettu käyttöön Whistleblow -ilmoituskanava, jonne kunnassa työ- tai virkasuhteessa työskentelevä henkilö, voi tehdä ilmoituksen yleisen edun vastaisesta toiminnasta lain Euroopan unionin ja kansallisen oikeuden rikkomisesta ilmoittavien henkilöiden suojelusta mukaisesti.

Luottamushenkilöt ja viranhaltijat ovat tehneet sidonnaisuusilmoitukset. Toimielinten päätöksen teon yhteydessä on käsitelty esteellisyyskysymyksiä, ja luottamushenkilöt sekä viranhaltijat ottavat itse vastuun esteellisyyksien arvioinnissa.

Toiminnassa ei ole tunnistettu korruptioon tai lahjontaan liittyviä riskejä. Kunnassa noudatetaan Kuntaliiton yleiskirjeen (21.6.2017) antamaa ohjeistusta vieraanvaraisuuteen, etuihin ja lahjoihin liittyvissä asioissa.

1.12 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Riskienhallintaa toteutetaan osana kunnan tavanomaisia johtamis-, suunnittelu- ja ohjauskäytäntöjä. Riskienhallinta on keskeinen osa sisäistä valvontaa. Kunnanhallitus on velvollinen huolehtimaan Kuntalain mukaan kunnan sisäisestä valvonnasta ja sen osana riskienhallinnan asianmukaisesta järjestämisestä. Riskienhallinnan asianmukainen järjestäminen koskee koko kuntakonsernia, siihen kuuluvia toimielimiä ja tilivelvollista johtoa sekä esimiehiä.

Tärkeimmät riskit ja niihin liittyvät nykyiset ja uudet riskienhallintatehtävät otetaan huomioon talousarvion ja merkittävien päätösten valmistelun yhteydessä. Kunnan eri toimielinten ja konserniyhteisöjen tulee talousarvion laadinnan yhteydessä analysoida toimintaympäristön muutoksia, tunnistaa tavoitteita uhkaavia riskejä, arvioida niiden vaikutuksia ja toteutumisen todennäköisyyttä sekä laatia tarvittavat suunnitelmat ja toimenpiteet riskien hallitsemiseksi. Tilinpäätöksen yhteydessä annetaan arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä riskienhallinnan järjestämisestä ja toimenpiteistä havaittujen puutteiden korjaamiseksi.

Vieremän kunnan riskit jaetaan neljään riskialueeseen:

- Strategiset riskit, jotka liittyvät usein ulkoisten tapahtumien muutoksiin, pitkän aikavälin suunnitelmiin, strategisiin tavoitteisiin tai sidosryhmyhteistyöhön
- Toiminnalliset riskit, jotka liittyvät päivittäiseen toimintaan
- Taloudelliset riskit, jotka liittyvät taloudellisiin ja rahoituskellisiin tekijöihin

- Henkilö/vahinkoriskit, jotka aiheutuvat odottamattomista ja äkillisistä tapahtumista

Vieremän kunnan riskeistä voidaan todeta seuraavaa:

Strategiset riskit

Strategiset riskit uhkaavat kuntastrategiassa asetettujen tavoitteiden toteutumista. Strategisia riskejä ovat väestö- ja työpaikkamuutokset, toimintaympäristön muutoksista aiheutuvat riskit, palvelujen järjestämistapoihin liittyvät riskit, lainsäädäntömuutokset sekä laajavaikuttavat ilmasto- ja ympäristömuutokset.

Maailmanlaajuisesti merkittävin strateginen riski on Ukrainan sota ja sen aiheuttamat heijastevaikutukset. Haasteena on tulevaisuudessa sodan vaikutukset alueen yrityksiin. Yksi merkittävä strateginen riski on 1.1.2023 tapahtunut hyvinvointialueuudistus ja sen myötä hyvinvointialueella suunnitellut palveluverkkouudistukset. Yhteistyö Pohjois-Savon hyvinvointialueen kanssa on tärkeää. Kunnan vastuulla on edelleen asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen. Hyvinvointialueuudistus on vaikuttanut merkittävästi kuntien toimintaan ja talouteen. Se vaikuttaa muun muassa kuntien tehtäviin ja niitä koskevaan rahoitukseen, verotusoikeuteen ja valtionosuusjärjestelmään, omaisuuteen, velkoihin ja sopimuksiin sekä henkilöstöön. Riskin hallintakeinona nähdään kunnan aktiivinen ote ja vaikuttaminen, tiivis yhteistyö hyvinvointialueen ja muiden tahojen kanssa, organisaation toimintaprosessien tunnistaminen ja mahdollinen uudistaminen sekä tehokas viestintä.

Toimintaympäristöön ja palveluihin liittyvä merkittävä riski on TE-palveluiden uudistus, missä vastuu TE-palveluista siirtyy paikallistasolle eli kunnille 1.1.2025 alkaen. Tämä uudistus vaikuttaa kunnan toimintaan, palveluihin sekä talouteen. Riskiin voidaan vaikuttaa olemalla aktiivisesti Ylä-Savon työllisyysalueen valmisteluryhmissä.

Toimintaympäristöön liittyen elinkeinoelämän ja yritysten toimintaedellytysten muutokset sekä niihin kytkeytyvä työttömyyden kasvu ovat merkittäviä riskejä kuntataloudessa. Tulo- ja yhteisöverotuottojen väheneminen ja työttömyyden lisääntymisestä seuraavat välittömät ja välilliset kustannukset aiheuttavat merkittäviä paineita kuntatalouteen.

Pohjois-Savon hyvinvointialueen suunnittelema palveluverkkouudistus on Vieremän kunnalle merkittävä riski. Uudistuksen mukaisesti Vieremän kunnasta häviäisi terveyskeskus ja parhaimmassakin tapauksessa kuntaan jäisi vain hyvinvointipiste. Toteutuessaan uudistus on kunnalle ja koko Ylä-Savon alueelle merkittävä strateginen ja taloudellinen riski ihmisten haiketuessa lähelle sosiaali- ja terveystalouksia ja yritysten siirtyessä ihmisten mukana.

Muutosten lisäksi kunnan haasteita tulevaisuudessa ovat väestön väheneminen, ikäranteen muutos ja huoltosuhteen heikkeneminen.

Strategisiin riskeihin voidaan vaikuttaa hyvällä edunvalvonnalla ja yhteistoiminnalla eri sidosryhmien kanssa. Kaikkien toimien tulee olla kuntastrategiaa tukevia ja elinvoimaisuuden ylläpitoon on satsattava riittävät resurssit.

Toiminnalliset riskit

Toiminnallisilla riskeillä tarkoitetaan kunnan päivittäistä toimintaa, johtamista, prosesseja ja järjestelmiä uhkaavia riskejä. Tämän hetken merkittävä toiminnallinen riski on edelleen energian saannin häiriytyminen. Varautumiseen ja poikkeusoloihin on kiinnitetty entistä enemmän huomiota ja keskuskoulun vuoden 2023 varavoimaratkaisu on hyvä osoitus tästä.

Toiminnallisiin riskeihin luokitellaan myös kiinteistöjen sisäilmaongelmiin sekä vanheneviin toimitiloihin liittyvät riskit. Muutokset kiinteistöjen käytettävyydessä aiheuttavat suuria toiminnallisia ja taloudellisia ongelmia toimintojen järjestämiselle. Riskeihin varaudutaan vakuuttamalla kiinteistöt täysarvovakuutuksella sekä keskeytysvakuutuksella (korvaa toiminnan järjestämisestä aiheutuvat kulut esim. koulun tulipalotilanteessa). Lisäksi kehitetään kiinteistöjen huoltotoimintaa sisäilmaongelmien ehkäisemiseksi sekä laaditaan suunnitelmia mahdollisten ongelmatilanteiden ratkaisemiseksi.

Toiminnallisia riskejä ovat myös tietoturvariskit, joilla tarkoitetaan sekä teknisten, tietojen käsittelyyn liittyvien riskien, että henkilöistä aiheutuvien riskien hallintaa. Tietoturvan riskit ovat operatiivisia riskejä ja ne jaetaan ihmisistä johtuviin, tahallisiin riskeihin eli yleensä ICT-rikoksiin, käytössä tehtäviin tahattomiin virheisiin ja välineistön aiheuttamiin ongelmiin. Tietoturvalisuutta koskevien riskien hallinta on osa organisaation riskienhallintaa. Tietoturvallisuudella tarkoitetaan tietojen, palvelujen, järjestelmien ja tietoliikenteen suojaamista ja varmistamista niihin kohdistuvien riskien hallitsemiseksi sekä normaali- että poikkeusoloissa hallinnollisilla, teknisillä ja muilla toimenpiteillä. Tietoturvallisuuden tavoitteena on tietojen luottamuksellisuuden, eheyden ja käytettävyyden turvaaminen laitteisto- ja ohjelmistovikojen, luonnontapahtumien sekä tahallisten, tuottamuksellisten tai tapaturmaisten tekojen aiheuttamilta uhilta ja vahingoilta.

EU:n yleinen tietosuoja-asetus velvoittaa rekisterinpitäjää ottamaan huomioon uusimman tekniikan ja toteuttamiskustannukset sekä toisaalta arvioimaan tietoturvakeinojen kohtuullisuutta verrattuna arvioituun riskiin. Riskianalyysi toimii tietoturvan mitoittamisen apuvälineenä, tähän voidaan käyttää VAHTI 22/2017 Riskienhallinnan ohjetta ja työkalua.

Vieremän kunta rekisterinpitäjänä ja ulkopuolinen henkilötietojen käsittelijä ovat velvollisia arvioimaan henkilötietojen käsittelyyn liittyviä riskejä ja valitsemaan arvioidun riskitason mukaan tarvittavat hallintatoimenpiteet. Tietosuojariskien hallinta liitetään osaksi kunnan riskienhallintaprosessia, jolloin erityisesti merkittävän tason riskit raportoidaan johdolle saakka. Tietosuojavastaava tukee eri yksiköitä, jotta tietosuojariskejä tunnistettaisiin paremmin, ja on mukana määrittelemässä tunnistetuille, hallintaan otettaville riskeille tarvittavia hallintakeinoja.

Kunnan ICT-palvelut tuottaa Savon ICT Oy, jonka kanssa tehdään tiivistä yhteistyötä tietoturvallisuuteen liittyvissä asioissa. Kuntaan on nimetty tietohallintovastaava, tietoturvavastaava ja tietosuojavastaava (palvelusihteeri). Hyvään digitaaliseen turvallisuuteen päästään henkilökunnan oikeilla toimintatavoilla ja teknisillä tietoturvaratkaisuilla yhdessä Savon ICT:n kanssa.

Taloudelliset riskit

Taloudelliset riskit liittyvät markkinahintojen muutoksiin, rahoitusvarojen riittävyyteen lyhyellä tai keskipitkällä aikavälillä sekä vastapuolien kykyyn täyttää taloudelliset velvollisuudet. Makrotaloudellisia tekijöitä, jotka vaikuttavat merkittävästi kunnan toimintaan. Rahoitusriskien hallinnan tavoitteena on varmistaa, että kunnalla on mahdollisimman tehokkaasti käytettävissään

riittävä rahoitus. Maksuvalmiusriski liittyy kassanhallintaan ja korkoriskit korkotason vaihteluun. Taloudelliset riskit liittyvät myös kunnan antamiin takauksiin ja osakeomistuksiin. Talouden suunnittelussa on otettava huomioon yleisen taloudellisen tilanteen epävakaus, tulevaisuuden investointipaineet sekä sosiaali- ja terveydenhuollon menojen kasvu sekä kuntakonsernin kokonaistaloudellinen hallinta. Taloudellisten riskien hallinnassa keskeinen keino on talouden pitkän aikavälin suunnittelu, tehokas talouden seuranta sekä kustannuskehityksen ja investointitason pitäminen maltillisena.

Valtionosuusjärjestelmän muutos aiheuttaa epävarmuutta vuosien 2024–2025 laskelmiin. Selvä on, että nuorten ikäluokkien väheneminen vaikuttaa nykyistä voimakkaammin valtionrahoitukseen suunnitelmakaudella. Lisäksi epävarmuutta verotuloennusteisiin aiheuttaa maailmantalouden epävakaa tilanne. Myös elinkeinoelämän suhdanteisiin linkittyvä yhteisövero, jonka osuus Vieremän kunnan verotuloista on merkittävä (lähes kolmannes) aiheuttaa riskin, mikäli teknologiateollisuuden suhdanteet vaihtuvat nopeasti. Tämä vaikuttaa luonnollisesti myös tuloverotukseen.

Tulorahoituksen riittävyyden lisäksi riskit liittyvät menojen hallintaan. Menokehityksen hallinta on keskeistä talouden tasapainon saavuttamisessa. Mittavien investointien myötä kuntakonsernin velkamäärä on edelleen merkittävä, vaikka se on viime vuosina vähentynyt. Koko kuntakonsernin lainakanta on vuoden 2023 lopussa noin 19,470 milj. euroa (n. 5 745 euroa/ per asukas). Velkaantumistasteen noustessa korkojen nousu on merkittävä riski ja toteutuessaan sen vaikutukset ovat vakavat. Korkojen nousuun on pyritty varautumaan korkosuojauspolitiikan avulla. Vuonna 2023 kunnan ei tarvinnut nostaa uutta lainaa. Kunnan poistot ovat vielä korkealla viime vuosina tehtyjen merkittävien investointien vuoksi. Tulevat investoinnit ratkaisevat tulevaisuuden poistojen määrän.

Yleisesti ottaen voidaan sanoa, että vaikka tilinpäätös vuodelta 2023 on selvästi ylijäämäinen ja myös taloussuunnitelma vuosille 2024–2026 näyttää hieman ylijäämäiseltä, on tiukkaa taloudenpitoa edelleen jatkettava ja kaikki investoinnit on harkittava erityisen tarkkaan.

Omaisuuksien osalta kunnan kiinteä ja irtain omaisuus on vakuutettava riittävällä turvatasolla. Vakuutukset on hoidettu asianmukaisesti ja käydään läpi ja päivitetään säännöllisesti, eikä niissä ole havaittu puutteita.

Henkilö / vahinkoriskit

Kunnan henkilöstön ikärakenne huomioon ottaen avainhenkilöiden tunnistamiseen sekä osaamisen ja tehtävien jakamiseen, kouluttamiseen sekä perehdyttämiseen tulee kiinnittää erityistä huomiota. Henkilöstön ikääntyminen ja työssä jaksaminen ovat myös keskeisiä haasteita suunnitelmakaudella. Henkilöstön jaksamista ja henkistä hyvinvointia ovat koettelleet jo useamman vuoden ajan koronapandemia sekä Ukrainan sota. Pienessä yksikössä on vaikea varahenkilöjärjestelmällä täysin korvata avainhenkilöiden erikoisosaamista ja varmistaa kaikissa tilanteissa toiminnan häiriötön jatkuvuus. Henkilöstöriskeihin on varauduttu etätömahdollisuuksien kehittämisellä ja lisäämisellä, sijaisjärjestelyillä sekä toimivalla yhteistyöllä naapurikuntien kanssa.

Aggressiiviset tai uhkaavat asiakastilanteet ovat myös henkilöriskejä. Näihin riskeihin varaudutaan erilaisilla fyysisillä järjestelyillä (huoneiden ovet auki, työkaveri kuulolla),

poistumisreiteillä ja koulutuksella. Työturvallisuusasioihin pyritään kiinnittämään huomiota jokapäiväisessä työskentelyssä.

Merkittävimmät vahinkoriskit liittyvät tietoverkon tai -liikenteen katkeamiseen. Vahinkoriskien hallinta on hyvällä tasolla ja vakuutusturva on ajan tasalla. Riskien hallinnaksi vakuutustapauksia vakuutusasioiden ylläpitämiseksi ajan tasalla pidettiin säännöllisesti myös vuonna 2023.

1.13 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Vuosi 2023 on ollut historiallinen poikkeusvuosi. Hyvinvointialue uudistus muutti merkittävästi kunnan menoja ja tuloja vuoden 2023. Vuoden 2023 hyvä tulos selittyy osin vuoden poikkeuserillä eli ns. verohännillä ja liikaa maksetuilla valtionosuuksilla, jotka tullaan perimään kunnilta takaisin lähivuosina. Vuosina 2025–2027 Vieremän kunnalta valtionosuuksia peritään takaisin 452 586 €/vuosi.

Vuonna 2024 valmistaudutaan TE2024-uudistukseen, jossa työ- ja elinkeinopalvelut siirtyvät kunnille 1.1.2025 alkaen. Vieremän kunta on osa Ylä-Savon työllisyysaluetta yhdessä Iisalmen ja Kiuruveden kaupungin sekä Pielaveden ja Sonkajärven kunnan kanssa. Uudistuksen tavoitteena on edistää työntekijöiden nopeaa työllistämistä ja lisätä työ- ja elinkeinopalvelujen tuottavuutta, saatavuutta, vaikuttavuutta ja monipuolisuutta.

Pohjois-Savon hyvinvointialue valmistelee palvelurakennemuutosta, jonka luonnoksessa esitetään vastaanottopalveluiden toimipisteiden radiaalia vähentämistä kolmessa eri skenaariossa. Luonnoksen mukaisesti Vieremältä olisi häviämässä nykyinen toimiva sotekeskus ja se tultaisiin korvaamaan ensimmäisessä skenaariossa hyvinvointipisteellä. Kahdessa viimeisessä skenaariossa Vieremältä häviäisi toimipiste kokonaan. Jo nyt Pohjois-Savon hyvinvointialue on kaikessa hiljaisuudessa vähentänyt Vieremän lääkäripalveluja siten, että lääkäri on Vieremällä paikalla vain kerran kahdessa viikossa. Toteutuessaan palvelurakennemuutuksen vaikutukset ovat Vieremän kunnalle todella merkittävät niin toiminnallisesti kuin taloudellisestikin nyt ja erityisesti lähitulevaisuudessa. Kunta pyrkii tekemään kaikkensa, että Vieremällä säilyisi sote-asema, jotta kunta säilyy elinvoimaisena myös tulevaisuudessa. Valmistelun tässä vaiheessa kunta on joutunut keskeyttämään Eteläisen koulun investointihankkeen.

Muilta osin Vieremän kunnassa ei ole tiedossa muita merkittäviä muutoksia suunnitelmakaudella ja toiminnan arvioidaan toteutuvan suunnitelman mukaan.

1.14 Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä

Valtuusto hyväksyi 28.8.2017 (§ 79) Vieremän kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet, joiden tavoitteena on vahvistaa ja yhdenmukaistaa kunnan hyvää hallintoa ja johtamista. Lisäksi valtuusto hyväksyi 6.11.2017 (§ 98) Vieremän kunnan sisäisen valvonnan yleisohjeen. Ohjeessa kuvataan kunnan valvontajärjestelmä ja kerrotaan, mitä sisäinen valvonta on, miten se liittyy viranhaltijoiden, työntekijöiden ja luottamushenkilöiden tehtäviin sekä mitkä ovat heidän vastuunsa sisäisen valvonnan järjestämisessä ja toteuttamisessa.

Kunnan toiminnan ja talouden valvontajärjestelmä jaetaan ulkoiseen ja sisäiseen valvontaan. Ulkoinen valvonta on kunnan johdosta riippumatonta ulkopuolista valvontaa, johon kuuluvat

valvontaviranomaisten toiminta, tarkastuslautakunnan arviointi ja lakisääteinen tilintarkastus sekä kuntalaisvalvonta. Sisäinen valvonta on johtamis- ja hallintojärjestelmän osa, jonka tavoitteena on auttaa kunnan organisaatiota saavuttamaan toiminnalle asetetut tavoitteet. Sisäinen valvonta on osa päivittäistä johtamista, minkä vuoksi sisäinen valvonta sisältyy kaikkiin kunnan toimintoihin eli prosesseihin. Sisäinen valvonta on strategista ja realistista toiminnan ja talouden suunnittelua sekä toiminnan seuraamista, jatkuvaa arviointia ja poikkeamiin reagoimista. Sisäinen valvonta koskee kaikkia kuntakonsernin toimielimiä, tilivelvollisia viranhaltijoita, esimiehiä ja kaikkea kuntakonsernin toimintaa.

Sisäinen valvonta eroaa ulkoisesta valvonnasta siten, että sisäinen valvonta on kiinteä osa jatkuvaa toiminnan ja talouden ohjausta ja seuranta, kun taas ulkoinen valvonta on kunnan toimivasta johdosta riippumaton valvontaa. Sisäiseen valvontaan kuuluvat riskienhallinta, sisäinen tarkastus, sisäinen tarkkailu ja seuranta.

Sisäinen valvonta sisältyy kaikkiin kunnan toimintoihin ja prosesseihin ja se on jatkuvaa arviointia ja poikkeamiin reagoimista.

Päätöksentekoprosessin sisäinen valvonta

Kunnan päätöksentekoprosessi perustuu hyvän hallinnon mukaisesti julkisuusperiaatteeseen ja avoimuuteen. Päätöksentekoa ohjaavat lainsäädäntö ja hallintosäätö (sekä muut kunnan sisäiset ohjeet). Kuntalaisten asianmukainen kohtelu edellyttää, että henkilöstö toimii hyvän hallinnon periaatteiden mukaisesti ja tuntee kuntalain, hallintolain ja julkisuuslain lisäksi riittävästi muuta lainsäädäntöä omalta vastuualueeltaan.

Päätöksentekoprosessin sisäisen valvonnan kannalta on erittäin tärkeää, että päätöksentekoprosessissa käytetään sähköistä asianhallintajärjestelmää, jota on käytetty. Päätösten valmistelu ja toimeenpano on tehty huolellisesti ja dokumentoidusti. Toimielinten esityslistat ja niiden liitteet sekä oheismateriaalit on lähetetty toimielinten jäsenille sähköisessä muodossa ja viime valtuustokaudella siirryttiin kaikissa toimielimissä sähköiseen kokousmenettelyyn eli paperisia dokumentteja toimitetaan vain erillisestä pyynnöstä. Tarkastetut kokouspöytäkirjat on julkaistu kunnan kotisivuilla niiden valmistuttua.

Myös viranhaltijapäätökset on tehty asianhallintajärjestelmällä, ja ne ovat olleet otto-oikeus- ja oikaisuvaatimuskelpoisia. Päätökset on asetettu asianmukaisesti nähtäville ja ne on lähetetty tiedoksi asianosaisille.

Päätöksentekijät ovat vastanneet puolueettomuudestaan pääsääntöisesti itse ja jäävänneet itsensä päätöksenteosta, mikäli ovat olleet esteellisiä.

Johtamisen sisäinen valvonta

Johtamista on arvioitu muun muassa kehityskeskustelun avulla. Näiden toteuttamisesta vastaa esimiehet ja kunnanjohtajan osalta arviointikeskustelut on käynyt kunnanhallitus.

Viestintä on tärkeä osa johtamista. Henkilöstöä koskevista asioista on tiedotettu henkilökuntaa sähköpostin lisäksi intranetin välityksellä ja yksiköiden ja esihenkilöiden kokouksissa.

Talousasioiden sisäinen valvonta (sis. kirjanpito ja hankinnat)

Talouden suunnittelu- ja seurantajärjestelmän perustana on valtuuston vuosittain hyväksymä talousarvio ja -suunnitelma sekä siihen liittyvät käyttösuunnitelmat. Talousarvioon kirjattujen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden määrittelyprosessi on avainasemassa luotaessa perustaa seurantaan liittyvälle sisäiselle valvonnalle. Talousarvion ja -suunnitelman valmistuksessa riskejä pienennetään hyödyntämällä kattavasti toiminnan ja talouden seurantajärjestelmiä ja sisäistä laskentaa sekä hyödyntämällä talouteen, palvelujen kysyntään, lainsäädännön kehitykseen ja väestöpohjaan liittyviä ennakkotietoja, tilastoja ja ennusteita.

Talousarvio laadittiin yhteistyössä luottamushenkilöiden ja henkilöstön kanssa. Talousarvion käsittelystä ja sitä koskevista päätöksistä tiedotettiin aktiivisesti. Tilikauden aikana tiedossa olleista menojen ja tulojen muutoksista tehtiin talousarvioon muutosesitykset tilikauden aikana.

Kirjanpito perustui valtuuston hyväksymään talousarvioasetelmaan ja se järjestettiin toimieliittimittain, tulos- ja vastuualueittain, tulosityksikoittain sekä tilierittelyttain. Sen perusteella voitiin seurata talousarvion ja käyttösuunnitelmien toteutumista ja saatiin kunnan toiminnassa, johtamisessa ja tilastoinnissa tarvittavat tiedot. Toimielimet ovat seuranneet talousarvion toteutumista säännöllisesti ja osavuosikatsaukset (4 kpl) on saatettu kunnanhallitukselle ja valtuustolle tiedoksi. Valtuutetut ovat lisäksi voineet seurata ja vertailla Vieremän ja eri kuntien väestö-, talous- ja työllisyysrakenteita tutkiahallinto.fi -sivuston kautta.

Kunnassa on noudatettu hyvää kirjanpitoa sekä kirjanpitoa ja maksuliikennettä koskevia lakeja, sääntöjä ja ohjeita. Menotositteet ovat yksilöitävissä ja varmennettavissa kirjanpitojärjestelmästä, josta käyvät ilmi myös tositteiden asiataarkastajat ja hyväksyjät.

Kunnan avustusten myöntämisessä on noudatettu talousarviota sekä annettuja ohjeita ja määräyksiä.

Valtuusto hyväksymässä (6.11.2017 § 99) talousohjeessa annetaan yksityiskohtaisempia ohjeita talouden hoidosta ja mm. riskienhallinnasta.

Hankintojen osalta on noudatettu hankintalainsäädäntöä, talousarvion täytäntöönpanossa annettuja ohjeita sekä 6.11.2017 valtuuston hyväksymää hankintaohjetta (§ 101).

Henkilöstöasioiden sisäinen valvonta

Kunnan tärkein voimavara on sen osaava ja ammattitaitoinen henkilöstö. Työkyvyn seuraaminen ja arviointi sekä ammattiosaamisen ylläpitäminen ovat tärkeä osa työyhteisön kehittämistä ja työyhteisön hyvinvoinnista huolehtimista. Työyhteisön hyvinvoinnista huolehtiminen on myös riskien hallintaa. Toimiva työterveyshuolto, työsuojelutoiminta ja hyvin toteutettu yhteistoiminta edesauttavat työkyvyn säilymistä ja henkilöstön viihtyvyyttä. Henkilöstön on myös itse huolehdittava oman osaamisensa ylläpitämisestä.

Henkilöstön työhyvinvointikysely toteutettiin syksyllä 2023 samalla pohjalla kuin edellisenä vuonna. Kyselyn tuloksia hyödynnetään toiminnan kehittämisessä, henkilöstön hyvinvoinnin parantamisessa sekä työhyvinvointiin liittyvien toimien suunnittelussa. Kysely toteutetaan vuosittain.

Työterveyshuollon toimintasuunnitelmassa on sovittu työpaikkaselvitysten ja -tarkastusten ajankohdista ja kohteista työterveyshuollon toimittajan kanssa. Johtoryhmä on pitänyt säännöllisesti ohjausryhmän kokouksia työterveyshuollon kanssa. Henkilöstön työhyvinvointia ja

sairauspoissaoloja on seurattu ohjausryhmän kokouksissa. Sairauspoissaaloista on raportoitu henkilöstökertomuksessa.

Henkilöstöä on pyritty aktivoimaan ja osallistumaan. Henkilöstölle on annettu mahdollisuus lausua mielipiteensä/kommenttinsa Vieremän kunnan uusista ohjeistuksista ja säännöistä toimielinten lausuntokierrosten yhteydessä. Ohjeistuksia on myös laadittu erilaisissa työpajoissa erilaisilla kokoonpanoilla. Kunnassa on toteutettu Kunnan kunta -hanke, joka tähtäsi työntekijöiden työhyvinvoinnin paranemiseen ja jonka seurauksena työntekijät voivat käyttää tunnin työajasta / per viikko ohjattuun liikuntaan.

Henkilöstön osaamista ja ammattitaitoa sekä työyhteisön hyvinvointia arvioidaan muun muassa kehityskeskustelujen, työhyvinvointikyselyn, työpaikka/yksikkökokousten ja osaamiskartoitusten avulla. Henkilöstön koulutuksista on sovittu yhteisesti yksikön / tulosalueen koulutussuunnitelmissa ja tarkemmin esihenkilöiden kanssa.

Henkilöstökertomus laaditaan tilinpäätöksen kanssa samaan valtuuston kokoukseen.

Tietohallinnon, tietoturvan ja tietosuojan sisäinen valvonta

Kunta on tehnyt tiivistä yhteistyötä Savon ICT Palvelut Oy:n kanssa liittyen tietohallintoon ja tietoturvaan. Kunnan tietohallintovastaava (palvelusihteeri) on vastannut tiedonkulusta Savon ICT:n ja kunnan henkilöstön välillä.

Kunnanhallitus hyväksyi 16.4.2018 § 91 Vieremän kunnan tietoturva- ja tietosuojapolitiikan, joka tuli voimaan välittömästi ja korvasi aiemman Ylä-Savon ICT -palvelut Oy:n (YSIT) omistajakuntien yhteisen tietoturvaohjeiston ja -koulutusympäristön. Tietoturva- ja tietosuojapolitiikka on kunnan ylimmän johdon hyväksymä strateginen asiakirja, jolla otetaan kantaa tietosuojan ja tietoturvan kehittämiseen. Poliitiikan tavoitteena on luoda yhdenmukaiset toimintaperiaatteet ja käytännöt hyvän tietosuojaja- ja tietoturvatason toteuttamiseksi. Poliitiikassa määritellään kunnan tietosuojaja- ja tietoturvatyön tavoitteet, vastuut, toimintatavat, valvonta ja seurantarjestelmä. Poliitiikalla luodaan edellytykset toiminnan pitkäjänteiseen kehittämiseen.

Valtuusto hyväksyi Vieremän kunnan tietohallinto-ohjelman 18.9.2017 § 86 ja se tuli voimaan 1.1.2018. Tietohallinto-ohjelman tarkoituksena on olla suunnitelmallisen kehittämisen ja johtamisen työkalu. Tietohallinto-ohjelmaan sisältyy myös tietohallintomalli, jossa kuvataan Vieremän kunnan tietohallinnon toimijat, vastuut ja tehtävät olemassa olevan organisaation ja hallintosäännössä määriteltyjen toimivaltuuksien mukaisesti.

Kunnassa on käytössä tietotilinpäätös, jonka tarkoituksena on tarjota tilannekuva kunnan tietoturvasta, tietosuojasta ja tiedonhallinnasta. Se on raportti, joka syntyy Vieremän kunnan sisäisen tarkastelun ja arvioinnin tuloksena. Tietotilinpäätös osoittaa osaltaan, että kunnassa noudatetaan tietosuojan, tietoturvan ja tiedonhallintaan liittyviä lakeja ja määräyksiä.

Tilivelvollisuus

Tilivelvollisten asemaa käsitellään Kuntalain 125 §:ssä. Tilivelvollisia ovat toimielinten jäsenet ja asianomaisen toimielimen tehtäväalueen johtavat viranhaltijat. Tilivelvollisuus merkitsee sitä, että toiminta tulee valtuuston arvioitavaksi, viranhaltijaan voidaan kohdistaa muistutus tilintarkastajan antamassa tilintarkastuskertomuksessa ja viranhaltijalle voidaan myöntää tai

olla myöntämättä vastuuvapaus. Tilivelvollinen vastaa toiminnan ja talouden osalta sekä omasta että alaistensa tekemisestä ja siitä mitä jää hoitamatta.

Tilivelvollisella on henkilökohtainen vastuu sisäisen valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä ja jatkuvasta ylläpidosta johtamansa toiminnan osalta. Tilintarkastuskertomukseen on sisällytettävä lausunto sisäisen valvonnan ja konsernivalvonnan asianmukaisesta järjestämisestä sekä esitys vastuuvapauden myöntämisestä ja mahdollisesta muistutuksesta, joka voidaan kohdistaa vain tilivelvolliseen. Muistutuksen edellytyksenä on, että tilivelvollinen on toiminut vastoin lakia tai valtuuston päätöksiä eikä virhe tai aiheutunut vahinko ole vähäinen.

Tilivelvollisuuden puuttuminen ei vapauta esimiestä valvontavastuusta.

Kunnanhallitus

Päätösten valmistelu ja toimeenpano on tehty huolellisesti ja dokumentoidusti. Toimielinten esityslistat ja niiden liitteet, sekä oheismateriaali on lähetetty toimielinten jäsenille sähköisessä muodossa. Kunnanhallituksen kokousten osalta kokouskäytännöt ovat olleet täysin sähköisiä. Viranhaltijapäätökset on tehty asianhallintajärjestelmällä. Päätökset on asetettu asianmukaisesti nähtäville ja lähetetty tiedoksi asianosaisille.

Toiminnassa on pyritty riskien hallintaan asioiden huolellisella valmistelulla ja täytäntöönpanolla sekä lakien, ohjeiden ja määräysten noudattamisella. Toiminnan ja talouden raportointia on hoidettu kunnanhallituksen vahvistamien talousarvion täytäntöönpano-ohjeiden puitteissa. Talouden hoidossa on yleisesti pyritty tehokkaaseen ja mahdollisimman taloudelliseen toimintaan. Talouden kehittymistä on seurattu ajantasaisesti taloushallinnon Tane- ja UDP-talousraporttien avulla. Kunnanhallitusta on informoitu taloustilanteesta kuukausittain kirjallisina raportein kunnanhallituksen pykäläasiana ja lisäksi tarvittaessa kunnanhallituksessa keskusteluasioissa. Talouden ja toiminnan osavuosisikatsaukset on toimitettu kunnanhallitukselle ja valtuustolle neljästi vuoden aikana.

Henkilöstö on osallistunut aktiivisesti sekä ammatillista osaamista lisäävään koulutukseen että järjestelmien käyttöön liittyvään koulutukseen.

Yleis- ja taloushallinnossa on kiinnitetty erityistä huomiota taloushallinnon toimintaketjuihin ja niihin mahdollisesti liittyviin vaarallisiin työyhdistelmiin. Vaarallisella työyhdistelmällä tarkoitetaan yleistäen sitä, että yhdelle henkilölle keskittyy toimintaketjun osia, jotka lisäävät virheiden tai väärinkäytösten mahdollisuuksia. Toimintaketjut on pyritty rakentamaan siten, että vaarallisten työyhdistelmien syntyminen estetään.

Hankinnoissa on käytetty talousarvion täytäntöönpanossa annettuja ohjeita ja kaikki suuremmat hankinnat on kilpailutettu. Osassa hankintoja on liitytty Sansia Oy:n tai Hansel Oy:n kilpailutuksiin / sopimuksiin.

Säännösten ja määräysten noudattamisessa ei ole esiintynyt oleellisia puutteita.

Valtuuston talousarviossa asettamat tavoitteet on saavutettu.

Sivistystoimi

Strategiset riskit:

Ikäluokkien vuosittainen iso vaihtelu. Tämä vaikuttaa niin varhaiskasvatukseen, alakoululuokkien kuin yläkoulun ryhmien muodostumiseen. Riskiin olemme varautuneet virkarakenteella, jossa vakinaisten viran ja -toimenhaltijoiden palkkaamista harkitaan tarkkaan.

Varhaiskasvatuksen asiakasmäärä voi vähentyä ikäluokkien pienenemisen ja työttömyyden kasvun myötä. Tämä vaikuttaa varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista saataviin tuloihin. Sosiaalisten syiden perusteella varhaiskasvatuksessa olevien lasten määrä voi myös kasvaa.

Väestön ikääntymisen myötä kunnan ikärakenne tuo haasteita elinvoimaisille ja taloudellisesti kestäville liikuntapalveluiden järjestämiselle. Kuntalaisten epävarmuuden tunteen lisääntyminen mm. maailmanlaajuisesta turvallisuustilanteesta ja yksityistalouteen liittyvistä haasteista johtuen luo riskejä hyvinvointipalveluiden riittävyydelle.

Toiminnalliset riskit:

Tietokoneiden ja verkon toimivuus. Tietoliikenneyhteyksien merkitys korostuu opetuksen laajentuessa entistä enemmän digitaalisten oppimateriaalien käyttöön. Tärkeää on myös sähköisten yo-kirjoitusten toiminnan turvaaminen. Olemme varautuneet yo-kirjoitusten varmistamiseen ups-laitteilla, joissa virta riittää vähintään kahdeksaksi tunniksi, niin tietokoneilla kuin kytkimillä. Myös muualla kuin opetustoimessa sivistystoimen palveluiden viestintä ja hallinnointi edellyttävät tietoliikenneyhteyksien toimivuutta. Säännöllinen henkilöstön tietoturvakoulutus ja ICT-palvelut takaavat tietoteknisen tietoturvariskin minimoinnin.

Valtakunnallisen energian saannin mahdollisen vähenemisen seurauksena sähkökatkot ovat myös toiminnallinen riski. Tähän on varauduttu hankkimalla jokaiseen toimipisteeseen varavoima- ja valolaitteita. Sähkökatkojen varalta on laadittu myös toimintasuunnitelmat, joita on harjoiteltu ennakkoon toimintayksiköittäin.

Varhaiskasvatuksessa henkilöstön mitoituksen riittävyys; minimi on määritelty varhaiskasvatustulossa, mutta lapsiaines on huomioitava.

Perusopetuksen, varhaiskasvatuksen ja vapaa-aikatoimen käytössä on eri-ikäisiä kiinteistöjä. Kiinteistöhuollon säännöllisesti tekemät kiinteistöjen ylläpitohuollot ja välittömät korjaustyöt takaavat terveellisen sisäilman ja turvalliset toimintaympäristöt. Ruokahuollon toimivuus (hygienia, ravitsemusohjeet, seuranta, allergioiden huomiointi) ja toimiva jätehuolto. Riskiä pienennetään ruokahuollon henkilöstön koulutuksilla. Äkillisen epidemian leviäminen sivistystoimeen voi aiheuttaa toiminnallista riskiä, mikäli suuri osa henkilöstöstä sairastuu tai joutuu karanteeniin yhtä aikaa.

Taloudellinen riskit:

Ostolaskujen skannaus hoidetaan keskitetysti, josta laskut reititetään tiliöijälle. Laskun oikeellisuuden tarkistaa ensin tiliöijä. Oikeellisuudesta vastuussa on viimekädessä hyväksyjä, jos muuta ei ole työpisteen sisällä sovittu. Jos tiliöijä epäilee laskun oikeellisuutta, niin hän informoi hyväksyjää ennen tiliointiä. Tavarantoimittajan nimi ja toimipiste näkyy myös laskussa, mikäli mahdollista, jolloin laskun oikeellisuus voidaan helpommin tarkistaa. Samoin se nopeuttaa laskun käsittelyä. Neljännesvuosiraportit on tehty ja lautakuntakäsittelyn jälkeen edelleen lähetetty kunnanhallitukselle. Talouden seuranta on Tane-ohjelman avulla ohjeistettu tulosalueitten esimiehille. Taloudellista riskiä lisää myös tuotteiden ja palveluiden ennalta arvaamattomat hintojen korotukset.

Varhaiskasvatuksen taloudellista riskiä lisää ennustettavuuden vaikeus: Syntyvyys kunnassa pienenee ja kuinka moni ikäluokasta käyttää varhaiskasvatustaloutta. Varhaiskasvatus ei ole suoraan taloudellisesti kannattavaa, mutta laadukkaalla varhaiskasvatustyöllä voidaan pienentää tulevaisuudessa esim. erikoissairaanhoidon ja muiden tukipalvelujen kustannuksia. Varhaiskasvatus myös mahdollistaa huoltajien työssäkäynnin.

Henkilö- ja vahinkoriskit:

Uusien työntekijöiden rekrytointi. Virkojen ja toimien rekrytoinnissa on haasteita niin varhaiskasvatuksessa kuin opetustoimessa. Lasten ja nuorten kanssa työskentelyyn kouluttautuneet henkilöt hakeutuvat entistä enemmän muihin työtehtäviin. Hakijoita ei ole tai niitä on vähän. Tähän pyritään vaikuttamaan houkuttelevilla työpaikkailmoituksilla ja markkinoimalla Viere­män kuntaa työntekijäystävällisenä työnantajana (mm. henkilökunnan terveystakuu).

Ohuen organisaation sijaisuudet. Kaikkiin tehtäviin ei saada sijaista, eikä lyhytaikainen sijainen pysty hallitsemaan asioita ja sen seurauksena viran- tai toimenhaltija usein hoitaa rästitehtävät työhön paluun jälkeen.

Koulusta tai sen ulkopuolelta tulevat uhkaavasti käyttäytyvät henkilöt voivat aiheuttaa turvallisuusriskejä. Tähän on varauduttu turvallisuussuunnitelmilla ja siinä esitettyjen toimenpiteiden harjoittamisella.

Varhaiskasvatuksessa kaikki työntekijät ovat vastuullisessa tehtävässä pienten lasten parissa. Tapaturmat päivittäin ovat mahdollisia. Lapsi voidaan jättää hakematta varhaiskasvatuksesta, jolloin henkilöstöllä on selkeät ohjeet sosiaalipäivystykseen yhteydenottamiseen. Varhaiskasvatustyöskentelyn sijainti ja tehtävät retket voivat tuoda riskejä (Sotkun lampi, liikenneturvallisuus). Lasten lääkintä: Henkilöstöllä täytyy olla riittävä tietämys lastenlääkityksestä ja huoltajilta pyydetään erillinen lääkelomake -ohjeistus. Lasten ja nuorten kanssa työskentelevien rikostausta selvitetään vähintään 3 kk kestävässä työ/virkasuhteessa.

Varhaiskasvatuksen ja opetuksen toimintaympäristön turvallisuudesta pidetään huolta (ehjät välineistöt, henkilöstö huolehtii ja ilmoittaa tekniselle puolelle korjaustarpeet). Muistettava hygieniaoikeudet ja niiden mukaan toimiminen. Kaikissa sivistystoimen yksiköissä huolehditaan, että turvallisuus-, varautumis- uhkatilannesuunnitelmat ja henkilöstön ensiaputaidot ovat ajan tasalla ja menetelmät harjoiteltuna säännöllisesti.

Tekninen toimi

Teknisen toimen sisäinen valvonta on perustunut kunnanhallituksen hyväksymään sisäisen valvonnan ohjeeseen. Toiminnan ja talouden raportointia on hoidettu kunnanhallituksen vahvistaman talousarvion täytäntöönpano-ohjeiden ja teknisen lautakunnan antamien ohjeiden puitteissa. Lisäksi talouden kehittymistä on seurattu TANE-taloushallinto ja UDP-raportointi ohjelmien avulla ja siitä on raportoitu lähes jokaisessa lautakunnan kokouksessa. Talouden hoidossa on yleisesti pyritty tehokkaaseen ja mahdollisimman taloudelliseen toimintaan. Tavoitteiden toteutumista on seurattu neljännesvuosittain. Hankinnoissa on käytetty talousarvion täytäntöönpanossa annettuja ohjeita ja kaikki suuremmat hankinnat on kilpailutettu.

Riskeihin on valmistauduttu ylläpitämällä ruuan kuljetukseen hyväksytyä ajoneuvoa ja kehitetty kiinteistöjen lämmityksen ylläpitoa esimerkiksi sähkökatkotilanteissa (hankittu varalle polttoainekäyttöisiä lämmittimiä, traktorikäyttöinen generaattori ja asennettu koulukeskukseen kiinteä varavoimalaite). Lisäksi kiinteistöjen huoltokirja on otettu käyttöön. Lisäksi vakuutukset ovat ajan tasalla.

1.15 Kuntakonsernin toiminta ja talous

Kunnille säädettiin velvollisuus laatia konsernitase ja sen liitetiedot kuntalain (365/1995) taloutta koskevien säännösten voimaan tullessa vuoden 1997 alusta. 15.5.2007 voimaan tulleella kuntalain muutoksella (519/2007) kunnan konsernitilinpäätöksen sisältöä laajennettiin siten, että konsernitaseen ja liitetietojen lisäksi kunnan on, eräitä poikkeuksia lukuun ottamatta, laadittava myös konsernituloslaskelma ja konsernin rahoituslaskelma. Täydellinen konsernitilinpäätös oli laadittava ensimmäisen kerran tilikaudella 2008.

Uusi kuntalaki, joka tuli kokonaisuudessaan voimaan 1.6.2017, lähtee kokonaisuuksien ohjauksesta ja koko konsernin ohjauksesta. Peruskunnasta lähtevän ajattelun tilalle on tullut johtamisjärjestelmään, säätelyjärjestelmään ja taloussäännöksiin ulottuva konsernilähtöinen ajattelu. Muun muassa yhtiöittämisvelvollisuutta koskeva säätely on vaikuttanut siihen, että konsernisäätelyyn ja omistajaohjaukseen on uudessa kuntalaissa kiinnitetty erityistä huomiota.

Kuntalain 6 §:ssä on määritelty kuntakonserni.

Kuntalain 14 §:n mukaan valtuusto päättää omistajaohjauksen periaatteista ja konserniohjeesta.

Kuntalain 47 §:n mukaan omistajaohjauksella on huolehdittava siitä, että kunnan tytäryhteisön toiminnassa otetaan huomioon kuntakonsernin kokonaisuus. Konserniohje toimii omistajaohjauksen välineenä. Konserniohjeen sisältö määritellään kyseisessä pykälässä.

Kuntalain 48 §:n mukaan konsernijohtoon kuuluvat kunnanhallitus, kunnanjohtaja tai pormestari ja muut johtosäännössä määrätyt viranomaiset. Konsernijohto vastaa kuntakonsernissa omistajaohjauksen toteuttamisesta sekä konsernivalvonnan järjestämisestä, jollei hallintosäännössä toisin määrätä.

Kuntalain 114 §:ssä on määritelty konsernitilinpäätöksen laatimisvelvollisuus ja sisältö.

Kuntalain 115 §:n mukaan toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys kuntakonsernin toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta.

Kuntalain 121 §:n mukaan tarkastuslautakunta arvioi kuntakonsernin tavoitteiden toteutumista. Kuntakonsernissa arviointi kohdistuu erityisesti niiden tavoitteiden toteutumiseen, jotka valtuusto on asettanut tytäryhteisöille kunnan talousarviossa ja –suunnitelmassa sekä konserniohjeissa.

Kuntalain 123 §:n mukaan tilintarkastaja tarkastaa konsernitilinpäätöksen oikeellisuuden ja tietojen riittävyyden sekä konsernivalvonnan asianmukaisuuden.

Konsernin toiminnan ohjaus ja valvonta

Valtuusto hyväksyi 15.5.2023 (§ 24) Vieremän kunnan uuden konserniohjeen, joka tuli voimaan 1.8.2023. Konserniohje on omistajaohjauksen keskeinen väline. Konserniohjetta sovelletaan kunnan tytäryhteisöjen sekä soveltuvin osin kuntayhtymien omistajaohjaukseen. Konserniohjeella yhdenmukaistetaan kuntakonsernin menettelytapoja sekä tehostetaan johtamisen edellytyksiä niin, että kuntakonsernia ja kunnan muuta toimintaa voidaan johtaa kokonaisuutena yhtenäisin periaattein ja kunnan kokonaisuus huomioon ottaen.

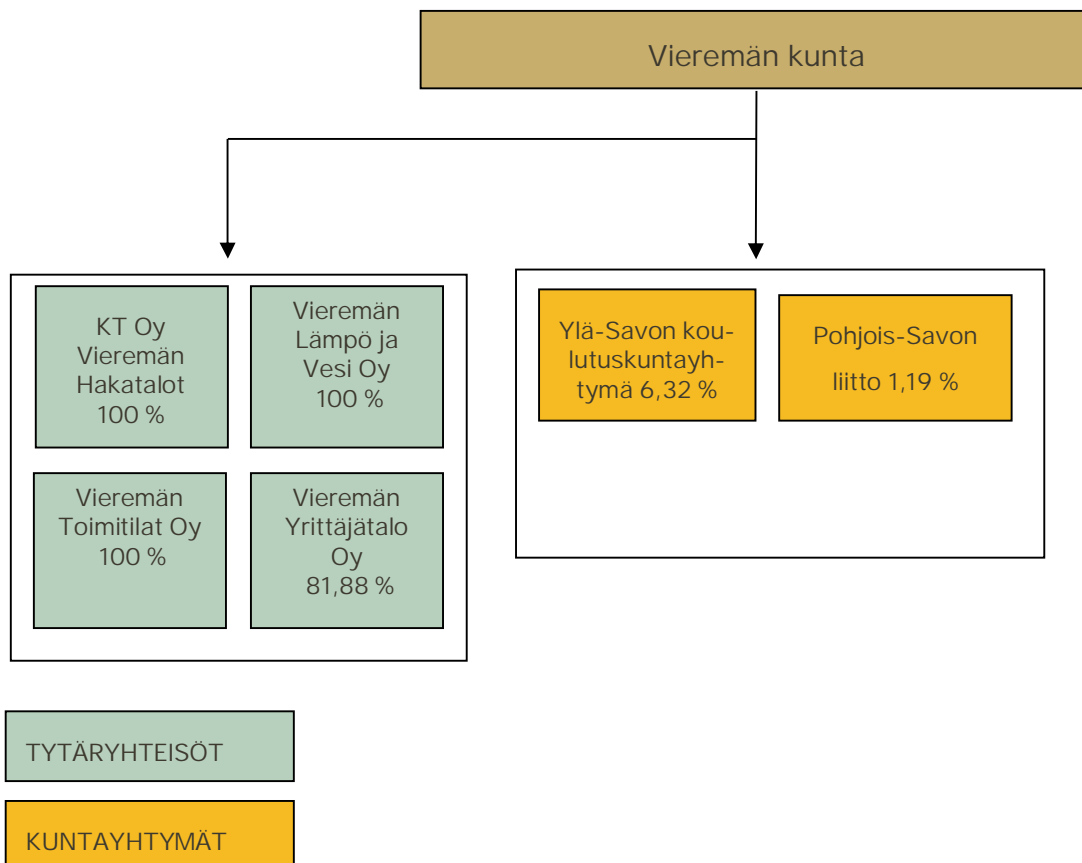
Konserniohje täydentää tytäryhteisöille niiden perustamisvaiheessa ja yhtiöjärjestyksessä asetettuja kunnan toimintaan liittyviä tavoitteita, joten niistä poikkeamiseen tai noudattamatta jättämiseen tytäryhteisön johdon on esitettävä perusteltu syy.

Konserniohjeen tavoitteena on kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen toiminnan läpinäkyvyyden lisääminen, kunnan yhteisöistä saaman tiedon laadun parantaminen, tiedonkulun sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehostaminen.

Vuosittain talousarvion yhteydessä valtuuston tulee vahvistaa keskeisille konserniyhteisöille tavoitteet. Tilikauden aikana keskeisimmät konserniyhteisöt raportoivat neljännesvuosittain tavoitteiden toteutumisesta. Kunnan tilinpäätöksen yhteydessä annetaan selvitys konsernin tilikauden toiminnan ja talouden toteutumisesta. Kunnan tilinpäätös sisältää täydellisen konsernitalinpäätöksen tilikaudesta 2008 lukien.

Vieremän kuntakonserniin kuuluu 4 tytäryhteisöä ja 2 kuntayhtymää. Osakkuusyhteisöjä Vieremän kuntakonsernissa ei ole. Merkittävimmät tytäryhteisöt ovat Kiinteistö Oy Vieremän Hakatalot, Vieremän Toimitilat Oy sekä Vieremän Lämpö ja Vesi Oy.

KONSERNIRAKENNE 31.12.2023

Kuva 16: Vieremän kunnan konsernirakenne 31.12.2023

Yhteisöjen yhdistely konsernilaskelmiin

Konsernitalinpäätökseen on yhdistetty kaikki tytäryhteisöt sekä kaikki kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä.

1.15.1 Kiinteistö Oy Vieremän Hakatalot

Hallinto

Varsinainen yhtiökokous pidettiin 31.3.2023. Vieremän kunnan yhtiökokousedustajana toimi Juha Eskelinen. Kokouksessa käsiteltiin yhtiöjärjestyksen määräämät asiat.

Hallituksen jäseniksi valittiin Katri Siekkilä, Leo Hentilä, Sirpa Vidgren, Ari Väisänen. Asukasjäseniä ovat Markku Haataja ja Aila Kauppinen. Varajäseniksi valittiin Marjo Partanen, Juha Jus-sila ja Erkki Tiikkainen.

Kunnanjohtajalla ja hallintojohtajalla on läsnäolo- ja puheoikeus Kiinteistö Oy Vieremän Hakatalojen hallituksen kokouksissa.

Asukaskokous pidettiin 21.3.2023.

Hallitus kokoontui tilikauden aikana 4 kertaa.

Yhtiön toimitusjohtajana on toiminut Mikko Kajanus. Sihteerinä Kiinteistö Oy Vieremän Hakatalojen hallituksen kokouksissa on toiminut Vieremän kunnan konsernisihteerä.

Kirjanpidosta ja muista taloushallinnontehtävistä on vastannut Ylä-Savon Tilipalvelu Oy.

Tilintarkastajayhteisönä on KPMG Oy Ab, vastuullisena tilintarkastajana JHT, KHT Tapio Raappana.

Kiinteistöhuolto ja korjaukset

Kiinteistöhuoltotehtävistä on vastannut Vieremän Lämpö ja Vesi Oy. Viheralueiden hoitotyöt toteutti Vieremän kunta. Kiinteistöhuollon kustannukset olivat 88 222,33 euroa.

Pieniä korjauksia tekivät pääasiassa Vieremän Kiinteistöhuolto Ky, Rakennus ja Konetyö Mauri Kumpulainen ja Vieremän kunta.

Tilinpäätöksen mukaan korjauksia on tehty 270 048,71 euron edestä. Korjaukset sisältävät osoitteessa Jokikuja 1 tehdyt saneeraustyöt (vesikaton uusiminen, ovien ja ikkunoiden vaihto sekä pihatyöt)

Kiinteistöjen täysarvovakuutukset ovat Lähivakuutuksesta.

Vuoden 2023 lopussa yhtiöllä on 232 vuokrahuoneistoa, jotka sijaitsevat 24 eri osoitteessa.

Lisäksi yhtiö omistaa yhden huoneiston As Oy Vieremän Lampitiestä, yhden huoneiston As Oy Harjupolku Vieremästä ja Asunto Oy Linra Vieremästä (5/5) osakekannan.

Vuokrattavaa pinta-alaa oli yhteensä 13 121 m², joka koostuu 45 yksiöstä, 160 kaksioista, 29 kolmiosta ja viidestä neliöstä.

Huoneistojen käyttöaste tilikauden aikana oli 96,7 % (2022 97,9 %, 2021:98 %, 2020: 96,6 % 2019: 97,0 %).

Keskiarvo m²- vuokra oli noin 9,36 euroa.

Talous

Tilikauden tulos oli 0,00 euroa ja taseen loppusumma 7 248 731,21 euroa.

Huoneistojen vuokratulot alittivat talousarvion 20 324,81 eurolla. Poistoja rakennuksista ja kalustosta tehtiin 239 315,54 euroa. Budjetoidut poistot olivat 236 580,00 euroa.

Pitkäaikaista lainaa lyhennettiin 516 386,30 euroa. Lainojen lyhennykset ylittivät poistot 277 070,76 eurolla.

Lopullinen tulos ajetaan veroseuraamusten minimoimiseksi nolnaan tehtävien tilinpäätössiirtojen (asuintalovaraus) avulla.

AS Oy Vieremän Lampitie

As Oy Vieremän Lampitien huoneisto on edelleen myytävänä. Edellinen Lampitien osake myytiin 8.9.2022.

As Oy Harjupolku Vieremä

Kt Oy Vieremän Hakataloille on vuonna 2018 hankittu vuokratyöhön osakehuoneisto osoitteesta Petterintie 7 B 8. Osake myydään tarvittaessa.

AS Oy Linra

Kt Oy Vieremän Hakatalot on muuttanut yhden kohteen, Alentie 2:n asunto-osakeyhtiöksi. Osakkeet myydään nykyisten vuokrasopimusten päätyttyä.

Muu toiminta

Yhtiö rakensi kaksi uutta rivitaloa Sotkanhelmen tontille, Mäntytie 12 B ja C.

Riskien hallinta

KT Oy Vieremän Hakatalojen suurimmat epävarmuustekijät ja riskit ovat:

- Kiinteistöjen kunnon laskeminen
- Laskeva käyttöaste
- Rahoitusongelmat laajojen saneerausten tms. yhteydessä.

Riskien hallintaa käsitellään Hakatalojen hallituksessa.

1.15.2 Vieremän Toimitilat Oy

Yhtiön painopistealue on omistuksessa olevien kaikkien tilojen pitäminen vuokra-, lunastus- sopimuksin tai myynnin kautta tuottavassa tuotannollisessa toiminnassa. Tilojen kunnossapitotason säilyttäminen hyvänä sekä tarvittaessa olemaan mukana uusien tuotantotilojen hankinnoissa.

Yhtiöllä on omistuksessaan useita teollisuushalleja, joiden pinta-ala yhteensä oli n. 21942,5 Km². Kaikki tilat ovat käytössä pitkäaikaisilla vuokra- tai lunastussopimuksilla viidelle eri yritykselle.

Vieremän Toimitilat Oy:n painopistealueet ovat projektinjohto, sekä kumppanuusyrittäjäkehityksen kehitys laaja-alaisesti (logistiikka, huolto, koulutus, tutkimus ja kehittäminen).

Yhtiön on perustanut Vieremän kunta vuonna 2006 ja omistaa sen kokonaan. Vuosi 2023 oli yhtiön kahdeksastoista toimintavuosi.

Yhtiöllä on omistuksessaan ja vuokrattuna 31.12.2023 seuraavat teollisuushallit:

Osavalmistushalli, valmistunut vuonna 2007, jonka kerrosala on 2915 m², vuokraajana Ponsse Oyj – metalliteollisuus / osakokonaisuuksien valmistus.

HT Laser -halli, valmistunut vuonna 2007, jonka kerrosala on 2432 m², vuokraajana HT Laser Oy - metalliteollisuus / laserleikkaus ja särmäys. Hallin laajennus valmistunut vuonna 2008, jonka kerrosala on 2837 m². (huom. pinta-alat eivät sisällä sääsuoja eikä varastoa), vuokraajana (lunastussopimus) HT Laser Oy.

Hytar -halli, valmistunut vuonna 2007, jonka kerrosala on 2175 m², vuokraajana Hytar Oy – hydrauliset kuusetelmien valmistus. Hytar Oy:n nimi on vaihtunut Fluiconnecto Oy:ksi yhtiön myynnin johdosta.

SKS-Connecto -halli, valmistunut vuonna 2008, jonka kerrosala on 2174 m², vuokraajana SKS-Connecto Oy - sähköjohtosarjakomponenttien valmistus. SKS-Connecto Oy:n nimi on muuttunut Lapp Connecto Oy:ksi yhtiön myynnin johdosta.

Kokoonpanohalli, apporttiluovutus Vieremän kunnalta vuonna 2008. Hallin kerrosala 1620 m², vuokraajana Ponsse Oyj – metalliteollisuus / metsäkoneiden kokoonpano.

Debomix – halli, valmistunut vuonna 2011, jonka kerrosala on 990 m², metallin koneistusalan alihankintayritys. Vuokraajana (lunastussopimus) Savon Kiinteistökehitys Oy.

Osavalmistushallin laajennus 2014–2015. Hallin kerrosala 1640 m², vuokraajana (lunastussopimus) Ponsse Oyj – metalliteollisuus / metsäkoneiden osien valmistus.

Tova-hallin laajennus 2014–2015 metalliteollisuus/ tuotekehitystila. Hallin kerrosala 1320 m², vuokraajana (lunastussopimus) Ponsse Oyj.

HT Laser Oy:n laajennoksen pinta-ala on 2626 m² ja tilavuus 27200 m³. HT Laser Oy:n tehtaalaajennoksen osittainen käyttöönotto tarkastus toteutui 17.8.2018 ja tehtaalaajennus valmistui 1.10.2018 (vuokrasopimus).

SKS-Connecto Oy:lle on valmistunut 28.6.2018 varastolaajennos, jonka pinta-ala on 73,5 K-m² ja tilavuus 650m³ (vuokrasopimus).

HT laserin sosiaalitalat 140 K-m² valmistui 28.02.2019.

Fluiconnecton Oy:n tehtaalaajennus 1108 K-m². Laajennus valmistui 29.10.2020.

Yhtiön talous

Yhtiön kaikki teollisuustilat ovat vuokrattuina yrityksille. Yritykset ovat hoitaneet taloudelliset vastuunsa yhtiölle ajallaan sekä sopimuksien mukaisesti, joka on mahdollistanut yhtiön talouden suunnitelman mukaisen hoitamisen. Yhtiön taloudellinen tila on vakiintunut vakaalle tasolle. Yhtiö on pystynyt lyhentämään vierasta pääomaa suunnitelman mukaisesti. Yhtiön maksuvalmius on ollut vakaa.

Yhtiön

Liikevaihto	1 338 970,30 €
Taseen loppusumma	8 436 938,51 €
Vieraspääoma	5 256 406,99 €
Oma pääoma (31.12.2023)	3 180 528,52 €

Rahoitus

Yhtiö on rahoittanut toiminta-aikanaan teollisuushallien rakentamisen lainoituksella sekä avustuksilla. Avustuksia rahoitukseen on myöntänyt Pohjois-Savon ELY-keskus. Lainoitusta Kunta-rahoitus Oyj, OKO-pankki Oyj / Pohjola Pankki Oyj (uusi nimi OP yritys pankki), Pohjois-Savon Osuuspankki, Finnvera Oyj, OP Ylä-Savo Vieremä (uusi nimi Ylä-Savon OP), Säästöpankki Optia ja Iisalmen puhelinyhdistys IPY.

Lainojen vakuutena on Vieremän kunnan myöntämiä takauksia, Finnvera Oyj:n myöntämiä takauksia sekä vuokraoikeuskiinnityksiä rakennuspaikkoihin rakennuksineen.

Hallinto

Hallitukseen on kuulunut viisi jäsentä. Hallituksen puheenjohtajana toimii Risto Pesonen. Hallituksen jäseninä Sari Kaurala, Minna Partanen, Jari Ruotsalainen ja Osmo Åkerlund. Kunnanjohtajalla ja teknisellä johtajalla on läsnäolo-oikeus kokouksissa. Toimitusjohtajana on toiminut Ahti Kilvensalmi. Sihteerinä Vieremän Toimitilat Oy:n hallituksen kokouksissa on 1.7.2019 alkaen toiminut konsernisihteerinä.

Vieremän Toimitilat Oy:n varsinainen yhtiökokous pidettiin 28.4.2023, omistajaa edusti Juha Eskelinen.

Vieremän Toimitilat Oy:n hallitus kokoontui kertomusvuonna 5 kertaa.

Yhtiön kirjanpidon ja maksuliikenteen on hoitanut Tilitoimisto Rönkkö Oy.

Tilintarkastajayhteisönä on KPMG Oy Ab vastuullisena tilintarkastajana JHT, KHT Tapio Raappana.

Näkymät vuodelle 2024

Kehityksen oletetaan jatkuvan vakaana. Maailmantilanne ja komponenttien saatavuus yms. voivat heijastua vuokralaisten toimintaan ja sitä kautta myös toimitilayhtiön vakavaraisuuteen.

Korkojen nousun osalta voimme todeta, että Vieremän Toimitilat Oy:llä on voimassa olevat korkosuojaukset pääosin lainoissa.

Riskien hallinta

Vieremän Toimitilat Oy:n suurimmat epävarmuustekijät ja riskit ovat:

Alhainen yhtiön omavaraisuusaste.

Kumppanuusyrittäjäskilässä harjoitettavien liiketoimintasektorin kohdentuminen yhdelle teollisuuden alalle.

Mahdollisista markkinatilannevaihteluista johtuva asiakasyritysten maksukyvyyn yllättävä heikkeneminen.

Kumppanuusyrittäjäskilän alihankintaverkosto ei pysty vastaamaan kasvuun, mikä voi aiheuttaa tuotannon siirtymisen pois Vieremältä.

Globaalin turvallisuus- ja taloustilanteen mahdolliset vaikutukset korkoihin ja kumppanuusyrittäjäskilän markkinoihin.

Yhtiön toimintakyvyn laskeminen inhimillisistä syistä (henkilöriski).

1.15.3 Vieremän Lämpö ja Vesi Oy

Vieremän Lämpö ja Vesi Oy on Vieremän kunnan konserniin kuuluva yritys, jonka toiminta käynnistyi vuoden 2007 alusta. Yhtiön pääasialliset toiminnot ovat tuottaa Vieremän kunnan alueella kaukolämpö-, vesilaitos-, jätevesilaitostoiminnot ja kiinteistöhoitopalveluita. Yhtiö tuottaa Vieremän kunnan alueella kuntalaisille LVIS-huolto ja -asennuspalveluita.

Yhtiön vakituinen henkilökunta koostuu neljästä laitosmiehestä ja toimitusjohtajasta.

Hallinto

Yhtiöjärjestyksen mukaan hallitukseen kuuluu neljästä kuuteen jäsentä. Vuosittain pidettävä varsinainen yhtiökokous päättää hallituksen jäsenten määräästä ja valitsee jäsenet. Hallituksen jäsenten toimikausi alkaa valinnan tehneestä yhtiökokouksesta ja päättyy seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä.

Yhtiöllä on toimitusjohtaja, jonka valitsee hallitus. Vieremän Lämpö ja Vesi Oy:n hallituksessa on toiminut: Matti Karppinen, Mika Niskanen, Eija Oikari, Katri Kurtelius-Juntunen ja Vilho Tiikainen. Puheenjohtajana on Matti Karppinen. Toimitusjohtajana on toiminut Mikko Kajanus. Sihteerinä Vieremän Lämpö ja Vesi Oy:n hallituksen kokouksissa on toiminut konsernisihteerä.

Vieremän Lämpö ja Vesi Oy:n hallitus kokoontui vuonna 2023 yhteensä 4 kertaa.

Yhtiön kirjanpidon ja maksuliikenteen on hoitanut Tilitoimisto Rönkkö Oy.

Tilintarkastajayhteisönä on KPMG Oy Ab vastuullisena tilintarkastajana JHT, KHT Tapio Raappana.

Riskien arviointi

Riskienhallintaa on käsitelty yhtiön hallituksessa.

Yhtiön talous

Vuoden 2023 liikevaihto on 2 055 823,11 euroa, mikä nousi viime vuodesta 2022 (1 948 437,98 euroa). Liikevaihdon pieneen nousuun on vaikuttanut hintojen nousu, sekä hieman kasvanut lämmön myynti.

Yhtiöllä on pitkäaikaisia lainoja pankista 4 202 537 euroa ja kunnalta perustamislainaa 360 000 euroa. Lainoista maksettiin korkoa vuoden aikana 112 826,95 euroa.

Yhtiön toiminnallinen liikevoitto 104 160,82 euroa (102 634,06 euroa) on kasvanut edellisestä vuodesta. Poistosuunnitelman mukaiset poistot 383 144,53 euroa (472 780,90 euroa), tilikauden tulos 913,24 euroa.

Henkilöstökulut olivat yhteensä 292 676 euroa. Henkilöstökulut ovat nousseet edelliseen vuoteen verrattuna 22 159,57 euroa.

Seuraavan tilikauden tulosenuste on voitollinen. Hallitus esittää, että yhtiön vapaan oman pääoman osoittama 368 277,43 euron suuruinen jakokelpoinen vapaa oma pääoma käytetään seuraavasti: Osinkoa ei jaeta tilikaudelta.

Kaukolämpölaitos

Kaukolämmön liikevaihto 1 237 447,67 euroa. Toiminta on vakiintunutta ja toiminta etenee suunnitelmien mukaisesti.

Vesilaitos

Yhtiö on mukana Ylä-Savon Vesi Oy:n vesihuoltoselvityksen pilottiryhmässä yhdessä Iisalmen ja Sonkajärven kanssa.

Vesilaitoksen liikevaihto 665 385,98 oli euroa. Toiminta on vakiintunutta ja toteutuu lähes suunnitelmien mukaisesti.

Muuta

Vieremän kunnan kanssa toteutettava Biokaasu hanke on alkanut vuonna 2022 ja jatkuu seuraavalle tilikaudelle.

Omavaraisuusaste	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015
KT Oy Vieremän Hakatalo	31,77	28,54	25,61	25,59	21,09	16,4	11,77	8,26	5,88
Vieremän Lämpö ja Vesi Oy	14,20	14,22	21,02	20,87	23,42	22,27	22,03	18,96	15,66
Vieremän Toimitilat Oy	38,61	30,70	23,85	18,86	15,61	16,45	15,5	11,16	9,36
Kuntakonserni *)	63,2	50,9	50,5	45,4	42,1	35,5	33,1	27,5	24,9

Kuva 17. Tytäryhteisöjen omavaraisuusaste

*) Sote-kuntayhtymien poistumisen vaikutuksesta aiempien vuosien luvut eivät ole vertailukelpoisia.

Suhteellinen velkaantuneisuus	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015
KT Oy Vieremän Hakatalo	337,30	402,06	351,82	359,78	406,39	437,29	479,00	519,36	562,95
Vieremän Lämpö ja Vesi Oy	255,49	268,71	155,02	184,87	143,2	157,36	164,9	171,83	203,24
Vieremän Toimitilat Oy	377,63	493,01	599,04	875,26	847,02	592,47	536,93	592,83	719,29
Kuntakonserni *)	110,7	56,6	55,8	57,7	60,3	65,59	66,73	72,61	72,9

Kuva 18. Tytäryhteisöjen suhteellinen velkaantuneisuus

*) Sote-kuntayhtymien poistumisen vaikutuksesta aiempien vuosien luvut eivät ole vertailukelpoisia.

1.16 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

KONSERNITULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT		
1000 €	2023	2022
Toimintatuotot	6 075	35 848
Toimintakulut	-15 634	-56 693
Osuus osakkuusyhteisön voitosta	0	19
Toimintakate	-9 559	-20 826
Verotulot	9 020	16435
Valtionosuudet	5 350	11387
Rahoitustuotot ja -kulut	18	24
Korkotuotot	35	14
Muut rahoituskulut	492	467
Korkokulut	-493	-272
Muut rahoituskulut	-16	-185
Vuosikate	4 830	7 021
Poistot ja arvonalentumiset	-2 204	-2693
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 204	-2663
Arvonalentumiset	0	-31
Satunnaiset erät	22	-5
Tilikauden tulos	2 647	4 323
Tilinpäätössiirrot	1	-994
Tilikauden verot	-109	-104
Laskennalliset verot	-18	0
Vähemmistöosuudet	0	-1
Varausten ja rahastojen muutos	0	0
Tilikauden ylijäämä	2 520	3 223
KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	38,9	63,2
Vuosikate/Poistot, %	219	261
Vuosikate euroa/asukas	1 425	2 049
Asukasmäärä	3 389	3 427

Tunnuslukujen laskentakaavat

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

= 100 * Toimintatuotot / (Toimintakulut – Valmistus omaan käyttöön)

Vuosikate prosenttia poistoista

= 100 * Vuosikate / Poistot ja arvonalentumiset

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2023	2022
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	4 830	7 021
Satunnaiset erät	22	-5
Tilikauden verot	-109	-104
Tulorahoituksen korjauserät	392	-5
	5 134	6 907
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-4 069	-3 403
Rahoitusosuudet	358	5
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	2 043	21
	-1 667	-3 376
Toiminnan ja investointien rahavirta	3 467	3 531
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	-3	-15
Antolainasaamisten vähennys	15	0
	12	-15
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	45	2 322
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 580	-622
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	-136
	-2 535	1 565
Oman pääoman muutokset	-2	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	1 154	1 574
Rahoituksen rahavirta	-1 372	3 123
Rahavarojen muutos	2 096	6 654
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	22 190	22 947
Rahavarat 1.1.	20 094	16 293
	2 096	6 654
KONSERNIN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1000 €	16 523	16 616
Investointien tulorahoitus, %	130,2	207
Laskennallinen lainanhoitokate	1,8	2
Kassan riittävyys, pv	355	137

Tunnuslukujen laskentakaavat:

Investointien tulo-rahoitus, €

= 100 * Vuosikate/Investointien omahankintameno

Laskennallinen lainanhoitokate

= (Vuosikate + Korkokulut) / (Korkokulut + Laskennalliset lainanlyhennykset)

Kassan riittävyys

= 365 pv * Rahavarat 31.12./Kassasta maksut tilikaudella

KONSERNITASE JA SEN TUNNUSLUVUT					
	2023	2022		2023	2022
VASTAAVAA	1 000	1 000 €	VASTATTAVAA	1 000 €	1 000 €
	38				
PYSYVÄT VASTAAVAT	363	47 028	OMA PÄÄOMA	39 940	38 275
Aineettomat hyödykkeet	314	450	Peruspääoma	10 674	11 063
Aineettomat oikeudet	271	402	Arvonkorotusrahasto	72	22
Muut pitkävaikutteiset menot	43	47	Muut omat rahastot	6 785	6 764
Ennakkomaksut	0	2	Edellisten tilikausien ylijäämä	19 889	17 203
	36				
Aineelliset hyödykkeet	746	45 027	Tilikauden ylijäämä	2 520	3 223
Maa- ja vesialueet	2 288	2 249			
Rakennukset	690	34 757	VÄHEMMISTÖOSUUDET	25	82
Kiinteät rakenteet ja laitteet	3 691	3 246			
Koneet ja kalusto	2 871	1 770	PAKOLLISET VARAUKSET	500	230
Muut aineelliset hyödykkeet	44	80	Muut pakolliset varaukset	500	230
Ennakkomaksu ja kesken- eräiset hankinnat	163	2 924	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	169	155
Sijoitukset	1 304	1 551			
Osakkeet ja osuudet	1 289	1 514	VIERAS PÄÄOMA	22 906	36 394
Joukkovelkakirjalainasaamiset	0	0	Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	17 011	25 366
Muut lainasaamiset	14	26	Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	0	0
Muut saamiset	0	11	Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	2 458	4 310
			Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	3 437	6 717
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	139	117			
			VASTATTAVAA YHTEENSÄ	63 540	75 135
	25				
VAIHTUVAT VASTAAVAT	038	27 991			
Vaihto-omaisuus	189	254	KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT		
Saamiset	2 659	4 790	Omavaraisuusaste, %	63	51,3
Pitkäaikaiset saamiset	628	1 472	Suhteellinen velkaantuneisuus, %	111	56,6
Lyhytaikaiset saamiset	2 031	3 319	Kertynyt ylijäämä, 1000 €	22 409	20 426
			Kertynyt ylijäämä, €/asukas	6 612	5 960
Rahoitusarvopaperit	1 595	1 486	Konsernin lainat, €/asukas	5 745	8 660
			Konsernin lainakanta 31.12., 1000 €	19 470	29 677
	20				
Rahat ja pankkisaamiset	595	21 461	Lainat ja vuokravastuut, 31.12.	19 703	30 635
			Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	5 814	8 939
	63		Konsernin lainasaamiset 31.12., 1000 €	14	26
VASTAAVAA YHTEENSÄ	540	75 135	Kunnan asukasmäärä	3 389	3427

Omavaraisuusaste

= 100 * Oma pääoma/ (Koko pääoma – Saadut ennakot)

Suhteellinen velkaantuneisuus

=100 * (Vieras pääoma – Saadut ennakot) / Käyttötulot

1.17 Tilikauden 2022 tuloksen käsittely

Kuntalain 115 §:n mukaan kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa otettava kantaa tilikauden tulokseen. Tilikauden tuloksella tarkoitetaan kunnan tuloslaskelmassa ilmenevää tulosta ennen varauksia ja rahastosiirtoja. Ylijäämäinen tilikauden tulos voidaan siirtää varauksiin, rahastoida tai siirtää tilikauden ylijäämätilille. Tilikauden alijäämä katetaan ensisijaisesti tilikauden ylijäämällä ja taloussuunnitelmavuosien ylijäämillä, toissijaisesti rahastopääomalla ja peruspääomalla.

Hallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Kunnanhallitus esittää tilikauden 2023 tuloksen, 2 014 718,59 euroa, käsittelystä seuraavaa:

Kirjataan poistoeron muutoksena 180 648,50 euroa tulosta vähentäen;

josta 29 966,88 euroa (Paloasema-Varikon katto) kirjataan tuloslaskelmaan poistoeron lisäyksenä, joka vaikuttaa tuloslaskelmaan tulosta vähentäen

josta 210 615,38 euroa kirjataan tuloslaskelmaan poistoeron vähennyksenä, joka vaikuttaa tuloslaskelmaan tulosta lisäten

Tuloutetaan loppuosa Paloasema- Varikon investointivarauksesta 20 033,12 euroa, tulosta lisäten.

Tehdään 1 000 000 euron investointivaraus investointiohjelmassa 2024–2026 olevaan Sotkanhelmen rivitalo D-hankkeeseen, tulosta vähentäen.

Tilikauden ylijäämä 1 245 367,09 euroa siirretään taseen oman pääoman edellisten tilikausien ylijäämä -erään.

Taseessa on 31.12.2023 edellisiltä tilikausilta kertynyttä ylijäämää 11 002 644,12 euroa.

Kun kertyneeseen ylijäämään lisätään vuoden 2023 ylijäämä, 1 245 367,09 euroa, on kunnan taseessa 31.12.2023 tilanteessa ylijäämää yhteensä 12 248 011,21 euroa.

2 Talousarvion toteutuminen

2.1 Käyttötalouden tavoitteiden toteutuminen, määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen sekä tehtävien toimintakertomukset

Käyttötalouden toteutumisvertailu esitetään Suomen Kuntaliiton kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätösmallin muotoisena talousarviorakennetta noudattaen tulosalueittain.

Toteutumisvertailussa tehdään selkoa sitovien tavoitteiden toteutumisesta, mikäli tehtäväalueille on niitä asetettu. Taloudellisten tavoitteiden seuranta kattaa määrärahojen ja tuloarvioiden seurannan ulkoisten ja sisäisten erien osalta yhdistettynä sekä suunnitelmajoistojen ja kustannuslaskennallisten erien osalta erikseen.

Talousarvion käyttötalouden määrärahat ovat sitoneet hallitusta ja lautakuntia valtuustoon nähdessä toimielimtasolla.

Talousarviomäärärahojen ulkopuolella on käsitelty sisäiset erät ja kustannuslaskennalliset erät, jotka eivät määrärahan tavoin sido hallintokuntia, vaan ovat talousarviossa suoritekestannusten ja tunnuslukujen laskemista varten.

Toteutumisvertailussa esitetään arvioidut ja toteutuneet menot ja tulot sekä niiden poikkeamat alkuperäiseen talousarvioon. Lisäksi esitetään valtuuston hyväksymät muutokset talousarvioon.

2.1.1 Keskusvaalilautakunta

Käyttötalous

Toimielin: Keskusvaalilautakunta

Tulosalue: Vaalit

Tilivelvollinen: Keskusvaalilautakunta

Toiminta ja tavoitteiden saavuttaminen

Vuoden 2023 eduskuntavaalit toimitettiin sunnuntaina 2.4.2023.

Kotimaan yleinen ennakoäänestyspaikka oli avoinna Vieremän kunnan kirjastolla 22. – 28.3.2023 ja kirjastoautossa 27. – 28.3.2023 kunnanhallituksen päätöksen (12.12.2022 § 278) mukaisesti. Kunnanhallitus määräsi (12.12.2023 § 278) vaalilain 9 §:n 1 mom 3 kohdassa säädettyksi ennakoäänestyspaikaksi (laitosäänestyspaikaksi) Attendo Kesälampi -hoivakodin, jossa vaalitoimikunta järjesti ennakoäänestyksen 24.3.2023. Keskusvaalilautakunnan puheenjohtaja määräsi kotiaäänestykset suoritettavaksi 24.3.2023. Kotiaäänestyksestä huolehti keskusvaalilautakunnan (20.2.2023 § 4) nimeämä vaalitoimitsija.

Eduskuntavaaleissa Vieremän kunnassa äänioikeutettuja oli 2901. Ennakkoon äänestäneitä oli yhteensä 1304 henkilöä ja ennakoäänestyksen äänestysprosentti 44,95 %.

Vaalipäivän äänestys järjestettiin kunnanhallituksen päätöksen (12.12.2023 § 278) mukaisesti Vieremän kunnan kirjastolla su 2.4.2023 klo 9–20. Vaalipäivänä hyväksytyjä ääniä annettiin 684. Yhteensä äänioikeuttaan eduskuntavaaleissa käytti 1967 henkilöä äänestysprosentin ollessa 71,8 %.

Kunta vastaa vaalilain 188 §:n mukaan kunnan keskusvaalilautakunnan, vaalilautakuntien, vaalitoimikuntien, yleisten ennakoäänestyspaikkojen vaalitoimitsijoiden ja kotiaäänestyksen vaalitoimitsijoiden toiminnasta aiheutuneista sekä muista kuin 1 momentissa tarkoitetuista vaalien toimittamisesta aiheutuneista kustannuksista. Muissa kuin kuntavaaleissa oikeusministeriö suorittaa kunnalle kertakorvauksena ministeriön vahvistaman euromäärän jokaiselta vaaleissa äänioikeutetulta kunnan asukkaalta. Vieremän kunnan äänioikeutetut eduskuntavaaleissa olivat 2901, siten korvauksen määrä oli 6 578,40 euroa.

Tavoitteen kohde	Mittari		Tp	Ta	Tot
			2022	2023	2023
Vilkas äänestysaktiivisuus	Äänestyspros./aluevaalit 2022		46		
	Äänestyspros./eduskuntav 2023			68	71,8

Kysyntä- ja laajuustiedot:			Tp	Ta	Tot
			2022	2023	2023
Äänioikeutettuja	Aluevaaleissa, v 2022		2854		
	Eduskuntavaaleissa, v 2023			2900	2901
Äänestysalueita			1	1	1

110 VAALIT	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 1-12 / 2023	Poikkeama
Toimintatuotot					
Tuet ja avustukset	0	0	0	6 578	6 578
Toimintatuotot yhteensä	0	0	0	6 578	6 578
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-16 390	0	-16 390	-9 663	6 727
Palkat ja palkkiot	-14 180	0	-14 180	-8 257	5 923
Henkilösivukulut	-2 210	0	-2 210	-1 406	804
Eläkekulut	-1 750	0	-1 750	-1 239	511
Muut henkilösivukulut	-460	0	-460	-167	293
Palvelujen ostot	-8 000	0	-8 000	-4 473	3 527
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 000	0	-1 000	-1 515	-515
Muut toimintakulut	-200	0	-200	-11	189
Toimintakulut yhteensä	-25 590	0	-25 590	-15 663	9 927
Toimintakate	-25 590	0	-25 590	-9 084	16 506
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-25 590	0	-25 590	-9 084	16 506
Vyörytyserät	-1 327	0	-1 327	-657	670

2.1.2 Tarkastuslautakunta

Käyttötalous

Toimielin: Tarkastuslautakunta

Tulosalue: Tilintarkastus

Tilivelvollinen: Tarkastuslautakunta

Toiminta ja tavoitteiden saavuttaminen

Vieremän kunnanvaltuuston 29.3.2022 päätöksen mukaisesti Vieremän kunnanvaltuuston toimikautta 2022-2025 vastaavien vuosien tilintarkastusyhteisönä on toiminut KPMG Oy Ab, vastuullisena tilintarkastajana JHT, KHT Tapio Raappana. Hänen varahenkilönä toimii JHT, KHT Miia Löytölä.

Tarkastuslautakunta seurasi toimielinten ja viranhaltijoiden päätöksiä ja toimintaa, kuuli viranhaltijoita kunnan toiminnasta ja taloudesta, sekä valvoi tilintarkastuksen toteutumista asianmukaisella tavalla. Tarkastuslautakunta seurasi kunnan taloustilanteen kehitystä ja sidonnaisuusilmoitusten jättämistä. Tarkastuslautakunta piti vuoden aikana kuusi kokousta. Erityispainopistealueina vuonna 2023 kuntakonserni ja kunnan tytäryhtiöt.

Tavoitteen kohde	Mittari	Tp 2022	Ta 2023	Tot 2023
	Tarkastuspv:t / vuosi	11	13*	13*
	ltk:n kokoukset/vuosi	8	6	6
*sis Konsernin tytäryhtiöt				

Kysyntä- ja laajuustiedot:	Tp 2022	Ta 2023	Tot 2023
Kunnan pysyvät toimielimet	6	6	6
Kuntakonserniin kuuluvat yhteisöt	9	7	6
Tytäryhteisöt	4	4	4

120 TILINTARKASTUS		Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 1-12 / 2023	Poikkeama
Toimintakulut						
	Henkilöstökulut	-3 390	0	-3 390	-2 876	514
	Palkat ja palkkiot	-3 230	0	-3 230	-2 770	460
	Henkilösivukulut	-160	0	-160	-106	54
	Eläkekulut	-150	0	-150	-96	54
	Muut henkilösivukulut	-10	0	-10	-9	1
	Palvelujen ostot	-17 559	0	-17 559	-16 963	596
	Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 000	0	-1 000	-578	422
	Muut toimintakulut	-141	0	-141	-8	133
Toimintakulut yhteensä		-22 090	0	-22 090	-20 425	1 665
Toimintakate		-22 090	0	-22 090	-20 425	1 665
Tilikauden ylijäämä/alijäämä		-22 090	0	-22 090	-20 425	1 665
	Vyörytyserät	-1 146	0	-1 146	-857	289

2.1.3 Kunnanhallitus

Käyttötalous

Toimielin: Kunnanhallitus

Tulosalue: Yleishallinto

Tilivelvollinen: Hallintojohtaja

Toiminta ja tavoitteiden saavuttaminen

Hallinnon toimialan toiminnan tavoitteena on luoda luottamushenkilö- ja virkamiesjohdolle sekä muille päävastuualueille edellytyksiä tehokkaaseen ja tulokselliseen toimintaan tuottamalla taloudellisesti tarpeen mukaiset hallinto- ja toimistopalvelut. Yleishallinto luo käytännön toimintaedellytykset valtuuston ja kunnanhallituksen toiminnalle huolehtimalla päätettävien asioiden valmisteluvastuusta sekä päätösten täytäntöönpanosta. Lisäksi yleishallinto vastaa tukipalveluista kunnan muille palveluille, jotta ne voivat suoriutua peruspalvelutehtävästään (asiahallintapalvelut, keskusarkisto, postitus, monistus).

Asiointipisteessä tarjottiin vuonna 2023 entiseen tapaan Kelan avustavaa asiakaspalvelua. Asiointipisteen asiakaskäynnit ja määrät on kirjattu Kelan omaan Asti-järjestelmään, josta asiakaskontaktien kehitystä on mahdollista seurata. Vuoden aikana asiakaskontakteja kertyi yhteensä 792 kpl (v. 2022 529 kpl). Kontaktien määrässä on havaittavissa huomattava kasvu edellisiin vuoteen verrattuna. Kontaktien määrän merkittävä kasvu selittyy sillä, että ihmiset alkoivat jälleen käyttämään normaalisti Kelan avustavaa asiakaspalvelua koronavuosien sulkutilojen jälkeen. Asiointipisteen asiakaskäyntien kirjaamisesta Asti-järjestelmään kiinnitettiin myös entistä enemmän huomiota.

ICT-asioissa tehtiin aktiivisesti yhteistyötä muiden Ylä-Savon kuntien ja Savon ICT-palvelut Oy:n kanssa. Maakunnallista yhteistyötä tehtiin Pohjois-Savon digitalisaatiofoorumien muodossa, jonka tarkoitus on informoida kuntia digitalisaatioon liittyvissä asioissa ja tukea verkostoitumista sekä tarpeen mukaan luoda edellytyksiä maakunnalliselle kehittämiselle. Foorumiin kuuluu kehitysryhmiä aihepiireittäin ja Vieremän kunta oli mukana Tiedolla johtamisen ja Kuntalaisten osallistamisen kehitysryhmissä. Foorumi ja sen kehitysryhmät kokoontuivat säännöllisesti vuoden aikana etäyhteyksin. Kehittämisverkostojen kautta järjestettiin muun muassa erilaisia asiantuntija webinaareja.

Kunta kilpailutti kesällä 2022 kunnan verkkosivuston (kotisivujen) suunnittelun ja toteutumisen. Verkkosivuston toimittajaksi valikoitui kilpailutuksen kautta Poutapilvi. Projekti käynnistyi vasta vuonna 2023 ja projekti saatiin päätökseen 4.12.2023, jolloin uudet verkkosivut julkaistiin. Uudet kotisivut täyttävät digipalvelulain sähköisten palvelujen tarjoamisen edellytykset ja EU:n saavutettavuusdirektiivin vähimmäisvaatimukset.

Vuonna 2023 kunnan tietosuojaja- ja tietoturvatyötä edistettiin edelleen jatkuvan kehittämisen kautta. Tietosuoja-asetuksen osoitusvelvollisuus asettaa organisaatioille lakisääteisen velvollisuuden kouluttaa ja ylläpitää henkilöstönsä tietosuojaosaamista. Loppuvuodesta 2023 Vieremän kunta päätti ottaa henkilöstölle ja luottamushenkilöille käyttöön Navisec-tietosuojakoulutusjärjestelmän. Se on verkkokoulutusjärjestelmä, jonka avulla kehitetään ja ylläpidetään kokonaisvaltaisesti henkilöstön tietosuojaosaamista. Verkkokoulutusjärjestelmä avautuu henkilöstön ja luottamushenkilöiden käyttöön alkuvuodesta 2024.

Kunnassa on käytössä tietotilinpäätös, jonka laatii kunnan tietoturva- ja tietosuojavastaava tilinpäätöksen yhteydessä. Tietotilinpäätöksen tarkoituksena on tarjota tilannekuva kunnan

tietoturvasta, tietosuojasta ja tiedonhallinnasta. Se on raportti, joka syntyy Vieremän kunnan sisäisen tarkastelun ja arvioinnin tuloksena. Tietotilinpäätös osoittaa osaltaan, että kunnassa noudatetaan tietosuojaan, tietoturvaan ja tiedonhallintaan liittyviä lakeja ja määräyksiä.

Vuonna 2023 Valmu kokoushallintajärjestelmän ja sähköinen allekirjoitus (Visma sign) otettiin käyttöön laajasti toimitelmissä. Sähköistä allekirjoitusta hyödynnettiin myös asiakirjojen ja sopimusten allekirjoituksessa.

Ensimmäisen kerran vuonna 2022 kokeiltua osallistuvaa budjetointia jatkettiin vuonna 2023. Kunnan talousarviossa varattiin 30 000 euroa osallistuvaan budjetointiin ja kuntalaiset pääsivät ideoimaan, suunnittelemaan ja lopulta äänestämään, kuinka tämä summa käytetään vieremäläisten hyvinvoinnin parantamiseen. Kuntaan toimitettiin 29 ideaa kuntalaisten hyvinvoinnin parantamiseksi. Esivalinnasta jatkoon äänestysvaiheeseen pääsi 10 ideaa, jotka täyttivät kriteerit ja olivat kustannuksiltaan realistisia. Ääniä annettiin yhteensä 276 kpl (vuonna 2022 371 kpl) ja eniten ääniä sai Mykänlammen kehittäminen 101 kpl (35,59 %). Osallistuvan budjetoinnin raati päätti, että 30 000 euroa käytetään Mykänlammen kehittämiseen: laavu/nuotiopaikka, laiturit, ranta-alueen ruoppaus ja valaistus. Raati totesi, että Mykänlammen kehittäminen voidaan yhdistää teknisen lautakunnan käsittelyssä olevan kuntoportaiden kanssa. Mykänlammen kehittämiseen haettiin Veturi-rahoitusta ja alue saatiin kuntalaisten käyttöön loppusyksystä 2023.

Tavoitteen kohde	Mittari	Tp	Ta	Tot
		2022	2023	2023
Kunnan konserniyhteisöjen toiminnan taloudellisuus - ja tuloksellisuus; valvonnan ja raportoinnin säännöllisyys	1/3 vuosiraportit kunnanhallitukselle	4	4	4
Päätettävien asioiden valmistelu tehokasta, tuloksellista sekä annettujen säädösten mukaista	Valtuuston päätökset: oikaisut/valitukset, kpl/v	0	0	0
	hyv. oikaisut/valitukset, kpl/v	0	0	0
	Kunnanhallituksen päätökset: - hyv. oikaisut/valitukset, kpl/v	0	<5	3
Valtuusto	Kokouksia/v	7	6	6
		78	70	70
	Seminaareja/v	4	2	3
	Osallistumisprosentti	90,48	99,00	76,87
Kunnanhallitus	Kokouksia/asiat	18 / 286	18 / 300	14 / 290
Henkilöstöjaosto	Kokouksia/asiat	3 / 11		4 / 15
Kaavoitus- ja maankäyttötoimikunta	Kokouksia/asiat	5 / 15		4 / 12

Tuotannontekijät/suoritteet:	Tp	Ta	Tot
	2022	2023	2023
Valtuusto			
- jäseniä	21	21	21
Yleishallinto			
- henkilöstö	4	4	4

130 YLEISHALLINTO		Alkuperäinen talousarvio	Taloussarvio- muutokset	Taloussarvio muutosten jälk.	Toteutuma 1-12 / 2023	Poikkeama
Toimintatuotot						
	Myyntituotot	35 200	-24 900	10 300	19 122	8 822
	Tuet ja avustukset	0	0	0	1 355	1 355
	Muut toimintatuotot	0	0	0	3 951	3 951
Toimintatuotot yhteensä		35 200	-24 900	10 300	24 427	14 127
Toimintakulut						
	Henkilöstökulut	-621 730	202 200	-419 530	-387 520	32 010
	Palkat ja palkkiot	-339 430	-3 000	-342 430	-314 932	27 498
	Henkilösivukulut	-282 300	205 200	-77 100	-72 588	4 512
	Eläkekulut	-269 360	205 200	-64 160	-62 742	1 419
	Muut henkilösivukulut	-12 940	0	-12 940	-9 846	3 094
	Palvelujen ostot	-341 986	-7 500	-349 486	-258 534	90 952
	Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-32 100	-2 000	-34 100	-25 338	8 762
	Avustukset	-193 400	-5 000	-198 400	-142 171	56 229
	Muut toimintakulut	-84 600	-5 000	-89 600	-23 988	65 612
Toimintakulut yhteensä		-1 273 816	182 700	-1 091 116	-837 551	253 565
Toimintakate		-1 238 616	157 800	-1 080 816	-813 124	267 692
Poistot ja arvonalentumiset						
	Suunnitelman mukaiset poistot	-68 882	0	-68 882	-14 977	53 905
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä		-68 882	0	-68 882	-14 977	53 905
Tilikauden tulos		-1 307 498	157 800	-1 149 698	-828 101	321 597
Tilikauden ylijäämä/alijäämä		-1 307 498	157 800	-1 149 698	-828 101	321 597
	Vyörytyserät	318 377	0	318 377	268 947	-49 430

Käyttötalous

Toimielin: Kunnanhallitus

Tulosalue: Talous- ja henkilöstöhallinto

Tilivelvollinen: Hallintojohtaja

Toiminta ja tavoitteiden saavuttaminen

Talous- ja henkilöstöhallinto vastaa koko kunnan talous- ja henkilöstöhallinnon palveluista. Taloushallinnon palvelut kattavat talouden koordinoinnin eli talouden suunnittelun, seurannan ja tilinpäätöksen. Henkilöstöhallinnon palveluilla tarkoitetaan palvelussuhdeasioita, palkanlaskentaa sekä henkilöstöasioiden suunnittelua, ohjeistusta ja kehittämistä.

Kunta-alan virka- ja työehtosopimukset ovat voimassa 1.5.2022 - 30.4.2025. Kesäkuussa 2023 tuli maksuun KVTES ja Teknisten sopimus (TS) tehtäväkohtaisiin palkkoihin 2,20 % yleiskorotus. Lisäksi korotettiin henkilökohtaista lisää 2,20 %. OVTES sopimuksen yleiskorotus oli 2,02 %, samoin henkilökohtaista lisää korotettiin 2,02 %.

Kesäkuussa 2023 tuli maksuun myös yhteensä 0,7 % (0,4 % + 0,3 %) järjestelyerä, joka kohdennettiin euromääräisenä korotuksena henkilökohtaisiin lisiin kaikilla sopimusaloilla. Lisäksi maksettiin euromääräinen kehittämisohjelmaerä, joka kohdennettiin tehtäväkohtaisiin palkkoihin kaikilla sopimusaloilla.

30.06.2023 maksettiin euromääräinen kertapalkkio kaikille palkansaajille ja lisäksi KVTES liitteen 5 (varhaiskasvatuksen henkilöstö ja erät koulun ammatti- ja peruspalvelutehtävät) piirissä oleville 120 € kertapalkkio. OVTES osio G (varhaiskasvatuksen opetushenkilöstö) piirissä oleville maksettiin 150 € kertapalkkio.

Tulosaluekohtaiset henkilöstö- ja koulutussuunnitelmat vuodelle 2023 hyväksyttiin talousarviokäsittelyn yhteydessä. Vuonna 2023 koulutussuunnitelman mukaisia koulutuksia käytiin yhteensä 63 päivää ja näistä saatiin työttömyysvakuutusrahastolta koulutuskorvausta 1 180,81 euroa.

Työterveyshuollon palvelut jatkuivat aiempaan tapaan Terveystalolla, mutta Terveystalo irtisanoi työterveyshuollon sopimuksen taloudellisesti kannattamattomana siten, että sopimus päättyi 31.7.2023. Vieremän kunta osallistui työterveyshuollon palvelujen uudelleen kilpailuttamiseen yhdessä Iisalmen ja Kiuruveden kaupunkien kanssa. Kilpailutuksen aikana palvelujen jatkuminen turvattiin suorahankintana Terveystalolta 31.12.2023 saakka. Työterveyshuollon palveluiden hankintalain mukainen kilpailutus päättyi lokakuussa 2023. Vieremän kunnan työterveyspalvelut tuottaa 1.1.2024 alkaen Pihlajalinnalla Oyj. Vieremän kunta jatkoi vuonna 2022 käyttöön otettua henkilöstön Laajaa Terveysturvaa.

Henkilöstön työhyvinvointikysely toteutettiin syksyllä 2023 samalla pohjalla kuin vuonna 2022. Kysely toteutettiin sähköisesti ja se oli avoinna 4.10. - 29.10.2023. Kyselyyn vastaaminen tapahtui anonyymisti, joten kenenkään henkilöllisyys ei paljastunut kyselyn yhteydessä. Kyselyyn vastasi 73 työntekijää, mikä antaa vastausprosentiksi noin 50 % koko henkilöstöstä. Kyselyn tuloksia hyödynnetään toiminnan kehittämisessä, henkilöstön hyvinvoinnin parantamisessa, sekä työhyvinvointiin liittyvien toimien suunnittelussa. Kysely toteutetaan vuosittain.

Henkilöstölle järjestettiin Kesäillan-kekkerit Ponsse -klubin kodalla 2.6.2023 ja henkilökunnan pikkujoulu pidettiin 8.12.2023 Rientolassa. Ohjelmassa oli juhlavan illallisen lisäksi puheita, imitaatioesitys ja live-bändi.

Henkilöstön yhteinen TYHY-päivä vietettiin 21.9.2023 Rientolassa. Ohjelmassa oli äänimaljarentoutus, kahvittelut, makkaranpaistoa sekä vapaavalintainen liikunta- tai kulttuurihetki (ryhti suoraksi -jumppa, omatoimi lenkki, lautapelipelailua, tutustuminen Luovaan tilaan). Yksiköt järjestivät vuoden aikana myös omia TYHY-tapahtumiaan. Lisäksi henkilökunnan työhyvinvointia tuettiin entisten vuosien tapaan TYHY-ohjelman mukaisilla etuuksilla. Uutena lainattavana liikuntavälineenä hankittiin liukulumikengät. Kunnan kunta -liikuntalukkaria päivitettiin säännöllisesti ja tarjontaa lisättiin. Henkilökunnalla oli edellisvuosien tapaan mahdollisuus käyttää 1 tunti viikossa työaikaan ohjattuun liikuntaan.

Valtuusto päätti 18.12.2023 kokouksessaan muistaa jokaista kunnan työntekijää ja luottamushenkilöä 100 euron yksilöidyllä lahjakortilla vieremäläiseen yritykseen. Tätä varten valtuusto myönsi 19 000 euron lisämäärärahan.

Yhteistyöryhmä kokoontui vuoden 2023 aikana kolme kertaa.

Taloushallinnossa talous-, palkka- ja henkilöstöhallinnan ohjelmiston toimintoja ja raportointia päivitettiin ja kehitettiin edelleen yhdessä muiden samaa ohjelmaa käyttävien kuntien kanssa (Ylä-Savon Kymppi yhteistyö). Tavoitteena on toimintojen mahdollisimman tehokas käyttö.

Tavoitteen kohde	Mittari	Tp 2022	Ta 2023	Tot 2023
Kiinnitetään erityistä huomiota henkilöstön toimintakykyyn mm. työkykyä ylläpitävän toiminnan vuosiohjelman toimenpitein	Henkilöstön sairauspoissaolo-päivät/hlötyövuosi	16,4	10,0	19,3
Sisäisen valvonnan ja raportoinnin säännöllisyys ja ajantasaisuus	Osavuosikatsaus valt.	4	4	4

140 TALOUS- JA HENK.HALLINTO	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 1-12 / 2023	Poikkeama
Toimintatuotot					
Tuet ja avustukset	0	0	0	2 944	2 944
Toimintatuotot yhteensä	0	0	0	2 944	2 944
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-210 230	-7 370	-217 600	-211 777	5 823
Palkat ja palkkiot	-172 920	0	-172 920	-169 944	2 976
Henkilösivukulut	-37 310	-7 370	-44 680	-41 832	2 848
Eläkekulut	-29 350	-7 370	-36 720	-35 981	739
Muut henkilösivukulut	-7 960	0	-7 960	-5 852	2 109
Palvelujen ostot	-125 400	0	-125 400	-92 055	33 345
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5 350	0	-5 350	-8 064	-2 714
Muut toimintakulut	-9 050	-16 000	-25 050	-8 438	16 612
Toimintakulut yhteensä	-350 030	-23 370	-373 400	-320 333	53 067
Toimintakate	-350 030	-23 370	-373 400	-317 390	56 010
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-6 670	0	-6 670	0	6 670
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	-6 670	0	-6 670	0	6 670
Tilikauden tulos	-356 700	-23 370	-380 070	-317 390	62 680
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-356 700	-23 370	-380 070	-317 390	62 680
Vyörytyserat	372 891	0	372 891	326 663	-46 228

Käyttötalous

Toimielin: Kunnanhallitus

Tulosalue: Elinkeinojen kehittäminen

Tilivelvollinen: Kunnanjohtaja

Toiminta ja tavoitteiden saavuttaminen

Tulosalueen määrärahat osoitetaan yritysten ja yrittäjiksi aikovien yleisneuvonnan ja kehittämistoimenpiteiden järjestämiseen sekä talous- ja velkaneuvontapalvelujen ostamiseen. Tulosalueelle kuuluu myös joukkoliikenteen avustaminen, matkailu ja palveluliikenteen järjestäminen.

Vieremän biokaasuterminaalien avaaminen mahdollistaa yritysten vastuullisuuskehityksen ja uuden yritystoiminnan syntyminen Vieremälle. Biokaasukulttuurin vahvistuminen parantaa osaltaan myös maatalouden tuottavuutta. Vieremän elämänkeinopolitiikka onnistui vuonna 2023 erinomaisesti, mistä osoituksen on valinta Pohjois-Savon maakunnan yritysystävällisimmäksi kunnaksi.

Vuoden aikana on ollut runsaasti yrityskontakteja. Yrittäjiä on kohdattu yhteisesti järjestetyissä tilaisuuksissa sekä yksittäisten yrittäjien kanssa sovituisissa tapaamisissa. Suurin osa kontakteista on puhelinkeskusteluja, jonkun yrittäjälle tärkeän asian tiimoilta. Palvelu- ja markkinointiryhmä on ollut erinomainen työkalu kunnan ja palveluyritysten väliseen yhteistyöhön. Elinkeinoasioista vastaa kunnanjohtaja, tehtäviin kuuluu mm. toimintaedellytysten luominen ja elinkeinopalvelut.

Vieremän kunta on osallistunut aktiivisesti Ylä-Savon osaamisen kehittämismallin luomiseen sekä TE-palvelu-uudistuksen toimeenpanoon.

Matkailualalla *lisalmi ja tienoot*-konsepti on vakiintumassa kuntien ja matkailuyrittäjien yhteistyökanavaksi.

Vuoden 2023 aikana Vieremällä aloitti 10 uutta yritystä ja 2 lopetti, jolloin yrityskanta on yhteensä 264 (2023Q3).

Vuoden 2023 aikana koulujen loma-aikaisia palveluliikenteen ajopäiviä oli yhteensä 13 päivää.

Vieremän kunta järjesti kutsuohjatun palveluliikennekokeilun yhteistyössä Linja-autoliike Y. Makkosen kanssa ajalla 19.9.–31.10.2023. Kokeilua jatkettiin ostopalveluna 21.11.2023 asti. Kuntalaisilta saatu palaute palveluliikennekokeilusta oli positiivista ja kokeilulle toivottiin jatkoa. Palveluliikenne kokeilua jatkettiin vuoden loppuun saakka siten, että viimeinen ajopäivä oli 19.12.2023. Aikataulu toteutettiin siten, että asiointi kylällä oli tiistaisin puolitoistatuntia klo 9.30–11.00.

150 ELINKEINOJEN KEHITTÄMINEN		Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 1-12 / 2023	Poikkeama
Toimintatuotot						
	Myyntituotot	29 500	0	29 500	20 442	-9 058
	Tuet ja avustukset	27 500	13 900	41 400	41 598	198
	Muut toimintatuotot	0	0	0	7 460	7 460
Toimintatuotot yhteensä		57 000	13 900	70 900	69 500	-1 400
Toimintakulut						
	Henkilöstökulut	-73 120	-2 020	-75 140	-71 026	4 114
	Palkat ja palkkiot	-60 010	0	-60 010	-57 278	2 732
	Henkilösivukulut	-13 110	-2 020	-15 130	-13 748	1 382
	Eläkekulut	-10 310	-2 020	-12 330	-11 829	501
	Muut henkilösivukulut	-2 800	0	-2 800	-1 919	881
	Palvelujen ostot	-109 984	-23 800	-133 784	-95 913	37 871
	Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-8 000	0	-8 000	-2 240	5 760
	Avustukset	0	0	0	-3 162	-3 162
	Muut toimintakulut	-10 600	0	-10 600	-3 039	7 561
Toimintakulut yhteensä		-201 704	-25 820	-227 524	-175 380	52 144
Toimintakate		-144 704	-11 920	-156 624	-105 880	50 744
Tilikauden ylijäämä/alijäämä		-144 704	-11 920	-156 624	-105 880	50 744
	Vyörytyserät	-7 690	0	-7 690	-6 896	794

Käyttötalous

Toimielin: Kunnanhallitus

Tulosalue: Työllisyyspalvelut

Tilivelvollinen: Hallintojohtaja

Toiminta ja tavoitteiden saavuttaminen

Vieremän kunta on ollut mukana työllisyyden kuntakokeilussa maaliskuusta 2021 alkaen. Kuntakokeilun myötä kuntaan siirtyi noin 120 työnhakija-asiakasta. Kokeilussa kunta vastaa työ- ja elinkeinopalvelujen tarjoamisesta kokeiluun kuuluvien asiakasryhmien osalta. Vieremällä kuntakokeilun arkityötä tekevät työllisyyskoordinaattori sekä TE-palveluilta siirtynyt asiantuntija. Kuntakokeiluun kohdentuu yhteensä 1,2htv (työllisyyskoordinaattori 0,5htv ja TE-asiantuntija 0,7htv). Lisäksi Vieremän kunta ostaa Sonkajärven kunnalta työntekijäresurssia Vieremän koto- ja vieraskielisten asiakkaiden palveluprosessin hoitamiseksi. Yhteistyösopimus Sonkajärven kunnan kanssa tehtiin syyskuussa 2022. Kuntakokeilun asiakastyötä on tehty hybridimallin mukaisesti kasvokkain tapahtuvana lähipalveluna kuntakokeilutoimistolla sekä etäyhteyksiä hyödyntäen.

Kuntakokeilun asiakkaina oli 142 henkilöä, joista nuoria alle 30-vuotiaita oli 33 henkilöä. Asiakkaista työssä tai työllistettynä (koko- tai osa-aikaisesti) oli 26 henkilöä ja työllistymistä edistävässä palvelussa (esim. työkokeilu, kuntouttava työtoiminta) tai koulutuksessa oli 18 henkilöä. Työttöminä työnhakijoina oli 81 henkilöä (tilanne helmikuun lopussa 2024).

TE-palvelut siirtyvät valtiolta kuntien järjestämisvastuulle 1.1.2025. Uudistuksessa työllisyyden ja yritysten kasvua tukevat julkiset palvelut tulevat osaksi kuntien työllisyys- ja elinvoimatoimintoja. TE-palvelujen siirto kunnille tuo palvelut lähemmäksi asiakkaita. Kun työllisyyspalvelut, kunnan koulutuspalvelut sekä elinkeinopalvelut ovat saman järjestäjän vastuulla tukevat palvelut nopeamman työllistymisen tavoitetta. Uudistuksen hallitun toimeenpanon varmistamiseksi työllisyyden kuntakokeilut jatkuvat 31.12.2024 saakka. Kuntien oli sovittava yhteistoiminta-alueiden muodostamisesta sekä ilmoitettava siitä työ- ja elinkeinoministeriölle lokakuun 2023 loppuun mennessä. Vieremän kunta oli mukana Ylä-Savon työllisyysalueen valmistelussa, jossa mukana ovat lisäksi Iisalmen ja Kiuruveden kaupungit sekä Sonkajärven ja Pielaveden kunnat. Valtioneuvosto myönsi hakemuksen mukaisesti Ylä-Savon työllisyysalueelle poikkeusluvan työvoimapolkujen järjestämiseksi 1.1.2025 alkaen.

Kunnan työllistämistoimintaa toteutettiin vuonna 2023 eri yhteistyötahojen, kuten sosiaalitoimen, työvoimaviranomaisten, työllisyysshankkeiden ja terveydenhuollon kanssa. Työllistämistoiminnassa tavoitteena on ollut asiakkaan kannalta hänen tilanteeseensa sopivan ratkaisun löytäminen esim. työllistyminen, kuntoutus tai koulutus.

Työllistettyjä on ollut töissä ajalla 1.1 - 31.12.2023 yhteensä yhdeksän (9) henkilöä. Työllisyyspalvelujen tulosalueen toimintakulut olivat 392 005 euroa. TE-hallinnon maksamaa palkkatukea saatiin 37 734 euroa.

Työmarkkinatuen kuntaosuutta maksettiin 170 060 euroa (talousarviossa määrärahavaraus 225 000 euroa). Vieremä-lisän ehtoihin ei tullut muutoksia vuodelle 2023. Vieremä-lisän määrä on enimmillään 400 euroa kuukaudessa. Vieremä-lisää voidaan maksaa yrityksille, yhdistyksille, järjestöille, säätiöille ja kotitalouksille, jotka työllistävät vieremäläisen henkilön, jolle on maksettu työttömyyden perusteella työmarkkinatukea vähintään 200 päivää.

Vieremä-lisää voidaan maksaa työssäoloehdon täyttymisen ajalle, enintään 12 kuukauden ajan. Myönteistä palkkatukipäätöstä ei edellytetä. Tästä ehdosta poiketen Vieremä-lisää voidaan myöntää ennen 200 päivän työmarkkinatuen täyttymistä tarkasteltaessa työllistettävän kokonaistilannetta ja Vieremä-lisän vaikutusta työllistymismahdollisuuksiin ennaltaehkäisevän työllistämisen näkökulmasta. Esimerkiksi Nuorisotakuun tavoitteiden mukaisesti voi olla perusteltua myöntää Vieremä-lisää alle 25-vuotiaalle nuorelle tai alle 30-vuotiaalle vastavalmistuneelle viimeistään kolmen kuukauden kuluessa työttömyyden alkamisesta. Vieremä-lisää voidaan myöntää myös oppisopimuskoulutukseen muiden ehtojen täytyessä. Vuonna 2023 Vieremä-lisää maksettiin kahdelle (2) työnantajalle, yhteensä 2400 euroa. Määrärahavaraus Vieremä-lisään oli 10 000 euroa vuonna 2023.

Nuorten kesätöiden haku aika oli 1.-30.4.2023. Hakuajan loppuun mennessä Vieremän kuntaan jätettiin yhteensä 54 hakemusta, hakemuksiin sisältyvät myös Vieremän seurakunnan kesätyöntekijät. Kunnan yksiköihin solmittiin työsopimuksia 41 nuorelle, nuoria oli kesätöissä koko kesän ajan. Neljä (4) nuorta perui hakemuksensa tai työllistyi muualle ja viiden (5) nuoren osalta kesätöiden hakemiselle asetetut ehdot eivät täytyneet.

Kunnan kesätyöntekijöiden henkilöstökuluihin varattiin 34 400 euroa ja työnantajille maksettavaan kesätyötukeen 8 000 euroa. Kesätyöntekijöiden palkkakustannukset olivat 26 083 euroa. Kesätyötukea maksettiin kuudelle (6) työnantajalle, yhteensä 13 nuoren palkkaukseen. Kesätyötukea maksettiin yhteensä 2 420 euroa. Kesätyötuen määrä oli enimmillään 250 euroa vuonna 2023.

Kysyntä- ja laajuustiedot:		Tp	Ta	Tot
		2022	2023	2023
Työllistetyt:	yleishallinto	0	0	0
	sivistystoimi	1	1	2
	tekninen toimi	6	2	4
	Nuorisotakuu	0	5	0
	ruoka- ja siivouspalvelut	2	2	0
	muualle työllistetyt / velvoitetyöll.	2	5	3
Työllistetyt henkilöt yhteensä		11	15	9
joista				
	- pitkäaikaistyöttömiä	4		4
	- velvoitetyöllistettäviä	5		5

Tuotannontekijät/suoritteet:	Tp 2022	Ta 2023	Tot 2023
Henkilöstö:			
Kesätyöntekijät	48	45	41
Työmarkkinatuen kuntaosuus €	189 885	225 000	170 060

170 TYÖLLISYYSPALVELUT	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 1-12 / 2023	Poikkeama
Toimintatuotot					
Tuet ja avustukset	36 902	0	36 902	38 352	1 450
Toimintatuotot yhteensä	36 902	0	36 902	38 352	1 450
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-358 940	-6 690	-365 630	-206 671	158 959
Palkat ja palkkiot	-294 590	0	-294 590	-169 356	125 234
Henkilösivukulut	-64 350	-6 690	-71 040	-37 315	33 725
Eläkekulut	-50 610	-6 690	-57 300	-31 618	25 682
Muut henkilösivuku- lut	-13 740	0	-13 740	-5 696	8 044
Palvelujen ostot	-9 450	0	-9 450	-10 213	-763
Aineet, tarvikkeet ja tava- rat	-1 000	0	-1 000	-35	965
Avustukset	-243 000	0	-243 000	-174 880	68 120
Muut toimintakulut	-5 000	0	-5 000	-206	4 794
Toimintakulut yhteensä	-617 390	-6 690	-624 080	-392 005	232 075
Toimintakate	-580 488	-6 690	-587 178	-353 653	233 525
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-580 488	-6 690	-587 178	-353 653	233 525
Kustannuslaskennalliset erät	0	0	0	0	0
Vyörytyserät	-32 027	0	-32 027	-16 441	15 586

Käyttötalous

Toimielin: Kunnanhallitus

Tulosalue: Terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen

Tilivelvollinen: Hallintojohtaja

Toiminta ja tavoitteiden saavuttaminen

Ylä-Savon ympäristölautakunta on vastannut 1.1.2023 alkaen jäsenkuntien (Iisalmen ja Kiuruveden kaupungit sekä Sonkajärven ja Vieremän kunnat) puolesta siitä, mitä kuntien velvollisuudeksi on säädetty ympäristöterveydenhuollosta ja ympäristönsuojelusta. Ympäristölautakunta toimii jäsenkuntien ympäristönsuojelu-, terveydensuojelu-, kemikaali- ja leirintäalueviranomaisena sekä elintarvikelain, tupakkalain ja lääkelain 54a § - 54 § mukaisena lupa- ja valvontaviranomaisena.

Sosiaali- ja terveystoimen, pelastustoimen sekä sairaanhoitopiirin palvelut siirtyivät hyvinvointialueen vastuulle 1.1.2023 alkaen. Iisalmen kaupunki teki yhteistoimintasopimuksen Kiuruveden kaupungin sekä Sonkajärven ja Vieremän kuntien kanssa ympäristönsuojelun ja ympäristöterveydenhuollon palvelujen järjestämisestä vastuukuntamallin mukaisesti vuoden 2023 alusta alkaen.

Ympäristölautakunnan vuoden 2023 tärkeimpänä tavoitteena oli toiminnan häiriöttömän jatkuvuuden turvaaminen uudessa organisaatiossa ja muissa vuoden 2023 aikana tapahtuvissa muutoksissa.

Ylä-Savon SOTE kuntayhtymä purettiin vuoden 2023 aikana. Kuntayhtymän purusta Vieremän kunnalle muodostui 833,67 euroa purkutappio ja Ylä-Savon SOTE kuntayhtymäosuuden muutuskirjaukset aiheuttivat investointiosaan investointituottoja 1 938 927,44 euroa.

Tälle tulosalueelle kirjattu lisäksi maahanmuutto- ja neuvontapalvelun kulut.

180 TERV. JA HYVINVOINNIN EDISTÄMINEN		Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 1-12 / 2023	Poikkeama
Toimintatuotot						
	Myyntituotot	0	0	0	31 960	31 960
	Tuet ja avustukset	0	0	0	9 496	9 496
Toimintatuotot yhteensä		0	0	0	41 457	41 457
Toimintakulut						
	Henkilöstökulut	-20 000	0	-20 000	-356	19 644
	Henkilösivukulut	-20 000	0	-20 000	-356	19 644
	Eläkekulut	-20 000	0	-20 000	-102	19 898
	Muut henkilösivukulut	0	0	0	-254	-254
	Palvelujen ostot	-422 271	0	-422 271	-371 268	51 003
	Aineet, tarvikkeet ja tavarat	0	0	0	-3 050	-3 050
	Muut toimintakulut	-30 000	0	-30 000	-25 542	4 458
Toimintakulut yhteensä		-472 271	0	-472 271	-400 216	72 055
Toimintakate		-472 271	0	-472 271	-358 759	113 512
Tilikauden ylijäämä/alijäämä		-472 271	0	-472 271	-358 759	113 512
	Vyörytyserät	-1 644	0	-1 644	-3 141	-1 497

Käyttötalous

Toimielin: Kunnanhallitus

Tulosalue: Maaseutupalvelut

Tilivelvollinen: Hallintojohtaja

Toimintaympäristön muutos:

Ylä-Savon maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueen (Iisalmi, Lapinlahti, Sonkajärvi, Vieremä) vuoden 2023 talousarvioesityksen teki Iisalmen maaseutuhallinnon yhteislautakunta. Vieremän kunnan osuus yhteisestä talousarviosta oli 24,14 % (v. 2022 24,13 %). Ennakoita kunta oli maksanut 110 400 euroa, josta palautusta tuli 4 645, jolloin kustannukseksi jäi 105 755 euroa (v. 2022 97 259 euroa).

Maaseutupalvelut ovat hyvin keskeisessä asemassa maatilayrittäjien ja hallinnon kohtaamisessa. Tärkein tehtävä maaseutupalveluilla on maksajavirastosopimuksen mukaisten tehtävien ohella maatilayrittäjien kannattavan toiminnan tukeminen. Kannattava ja kasvava maatilayrittäjyys sekä siihen oleellisesti kuuluva kuljetus-, jalostus-, rakentamis-, ja palvelutoiminta ovat koko seutukunnalle elintärkeä asia. Maatilayritystoiminnan aloittamisten ohjeelliseksi määrätavoitteeksi oli asetettu yhteistoiminta alueella vähintään 15 kolmen vuoden (2021–2023) keskiarvona, toteuma vuonna 2023 oli 14.

Maatalouden heikko kannattavuus, pelko tuottajahintojen laskemisesta ja negatiivisen sävyinen ilmasto- ja eläintuotantokeskustelu ovat suurimpina tekijöinä vähäiseen kiinnostukseen tilanpidon jatkamisessa. Vieremällä sukupolvenvaihdoskauppoja ja muita tilanpidonaloituksia tehtiin vuonna 2023 4 kpl. Näistä 2 oli aloittamisavustuksen saajia eli olivat päätoimisia maatalousyrittäjiä.

Maaseudun kehittämistehtäviin osallistuttiin suunnitellusti. Kehittämismääräraha tuli käytetyksi. Suunnittelukustannuksia tuetaan pääosin EU:n maaseuturahaston tukeman neuvontakorvauksen kautta. Vieremällä maaseudun kehittämistehtäviin tarkoitetun määrärahan käyttö jakaantui seuraavasti: 2480 euroa kehittämistukea kehittämis- ja investointi- sekä maatalousyritystoiminnan aloittamissuunnitelmiin, kannustustukea 4 000 euroa investoivalle maatalousyritykselle tai maatalousyritystoiminnan aloittajalle sekä 1 000 euron tunnustuspalkinto vuoden 2023 maatilayritykselle. Vieremän osuus kehittämistuista oli kokonaisuudessaan 34 %.

Maksajavirastosopimuksen tavoitteet täyttyivät 100 prosenttisesti. Tavoitteiden osa-alueet ovat: 1. paperilla toimitettujen hakemusten tallennus aikataulussa, 2. hakemusten käsittely aikataulussa, 3. päätökset lähettäminen aikataulussa ja 4. takaisinperintöjen toteutuminen aikataulussa.

Tukea haki 902 maatilaa. Maksettu korvaus sekä tuki olivat yhteensä 38,2 milj. euroa. Vieremällä tukea haki 215 tilaa (v. 2022 227 tilaa) ja sitä maksettiin 10 milj. euroa (v. 2022 10,8 milj. euroa). Maatalousyritysten määrä väheni yhteistoiminta alueella edellisestä vuodesta 6,9 %. Ennakolta arvioitiin poistuman olevan uuden EU:n maatalouspolitiikan rahoituskauden alkessa 5 %. Normaali vuosittainen poistuma on noin 2 %. Vieremällä tuenhakijoiden määrä väheni 5,3 %. Petoeläinvahinkoja ilmoitettiin 5 kpl. Kaikki olivat karhun aiheuttamia mehiläispesävahinkoja Lapinlahdella. Hirvieläinvahinkoja ei ilmoitettu yhtään. Hukkakauran saastuttama peltoala oli Vieremällä 273 ha (271 ha).

Tuotantorakennusinvestointeihin myönnettiin yhteistoiminta-alueella investointitukea 2 kpl. Investointituki (avustus ja korkotukilaina) näihin oli 1,2 milj. euroa. Molemmat olivat Lapinlahdella.

Yhteistoiminta-alueen maitotilayrittäjät tuottivat maitoa 107,2 miljoonaa litraa; lisalmessa 18,1 milj. litraa, vähennystä edellisestä vuodesta 7,4 %, Lapinlahdella 38,4 milj. litraa, vähennystä 0,5 %, Sonkajärvellä 19,7 milj. litraa, vähennystä 1,2 % ja Vieremällä 31,0 milj. litraa, vähennystä oli 1,2 %. Koko alueen tuotanto väheni 2,5 %. Maidon tilityshinta oli alkuvuonna hyvällä tasolla, loppuvuodesta oltiin laskusuunnassa. Parhaat maitotilayritykset tekivät pitkästä aikaa kelpo tulosta. Yleisellä tasolla tuotantopanosten kustannusten kasvu huonontaa kannattavuutta. Maitomarkkinat ovat muutoksessa, kokonaiskysyntä pienenee ja siihen on meijeriteollisuudessa sopeuduttu mm. sopimustuotannolla.

Tuetun maksullisen lomituksen kunnan tuki: Tuen maksu on hoitunut v. 2023 Vieremän kunnan kautta. Käytännön järjestelyistä on vastannut Vieremän maaseututoimisto. Kunnan tuki oli v. 2022 20 % tuetun maksullisen lomituksen tuntihinnasta eli 3 €/h yhteensä 120 h/yrittäjä. Vuoden 2023 lomitustuen summa oli yhteensä noin 7 442 euroa. Kunnan maksamaa tuotetun maksullisen lomituksen tukea käytettiin selkeästi edellisvuosia vähemmän ja määrärahaksi talousarviossa asetettu 15 000 euroa alittui selvästi.

190 MAASEUTUPALVELUT		Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 1-12 / 2023	Poikkeama
Toimintakulut						
	Palvelujen ostot	-107 000	0	-107 000	-105 755	1 245
	Avustukset	-15 000	0	-15 000	-6 986	8 014
Toimintakulut yhteensä		-122 000	0	-122 000	-112 741	9 259
Toimintakate		-122 000	0	-122 000	-112 741	9 259
Tilikauden ylijäämä/alijäämä		-122 000	0	-122 000	-112 741	9 259
	Vyörytyserät	-6 329	0	-6 329	-4 728	1 601

10 RAHOITUS 13 KUNNAN- HALLITUS		Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio- muutosten jälk.	Toteuma 1-12 / 2023	Poikkeama
Toimintatuotot						
	Myyntituotot	64 700	-24 900	39 800	71 524	31 724
	Tuet ja avustukset	64 402	13 900	78 302	93 745	15 443
	Muut toimintatuotot	0	0	0	11 411	11 411
Toimintatuotot yhteensä		129 102	-11 000	118 102	176 680	58 578
Toimintakulut						
	Henkilöstökulut	-1 284 020	186 120	-1 097 900	-877 349	220 551
	Palkat ja palkkiot	-866 950	-3 000	-869 950	-711 511	158 439
	Henkilösivukulut	-417 070	189 120	-227 950	-165 838	62 112
	Eläkekulut	-379 630	189 120	-190 510	-142 271	48 239
	Muut henkilösivukulut	-37 440	0	-37 440	-23 566	13 874
	Palvelujen ostot	-1 116 091	-31 300	-1 147 391	-933 738	213 653
	Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-46 450	-2 000	-48 450	-38 727	9 723
	Avustukset	-451 400	-5 000	-456 400	-327 200	129 200
	Muut toimintakulut	-139 250	-21 000	-160 250	-61 213	99 037
Toimintakulut yhteensä		-3 037 211	126 820	-2 910 391	-2 238 226	672 165
Toimintakate		-2 908 109	115 820	-2 792 289	-2 061 546	730 743
	Verotulot	9 000 000	93 000	9 093 000	9 133 384	40 384
	Valtionosuudet	3 900 000	301 507	4 201 507	4 131 793	-69 714
Rahoitustuotot ja -kulut						

	Korkotuotot	9 000	0	9 000	6 082	-2 918
	Muut rahoitustuotot	312 500	212 000	524 500	549 294	24 794
	Korkokulut	-80 300	-58 000	-138 300	-144 185	-5 885
	Muut rahoituskulut	-11 200	0	-11 200	-14 010	-2 810
	Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	230 000	154 000	384 000	397 180	13 180
	Vuosikate	10 221 891	664 327	10 886 218	11 600 811	714 593
	Poistot ja arvonalentumiset					
	Suunnitelman mukaiset poistot	-75 552	0	-75 552	-14 977	60 575
	Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	-75 552	0	-75 552	-14 977	60 575
	Tilikauden tulos	10 146 339	664 327	10 810 666	11 585 834	775 168
	Poistoeron muutos	179 000	31 941	210 941	180 649	-30 293
	Varausten muutos	0	0	0	-950 000	-950 000
	Tilikauden ylijäämä/alijäämä	10 325 339	696 268	11 021 607	10 816 482	-205 125
	Kustannuslaskennalliset erät	0	0	0	0	0
	Vyörytyserät	643 578	0	643 578	564 403	-79 175

Kunnanhallituksen tulosalueen hankkeet vuoden 2023 aikana

Hyvä-hanke, hyvinvoiva Vieremä

Khall 11.5.2020 § 108, khall 17.8.2020 § 169, khall 7.12.2020 § 279

01.08.2020 - 31.7.2023

Hallinnoija: Vieremän kunta

Hankkeen tarkoituksena on edistää Vieremällä työssä käyvien ja työikäisten vieremäläisten fyysisistä, psyykkistä ja sosiaalista hyvinvointia. Tähän liittyen järjestetään maksutonta toimintaa muun muassa laji- ja harrastuskokeilujen, valmennuksen, luentojen ja tapahtumien muodossa. Hankkeen toimenpiteiden kautta ihmisten kykyä päästä, pysyä ja toimia työmarkkinoilla saadaan parannettua.

Yksi hankkeen näkyvistä toiminnoista on Vieremän Hyvinvoinnin ja liikunnan viikko-ohjelma, jonka toimintoihin osallistuminen on vieremäläisille ja Vieremällä työssä käyville ilmaista

Viitoskäytävä -hanke

Khall 31.5.2021 § 142

1.10.2021-31.12.2023

Hallinnoija: Pohjois-Savon Liitto

Työvoiman ja vapaa-ajan liikkuvuuden edistämiseen tähtäävä hanke.

Tavoitteena on edistää ja toteuttaa mukana olevien maakuntien sekä kaupunkien ja kuntien strategisia suunnitelmia ja ohjelmia.

Life&Career -Elämä ja Ura Ylä-Savossa, maahanmuutto- ja kv-rekrytointipalvelujen kehittämishanke

Khall 9.5.2022 § 112

4.4.2022 – 31.12.2023

Hallinnoija: Iisalmen kaupunki

Life&Career - Elämä ja Ura Ylä-Savossa, on maahanmuutto- ja kv-rekrytointipalvelujen ESR-rahoitteinen kehittämishanke. Hankkeen toiminta aloitettiin 4.4.2022. Hankkeen päätoteuttaja on Iisalmen kaupunki ja toiminta/toteutusalue käsittää viisi kuntaa Iisalmi, Kiuruvesi, Lapinlahti, Sonkajärvi, Vieremä. Hankkeen rahoitus tulee ESR:n toimintalinjalta 3. Työllisyys ja työvoimanliikkuvuus. Erityistavoite 6.1 Nuorten ja muiden heikossa työmarkkina-asemassa olevien työllistymisen edistäminen. Hankkeeseen on saatu Ylä-Savon seurahoitusta.

SawoGrow Oy ja Lakeland 2 -hanke

Khall 15.8.2022 § 160

Hankkeen toteutusaika päättyi 31.3.2023. Hankkeen keskeinen tehtävä oli maakunnallisen matkailuyhteistyön edistäminen.

ESR -hankkeen jatkokausi

Khall 27.3.2023 § 73

1.9.2023 - 31.8.2026

Hallinnoija: Kuopion kaupunki

Hyvällä mielellä - Pohjois-Savo kehittämistyön päätavoitteena on Pohjois-Savon maakunnan asukkaiden mielen hyvinvoinnin ja mielenterveyden vahvistuminen sekä päihteiden käytön väheneminen. Muutosta mielenterveyden väestötason indikaattoreissa tavoitellaan kymmenen vuoden tähtämellä. Painopiste on kuntien pysyvien rakenteiden kehittämisessä ja tukemisessa, verkostojen vahvistamisessa ja asukkaiden kanssa yhdessä tekemisessä.

2.1.4 Sivistyslautakunta

Vuosi 2023 oli sivistystoimessa aktiivinen ja osallistava eikä maailmanlaajuiset turvallisuusuhkat näkyneet jokapäiväisessä toiminnassa. Merkittävin muutos aiempiin vuosiin oli hyvinvointipalveluiden aloitus elokuussa 2023. Kokonaisuutena sivistystoimi pystyi tarjoamaan kuntalaisille monipuolisia ja laadukkaita palveluja sekä toimintoja

Sivistystoimen hallintoon kuuluva sivistyslautakunta kokousti 11 kertaa.

Esi- ja perusopetusta annetaan Kirkonkylän koululla sekä kolmella maaseutukoululla: Eteläisellä, Itäisellä ja Pohjoisella koululla. Opetus toteutettiin lähiopetuksena opetussuunnitelmien tavoitteet saavuttaen. Vuoden 2023 alusta Eteläisen koulun oppilaat siirtyivät opiskelemaan koko vuodeksi korvaaviin tiloihin Kyrönniemeen koulurakennuksen huonon sisäilman takia. Eteläisen koulun tulevaisuutta mietittiin koko vuoden ajan kunnanvaltuuston TA2024 käsitteilyyn asti, jossa kunnanvaltuusto päätti rakennuttaa Eteläisen alueen lapsille uuden koulurakennuksen. Erilaisten hankkeiden myötä (mm. kerhotoiminta, tasa-arvo, maahanmuuttajaoppilaiden tukeminen) opetusta monipuolistettiin ja kaikille oppilaille voitiin turvata osallistuva ja oppilaiden tarpeet huomioiva opetus. Valmistavassa esi- ja perusopetuksessa oli vuoden 2023 aikana 6 oppilasta.

Vieremän lukio toimii yleislukiona, joka tähtää laadukkaaseen ja monipuoliseen opetukseen. Tavoitteena on myös antaa kaikille opiskelijoille parhaat mahdolliset valmiudet hakeutua lukion opintojen ja ylioppilastutkinnon suorittamisen jälkeen jatko-opintoihin. Tässä työssä lukio on onnistunut hyvin myös lukiovertailujen tuottaman tiedon mukaan (STT:n lukiovertailussa sijoitus oli koko Suomen osalta 25. Pohjois-Savon maakunnan osalta sijoitus oli 3.)

Lukiokoulutuksessa siirrytään porrastetusti uuden opetussuunnitelman (LOPS2021) käyttöön lukuvuoden 2023–2024 aikana. (Kevätlukukaudella 2023 oli käytössä myös edellinen opetussuunnitelma) Siirtymä on tuonut mukanaan lukuisia muutoksia. Näitä ovat olleet mm. siirtyminen opintopistejärjestelmään, temaattisten opintojen käyttöönotto jne. Vieremän lukion paikallisessa opetussuunnitelmassa on mukana myös opiskelijakunnan ehdottamia opintokokonaisuuksia.

Vieremän lukio jatkoi toimintavuoden 2023 koronapandemian keskeyttämiä kansainvälisyysopintoja sekä lähiopetuksessa (Japani-opinnot) että opintomatkojen suunnittelussa/to-teutuksessa. Lukio toteutti kevätlukukaudella mittavan opintomatkaprojektin Lontooseen. Mukana tässä oli 19 opiskelijaa ja 2 opettajaa. Syyslukukaudella aloitettiin vastaava kulttuuri- ja matkaprojekti, jonka tavoitteena on suorittaa opintomatka Italiaan.

Vieremän lukio panostaa vahvasti opiskelijoiden kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin. Tämän tavoitteen mukaisesti lukiossa järjestettiin yhteistyössä opiskelijakunnan kanssa useita jaksamista ja motivaatiota tukevia tapahtumia. Mukana näissä oli yleensä myös lukion yhteistyökumppaneita.

Vieremän lukio jatkoi laajaa yhteistyötä ja yhteisiä kursseja oman seutukunnan lähilukioiden kanssa. Lähimmät toimintakumppanit ovat Iisalmen lyseo, Kiuruveden ja Sonkajärven lukiot.

Lukion oppimäärän ja ylioppilastutkinnon suorittamista juhlistettiin juhlatalo Rientolassa sekä keväällä että syksyllä. Lukioista valmistui toimintavuoden 2023 aikana yhteensä 8 uutta ylioppilasta.

Aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestettiin kevät- ja syyskaudella kolmella koululla. Ohjaajina toimivat koulunkäynnin ohjaajat.

Varhaiskasvatuksessa Päiväkoti Nuppulaan kuuluvat kolme ryhmää Härköniemessä, joista yksi on vuorohoitoryhmä sekä päiväkotiryhmä Y-talon Viskarit Huoltotiellä, Muksula Yrjöläntiellä ja Vekkula Salahmillä, pohjoisen maaseutukoulun yhteydessä. Avoin kohtaamispaikka lapsiperheille, perhekerho "Vipeltäjät" kokoontui Y-talon nuorisotiloissa perjantaiamupäivisin klo 9–12, toisinaan Rientolassa liikunnallisina teemoin noin kerran kuukaudessa.

Kansalaisopisto saavutti määrälliset ja laadulliset tavoitteensa. Opiskelijamäärä nousi noin 10 %, ja erityisesti työikäisten osuus opiskelijoissa kasvoi. Opisto tarjosi kuntalaisille mahdollisuuden itsensä kehittämiseen iästä riippumatta, sillä kursseja oli tarjolla vauvaikäisistä ylöspäin. Kansalaisopiston koulutustarjontaa toteutettiin pääosin lähipalveluna ja opetusta tarjottiin taajaman lisäksi seuraavilla kylillä: Haajainen, Kauppilanmäki, Konolanmäki, Nissilä, Pyöree-Nieminen, Salahmi ja Savimäki. Etäopetuksen tuottamista jatkettiin ja hybridiopetusta kehitettiin. Kehonhuoltoon, slowjoogaan ja Ryhti suoraksi-jumppaan oli mahdollisuus osallistua joko paikan päällä tai etäyhteydellä. Yleisöluennot toteutettiin etäyhteydellä yhteistyössä Jyväskylän kesäyliopiston ja Kuopion kansalaisopiston kanssa. Vieremän kansalaisopisto oli mukana Siilinjärven kansalaisopiston hallinnoimassa Erasmus+ KA121-ADU-Konsortiohankkeessa sekä Kiuruveden kansalaisopiston hallinnoimassa MOTTI – monipuolisia taitoja tietotekniikkaan -hankkeessa.

Vieremän kunnankirjasto tuotti kirjastolain mukaisia kirjastopalveluita osana Rutakko-kirjastoverkkoa. Vuonna 2023 Vieremän kirjasto toimi Rutakko-verkon sihteerinä. Rutakko-kirjastoverkossa painopisteinä ovat vuonna 2023 olleet kirjastojärjestelmäpäivitykseen liittyvät valmistelut, Suonenjoen liittymispyyntö kirjastoverkkoon sekä lukudiplomi- ja kokoelmapoliittisen ohjelman uudistukset. Kirjasto saavutti määrälliset ja laadulliset tavoitteet kävijämäärän noustessa 29 % ja lainaajien määrän 10 %. Kirjasto ja omatoimikirjasto olivat avoinna normaalisti. Kirjastoauto Virkku ei liikennöinyt 1.1.-29.10.2023 henkilöstövajeen takia. Loppuvuoden 30.10.-31.12.2023 Virkku liikennöi normaalisti parillisilla viikoilla. Vieremän kunnankirjasto toteutti kirjastolain mukaista kokoelmatyötä, tietopalvelua, lukemisedistämistyötä ja tapahtumatoimintaa. Erityisesti vuonna 2023 huomiota kiinnitettiin lasten- ja nuorten lukemisedistämiseen ja monipuolisiin kirjallisuus- ja kulttuuritapahtumiin.

Kulttuuritoimessa saavutettiin määrälliset tavoitteet tapahtumien määrän ja osallistujien suhteen. Kulttuuritoimi järjesti tai oli mukana järjestämässä useita tapahtumia, mm. Liisan huivitus, Kesäkauden avajaiset -toritapahtuma, paikallismuseopäivä ja kansallispukujen tuuletuspäivä kotiseutu- ja hevosajoneuvomuseolla, vanhustenviikon tapahtumat, Ylä-Savon kulttuurifoorumi, joulunavaus, itsenäisyyspäivän juhla, joulun ajan konsertit ja Kulttuurimäen joulu. Kulttuuritoimi osallistui Ylä-Savon yhteiseen kansallisen veteraanipäivän juhlaan Kiuruvedellä. Vieremän kulttuuritoimi oli mukana Kulttuuri kuulolla -verkostossa sekä osallistui aktiivisesti Ylä-Savon kulttuurivastaavien toimintaan. Museoviraston myöntämän paikallismuseoiden hankkeavustuksen turvin palkattu museoalan hanketyöntekijä jatkoi kotiseutumuseon ja hevosajoneuvomuseon esineistön luettelointia, valokuvaamista ja digitointia. Museon toimintaa kehitettiin järjestämällä kesän aikana erilaisia toiminnallisia tapahtumia museon pihapiirissä ja tehostamalla markkinointia. Museossa tehtiin kävijäennätys yli 200 vierailijaa. Kylä- ja yhdistysparlamentti kokoontui viisi kertaa.

Liikuntatoimessa järjestettiin vuonna 2023 terveyttä edistävää ja ylläpitävää liikuntaa kaikille väestön ikäryhmille. Erityistä tukea tarvitsevien henkilöiden tarpeita vastaavaa soveltavaa liikuntatarjontaa on mm. päihde- ja mielenterveyskuntoutujille, toiminta- ja liikuntakykyrajoitteille sekä aistivammaisten kohderyhmille.

Vuosi 2023 oli liikuntapalvelussa monella tapaa kehityksen vuosi. Kuntosalin laiteuudistuksen ensimmäisen vaiheen myötä harrastajien käyttäjämäärä kasvoi paljon. Kehityskohteena on myös ollut liikuntatoimen palvelutarjonta mm. hyvinvointi- ja liikuntaneuvonnan palveluketju sekä yhteistyökumppanuudet. Kaatumisen ennaltaehkäisyyn ja ikääntyvän väestön lihasvoima- ja tasapaino harjoittelun merkityksen kasvavaan tarpeeseen vastattiin lisäämällä heille suunnattujen ohjattujen kuntosaliryhmien määrää. Lisäksi pyrittiin vaikuttamaan ikääntyvän väestön tietoisuuteen terveellisistä elämäntavoista järjestämällä Hyvinvointiviikolla 60 + liikuntatyöpajatoimintaa aihealueeseen liittyen. Monenlaisia teema- ja urheilutapahtumia järjestettiin runsaasti ja sisällöllisesti niissä pyrittiin huomioimaan kaikki ikä- ja väestöryhmät laajalaisesti. Urheilukilpailutoiminnan kategoriassa pidettiin 5 hiihtokisaa, 2 yleisurheilukisaa ja alakoulujen maastajuoksukisat. Vuosittain järjestettäviä, kaikille avoimia, matalankynnyksen, liikunta- ja kuntoilutapahtumia olivat Aarni hiljaisuuden kävely, Hiilimutkan pyöräilytapahtuma, Kumpparikävely, Vanhusten viikko ja Unelmien liikuntapäivä.

Kunnan kunta -hankkeen myötä käytännöksi juurtunutta, kunnan henkilökunnalle suunnattua liikuntalukujärjestyksen sisältöä laajennettiin määrällisesti ja sisällöllisesti. Kunnan työntekijöiden omatoimista liikuntaa tuetaan myös maksuttomien kunto- ja liikuntasalivuorojen, liikuntaneuvonnan, pt-palveluiden ja liikuntavälinelainauksien kautta. Kunnan kunta- toiminnan uudistamista ja kehitystyötä jatketaan toimintakausittain henkilökunnan toiveita ja tarpeita kuunnellen.

Uusi nuorisovaltuusto aloitti toimintansa helmikuussa 2023. Valtuusto kokoontui kokoukseen vuoden aikana kuusi kertaa ja piti lisäksi eri suunnittelupalavereita. Valtuustolla oli myös edustajat eri kunnan työryhmissä sekä valtuusto osallistui joulun avajaisiin, biokaasuterminaalien avajaisiin sekä iltanuotion järjestämiseen. Lisäksi nuorisovaltuusto piti yhteisöllisen tapahtuman yläkoululle sekä lukiolle.

Uusi vapaa-ajan ohjaaja aloitti maaliskuussa. Nuorisotoimi järjesti tilatoimintaa alakoululaisille sekä yli 13-vuotiaille. Nuorisotoimi järjesti tai oli mukana yhteistyössä järjestettävissä teemailloissa, yönuokkarilla, reissuissa, tapahtumissa sekä leireillä, Yhteistyökumppaneina on toiminut mm. muu vapaa-aikatoimi, koulu, 4H, seurakunta ja Sonkajärven nuorisotyö. Nuorisotoimen järjestämä toiminta on suunniteltu lasten ja nuorten toiveiden mukaan. Toiveita ja ehdotuksia toiminnan suunnittelun tueksi on haettu esimerkiksi sähköisten kyselyjen avulla. Harrastamisen Suomen mallin hankkeen kerhot jatkuivat suunnitellusti. Lisäksi paikallisen harrastustoiminnan-hanke yhdessä järjestöjen kanssa jatkui. Etsivä nuorisotyö sekä Ankkuri-toiminta jatkuivat yhteistyösopimuksen mukaan Iisalmen kaupungilta.

Hyvinvointipalvelut aloitti toimintansa elokuussa, jatkaen Hyvä-hankkeen aikana luotuja käytäntöjä, joihin lukeutui hyvinvoinnin ja liikunnan viikko-ohjelman sisällön suunnittelu ja julkaisu sekä hyvinvointi- ja liikuntaneuvonnan tarjoaminen kuntalaisille. Toiminnan alkuvaiheessa painopiste oli saada kuntalaisten tietoon, että Hyvä hankkeen toiminta jatkuu hyvinvointipalvelujen (hyvinvoiva Vieremä) alla. Toimintavuoden loppuvaiheessa painotus oli Vieremän Hyvinvointiviikon suunnittelussa. Koko toimintavuoden ajan rakennettiin yhteistyötä uusien käytäntöiden eteen yhteistyöverkoston kanssa, johon lukeutui nyt myös hyvinvointialue sekä yhteiskoordinaattoreiden verkosto. Hyvinvointipalvelujen kautta järjestettiin vuoden aikana useita tapahtumia hyvinvoinnin eri näkökulmista. Tehokkaan markkinoinnin ja lehtijuttujen ansiosta, tieto hyvinvointityöntekijän toimenkuvasta sekä Hyvä hankkeen toiminnan jatkuvuudesta saatiin laajaan tietoisuuteen.

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Käyttötalous

Toimielin: Sivistyslautakunta

Tulosalue: Sivistystoimen hallinto

Tilivelvollinen: Sivistysjohtaja

Palveluajatus/toiminta-ajatus:

Vieremän sivistystoimi järjestää kuntalaisille laadukasta varhaiskasvatusta, koulutusta ja vapaa-aikatoimintaa. Koulutoimi takaa oppilaille hyvään yleissivistykseen tarvittavat tiedot ja taidot sekä valmiudet jatko-opintoihin ja yhteiskunnassa tapahtuviin muutoksiin tukien kotien kasvatusta, järjestämällä oppilaat yksilöinä huomioivaa sekä omavastuisuutta ja oppilaiden aktiivisuutta korostavaa opetusta. Sivistystoimen hallinto tukee omalla toiminnallaan sivistystoimen kokonaisuutta.

Tavoite:

Yhteinen sivistystoimi hoitaa varhaiskasvatuksen, koulutoimen ja vapaa-aikatoimen kokonaisuutta kunnan omat vahvuudet huomioiden.

Toiminta ja tavoitteiden saavuttaminen:

Sivistyslautakunta kokoontui vuoden aikana yksitoista (11) kertaa. Sivistystoimen suurimmat osa-alueet ovat koulutoimi ja varhaiskasvatus. Kaikki sivistystoimen palvelut ovat kuntalaisille tärkeitä ja pyrkivät kuntalaisten kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin lisääntymiseen.

Tavoite	Mittari	Toteuma
Kehittää koko sivistystoimen aluetta	Lautakunnan ja osastokokouksien sekä yhteisten tapahtumien lukumäärä	Lautakunnan kokouksien lisäksi sivistystoimi järjesti säännöllisesti sivistystoimea kehittäviä osastokokouksia.

Kysyntä- ja laajuustiedot:	Tp 2022	Ta 2023	Tot 2023
Esiopetuksen, perusopetuksen ja lukio-opetuksen piirissä olevien oppilaiden lukumäärä (ka 20.9.22 ja 20.9.23)	434,5	431	424

Tuotannon tekijät/suoritteet:	Tp 2022	Ta 2023	Tot 2023
Henkilöstö			
Toimistonhoitaja ja toimistosihteeri	1,00	1,00	1,00
Kirkonkylän koulun rehtori sivistystoimen osastopäällikönä	0,50	0,50	0,50

300 Sivistystoimen hallinto	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 1-12 / 2023	Poikkeama
Toimintatuotot					
Tuot ja avustukset	450	0	450	1 348	898
Toimintatuotot yhteensä	450	0	450	1 348	898
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-60 262	0	-60 262	-58 700	1 562
Palkat ja palkkiot	-49 420	0	-49 420	-48 223	1 197
Henkilösivukulut	-10 842	0	-10 842	-10 478	365
Eläkekulut	-8 962	0	-8 962	-9 049	-86
Muut henkilösivukulut	-1 880	0	-1 880	-1 429	451
Palvelujen ostot	-25 461	0	-25 461	-33 298	-7 837
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 600	0	-2 600	-468	2 132
avustukset	-3 000	0	-3 000	0	3 000
Muut toimintakulut	-800	0	-800	-1 390	-590
Toimintakulut yhteensä	-92 123	0	-92 123	-93 857	-1 733
Toimintakate	-91 673	0	-91 673	-92 509	-836
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-91 673	0	-91 673	-92 509	-836
Vyörytyserät	92 123	0	92 123	92 509	386

Käyttötalous

Toimielin: Sivistyslautakunta

Tulosalue: Varhaiskasvatus

Tilivelvollinen: Sivistysjohtaja

Palveluajatus/ toiminta-ajatus

Varhaiskasvatusta järjestetään alle esikouluikäisille varhaiskasvatuspalveluja tarvitseville lapsille päiväkotikiinteistössä Nuppulan viidessä ryhmässä, joista kolme on Härköniemessä ja päiväkotiryhmä Y-talon Viskarit Huoltotiellä, Muksula Yrjöläntiellä sekä Vekkula Salahmilla pohjoisen maaseutukoulun yhteydessä. Vuorohoito toimii päiväkotikiinteistössä Nuppulan yhdessä ryhmässä. Perhepäivähoitajan omassa kodissa tapahtuvaa perhepäivähoitotoimintaa ei ole. Vuorohoidossa on tarpeen mukaan myös esikouluikäisiä lapsia.

Kunnan järjestämän varhaiskasvatuksen vaihtoehtona perhe voi valita lastenhoidon tuet, jotka ovat kotihoidon tuki ja yksityisen hoidon tuki. Varhaiskasvatus toteuttaa avointa kerhotoimintaa lapsiperheille Y-talon nuorisotilassa. Perhekerho "Vipeltäjät" kokoontuu perjantai-aamuisin klo 9–12. Noin kerran kuukaudessa perjantaisin perhekerho on kokoontunut "Aamuvipellyksenä" Rientolassa.

Varhaiskasvatus on osa suomalaista koulutusjärjestelmää sekä tärkeä vaihe lapsen kasvun ja oppimisen polulla. Huoltajilla on ensisijainen vastuu lasten kasvatuksesta. Varhaiskasvatus tukee ja täydentää kotien kasvatustehtävää ja vastaa omalta osaltaan lasten hyvinvoinnista. Varhaiskasvatus on suunnitelmallinen ja tavoitteellinen kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostama kokonaisuus, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka. Varhaiskasvatuksessa opitut tiedot ja taidot vahvistavat lasten osallisuutta sekä aktiivista toimijuutta yhteiskunnassa. Lisäksi varhaiskasvatus mahdollistaa huoltajien osallistumisen työelämään tai opiskeluun.

Toimintaympäristön muutos

Vuorohoito on toiminut päiväkotikiinteistössä Nuppulassa Härköniemessä 2.1.2018 alkaen. Sitä ennen vuorohoito toimi nykyisessä päiväkotiryhmä Muksulassa Yrjöläntiellä. Vuorohoidon lapset ovat päiväaikaan Nuppulan kolmessa lapsiryhmässä ikänsä mukaan, mutta aikaisin aamulla, myöhään illalla ja viikonloppuisin sekä öisin päiväkodin laajennusosa "Nuput" toimii vuorohoitoryhmänä. Päiväaikaan Nuput-ryhmä on alle 3-vuotiaiden lasten kotiryhmä. Joulukuusta 2020 alkaen vuorohoitoa on tarjottu myös yöaikaan pakottavien perhesyiden perusteella.

Varhaiskasvatukselle on laadittu viisivuotinen leikkiympäristöjen kehittämissuunnitelma. Keväällä 2023 päiväkotiryhmä Vekkulan ulkoilualuetta uudistettiin. Päiväkotiryhmä Muksulan ja päiväkotikiinteistössä Nuppulan kiipeilytelineet olivat välillä käyttökiellossa turvallisuusriskin vuoksi. Näiden telineitten uusiminen on lähivuosina ajankohtaista. Y-talon Viskarit-ryhmä perustettiin määräaikaaisesti lokakuusta 2021 alkaen, koska lasten lukumäärä varhaiskasvatuksessa kasvoi ennustettua enemmän. Ryhmä jatkoi toimintaansa edelleen vuoden 2023. Tarve tälle määräaikaistulle ryhmälle on kesään 2024 saakka.

Painopisteet ja tavoitteet

1. Huoltajien tukeminen heidän kasvatustehtävänsä sekä lasten ja huoltajien osallisuuden vahvistaminen ja tasapuolinen kohtelu.
2. Pedagogiikan vahvistaminen varhaiskasvatuksessa ja henkilöstön täydennyskoulutus.

3. Varhaiskasvatuksen oppimisympäristöjen kehittäminen (kehittävä, oppimista edistävä, terveellinen ja turvallinen).

Toiminta ja tavoitteiden saavuttaminen

Toimintavuonna on järjestetty paikka kaikille varhaiskasvatuspalveluja tarvitseville alle esikouluikäisille lapsille ja tarvittaessa vuorohoitoa myös esikouluikäisille lapsille. Koulun loma-aikoina esikoululaiset ovat olleet tarpeen mukaan varhaiskasvatuksessa. Huoltajien toiveita lastensa varhaiskasvatuspaikasta on pyritty mahdollisuuksien mukaan toteuttamaan. Vuorohoittoon on oikeus ainoastaan huoltajien kokoaikaisen työssäkäynnin tai opiskelun perusteella.

Jokaisen lapsen huoltajien kanssa on käyty keskusteluja ja lapsille on laadittu lapsen varhaiskasvatussuunnitelma vähintään kerran vuodessa. Tarvittaessa yhteistyötä on lisätty ja lapsen asioissa on kokoonnuttu yhdessä perheen ja yhteistyötahojen kanssa. Varhaiskasvatuksessa on tarvittaessa sijoitettuna lapsia myös lastensuojelun avohuollon tukitoimena. Varhaiskasvatuksen erityisopettajan tuki on ollut tärkeänä osana lasten kuntouttavan varhaiskasvatustoiminnan suunnittelussa, toteutuksessa ja perheiden kanssa tehtävässä yhteistyössä.

Vuorohoidossa järjestettiin tarvittava varhaisaamu-, ilt- ja viikonloppuhoito sekä joulukuun 2020 alusta alkaen myös yöhoito. Henkilöstöä koulutettiin monipuolisesti. Vuonna 2023 varhaiskasvatuksessa oli keskimäärin 96 lasta, joista alle 3-vuotiaita noin 28 %. Vuorohoitoa tarvitsi keskimäärin 25 lasta. Kevätkaudella varhaiskasvatusta myytiin kolmelle ulkopaikkakuntalaiselle lapselle ja ostettiin naapuripaikkakunnalta varhaiskasvatusta yhden perheen kolmelle lapselle. Syyskaudella varhaiskasvatusta myytiin neljälle ulkopaikkakuntalaiselle lapselle ja ostettiin naapuripaikkakunnalta yhden perheen kahdelle lapselle.

Varhaiskasvatuksessa ovat käytössä Effic-a-varhaiskasvatusohjelma ja Titania-työaikaohjelma. Lasten varhaiskasvatussuunnitelmat tallennetaan sähköisesti varhaiskasvatuksen Wilmaan. Tällä varmistetaan tiedon siirtymisen jatkumo lapsen siirtyessä esiopetukseen koulun puolelle.

Varhaiskasvatuksen talousarvion ulkoisten menojen toteuma oli 97,4 %, tulojen 73,6 % ja netton 99,6 %.

Varhaiskasvatustoiminta toteutui tavoitteiden mukaisesti. Päiväkoti Nuppula toimi päivystävänä yksikkönä koulun loma-aikoina ja oli kiinni vain viikonloppuisin sekä pyhinä. Päiväkotiryhmä Muksula oli kiinni hiihtolomaviikon, kesäaikaan 19.6–8.8 sekä syyslomaviikon ja joulun ajan. Päiväkotiryhmä Vekkula Salahmilla oli kiinni hiihtolomaviikon, kesäaikaan 26.6–9.8 sekä syyslomaviikon ja joulun ajan. Y-talon Viskarit-ryhmä oli kiinni hiihtolomaviikon, kesäaikaan 3.7–6.8 sekä joulun ajan. Päiväkodin vuorohoito oli kiinni koko vuonna 105 päivää, painottuen viikonloppuihin sekä Pääsiäisen ja Joulun pyhäpäiviin. Vuoden 2023 aikana yöhoitoa käytti yksi perhe; kaksi lasta.

Henkilöstökuluissa tuli ylitystä sairaus- sekä äitiyslomien sijaisten kohdalla. Tämä selittyy sillä, että henkilöstössä oli pitkiäkin sairauspoissaoloja, joihin tarvittiin lähes koko ajan sijainen, jotta lainmukainen henkilöstömitoitus toteutui. Sijaisten palkat (muut) kohdasta maksetaan yöhoitajan palkka ja jos ryhmiin tarvittiin lisähenkilö, esimerkiksi alle 1-vuotiaan lapsen aloittaessa päiväkodissa. Henkilöstökulut kokonaisuudessaan pysyivät kohtuullisina, kun henkilöstöä siirrettiin ryhmien kesken työpäivän aikana päiväkotia Nuppulan kolmen ryhmän välillä ja mm. keskittämällä varhaiskasvatustoiminta koulun loma-aikoina päivystävään yksikköön sekä henkilöstön vapaaehtoisilla säästämisvapailta.

Alle 3-vuotiaiden, jopa alle 1-vuotiaiden lasten määrän kasvaminen näkyy varhaiskasvatuksen menojen kasvuna euroa/vuosi/lapsi. 31.12.2023 alle 3-vuotiaita oli 24 lasta = 26 %. Henkilöstön suhdeluku on alle 3-vuotiaiden kohdalla enintään neljä lasta yhdellä työntekijällä, kun se on yli 3-vuotiaiden kohdalla seitsemän lasta yhdellä työntekijällä. Myös S2-lasten = suomea toisena kielenä puhuvien lasten määrä varhaiskasvatuksessa kasvaa vähitellen. 31.12.2023 S2-lapsia oli kahdeksan = 9 %.

Lasten kotihoidon tuen menot toteutuivat hieman alle suunnitellun (86,8 %). Lasten kotihoidon tuen menot olivat vuonna 2023 keskimäärin 6946 €/kk (vrt. vuonna 2019 14 609 €/kk).

	Tp	Ta	Tot
Luvut vuoden keskiarvoina	2022	2023	2023
Lasten lukumäärä	111	114	96
Kotihoidontuen piirissä olevien lasten lukumäärä	67	33	29
Henkilöstön määrä	27	26	27

Tuotannon tekijät / suoritteet:	Tp	Ta	Tot
Luvuissa käytetty ulkoisia nettomenoja (Tp 2022 ulk)	2022	2023	2023
Luvuissa osapäivähoito muutettu kokopäiväiseksi.			
Päivähoito: euroa / vuosi / kokopäiväpaikka	10 091	10 700	13 300
Lasten kotihoidontuki: euroa / vuosi / kotona hoidettu lapsi	2500	3 165	3 600

310 Varhaiskasvatus		Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 1-12 / 2023	Poikkeama
Toimintatuotot						
	Maksutuotot	125 000	0	125 000	84 292	-40 708
	Tuet ja avustukset	5 500	0	5 500	12 433	6 933
	Muut toimintatuotot	900	0	900	0	-900
Toimintatuotot yhteensä		131 400	0	131 400	96 726	-34 674
Toimintakulut						
	Henkilöstökulut	-1 262 477	-11 500	-1 273 977	-1 272 127	1 850
	Palkat ja palkkiot	-998 590	-11 500	-1 010 090	-1 013 705	-3 615
	Henkilösivukulut	-263 887	0	-263 887	-258 422	5 464
	Eläkekulut	-216 357	0	-216 357	-222 325	-5 968
	Muut henkilösivukulut	-47 530	0	-47 530	-36 097	11 433
	Palvelujen ostot	-294 900	0	-294 900	-265 650	29 250
	Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-34 400	-2 500	-36 900	-26 193	10 707
	Avustukset	-110 000	14 000	-96 000	-83 355	12 645
	Muut toimintakulut	-115 714	0	-115 714	-108 972	6 742
Toimintakulut yhteensä		-1 817 491	0	-1 817 491	-1 756 298	61 192
Toimintakate		-1 686 091	0	-1 686 091	-1 659 572	26 518
Poistot ja arvonalentumiset						
	Suunnitelman mukaiset poistot	-5 050	0	-5 050	-5 021	29
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä		-5 050	0	-5 050	-5 021	29
Tilikauden tulos		-1 691 141	0	-1 691 141	-1 664 593	26 547
Tilikauden ylijäämä/alijäämä		-1 691 141	0	-1 691 141	-1 664 593	26 547
	Kustannuslaskennalliset erät	0	0	0	0	0
	Vyörytyserät	-107 280	0	-107 280	-88 598	18 682

Käyttötalous

Toimielin: Sivistyslautakunta

Tulosalue: Esiopetus

Tilivelvollinen: Sivistysjohtaja

Tavoitteet:

Laadukkaan ja oppilaan kehitystason huomioivan esiopetuksen järjestäminen.

Tasoittaa kouluvalmiuksien eroja esioppilaiden kesken.

Toiminta ja tavoitteiden saavuttaminen

Syyslukukauden alussa 10.8.2023 esiopetuksen aloitti 30 oppilasta, joista Eteläisellä koululla oli 2, Itäisellä koululla 2, Kirkonkylän koululla 19 ja Pohjoisella koululla 7 oppilasta. Kirkonkylän koulun esioppilasta 2 oppilasta on valmistavan opetuksen oppilaita. Maaseutukouluissa esiopetus annetaan yhdysluokkaopetuksena. Opetuksessa noudatetaan hyväksytyä opetussuunnitelmaa, joka pohjautuu valtakunnallisiin opetussuunnitelman perusteisiin.

Esiopetuksessa ei ole tiedollisia tavoitteita. Kouluun valmentava ja valmiuksia kasvattava ja tasoittava tavoite on saavutettu. Erityistä tukea vaativien lasten oppivelvollisuuden pidennykset tehdään viisivuotiaina, jolloin lapsi pääsee varhennettuun esiopetukseen ja käy esiopetusta kaksi vuotta, jolloin hänen kouluvalmiutensa ovat huomattavasti paremmat kuin kuusivuotiaana aloitettu esiopetus mahdollistaisi.

Tavoite	Mittari	Tp 2022	Ta 2023	Tot 2023
Opetus järjestetään taloudellisesti	Esiopetuksen kustannukset nettomenot euroa / oppilas	9 926	7 846	10 917
	Keskimääräinen ryhmäkoossa oppilasmäärä / opettaja	12,7	14,8	12,1
Henkilöstön ammattitaito	Pätevien opettajien osuus opettajista %	100	100	100

Kysyntä- ja laajuustiedot:	Tp 2022	Ta 2023	Tot 2023
Oppilaiden lukumäärä (ka 20.9.22 ja 20.9.23 koulut)	33,5	39	32

Tuotannon tekijät/suoritteet:	Tp 2022	Ta 2023	Tot 2023
Opettajien määrä 31.12.2023	2,63	2,63	2,63
Koulunkäyntiavustajien määrä 31.12.2023	1,29	1,29	1,29

320 Esiopeus	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 1-12 / 2023	Poikkeama
Toimintatuotot					
Maksutuotot	0	0	0	105	105
Tuet ja avustukset	1 074	0	1 074	665	-409
Toimintatuotot yhteensä	1 074	0	1 074	770	-304
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-229 694	0	-229 694	-208 769	20 926
Palkat ja palkkiot	-182 867	0	-182 867	-166 477	16 390
Henkilösivukulut	-46 827	0	-46 827	-42 292	4 535
Eläkekulut	-38 327	0	-38 327	-36 328	1 999
Muut henkilösivukulut	-8 500	0	-8 500	-5 964	2 536
Palvelujen ostot	-112 326	0	-112 326	-101 690	10 636
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-11 560	1 686	-9 874	-2 521	7 353
Muut toimintakulut	-37 451	0	-37 451	-37 133	318
Toimintakulut yhteensä	-391 031	1 686	-389 345	-350 113	39 233
Toimintakate	-389 957	1 686	-388 271	-349 343	38 929
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-389 957	1 686	-388 271	-349 343	38 929
Kustannuslaskennalliset erät	0	0	0	0	0
Vyörytyserät	-24 211	0	-24 211	-18 301	5 910

Käyttötalous

Toimielin: Sivistyslautakunta

Tulosalue: Perusopetus

Tilivelvollinen: Sivistysjohtaja

Painopisteet ja tavoitteet ja tavoitteiden saavuttaminen

1. Lukemisen vahvistaminen ja vakiinnuttaminen jokaisen oppilaan arkeen
2. Tunne- ja vuorovaikutustaidot, terveelliset elämäntavat ja hyvät käytöstavat

Perusopetusta annetaan Kirkonkylän koulukeskuksen lisäksi kolmella maaseutukoululla: Eteläisellä, Itäisellä ja Pohjoisella koululla. Elokuussa, lukuvuoden 2023–24 alussa perusopetuksessa opiskeli 349 oppilasta (Eteläinen koulu 29, Itäinen koulu 22, Kirkonkylän koulu 248 ja Pohjoinen koulu 50). Peruskoululaisista yläkoululaisia oli 122 ja Kirkonkylän koulun pienluokassa opiskelevia 7 oppilasta. Vuoden 2023 alusta Eteläisen koulun oppilaat siirtyivät opiskelemaan korvaaviin tiloihin Kyrönniemeen koulurakennuksen sisäilmaongelmien takia. Asetettuihin pedagogisiin ja kasvatuksellisiin tavoitteisiin päästiin niiltä osin kuin niitä voidaan mitata.

Oppilaiden lukemisen vahvistamiseen ja vakiinnuttamiseen opetustoimessa oli erillinen Lukeva koulu -työryhmä. Työryhmän tekemä yhteistyö kirjaston kanssa oli merkittävää. Kirjastovirkailijat vierailivat kouluilla antamassa kirjavinkkauksia, oppilasryhmät vierailivat kirjastossa kuu-kausittain ja oppitunneilla toteutettiin lukutunteja. Oppilaille suunnatut kirjailijavierailut kannustivat lukemiseen. Kirjaston Lukuihoa-hanke syvensi yhteistyötä kirjaston ja koulun välillä. Alakoulun 6. luokasta lähtien kaikilla oppilailla on oma digitaalinen laite (ChromeBook) opetuksen tukena. Pienemmillä oppilailla on käytössä luokka-/koulukohtaisia digilaitteita. Myös digitaalisia välineitä hyödynnettiin lukemisen vahvistamisessa ja vakiinnuttamisessa.

Opetussuunnitelmien koulun toimintakulttuurissa painotetaan vuorovaikutusta, avoimuutta ja yhteistyötaitoja. Näihin painotuksiin liittyvät olennaisesti hyvä käyttäytyminen sekä tunne- ja vuorovaikutustaidot. Näitä taitoja sekä hyviä käytöstapoja opetettiin ja harjoiteltiin koko vuoden kerran kuukaudessa pidettävillä Huomaa Hyvä-oppitunneilla. Tämä opetuskokonaisuus on herättänyt niin seutu- kuin valtakunnallista kiinnostusta. Oppilaiden käyttäytymisen edistymistä seurattiin päivittäin. Myös opetushenkilöstön VESO-koulutuspäivät kohdentuivat tunne- ja vuorovaikutustaitoihin.

Kaikki peruskouluyksiköt viestivät toiminnastaan säännöllisesti omilla Instagram-sivuilla sosiaalisessa mediassa. Tiimioppimista ja yhteisopettajuutta on toteutettu mahdollisuuksien mukaan. Useat OPH:n ja OKM:n rahoittamat hankkeet (mm. kerhotoiminta, tasa-arvo ja maahanmuuttajaoppilaiden tukeminen) ovat vahvistaneet toimintakulttuurin muutosta ja auttaneet oppilaita selviytymään heidän yksilöllisissä haasteissaan Hankerahoituksilla on mm. palkattu lisää niin opettaja kuin koulunkäynninohjaajia sekä järjestetty oppilaille vapaa-ajan toimintaa jja harrastuksia.

Henkilöstön koulutusta on ollut VESO-päivinä. Lisäksi opettajat ja ohjaajat ovat kouluttautuneet omien täydennys- ja lisäkoulutustarpeiden mukaan.

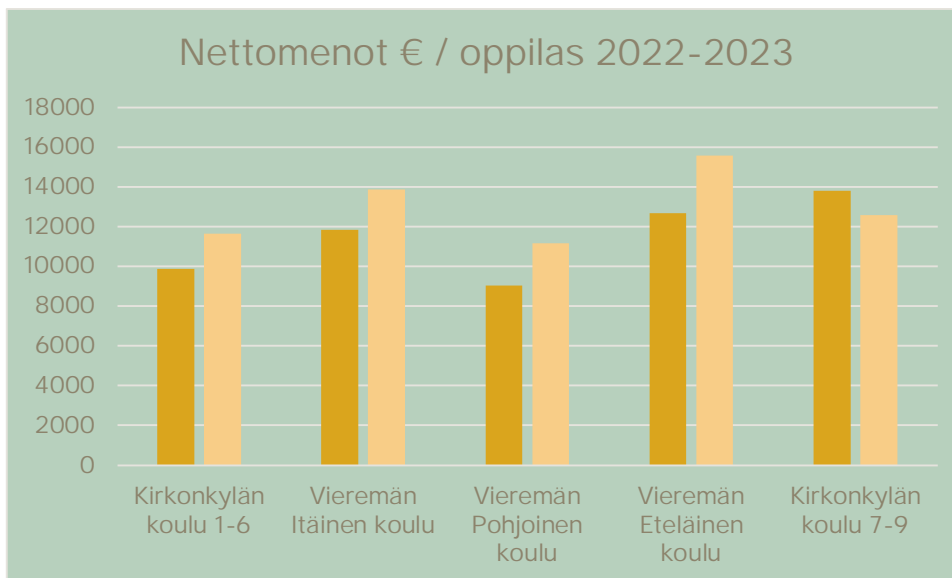
Tavoite	Mittari	Tp 2022	Ta 2023	Tot 2023
Laadukas opetus	Oppilaiden valintamahdollisuus peruskoulussa - opetustuntia / oppilas	>60	>60	>60
	Valtakunnallisissa kokeiden arvostojen keskiarvo väh. keskitasoa - 6. luokan englanti 9. luokka - äidinkieli - fysiikka - matemaatiikka	Vähintään keskitasoa	Vähintään keskitasoa	Vähintään keskitasoa
Henkilöstön ammattitaito	Pätevien opettajien tuntien osuus kokonaistuntimäärästä %	>90	>90	>90
Opetus järjestetään taloudellisesti	Peruskoulun kustannukset / Nettomenot € / oppilas	11 137	8 811	12 971
Peruskoulun kouluverkko on toimiva ja tehokas	Keskimääräinen ryhmäkoko - oppilasmäärä / opettaja	12,8	n. 17	12,4

Kysyntä- ja laajuustiedot:	Tp 2022	Ta 2023	Tot 2023
Peruskoulun oppilasmäärä (keskiarvo: 20.9.22 ja 20.9.23), ilman esioppilaita	354	349	349

Tuotannon tekijät/suoritteet:	Tp	Ta	Tot
	2022	2023	2023
Peruskoulujen opettajien lukumäärä	27,6	28,01 / 27,6	28,2
Koulusihteeri	1	1	1
Koulunkäynnin ohjaajat	10,14	10,14	10,35
Koulut; lukumäärä 31.12.2023	4	4	4
Opetustunnit, laskennallinen tuntikehys, sisältää myös esiopetuksen	812 / 754	812 / 754	754 / 794

Kustannukset kouluittain	Toimintakate (ulk.)	Nettomenot (ulk+sis)	* Oppilaat keskimäärin	Nettomenot / oppilas / koulu	
				2022	2023
Kirkonkylän koulu 1-6	1 032 603	1 514 894	130,0	9 869	11 653
Vieremän Itäinen koulu	206 246	333 047	24,0	11 847	13 877
Vieremän Pohjoinen koulu	425 713	603 141	54,0	9 023	11 169
Vieremän Eteläinen koulu	338 437	436 271	28,0	12 686	15 581
Kirkonkylän koulu 7-9	1 074 773	1 414 388	112,5	13 795	12 572
Peruskoulut yhteiset	-59 118	-55 282			
Yhteensä	3 018 653	4 246 459	348,5	11 444	12 971

* oppilaat keskimäärin = tilastointipäivien 20.9.2022 ja 20.9.2023 oppilasmäärien keskiarvo

330 Perusopetus		Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 1-12 / 2023	Poikkeama
Toimintatuotot						
	Myyntituotot	40 000	26 600	66 600	111 397	44 797
	Maksutuotot	160	0	160	179	19
	Tuet ja avustukset	84 760	0	84 760	99 262	14 502
	Muut toimintatuotot	1 200	0	1 200	158	-1 042
Toimintatuotot yhteensä		126 120	26 600	152 720	210 996	58 276
Toimintakulut						
	Henkilöstökulut	-2 323 029	0	-2 323 029	-2 298 075	24 955
	Palkat ja palkkiot	-1 837 190	0	-1 837 190	-1 829 967	7 223
	Henkilösivukulut	-485 839	0	-485 839	-468 108	17 731
	Eläkekulut	-399 269	0	-399 269	-402 884	-3 615
	Muut henkilösivukulut	-86 570	0	-86 570	-65 224	21 346
	Palvelujen ostot	-1 158 802	-25 786	-1 184 588	-1 257 906	-73 318
	Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-149 992	4 000	-145 992	-137 761	8 231
	Muut toimintakulut	-720 769	0	-720 769	-721 688	-919
Toimintakulut yhteensä		-4 352 592	-21 786	-4 374 378	-4 415 429	-41 051
Toimintakate		-4 226 472	4 814	-4 221 658	-4 204 433	17 225
Poistot ja arvonalentumiset						
	Suunnitelman mukaiset poistot	-51 383	0	-51 383	-42 025	9 358
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä		-51 383	0	-51 383	-42 025	9 358
Tilikauden tulos		-4 277 855	4 814	-4 273 041	-4 246 459	26 583
Tilikauden ylijäämä/alijäämä		-4 277 855	4 814	-4 273 041	-4 246 459	26 583
	Kustannuslaskennalliset erät	0	0	0	0	0
	Vyörytyserät	-275 827	0	-275 827	-326 796	-50 970

Käyttötalous

Toimielin: Sivistyslautakunta

Tulosalue: Aamu- ja iltapäivätoiminta

Tilivelvollinen: Sivistysjohtaja

Palveluajatus/toiminta-ajatus

Sivistyslautakunta järjestää aamu- ja iltapäivätoimintaa 1–2 luokan oppilaille ja esikoululaisille kaikkien alakoulujen yhteydessä koulupäivinä, lukuun ottamatta lauantaikoulupäiviä. Erityisen tuen päätöksen saaneilla oppilailla on mahdollisuus osallistua toimintaan koko peruskoulun ajan. Toiminta toteutetaan kunnan omana työnä ja ohjaajina toimivat koulunkäynnin ohjaajat. Lomakerhoja järjestetään koulujen loma-aikoina mahdollisuuksien mukaan yhteistyössä Vieremän 4H:n kanssa. Sivistyslautakunta hyväksyy toimintasuunnitelman toimintakausittain.

Toiminnan painopisteet ja tavoitteet

1. Järjestetään laadukasta aamu- ja iltapäivätoimintaa kaikkien koulujen yhteydessä.
2. Pyritään aktivoimaan mahdollisimman monet vanhemmat ja lapset osallistumaan opetus- ja hallituksen toimeenpanemaan seurantaan internetissä. Osallistutaan valtakunnallisiin kehittämiskampanjoihin.
3. Pyritään saamaan ohjaajat alueellisiin koulutuksiin tai muihin sopiviin koulutuksiin.

Toiminta ja tavoitteiden saavuttaminen

Aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestettiin kevätkaudella Kirkonkylän-, Pohjoisen ja Eteläisen koulun yhteydessä. Syyskaudella muodostuivat ryhmät edellä mainituille kolmelle koululle. Aamu- ja iltapäivätoimintaan ovat voineet osallistua esikoululaiset, 1–2 luokkien oppilaat ja erityisen tuen tarpeessa olevat oppilaat.

Osallistujia oli kaikilla kouluilla yhteensä 53 vuoden 2023 lopussa. Lomakerhoa järjestettiin kesäloma-aikana yhteistyössä 4H:n kanssa kesä- ja elokuussa. Kerhon ohjaajina toimi 4H:n työntekijät. Syyslomaviikolla ei ollut tarvetta lomakerholle. Vanhempien osallistumista toiminnan kehittämiseen toteutettiin päivittäisillä kohtaamisilla aamu- ja iltapäivätoiminnassa.

Kysyntä- ja laajuustiedot	Tp	Ta	Tot
	2022	2023	2023
Oppilaat iltapäivätoiminnassa	61/52	56/58	58/53

340 Aamu- ja iltapäivätoiminta		Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 1-12 / 2023	Poikkeama
Toimintatuotot						
	Maksutuotot	19 200	-4 700	14 500	30 090	15 590
	Tuet ja avustukset	0	0	0	15	15
Toimintatuotot yhteensä		19 200	-4 700	14 500	30 105	15 605
Toimintakulut						
	Henkilöstökulut	-118 370	0	-118 370	-105 973	12 396
	Palkat ja palkkiot	-94 600	0	-94 600	-84 661	9 939
	Henkilösivukulut	-23 770	0	-23 770	-21 312	2 457
	Eläkekulut	-19 390	0	-19 390	-18 292	1 097
	Muut henkilösivukulut	-4 380	0	-4 380	-3 020	1 360
	Palvelujen ostot	-29 360	0	-29 360	-29 378	-18
	Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 800	0	-2 800	-1 543	1 257
	Muut toimintakulut	-77 801	0	-77 801	-78 032	-231
Toimintakulut yhteensä		-228 331	0	-228 331	-214 926	13 404
Toimintakate		-209 131	-4 700	-213 831	-184 821	29 009
Tilikauden ylijäämä/alijäämä		-209 131	-4 700	-213 831	-184 821	29 009
	Kustannuslaskennalliset erät	0	0	0	0	0
	Vyörytyserät	-14 304	0	-14 304	-11 382	2 921

Käyttötalous

Toimielin: Sivistyslautakunta

Tulosalue: Lukiokoulutus

Tilivelvollinen: Sivistysjohtaja

Toiminta ja tavoitteiden saavuttaminen:

Vieremän lukio toimii yleislukiona, joka tähtää laadukkaaseen ja monipuoliseen opetukseen. Tavoitteena on myös antaa kaikille opiskelijoille parhaat mahdolliset valmiudet hakeutua lukion opintojen ja ylioppilastutkinnon suorittamisen jälkeen jatko-opintoihin. Tässä työssä lukio on onnistunut hyvin myös lukiovertailujen tuottaman tiedon mukaan (STT:n lukiovertailussa sijoitus oli koko Suomen osalta 25. Pohjois-Savon maakunnan osalta sijoitus oli 3.)

Suomalaisessa lukiokoulutuksessa siirrytään porrastetusti uuden opetussuunnitelman (LOPS2021) käyttöön lukuvuoden 2023–2024 aikana. (Kevätlukukaudella 2023 oli käytössä myös edellinen opetussuunnitelma) Siirtymä on tuonut mukanaan lukuisia muutoksia. Näitä ovat olleet mm. siirtyminen opintopistejärjestelmään, temaattisten opintojen käyttöönotto jne. Vieremän lukion paikallisessa opetussuunnitelmassa on mukana myös opiskelijakunnan ehdottamia opintokokonaisuuksia.

Vieremän lukio jatkoi toimintavuoden 2023 koronapandemian keskeyttämiä kansainvälisyysopintoja sekä lähiopetuksessa (Japani-opinnot) että opintomatkojen suunnittelussa/to-teutuksessa. Lukio toteutti kevätlukukaudella mittavan opintomatkaprojektin Lontooseen. Mukana tässä oli 19 opiskelijaa ja 2 opettajaa. Syyslukukaudella aloitettiin vastaava kulttuuri- ja matkaprojekti, jonka tavoitteena on suorittaa opintomatka Italiaan.

Vieremän lukio panostaa vahvasti opiskelijoiden kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin. Tämän tavoitteen mukaisesti lukiossa järjestettiin yhteistyössä opiskelijakunnan kanssa useita jaksamista ja motivaatiota tukevia tapahtumia. Mukana näissä oli yleensä myös lukion yhteistyökumppaneita.

Vieremän lukio jatkoi laajaa yhteistyötä ja yhteisiä kursseja oman seutukunnan lähilukioiden kanssa. Lähimmät toimintakumppanit ovat Iisalmen lyseo, Kiuruveden ja Sonkajärven lukiot.

Lukion oppimäärän ja ylioppilastutkinnon suorittamista juhlistettiin juhlatalo Rientolassa sekä keväällä että syksyllä. Lukiota valmistui toimintavuoden 2023 aikana yhteensä 8 uutta ylioppilasta.

Tavoite	Mittari	Tp 2022	Ta 2023	Tot 2023
Opetus toteutuu laadullisesti ja määrällisesti hyvän tasoisena	Keskeyttäneiden osuus, %	8,3	<5	8,3
Opetus järjestetään taloudellisesti ja toimivasti	Tutkinnot suoritetaan tavoitteajassa, suorittaneiden osuus, %	100,0	90,0	100,0
Henkilöstön ammattitaito	Lukion oppilaiden kustannukset nettomenot euroa / oppilas	14 806	13 227	15 754
	Keskimääräinen ryhmä koko - oppilasmäärä / opettaja	n. 10	n. 15	n. 10
	Pätevien opettajien tuntien osuus kokonaistuntimäärästä %	>90	>90	>90

Kysyntä- ja laajuustiedot:	Tp 2022	Ta 2023	Tot 2023
Oppilaiden lukumäärä 20.9.22 (43) ja 20.9.23 (43), keskiarvo	48,5	43	43

Tuotannon tekijät/suoritteet:	Tp 2022	Ta 2023	Tot 2023
Opettajien määrä 31.12.2023	6,36	6,36	6,25
Opetustunnit, laskennallinen tuntikehyys	154	154	154

350 Lukiokoulutus		Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 1-12 / 2023	Poikkeama
Toimintatuotot						
	Maksutuotot	1 000	0	1 000	545	-455
	Tuet ja avustukset	8 000	3 000	11 000	12 409	1 409
	Muut toimintatuotot	0	0	0	91	91
Toimintatuotot yhteensä		9 000	3 000	12 000	13 045	1 045
Toimintakulut						
	Henkilöstökulut	-478 744	0	-478 744	-448 009	30 735
	Palkat ja palkkiot	-378 880	0	-378 880	-358 554	20 326
	Henkilösivukulut	-99 864	0	-99 864	-89 455	10 409
	Eläkekulut	-82 054	0	-82 054	-76 919	5 135
	Muut henkilösivukulut	-17 810	0	-17 810	-12 536	5 274
	Palvelujen ostot	-124 944	-5 000	-129 944	-130 215	-271
	Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-26 400	2 000	-24 400	-21 788	2 612
	Muut toimintakulut	-80 833	0	-80 833	-81 749	-916
Toimintakulut yhteensä		-710 921	-3 000	-713 921	-681 761	32 160
Toimintakate		-701 921	0	-701 921	-668 716	33 205
Poistot ja arvonalentumiset						
	Suunnitelman mukaiset poistot	-12 400	0	-12 400	-8 690	3 710
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä		-12 400	0	-12 400	-8 690	3 710
Tilikauden tulos		-714 321	0	-714 321	-677 407	36 914
Tilikauden ylijäämä/alijäämä		-714 321	0	-714 321	-677 407	36 914
	Kustannuslaskennalliset erät	0	0	0	0	0
	Vyörytyserät	-45 299	0	-45 299	-36 106	9 193

Käyttötalous

Toimielin: Sivistyslautakunta

Tulosyksikkö: Kansalaisopisto

Tilivelvollinen: Sivistysjohtaja

Palveluajatus/toiminta-ajatus

Kansalaisopiston tehtävänä on elinikäisen oppimisen periaatteen mukaisesti tukea yksilöiden persoonallisuuden ja kansalaisvalmiuksien monipuolista kehittymistä. Tehtävänä on myös antaa valmiuksia toimia yhteisöissä ja edistää tasa-arvon sekä moniarvoisuuden toteutumista yhteiskunnassa.

Kansalaisopisto antaa taiteen perusopetusta ja opetusta taide-, taito- ja tietoaineissa. Opetustarjonta tukee työelämän tarpeita ja harrastustoimintaa sekä täydentää pohjakoulutusta, valmentaa jatko-opintoihin, edistää yksilön psyykkisen, fyysisen sekä sosiaalisen aktiivisuuden ylläpitämistä.

Toiminnan painopisteet ja tavoitteet

Kansalaisopisto tarjoaa mahdollisuuden eri-ikäisille kuntalaisille opiskeluun ja itsensä kehittämiseen. Opetusta annetaan kunnan keskustassa ja kylillä kuntalaisten esittämien tarpeiden pohjalta. Opiston monipuolinen toiminta on tärkeää kuntalaisten aktivoimisessa elämän eri alueilla.

1. Kansalaisopiston koulutustarjonta toteutetaan pääasiassa lähipalveluna. Kansalaisopiston toiminta on osa kylien elinvoimaisuuden säilyttämistä.
2. Kansalaisopistossa kehitetään etä- ja hybridiopetusta ja niiden välittämistä opiskelijoille.
3. Opetusta tarjotaan yhteistyössä Jyväskylän kesäyliopiston ja Kuopion kansalaisopiston kanssa.
4. Kansalaisopisto on aktiivisesti mukana Pohjois-Savon ja Sisä-Savon kansalaisopistojen isossa yhteisessä Erasmus+ akkreditoinnissa sekä Kiuruveden, Sonkajärven, Viitaseudun opiston ja Pielavesi-Keitelelen kansalaisopistojen MOTTI – monipuolisia taitoja tietotekniikkaan -hankkeessa.

Toiminta ja tavoitteiden saavuttaminen

Valtionosuuteen oikeuttavia opetustunteja toteutui 2 524. Yleisöluentoja oli yhteensä 12 tuntia. Suunniteltuja kursseja oli 154 ja niistä toteutui 125.

Kansalaisopiston opiskelijoita kursseilla oli 627, joista miehiä 171 eli 27 %. Opiskelijoista lapsia ja alle 20-vuotiaita oli 9 %, työikäisiä 44 % ja eläkeläisiä 39 %. Loppujen opiskelijoiden (8 %) ikä ei ole tiedossa. Brutto-opiskelijoita oli 1357. Opetusministeriön myöntämää opintosetieliavustusta sai kaikkiaan 218 henkilöä. Opintoseteliavustukseen olivat oikeutettuja eläkeläiset, seniorit (63 vuotta täyttäneet), maahanmuuttajat, alhaisen pohjakoulutuksen omaavat ja työttömät.

1. Kansalaisopiston koulutustarjontaa toteutettiin pääasiassa lähipalveluna. Opetusta tarjottiin taajaman lisäksi seuraavilla kylillä: Haajainen, Kauppilanmäki, Konolanmäki, Nissilä, Salahmi, Pyöree ja Savimäki. Suosituimpia aihealueita olivat musiikki ja liikunta sekä lyhyet erikoiskurssit. Huhtikuussa ja toukokuussa opittuja taitoja esiteltiin kädentaitojen näyttelyssä ja soittajaisissa kirjastossa sekä konserteissa ja tapahtumissa. Vanhustenviikolla järjestettiin yhteistyössä kunnan eri toimijoiden kanssa ikäihmisille erilaista ohjelmaa. Kansalaisopisto järjesti nuorisotoimen kanssa yhteistyössä ystävänpäiväkortti- ja joulukorttipajan. Joulukorttipajassa askarreltiin joulukortteja myös ikäihmisille jaettavaksi Siskot ja Simot -yhteisön kampanjan kautta. Kansalaisopiston rehtori jalkautui eri opintoryhmiin taajamassa ja kylillä.

2. Kansalaisopistossa jatkettiin etä- ja hybridiopetuksen kehittämistä Kiuruveden hallinnoiman MOTTI-hankkeen rahoituksen turvin. Vuoden 2023 aikana kansalaisopiston kehonhuoltoon, slowjoogaan, joogan alkeis- ja jatkokurssille sekä Ryhti suoraksi -jumppaan oli mahdollista osallistua joko paikan päällä Huvitorpalla tai Zoomin kautta etänä. Venäjän kielen opetus kevätlukukaudella toteutettiin puhtaasti verkkokurssina. Yleisöluennot olivat pääosin etäyhteyden välityksellä tai hybridimuotoisena. Kansalaisopiston Facebook-, Instagram- ja Youtube-kanavilla julkaistiin virtuaalisia sisältöjä, mm. juhliin ja kurssien sisältöihin liittyen.

3. Jyväskylän kesäyliopiston ja Kuopion kansalaisopiston kanssa yhteistyössä etäluentoina toteutettiin kuusi luentoa.

4. Erasmus+ kansainvälinen konsortiohanke Siilinjärven (hallinnoija), Sisä-Savon, Pielaveden, Kiuruveden, Kaskikuusen ja Vieremän kansalaisopistoissa alkoi kesällä 2023. MOTTI – monipuolisia taitoja tietotekniikkaan -hanketta hallinnoi Kiuruvesi ja hankkeessa ovat mukana Keitele, Pielavesi, Pihtipudas, Sonkajärvi, Viitasaari ja Vieremä. MOTTI- hankkeen rahoituksella kehitettiin etä- ja hybridiopetusta ja parannettiin saavutettavuutta.

Kansalaisopiston tiedottamiskanavina ovat olleet paikallislehdet, radio, internet ja sosiaalisen median kanavista Facebook ja Instagram sekä ilmoitustaulut.

Tavoite	Mittari	Tp 2022	Ta 2023	Tot 2023
Tehokas ja taloudellinen	€ / opetustunti	27,66	35,52	27,69
hallinto	€ / toimihenkilö	90 633	92 360	93 203
Korkeatasoinen opetus	€ / opetustunti	40,51	42,94	48,15
kunta- laisille itsensä kehittämiseen	€ / opettaja	2 553	2 791	2 762

Kysyntä- ja laajuustiedot:	Tp 2022	Ta 2023	Tot 2023
Opetustunnit, valtionosuuteen oikeuttavat	2 458	2 600	2 524
Opetustunnit, hankerahoitus			
Opiskelijamäärä	566	550	627

Tuotannon tekijät/suoritteet:	Tp 2022	Ta 2023	Tot 2023
Opettajien lukumäärä	39	40	44
Muu henkilöstö	0,75	0,75	0,75
Opetustunti euroa / opettaja	2 553	2 791	2 762
Opetustunti euroa / opiskelija	176	203	194

3610 Kansalaisopisto	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 1-12 / 2023	Poikkeama
Toimintatuotot					
Maksutuotot	14 000	200	14 200	18 355	4 155
Tuet ja avustukset	3 000	0	3 000	3 595	595
Toimintatuotot yhteensä	17 000	200	17 200	21 950	4 750
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-166 466	0	-166 466	-156 441	10 025
Palkat ja palkkiot	-131 400	0	-131 400	-125 287	6 113
Henkilösivukulut	-35 066	0	-35 066	-31 154	3 912
Eläkekulut	-28 936	0	-28 936	-26 956	1 980
Muut henkilösivukulut	-6 130	0	-6 130	-4 198	1 932
Palvelujen ostot	-24 310	-2 000	-26 310	-23 310	3 000
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 350	0	-2 350	-2 095	255
Muut toimintakulut	-21 917	0	-21 917	-20 804	1 113
Toimintakulut yhteensä	-215 043	-2 000	-217 043	-202 650	14 393
Toimintakate	-198 043	-1 800	-199 843	-180 700	19 143
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-198 043	-1 800	-199 843	-180 700	19 143
Vyörytyserät	-13 471	0	-13 471	-10 732	2 739

Käyttötalous

Toimielin: Sivistyslautakunta

Tulosyksikkö: Kirjasto

Tilivelvollinen: Sivistysjohtaja

Palveluajatus/toiminta-ajatus

Kirjasto palvelee kuntalaisia heidän tiedontarpeissaan, edistää lukemista ja monilukutaitoa sekä luo edellytyksiä lukemiseen ja harrastamiseen tarjoamalla käyttöön monipuolisen kokoelman, tilat, ajanmukaiset tiedonhakumenetelmät ja -välineet sekä henkilökunnan asiantunte muksen ja osaamisen.

Painopisteet ja tavoitteet	Toimenpide	Mittari
Kirjastopalveluiden tarjoaminen ja monipuolisen lukutaidon edistäminen kaikille kuntalaisille	Monipuolisen ja uudistuvan kokoelman ylläpitäminen, tietopalvelu, lukemisen edistäminen sekä moninaisen kulttuurin mahdollistaminen tapahtumien ja yhteistyön muodossa.	Kirjastopalvelujen käyttö-, lainaus- ja kävijämäärät, Ryhmien & tapahtumien kävijämäärät

Toiminta ja tavoitteiden saavuttaminen

Vieremän kunnankirjasto tuottaa kirjastolain mukaisia kirjastopalveluita osana Rutakko-kirjastoverkkoa. Vuonna 2023 Vieremän kirjasto toimi Rutakko-verkon sihteerinä. Rutakko-kirjastoverkossa painopisteinä ovat vuonna 2023 olleet kirjastojärjestelmäpäivitykseen liittyvät valmistelut, Suonenjoen liittymispyyntö kirjastoverkkoon sekä lukudiplomi- ja kokoelmapoliittisen ohjelman uudistukset.

Vieremän kirjasto ja omatoimikirjasto olivat avoinna normaalisti. Eduskuntavaalien äänestyspäivinä omatoimikirjasto oli suljettu. Kirjastossa käytiin asiakaspalveluaikoina 18 370 kertaa ja omatoimiaikoina 13 614 kertaa. Lainaajia oli pääkirjastossa 1039 ja kirjastoauto Virkussa 156. Pääkirjastossa tehtiin 48 350 lainaa ja kirjastoauto Virkussa 1677 lainaa. Kirjaston kotipalvelun asiakkaita oli 11.

Kirjastoauto Virkku ei liikennöinyt 1.1.-29.10.2023 henkilöstövajeen takia. Loppuvuoden 30.10.-31.12.2023 Virkku liikennöi normaalisti parillisilla viikoilla. Lisäksi Virkku toimi ennakkö-äänestyspaikkana ja 27.-28.3. Kirjastoauto Virkun asiakkaita palveltiin tauon aikana kirjaston kotipalvelun kautta, ja maaseutukouluille toimitettiin kirjalaatikoita.

Kirjastossa tehtiin vuonna 2023 työtä lasten ja nuorten lukemisen edistämiseksi, yhdessä asiakkaiden: lasten, nuorten ja lapsiperheiden kanssa. AVI myönsi maaliskuussa Vieremän kunnankirjastolle hankeavustuksen Lukuiloa! -lasten ja nuorten lukemisedistämishankkeelle. Yhteistyökuntana toimi Lapinlahti. Hanke käynnistettiin huhtikuussa ja hankkeessa uudistetut

lukemisedistämisen menetelmät otettiin käyttöön syksyllä. Hankkeen pohjalta kehitettiin myös kirjaston tiloja asiakkaiden toiveiden mukaan investoiden uusiin kalusteisiin, kirjastotilojen monipuolisemmat käyttömahdollisuudet huomioiden. Kirjastoon hankittiin lukusoppi sekä tiloista toiseen liikuteltavat pöydät ja tuolit.

Kirjaston kokoelmaa ja kotiseutukokoelmaa täydennettiin ja päivitettiin. Hankintoja tehtiin 2404 ja poistoja 2103 niteen verran. Aikakauslehtivalikoimaa päivitettiin ja uudistettiin. Epress e-lehtipalvelu laajennettiin koskemaan myös etäkäytössä olevaa aikakauslehtivalikoimaa kirjaston verkossa käytössä olevan sanomalehtivalikoiman lisäksi. Myös lainattavien vapaa-ajan ja hyvinvoinnin välineiden kokoelmaa kehitettiin, kun kirjastoon hankittiin Maaseutu-seuran lahjoitusvaroin kaksi paria liukulumikenkiä. Lisäksi hankittiin mm. lainattava dvd-soitin, kiikarit, lautapelejä, ompelukone, ukulele ja kitara.

Koululuokat ja päiväkotiryhmät vierailivat kirjastossa viikoittain. Kirjavinkkausta ja aineiston koontia sekä kirjastokäytön opastusta tehtiin opettajien pyynnöstä. Syksyllä perinteinen kirjastokäytön opastus sai uuden muodon kirjaston pakopelin muodossa. Kirjailija Roope Lipastin vieraili Rientolassa. Lipastin kirjailijavierailulle osallistuivat kaikki alakoululaiset. Lukudiplomijuhlaa vietettiin kaikilla ala- ja yläkouluilla.

Kirjasto järjesti päävastuullisena järjestäjänä 102 tapahtumaa, joissa osallistujia oli 2541. Kirjasto järjesti mm. Satusukelluksia, Lukupiiriä, kirjailijavierailuita, taidenäyttelyitä, konsertteja, nukketeatterin, lukukoiratoimintaa, Lukulääkärin vastaanottoja, Kultaisen kirjan mysteeri -pakopelejä, poistokirjabasaarin, kirjakahvilan sekä elokuvanäytöksiä. Kirjaston päävastuullisena järjestämien tapahtumien lisäksi kirjastossa järjestettiin 62 tapahtumaa muiden tahojen kanssa yhteistyössä sekä ryhmä- ja kokoustoimintaa. Kirjastossa kokoontuivat esimerkiksi digiryhmät, animeryhmä ja kirjastojumppaajat sekä paikalliset yhdistykset.

Tavoitteen kohde	Mittari	Tp 2022	Ta 2023	Tot 2023
Monipuolisen kirjastoaineiston hankinta	*kirjahankinnat kpl/1000 as.	489	560	542
	*muu aineisto kpl/1000 as.	121	85	168
	*sanoma- ja aikakauslehdet vsk/1000 as.	22	23	21

Kysyntä- ja laajuustiedot:	Tp	Ta	Tot
	2022	2023	2023
Lainaajien lukumäärä	1233	1250	1197
Lainat/vuosi	54 856	52 000	50 027
euroa/laina	5,6	4,66	5,78
euroa/asukas (3389 as.)	87,7	67,65	85,33

Tuotannontekijät/suoritteet:	Tp	Ta	Tot
	2022	2023	2023
Henkilöstö	3,75	3,5	3,5
Aukiolotunnit	12 655	5400	4842
Aineisto, kpl	57 514	54 000	57 817
Lainaukset/asukas (3389 as.)	15,7	14,0	14,8
Kirjastokäynnit/asukas	7,6	10	9,4
Tapahtumien osallistujamäärä (kirjasto pääasiallisena järjestä- jänä)			2541

3620 Kirjasto		Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 1-12 / 2023	Poikkeama
Toimintatuotot						
	Myyntituotot	0	0	0	202	202
	Maksutuotot	2 100	0	2 100	0	-2 100
	Tuet ja avustukset	0	0	0	12 406	12 406
	Muut toimintatuotot	1 800	0	1 800	964	-836
Toimintatuotot yhteensä		3 900	0	3 900	13 572	9 672
Toimintakulut						
	Henkilöstökulut	-139 961	0	-139 961	-139 452	509
	Palkat ja palkkiot	-110 510	0	-110 510	-110 504	6
	Henkilösivukulut	-29 451	0	-29 451	-28 948	503
	Eläkekulut	-24 311	0	-24 311	-24 904	-593
	Muut henkilösivukulut	-5 140	0	-5 140	-4 044	1 096
	Palvelujen ostot	-50 012	-2 903	-52 915	-47 699	5 216
	Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-57 900	2 903	-54 997	-46 982	8 015
	Muut toimintakulut	-60 550	0	-60 550	-59 797	753
Toimintakulut yhteensä		-308 423	0	-308 423	-293 931	14 492
Toimintakate		-304 523	0	-304 523	-280 358	24 164
Poistot ja arvonalentumiset						
	Suunnitelman mukaiset poistot	-11 520	0	-11 520	-8 842	2 678
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä		-11 520	0	-11 520	-8 842	2 678
Tilikauden tulos		-316 043	0	-316 043	-289 200	26 843
Tilikauden ylijäämä/alijäämä		-316 043	0	-316 043	-289 200	26 843
	Vyörytyserät	-20 042	0	-20 042	-15 566	4 476

Käyttötalous

Toimielin: Sivistyslautakunta

Tulosyksikkö: Kulttuuritoimi

Tilivelvollinen: Sivistysjohtaja

Palveluajatus/toiminta-ajatus

Kulttuuritoimi järjestää eri ikäisille kuntalaisille mahdollisuuksia tutustua kulttuurin eri alueisiin ja kokea elämyksiä. Kulttuuritoiminnalla rakennetaan myönteistä kunnan imagoa myös kuntaan muuttaville uusille asukkaille.

Toiminnan painopisteet ja tavoitteet:

1. Kulttuuritoimi järjestää yksin ja/tai yhdessä eri järjestöjen, yhteisöjen ja yritysten kanssa kulttuuritapahtumia ja retkiä.
2. Museotoimintaa kehitetään ja elävöitetään järjestämällä kesäaikaan tapahtumia museoalueella ja avaamalla museon ovet myös muina aikoina esimerkiksi oppilasryhmille.
3. Kulttuuritoimi on aktiivisesti mukana Ylä-Savon kulttuuritoimien verkostossa, Kulttuuri Kuu- lolla Pohjois-Savon alueellisessa kehittämistehtävässä ja muissa yhteisissä hankkeissa.

Toiminta ja tavoitteiden saavuttaminen

1. Kulttuuritoimi järjesti 30 tapahtumaa. Näitä olivat muun muassa Liisan huivitus, kansallisen veteraanipäivän juhla Kiuruvedellä, Saun! -näytelmä, kesäkauden avajaiset, kansallis- ja perinnepukujen tuuletuspäivä ja joulunavaus. Lisäksi kulttuuritoimi järjesti konsertteja, valokuvanäyttelyn ja muita kulttuuritilaisuuksia. Suurin osa tapahtumista toteutettiin lähitapahtumana, mutta joihinkin tilaisuuksiin oli mahdollisuus osallistua myös etäyhteyden välityksellä. Näin mahdollistettiin esimerkiksi hoivakodin asukkaiden osallistuminen tapahtumiin. Vanhustenvii- kon ohjelmaan kulttuuritoimi osallistui vapaa-aikatoimen kanssa yhteisissä ja kulttuuritoimen omissa tapahtumissa. Joulukuussa juhlittiin itsenäisyyspäivää. Vieremän kulttuuripalkinnon saivat Mirja ja Seppo Rönkkö. Kulttuurimäen joulun osallistui yli 400 katsojaa.

Tapahtumia järjestettiin yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Yhteistyötahoja olivat muun muassa Vieremän Martat ry, Vieremän Eläkeläiset ry, Eläkeliiton Vieremän paikallisyhdistys, Vieremän 4H-yhdistys, MLL Vieremän paikallisyhdistys, Vieremän seurakunta, Pohjois-Savon hyvinvointialue ja kyläyhdistykset. Tapahtumien katsojamäärä vaihteli 10–600 välillä.

2. Museolle palkattiin museoalan hanketyöntekijä 5.6.-5.8.2023 väliseksi ajaksi Museoviraston myöntämän paikallismuseoiden hankeavustuksen turvin jatkamaan kokoelmien valokuvaamista ja luettelointi- ja digitointityötä. Kotiseutumuseo ja hevosajoneuvomuseo olivat auki kesä- ja heinäkuun ajan arkisin klo 10–13 sekä lisäksi kahtena sunnuntaina ja kahtena iltana. Alueella oli mahdollisuus tutustua hevosajoneuvoihin ja pieneen tuparakennukseen sekä metsäkämppiin sekä viettää aikaa piknikalueella. Museon markkinointia tehostettiin some-markkinoinnilla sekä järjestämällä pienimuotoisia tapahtumia museolla.

3. Ylä-Savon kulttuuritoimien yhteistyö oli tiivistä. Ylä-Savon yhteinen kulttuurifoorumi järjestettiin Rientolassa Vieremällä. Vuoden 2023 kulttuurilähettilääksi valittiin Jussi Vatanen Sonkajärveltä. Vieremän kulttuuritoimi osallistui Kulttuuri kuulolla -Pohjois-Savon alueellisen kehittämistehtävän verkostokokouksiin ja Jyväskylän Kulttuurintuottajien päiville.

Kylien kehittäminen

Kylä- ja yhdistysparlamentti kokoontui viisi kertaa. Aiheena olivat mm. tapahtumat, yhteistyö, kotisivu-uudistus ja erilaiset hankkeet.

Tapahtumista tiedotettiin paikallislehdissä, Info-TV:ssä, kunnan sosiaalisen median kanavilla sekä lisälmi ja Tienoot -infonäytöillä.

Tavoite	Mittari	Tp 2022	Ta 2023	Tot 2023
Laadukas kulttuuripalvelu	euroa/asukasmäärä (3 389)	18,16	17,26	17,50

Kysyntä- ja laajuustiedot:	Tp 2022	Ta 2023	Tot 2023
Kulttuuripalvelujen käyttäjien lukumäärä (paikan päällä ja etäyhteydellä)	5 103	000 1	2 935

Tuotannontekijät/suoritteet:	Tp 2022	Ta 2023	Tot 2023
Kulttuuritapahtumien lukumäärä	38	8	35
Henkilöstö	0,2	0,2	0,2

3630 Kulttuuri		Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 1-12 / 2023	Poikkeama
Toimintatuotot						
	Tuet ja avustukset	0	0	0	6 011	6 011
Toimintatuotot yhteensä		0	0	0	6 011	6 011
Toimintakulut						
	Henkilöstökulut	-17 438	0	-17 438	-24 069	-6 632
	Palkat ja palkkiot	-13 370	0	-13 370	-19 348	-5 978
	Henkilösivukulut	-4 068	0	-4 068	-4 721	-654
	Eläkekulut	-3 448	0	-3 448	-4 020	-572
	Muut henkilösivukulut	-620	0	-620	-702	-82
	Palvelujen ostot	-35 568	0	-35 568	-35 654	-86
	Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 250	0	-1 250	-612	638
	Avustukset	-1 500	0	-1 500	-1 150	350
	Muut toimintakulut	-7 450	0	-7 450	-3 829	3 621
Toimintakulut yhteensä		-63 206	0	-63 206	-65 314	-2 108
Toimintakate		-63 206	0	-63 206	-59 302	3 903
Poistot ja arvonalentumiset						
	Suunnitelman mukaiset poistot	-2 923	0	-2 923	-2 923	-0
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä		-2 923	0	-2 923	-2 923	-0
tilikauden tulos		-66 129	0	-66 129	-62 225	3 903
Tilikauden ylijäämä/alijäämä		-66 129	0	-66 129	-62 225	3 903
	Vyörytyserät	-4 143	0	-4 143	-3 459	684

Käyttötalous

Toimielin: Sivistyslautakunta

Tulosityksikkö: Liikuntapalvelut

Tilivelvollinen: Sivistysjohtaja

Palveluajatus/toiminta-ajatus

Liikuntatoimen palveluilla tuetaan ennaltaehkäisevää terveydenhoitoa aktivoimalla kuntalaisia liikkumaan monipuolisesti. Liikuntatoimi luo edellytyksiä liikkumiseen tarjoamalla erilaisia liikuntapalveluja sekä tukemalla urheiluseuroja, eri järjestöjä ja liikuntatoimintaan suuntautunutta kansalaistoimintaa.

Toiminnan painopisteet ja tavoitteet

Tavoitteena on luoda sellaiset edellytykset, että kuntalaisilla on mahdollisuus liikunnan harrastamiseen omien tavoitteiden ja tarpeiden mukaisesti. Tarjoamalla monipuolisia liikuntapalveluja ohjataan koko väestöä liikkumaan aktiivisesti ja kannustetaan terveelliseen elämäntapaan.

1. Järjestetään erilaisia liikuntatapahtumia ja ohjattua liikuntatoimintaa eri kohderyhmille, ottaen huomioon erityisesti järjestöliikunnan ulkopuolelle jäävät kohderyhmät sekä erityisiä tarpeita omaavat väestöryhmät.
2. Toimitaan yhteistyössä liikuntaa järjestävien tahojen kanssa ja osallistutaan liikuntatapahtumien järjestämiseen.
3. Koulujen kanssa yhteistyössä järjestetään koululaisille monipuolista liikuntatoimintaa.

Toiminta ja tavoitteiden saavuttaminen

1. Liikuntatoimi järjesti erilaisia liikunta-aktiviteettejä ympäri vuoden. Ohjatun liikuntatoiminnan painopiste on syyskuusta-toukokuuhun. Säännöllistä ohjattua liikuntaa järjestettiin ikääntyville, aikuisväestölle, kehitysvammaisille, päihde- ja mielenterveyskuntoutujille, koululaisille ja alle kouluikäisille. Ikääntyville kuntalaisille järjestettiin vesijumppakuljetukset ja -ohjaukset lissalmen Saukko-uimahallissa kerran viikossa.

2. Teknisen toimen kanssa yhteistyössä on tarjottu liikuntapaikkoja ja -välineitä kuntalaisten käyttöön ja mahdollistettu sekä omatoimista että ryhmässä tapahtuvaa liikuntaharrastamista. Yhteistyössä urheiluseurojen, muiden yhdistysten sekä eri tahojen kanssa järjestettiin useita liikuntatapahtumia vaihtelevilla teemoilla.

3. Koulujen kanssa yhteistyössä järjestettiin erilaisia liikuntatapahtumia mm. yläkoulun ulkoilupäivä, alakoulujen hiihtomestaruus- ja yleisurheilukilpailut sekä alakoulujen maastajuoksupahtuma Itäisellä koululla. Koulut saavat vuosittain tukea liikuntatoimelta uimaopetuksen mahdollistamiseen, lissalmen ja Kiuruveden uimahalleihin, kuljetuksiin varatulla määrärahalla.

Lisäksi 3–8-vuotiaiden lasten uimaopetusta tuetaan myös, uimahallien järjestämien uimakoulu-
lujen osalta, 50 % tuella osallistumismaksusta.

Tavoite	Mittari	Tp 2022	Ta 2023	Tot 2023
Laadukkaat ja edulliset	Liikuntatoiminnan kustannukset euroa/asukas (3389 as. 31.12.2023)	20,0	24,70	29,44
liikuntapalvelut	Liikuntapalvelujen kustannukset euroa/asukas	72,0	76,18	96,86

Kysyntä- ja laajuustiedot:	Tp 2022	Ta 2023	Tot 2023
Kilpailutapahtumien lukumäärät	9	9	8
- osanottajat	930	900	1120
Kuntotapahtumien lukumäärät	20	15	17
- osanottajat	3350	750	680
Ohjatut liikuntaryhmät / viikko	12	12	12
- kokoontumiskerrat (ohjausker- taa/vuosi)	336	324	390
- osallistujamäärät yhteensä	3024	2332	3551
Omatoiset liikunta-aktiviteetit (jumppavideot)	3	-	3

* osallistujien keskiarvo / kokoontumiskerta

9

7,1

9,1

3640 Liikuntapalvelut		Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 1-12 / 2023	Poikkeama
Toimintatuotot						
	Maksutuotot	9 500	0	9 500	15 392	5 892
	Tuet ja avustukset	0	0	0	153	153
	Muut toimintatuotot	0	0	0	215	215
Toimintatuotot yhteensä		9 500	0	9 500	15 761	6 261
Toimintakulut						
	Henkilöstökulut	-51 570	0	-51 570	-50 794	776
	Palkat ja palkkiot	-40 520	0	-40 520	-41 152	-632
	Henkilösivukulut	-11 050	0	-11 050	-9 642	1 408
	Eläkekulut	-9 170	0	-9 170	-8 226	944
	Muut henkilösivukulut	-1 880	0	-1 880	-1 416	464
	Palvelujen ostot	-29 568	0	-29 568	-28 260	1 308
	Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 750	0	-4 750	-4 305	445
	Avustukset	-16 400	0	-16 400	-16 415	-15
	Muut toimintakulut	-243 623	0	-243 623	-244 256	-633
Toimintakulut yhteensä		-345 911	0	-345 911	-344 031	1 880
Toimintakate		-336 411	0	-336 411	-328 270	8 141
Poistot ja arvonalentumiset						
	Suunnitelman mukaiset poistot	-12 491	0	-12 491	-4 951	7 540
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä		-12 491	0	-12 491	-4 951	7 540
Tilikauden tulos		-348 902	0	-348 902	-333 221	15 681
Tilikauden ylijäämä/alijäämä		-348 902	0	-348 902	-333 221	15 681
	Vyörytyserät	-22 452	0	-22 452	-18 220	4 232

Käyttötalous

Toimielin: Sivistyslautakunta

Tulosyksikkö: Nuorisopalvelut

Tilivelvollinen: Sivistysjohtaja

Palveluajatus/Toiminta-ajatus, nuorisotyö ja raittiustyö

Tarkoituksena on tukea lasten ja nuorten kasvua yhteiskunnan jäseniksi. Korostaa kaikille kuntalaisille terveitä elämäntapoja ja valistaa eri päihteiden vaaroista. Tätä ajatusta toteutetaan yhteistyössä kunnan eri toimialojen, järjestöjen, yhteisöjen ja lasten ja nuorten vanhempien kanssa.

Toiminnan painopisteet ja tavoitteet

1. Nuorisovaltuusto jatkaa toimintaansa, ottaen kantaa ajankohtaisiin kunnallisiin asioihin. Taa-taan toimintamahdollisuudet nuorisovaltuuston toiminnalle ja vaikuttamismahdollisuuksille. Nuorisovaltuusto tekee yhteistyötä Ylä-Savon muiden nuorisovaltuustojen sekä muiden toi-mielimien kanssa.
2. Ylläpidetään nuorisotilan toimintaa niin yli 13-vuotiaille kuin alle 13-vuotiaille, joille nuoriso-tila on avoinna kaksi kertaa viikossa. Järjestetään kerho-, retki- ja leiritoimintaa yhteistyössä järjestöjen ja seurakunnan kanssa. Nuorisotoimi koordinoi vapaa-aikatoimen ja järjestöjen AVI:n tukemaa yhteistä kerhohanketta sekä Suomen Harrastamisen mallia, joka tarjoaa har-rastus mahdollisuuksia vieremäläisille lapsille ja nuorille.
3. Monialainen työryhmä koordinoi Etsivää nuorisotyötä ja nuorisotakuun toteutumista Viere-mällä. Etsivän nuorisotyön palvelut ostetaan palveluntuottajalta sekä Ankkuritoiminta.
4. Ehkäisevässä päihdetyössä tehdään yhteistyötä Ylä-Savon Soten päihde- ja mielenter-veystyön kanssa.

Toiminta ja tavoitteiden saavuttaminen

1. Nuorisovaltuusto toimi aktiivisesti kokoustamalla kuusi kertaa ja pitämällä myös muita suun-nittelupalavereita. Nuorisovaltuusto laati toimintasuunnitelman kaudelleen ja toiminta suunna-taan suunnitelman tavoitteiden mukaisesti. Nuorisovaltuustolta oli aktiivisesti edustajat eri työryhmissä sekä valtuusto osallistui kunnassa järjestettäviin tapahtumiin.
2. Nuorisotila oli koko vuoden normaalisti auki. Tila oli avoinna kolmena iltana viikossa yli 13-vuotiaille ja kolmena iltana viikossa alle 13-vuotiaille. Lisäksi Rientolassa järjestettiin keväällä kerran viikossa nuorten iltana yli 13-vuotiaille. Laskettelureissu järjestettiin helmikuussa. Nuori-sotoimi oli yhteistyössä Rientolan Iani tapahtuman kanssa. Kesäleiri järjestettiin Itäisellä kou-lulla alakouluikäisille. Powerparkin retki toteutettiin kesäkuussa yhteistyössä Sonkajärven nuorisotoimen sekä Vieremän 4Hn kanssa. Syksyllä leiri järjestettiin alakouluikäisille seurakun-nan sekä 4H:n kanssa Kyrönniemessä. Yhteistyössä Kirjaston kanssa järjestettiin keskiyön kir-jasto tapahtuma. Megazone reissu lisälmeen järjestettiin lokakuussa. Nuorisotoimi teki paljon yhteistyötä koulujen, 4H:n, seurakunnan, järjestöjen sekä muiden toimijoiden kanssa. Järjes-töjen ja nuorisotoimen yhteistä kerhohanketta jatkettiin. Hankkeelle on saatu AVI:n tuki. Suo-men harrastamisen malli jatkui AVI:n tukemana hankkeena. Mykänlammen virkistyskalastus jatkui normaalisti.

3. Monialainen työryhmä kokoontui vuoden aikana neljä kertaa. Etsivän nuorisotyön ja Ankuri- palvelut ostettiin lisälmen kaupungilta yhteistyösopimuksen mukaisesti.

4. Syksyllä Ehkäisevän päihdetyön viikolla järjestettiin oppitunnit 7-luokkalaisille nuorille päihdeistä, painottuen sähkökupakkaan. Lisäksi nuorisotoimi oli mukana yhteistyössä eri toimijoiden kanssa järjestettävässä välitunti tempauksessa ja ehkäisevän päihdetyön viikon muissa toiminnoissa. Ehkäisevä päihdetyö on myös mukana nuorisotoimen arkityössä jatkuvasti eri toimintojen kautta.

Tavoite	Mittari	Tp	Ta	Tot
		2022	2023	2023
Laadukkaat ja edulliset nuorisotoiminnan palvelut	nettokustannukset, euro/asukas (3389 as.)	21,42	25,26	28,04
alle 29-vuotiaat (894 nuorta)	euroa/nuori	81,47	93,55	106,33

Kysyntä- ja laajuustiedot:	Tp	Ta	Tot
	2022	2023	2023
Tapahtumien lukumäärä	226	300	237
Osallistujat	1900	4000	2951
Koululaisten kerhotoiminta	kerhot syksy	22	21
AVI:n tukema	kerhot kevät	16	21

Nuorisotilan käyttö 2023	Tp	Ta	Tot
	2022	2023	2023
Nuorten illat	käyttökerrat / kävijöitä 116/936	140 / 3000	110/910
Alakoululaisten illat	90/519	60 / 400	95/1134
Kerhot/harjoitukset/kokoukset/leirit	20/200	50 / 500	19/433
Järjestöjen päiväkäyttö	16/135	15 / 300	16/291
Järjestöjen iltakäyttö	16/135	50 / 400	17/145
Kulttuuritoimi/kansalaisopisto	55/414	24 / 200	48/444
Sote/kunta perhekerho	18/252	30/240	30/90
muu tilapäiskäyttö		6 / 100	

3650 Nuorisopalvelut		Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 1-12 / 2023	Poikkeama
Toimintatuotot						
	Myyntituotot	0	0	0	1 681	1 681
	Maksutuotot	2 000	0	2 000	2 390	390
	Tuet ja avustukset	6 100	23 600	29 700	28 514	-1 186
Toimintatuotot yhteensä		8 100	23 600	31 700	32 585	885
Toimintakulut						
	Henkilöstökulut	-56 847	-8 500	-65 347	-62 664	2 683
	Palkat ja palkkiot	-45 980	-8 500	-54 480	-50 765	3 715
	Henkilösivukulut	-10 867	0	-10 867	-11 900	-1 032
	Eläkekulut	-8 917	0	-8 917	-10 206	-1 289
	Muut henkilösivukulut	-1 950	0	-1 950	-1 694	256
	Palvelujen ostot	-26 467	-13 600	-40 067	-39 929	138
	Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-8 900	-3 000	-11 900	-10 508	1 392
	Avustukset	-6 100	0	-6 100	-2 000	4 100
	Muut toimintakulut	-13 666	1 500	-12 166	-12 133	33
Toimintakulut yhteensä		-111 980	-23 600	-135 580	-127 235	8 345
Toimintakate		-103 880	0	-103 880	-94 650	9 230
Tilikauden ylijäämä/alijäämä		-103 880	0	-103 880	-94 650	9 230
	Vyörytyserät	-6 490	0	-6 490	-6 433	57

Käyttötalous

Toimielin: Sivistyslautakunta

Tulosyksikkö: Hyvinvointipalvelut

Tilivelvollinen: Sivistysjohtaja

Palveluajatus/toiminta-ajatus

Vieremän kunnan hyvinvointipalvelut vastaa kuntalaisten kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin edistämisestä. Hyvinvointipalvelut huolehtii valtuuston ohjaaman hyvinvointityön toteuttamisesta kuntastrategian mukaisesti. Hyvinvointipalvelutuotanto rakennetaan kuntalaisten tarpeisiin vastaavaksi. Hyvinvointipalvelut järjestää terveyden ja hyvinvointiin liittyviä tapahtumia ja toimintoja yhteistyössä hyvinvointialueen, naapurikuntien, yritysten ja muiden työnantajatahojen sekä yhdistysten ja seurojen kanssa. Hyvinvointipalveluissa työskentelee hyvinvointityöntekijä.

Painopisteet ja tavoitteet	Toimenpiteet	Mittarit
Tehdään ennaltaehkäisevää terveystyötä, järjestämällä monipuolisesti hyvinvoinnin ja terveyden eri osa-alueita edistävää toimintaa ja toimintamahdollisuuksia.	Hyvinvoinnin ja liikunnan viikko-ohjelma, joka pitää sisällään monipuolisesti tavoitteita vastaavaa toimintaa. Yksilöllinen liikunta- ja hyvinvointineuvonta kuntalaisille.	Eri toimintojen ja tapahtumien lukumäärä sekä kokonaismäärä. Liikunta- ja hyvinvointineuvonnan käyttömäärä tunneissa.

Toiminta ja tavoitteiden saavuttaminen

Hyvinvointipalvelut aloitti toimintansa elokuussa 2023, Hyvä-hankkeen päätyttyä. Hankkeen aikana oli luotu hyviä käytäntöjä ennaltaehkäisevään hyvinvointityöhön, joita hyvinvointipalvelut lähti jatkamaan. Tällaisia käytäntöjä oli esimerkiksi hyvinvoinnin ja liikunnan viikko-ohjelman toteutus. Kyseinen ohjelma tarjosi myös vuoden 2023 aikana kuntalaisille matalan kynnyksen väylän hyvinvointia edistävän toiminnan pariin. Toiminnassa huomioitiin hyvinvointi laajana kokonaisuutena, pitäen sisällään liikuntaa, kehon- ja mielen huoltoa, kulttuuria ja luovaa toimintaa, luontoaktiiviteetteja, yhteisöllisiä tapahtumia, ehkäisevän päihdetyön tapahtumia sekä koko perheen tapahtumia. Viikko-ohjelma sisälsi hyvinvointipalvelujen itse organisoimaa toimintaa sekä muiden toimijoiden hyvinvointia edistävää toimintaa, jota saatiin nostettua viikko-ohjelman avulla esille.

Viikko-ohjelman avulla saatiin edistettyä eri toimijoiden välistä yhteistyötä sekä viestittyä kuntalaisille, että eri toimijat tekevät yhdessä ennaltaehkäisevää hyvinvointityötä.

Hyvinvoinnin ja liikunnan viikko-ohjelmaan lähdettiin tekemään loppuvuodesta visuaalisen ilmeen päivitystä, joka palvelisi saavutettavuutta ja helpottaisi markkinointia.

Hyvinvointipalvelut edisti vuoden 2023 aikana myös kuntalaisten toimintamahdollisuuksia, kehittämällä ja markkinoimalla Luovan tilan toimintamahdollisuuksia. Luovassa tilassa

järjestettiin avoimien ovien päiviä sekä ehkäisevän päihdetyön viikolla myös mocktail-tapahtuma, yhteistyössä Ravintola Hullu Myllyn kanssa. Tapahtuman aikana oli mahdollista tutustua alkoholittomiin vaihtoehtoihin sekä hyödyntää kuvataide- ja bänditilaa. Tapahtuma sai paikalle runsaasti nuoria. Hyvinvointipalvelujen kautta rakennettiin vuoden 2023 aikana Vieremälle myös ehkäisevän päihdetyön tiimi, jolla on mahdollista nostaa esille ongelmakohtia ja kehittää niihin ratkaisuja. Hyvinvointipalvelujen kautta järjestettiin myös muita hyvinvointiteemaisia tapahtumia, kuten Aarni Hiljaisuuden kävely, johon osallistui 60 henkeä sekä Einarinpäivän perhetapahtuma yhteistyössä Ponssen kanssa, johon osallistui noin 250 henkeä.

Hyvinvointipalvelut teki toimintavuoden aikana koulu yhteistyötä esimerkiksi yläkoulun ja lukion hyvinvointipäivänä sekä ehkäisevän päihdetyön viikolla.

Hyvinvointipalvelujen kautta järjestettiin kuntalaisille mahdollisuus yksilölliseen hyvinvointi- ja liikuntaneuvontaan. Palvelua hyödynnettiin toimintavuoden aikana 14 kertaa. Toiminta painottui noin tunnin mittaisiin kuntosali/kotitreeneihin valmennuksiin, josta asiakkaalle jäi käteen myös oma henkilökohtainen kunto-ohjelma.

Hyvinvointipalvelujen työ painottui vuoden 2023 aikana suurilta osin myös uusien rakenteiden ja käytänteiden muodostamiseen yhteistyössä hyvinvointialueen sekä muiden hyte-yhdysheijilöiden kanssa.

Tavoitteen kohde	Mittari	Tp 2022	Ta 2023	Tot 2023
Laadukkaat ja edulliset Hyvinvointipalvelut	Hyvinvointitoiminnan euroa/asukas (3389 as.)	-	-	10,2
Monipuolinen, terveyttä ja hyvinvointia edistävä toiminta	Erilaisten toimintojen ja tapahtumien lukumäärä	-	10	12
	Toteutuneiden toimintojen (ryhmien) ja tapahtumien kokonaismäärä	-	-	30
Liikunta- ja hyvinvointineuvonta	tuntimäärä	-	-	14

3670 Hyvinvointipalvelut	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 1-12 / 2023	Poikkeama
Toimintatuotot					
Tuet ja avustukset	0	0	0	155	155
Toimintatuotot yhteensä	0	0	0	155	155
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-19 580	0	-19 580	-20 499	-919
Palkat ja palkkiot	-16 080	0	-16 080	-16 324	-244
Henkilösivukulut	-3 500	0	-3 500	-4 175	-675
Eläkekulut	-2 760	0	-2 760	-3 505	-745
Muut henkilösivukulut	-740	0	-740	-670	70
Palvelujen ostot	-9 050	0	-9 050	-7 865	1 185
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6 150	0	-6 150	-3 670	2 480
Muut toimintakulut	-3 401	0	-3 401	-2 853	548
Toimintakulut yhteensä	-38 181	0	-38 181	-34 888	3 293
Toimintakate	-38 181	0	-38 181	-34 733	3 448
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-38 181	0	-38 181	-34 733	3 448
Vyörytyserät	-2 392	0	-2 392	-1 848	544

30 SIVISTYSLAUTAKUNTA		Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 1-12 / 2023	Poikkeama
Toimintatuotot						
	Myyntituotot	40 000	26 600	66 600	113 280	46 680
	Maksutuotot	172 960	-4 500	168 460	151 349	-17 111
	Tuet ja avustukset	108 884	26 600	135 484	176 967	41 483
	Muut toimintatuotot	3 900	0	3 900	1 428	-2 472
Toimintatuotot yhteensä		325 744	48 700	374 444	443 024	68 580
Toimintakulut						
	Henkilöstökulut	-4 924 439	-20 000	-4 944 439	-4 845 573	98 866
	Palkat ja palkkiot	-3 899 407	-20 000	-3 919 407	-3 864 966	54 441
	Henkilösivukulut	-1 025 032	0	-1 025 032	-980 607	44 425
	Eläkekulut	-841 902	0	-841 902	-843 614	-1 712
	Muut henkilösivukulut	-183 130	0	-183 130	-136 993	46 137
	Palvelujen ostot	-1 920 768	-49 289	-1 970 057	-2 000 854	-30 797
	Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-309 052	5 089	-303 963	-258 447	45 516
	Avustukset	-137 000	14 000	-123 000	-102 920	20 080
	Muut toimintakulut	-1 383 975	1 500	-1 382 475	-1 372 638	9 837
Toimintakulut yhteensä		-8 675 234	-48 700	-8 723 934	-8 580 433	143 501
Toimintakate		-8 349 490	0	-8 349 490	-8 137 409	212 081
Poistot ja arvonalentumiset						
	Suunnitelman mukaiset poistot	-95 767	0	-95 767	-72 452	23 315
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä		-95 767	0	-95 767	-72 452	23 315
Tilikauden tulos		-8 445 257	0	-8 445 257	-8 209 861	235 396
Tilikauden ylijäämä/alijäämä		-8 445 257	0	-8 445 257	-8 209 861	235 396
	Kustannuslaskennalliset erät	0	0	0	0	0
	Vyörytyserät	-443 787	0	-443 787	-444 933	-1 146

Sivistystoimen hankkeet:

Hanke & hyväksyminen	Hallinnoija	Kuvaus & tavoitteet	Toimikausi	Toteutuneet toimenpiteet	Kunnan edustaja/nimetty vastuuhenkilö
Kerhotoiminta	Vieremän kunta/koulutoimi	Tarjota kaikille kunnan peruskoululaisille virikkeellistä ja tavoitteellista kerhotoimintaa asuinpaikasta, varallisuudesta tms. riippumatta. Löytää oppilaille mielekästä vapaa-ajan toimintaa.	2022–2023	Kaikilla Vieremän peruskouluilla järjestään ohjattua kerhotoimintaa. Hankkeesta tehdään vuosittain raportti OPH:lle	Kirkonkylän koulun rehtori/ Eevariitta Mustonen
Lasten ja nuorten paikallinen harrastustoiminta	Vieremän kunta/nuorisotoimi	Kehittää lasten ja nuorten harrastustoimintaa yhteistyössä järjestöjen kanssa. Mukana neljä järjestöä nuorisotoimen lisäksi. Hanke toimii lukuvuosittain.	2022–2023	Hankkeesta tehdään tilitys lukuvuosittain. Haettu AVI:n rahoitusta kaudelle 2023–2024.	Vapaa-ajanohjaaja Iina Karikumpu
Esi- ja perusopetuksen koronaviruksen aiheuttamien poikkeusolojen vaikutusten tasottaminen	Vieremän kunta/koulutoimi	Koronaviruksen aiheuttamien poikkeusolojen oppimisvajeiden ja vaikutusten tasottaminen, seurausten minimointi ja korjaaminen perusopetuksessa	2022–2024	Palkattu koulunkäynninohjaaja	Kirkonkylän koulun rehtori Eevariitta Mustonen
Esi- ja perusopetuksen tasa-arvoa edistävät toimenpiteet	Vieremän kunta/koulutoimi	Tehostetun ja erityisen tuen oppilaiden tukeminen	2022–2023	Palkattu resurssiopettaja ja koulunkäynninohjaaja	Kirkonkylän koulun rehtori Eevariitta Mustonen
Maahanmuuttotasaisten perusopetuksen oppilaiden opetuskielen taidon ja perustaitojen vahvistaminen sekä siirtymien tuki	Vieremän kunta/koulutoimi	Antaa tukea maahanmuuttajaoppilaille opiskelussa ja kotoutumisessa uuteen kotimaahan, kotipaikkakuntaan ja kouluun.	2022–2023	Palkattu maahanmuuttaja oppilaille opettaja	Kirkonkylän koulun rehtori Eevariitta Mustonen
Vapaan sivistystyön opintotukien maksut 2022 ja 2023	Vieremän kunta/kansalaisopisto	Opintotukien maksut on tarkoitettu korvaamaan aikuisopiskelusta perittäviä maksuja vapaan sivistystyön tutkintoon johtamattomassa koulutuksessa. Avustuksen avulla oppilaitos voi alenuttaa opintomaksuja tai jättää ne kokonaan perimättä opiskelijoilta, joiden kouluttautumista halutaan edistää. Saatua avustusta 3 000 € v. 2022 ja 2 650 € v. 2023.	2022 ja 2023	Senioreille (63 vuotta täyttäneet), eläkeläisille, alhaisen pohjakoulutuksen omaaville ja työttömille myönnettiin 50 %:n alennus yhden kurssin maksusta ja keväällä 2 euron alennus yhden kurssin maksusta. Maahanmuuttajille kaikki kurssit olivat ilmaisia.	Kansalaisopiston rehtori Kirsi Taipale

Erasmus+ KA121-ADU Konsortiohanke 2023–2027	Siilinjärven kaupunki/ kansalaisopisto	Hankkeessa mukana 6 opistoa: Kaskikuusen, Siilinjärven, Kiuruveden, Pielaveden ja Keiteleen, Sisä-Savon ja Vieremän kansalaisopistot. Hankkeessa opistojen henkilöstö sekä opiskelijaryhmiä pääsee kouluttautumaan eurooppalaisille täydennyskoulutuskursseille tai job shadowing -matkoille. Tavoitteena on mm. syventää henkilökunnan ja opiskelijoiden kansainvälisen toiminnan ymmärrystä, kielitaitoa ja kulttuuritietoisuutta. Avustusta saatu yhteensä 122 082 €.	2023–2027	Jokaiselta opistolta on useampi ryhmä- ja yksilöliikkuvuus ja liikkuvuuksien pohjalta järjestetään lyhytkursseja opistoissa, ja opettajat jakavat oppimaansa toisille opettajille esimerkiksi opettajankokouksissa.	Kansalaisopiston rehtori Kirsi Taipale
MOTTI-hanke – monipuolisia taitoja tietotekniikkaan	Kiuruveden kaupunki/ kansalaisopisto	Hankkeessa ovat mukana Pielavesi-Keiteleen, Kiuruveden, Sonkajärven, Viitaseudun ja Vieremän kansalaisopistot. Tavoitteena on kehittää etä- ja hybridiovetusta ja vahvistaa opettajien ja ikäihmisten digitaitoja. Avustusta saatu 73 800 €.	2022–2024	Etä- ja hybridiovetusta on pilotoitu ja kehitetty opistoissa ja opettajat ja muu henkilökunta ovat saaneet koulutusta etäopetuksen toteuttamiseen liittyen.	Kansalaisopiston rehtori Kirsi Taipale
Paikallismuseo-avustus	Vieremän kunta/ kulttuuri-toimi	Hankkeen tavoitteena on jatkaa Vieremän kotiseutumuseon ja hevosajoneuvomuseon esineistön luettelointi- ja digitointityötä. Avustusta saatu 6 000€.	2023	Kahdeksi kuukaudeksi palkattiin museotyöntekijä, joka jatkoi luettelointia ja vei esineistöä sähköiseen MuseumPlus-järjestelmään.	Kansalaisopiston rehtori Kirsi Taipale
Harrastamisen Suomen malli	Vieremän kunta/nuorisotoimi	Järjestää vieremäläisille lapsille ja nuorille laadukasta ja monipuolista kerhotoimintaa. Kerhot jatkuvat lukukausittain mikäli hankkeelle myönnetään rahaa. Etsivä harrastustoiminta: pyritään tavoittamaan niitä lapsia ja nuoria, joilla ei ole harrastuksia.	2023–2024 2024–2025	Kerhot kaikilla kouluilla. Kerhotoiveet kysytty lapsilta/nuorilta. 19 kerhoa	vapaa-ajan ohjaaja lina Kari-kumpu
Lukuiloa!	Lapinlahden kunnankirjasto	Luoda uusia malleja lasten ja nuorten lukemisen edistämiseksi.	2023–2024	Uudet menetelmät otettiin käyttöön ja laitettiin laajempaan jakoon. Hanke sai myös laajempaa huomiota AKE-alueella.	kirjastonjohtaja Marjo Vornanen

2.1.5 Tekninen lautakunta

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Käyttötalous

Toimielin: Tekninen lautakunta

Tulosalue: Hallintopalvelut

Tilivelvollinen: Tekninen johtaja

Toiminta ja tavoitteiden saavuttaminen

- toteuttaa kunnan rakentamis- ja kunnossapitotyöt
- hoitaa kunnan omistamia rakennuksia ja maaomaisuutta
- ylläpitää julkisia palvelulaitoksia ja hoitaa myös näihin liittyvät suunnittelu- ja hallintotehtävät
- lisäksi vastaa väestönsuojelusta, jätehuollon valvonnasta, mittaustoimesta, liikenneturvallisuuden parantamisesta kunnan ylläpitämillä kaduilla ja toimii ulkoilulain tarkoittamana kunnan leirintäviranomaisena

Teknisen lautakunnan päämääränä on, että toiminta-ajatuksen mukaiset tehtävät tulevat hoidetuksi kunnan ja kuntalaisten kannalta tehokkaasti, taloudellisesti ja tasapuolisesti sekä ympäristön laadun ja arvon huomioon ottaen.

Isännöintipalvelujen tuottaminen Kiinteistö Oy Vieremän Hakatalot, 14 677 euroa.

Vieremän Toimitilat Oy, hallinnointi, 11 061 euroa.

Toteutuma:

Asiakkaille voitiin tarjota suunnitelmien mukaiset peruspalvelut. Lautakunta kokoontui 9 kertaa käsitellen 51 pykälää. Lautakunnan kokoonpano Tero Pirinen pj, Heikki Kononen vpj, Markku Huttunen, Marjo Partanen ja Eveliina Vidgrén.

Mittaustoimi

Varsinaista mittaustoimintaa ei kunnassa ole. Rakennustarkastaja on suorittanut joitain rakennusten ja kiinteistörajojen mittauksia mutta tarkat mittaukset on ostettu lisälmen kaupungilta.

Toiminta ja tavoitteiden saavuttaminen

Kunnallisteknisellä suunnittelulla varmistetaan rakentamisen taloudellisuus ja tarkoituksenmukaisuus.

Asemakaava-alueen pohjakartta päivitettiin vuonna 2019.

Toteutuma

- asemakaavan pohjakartan täydennyskartoituksia:

Mäntytie 12 B ja C, mm. rivitalojen piha-alueet ja parkkipaikat

Koirapuisto

Nikulanlahden ulkoilureitti välillä Pumpputie-Nikulanranta.

Lasertie 6, teollisuustontin esirakentaminen

Lasertien jatke

Lasertien kevyenliikenteenväylä

Teollisuushalli, Ahertajantie 6

Aurinkopaneelit maatelineessä, Teollisuustie 5

Biokaasuasema, Sammontie 5

- kunnallistekniikan rakentamisen merkintämittauksia
 - kiinteistökauppojen valmistelua; Kama-ryhmän käsittelemät kiinteistökauppa ehdotukset (tontit ja määräalat) 4 kpl
 - Riihelä
 - Honkala, määräalan osto (metsäalue)
 - määräala Vanha-Malila 925-418-9-98
 - Nikula, valmisteltu vuoden 2023 puolella, kauppa 1/2024
-
- kiinteistötietojärjestelmän ja osoiterekisterien ajan tasalla pitoa
 - poikkeamislupahakemuksia ei ole tullut v. 2023

Pelastustoimi

Vuoden 2023 alusta pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyi kunnilta Pohjois-Savon hyvinvointialueelle. Ei maksuosuutta vuodelle 2023.

Menovarausta pelastuslaitoksen varallaolokorvauksiin varautumista varten tehty kirjaus, joka perustuu työtuomioistuimen välituomioon, 8,3 milj. euroa (palkkasumma ja viivästyskorko). Eri oikeusasteissa tapauksia on käsitteilyssä 78 henkilön osalta, joten kaikkien kuntien yhteissummaksi muodostuu 28,1 milj. euroa, josta vähennetään vuoden 2022 pelastuslaitoksen tilinpäätökseen tehty 3,2 milj. euron varaus. Vieremän osuus (1,9 %) on 472 900 euroa.

Ympäristönsuojelu

Sisältyy Ylä-Savon Sote Ky:n maksuosuuteen vuoteen 2022 saakka. Vuoden 2023 alusta alkaen ympäristönsuojelusta ja ympäristöterveydenhuollosta vastaa Iisalmen kaupunki. Vuoden 2023 osalta kustannukset kirjautuivat kunnanhallituksen alle. Ympäristönsuojelun ja ympäristöterveydenhuollon kustannukset siirtyvät tekniselle toimelle vuoden 2024 alusta.

Tavoitteen kohde	Mittari	Toteutuma 2023
Teknisen hallinnon talousarvion pitävyyden seuranta	Talousarviossa pysyminen / talousarvion seuranta 4 x vuodessa	Toteutui
Asemakaava-alueen pohjakartan ajan tasalla pito	Tiedot tarkistetaan kerran vuoteen syksyllä, myönnettyjen rakennusluoppien sekä maastotarkastelun perusteella	Toteutui
Huolehditaan, että kaavoitus käynnistyy	KAMA-toimikunta hyväksyy kaavoitettavan alueen ja kaavoitusaikataulun	Toteutui
Tuotetaan isännöintisopimuksen mukaista palvelua	KT Oy Vieremän Hakatalot Oy:n hallituksen ja kunnan välisessä konserni-illassa annettu palaute.	Toteutui

Tuotannontekijät/suoritteet:	Tp 2022	Ta 2023	Tp 2023
Henkilöstö	4	4	4

500 TEKNISEN HALLINTOPALVELUT		Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 1-12 / 2023	Poikkeama
Toimintatuotot						
	Myyntituotot	24 000	0	24 000	26 606	2 606
	Tuet ja avustukset	0	0	0	493	493
	Muut toimintatuotot	5 000	9 000	14 000	21 560	7 560
Toimintatuotot yhteensä		29 000	9 000	38 000	48 660	10 660
Toimintakulut						
	Henkilöstökulut	-209 642	0	-209 642	-212 529	-2 888
	Palkat ja palkkiot	-167 520	0	-167 520	-171 391	-3 871
	Henkilösivukulut	-42 122	0	-42 122	-41 138	983
	Eläkekulut	-34 572	0	-34 572	-35 280	-709
	Muut henkilösivukulut	-7 550	0	-7 550	-5 858	1 692
	Palvelujen ostot	-153 217	12 000	-141 217	-544 638	-403 421
	Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-9 400	0	-9 400	-12 019	-2 619
	Muut toimintakulut	-13 152	0	-13 152	-17 698	-4 546
Toimintakulut yhteensä		-385 411	12 000	-373 411	-786 884	-413 474
Toimintakate		-356 411	21 000	-335 411	-738 224	-402 814
Poistot ja arvonalentumiset						
	Suunnitelman mukaiset poistot	-20 000	0	-20 000	0	20 000
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä		-20 000	0	-20 000	0	20 000
Tilikauden tulos		-376 411	21 000	-355 411	-738 224	-382 814
Tilikauden ylijäämä/alijäämä		-376 411	21 000	-355 411	-738 224	-382 814
	Vyörytyserät	375 411	0	375 411	264 306	-111 105

Käyttötalous

Toimielin: Tekninen lautakunta

Tulosalue: Yhdyskuntasuunnittelu

Tilivelvollinen: Tekninen johtaja

Toiminta ja tavoitteiden saavuttaminen

Kaavoitus

Kunnallisteknisellä suunnittelulla varmistetaan rakentamisen taloudellisuus ja tarkoituksenmukaisuus.

Kaavoituksen valmistelu. KAMA kokoontui 4 kertaa ja käsitteli 12 pykälää.

Toteutuma:

Asemakaavoitus:

Asemakaavamuutoksia ei ollut vuonna 2023.

Yleiskaavoitus:

Yleiskaavamuutoksia ei ollut vuonna 2023.

Kysyntä ja laajuus-tiedot	Tp	Ta	Tot
	2022	2023	2023
Yleiskaava-aluetta, ha	13615	13615	13615
Asemakaava-aluetta, ha	300	300	300
Ranta-asemakaava-aluetta ha	102	102	102

510 Yhdyskuntasuunnittelu		Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 1-12 / 2023	Poikkeama
Toimintakulut						
	Palvelujen ostot	-20 400	0	-20 400	0	20 400
Toimintakulut yhteensä		-20 400	0	-20 400	0	20 400
Toimintakate		-20 400	0	-20 400	0	20 400
Poistot ja arvonalentumiset						
	Suunnitelman mukaiset poistot	-750	0	-750	0	750
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä		-750	0	-750	0	750
Tilikauden tulos		-21 150	0	-21 150	0	21 150
Tilikauden ylijäämä/alijäämä		-21 150	0	-21 150	0	21 150
	Vyörytyserät	-3 185	0	-3 185	0	3 185

Käyttötalous

Toimielin: Tekninen lautakunta

Tulosalue: Kiinteistötoimi / Maa- ja metsätilat

Tilivelvollinen: Tekninen johtaja

Toiminta ja tavoitteiden saavuttaminen

Kunnan metsätiloja hoidetaan metsätaloussuunnitelman mukaan.

Metsänmyyntitulot 3 026 euroa, hakkeen myynti on kirjattu muihin laskutettavaan

Metsänhoitotyöt yht. 20 234 euroa

Toteutettiin tuhkalannoitusta lämpölaitoksen tuhalla.

Tonttien vuokraus

Vuokratulot 75 571 euroa

Peltojen vuokraus

Vuokratulot 5 364 euroa

Tavoitteen kohde	Mittari	Toteutuma 2023
Metsätilojen Metsätaloussuunnitelmat saatetaan ajan tasalle	Tekninen lautakunta määrittelee metsätaloussuunnitelmien uusimisjärjestyksen	Kaikkien kunnan metsätilojen metsäsuunnitelmat päivitetty ajalle 2018–2027

Kysyntä ja laajuustiedot	Tp 2022	Ta 2023	Tot 2023
Kunnan metsätilojen laajuus, ha	611	611	618

520 KIINTEISTÖTOIMI		Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 1-12 / 2023	Poikkeama
Toimintatuotot						
	Myyntituotot	20 000	0	20 000	3 026	-16 974
	Muut toimintatuotot	65 000	0	65 000	80 935	15 935
Toimintatuotot yhteensä		85 000	0	85 000	83 961	-1 039
Toimintakulut						
	Palvelujen ostot	-75 600	0	-75 600	-31 443	44 157
	Muut toimintakulut	-700	0	-700	-917	-217
Toimintakulut yhteensä		-76 300	0	-76 300	-32 360	43 940
Toimintakate		8 700	0	8 700	51 601	42 901
Tilikauden ylijäämä/alijäämä		8 700	0	8 700	51 601	42 901
	Vyörytyserät	-11 489	0	-11 489	-4 398	7 090

Käyttötalous

Toimielin: Tekninen lautakunta

Tulosalue: Puistot ja yleiset alueet (530)

Tilivelvollinen: Kiinteistöpäällikkö

Toiminta ja tavoitteiden saavuttaminen

Asemakaava-alueen viher- ja muiden yleisten alueiden, myös torin kunnossapito. Hoitotaso säilytetään nykyisellä tasolla.

KT Oy Vieremän Hakatalojen vihertyöt kunnan hoidettaviksi vuoden 2014 alusta, tulot 20 000 euroa.

Toteuma

Kunnossapidettäviä puistoalueita ja viherkaistoja on arviolta n. 4,7 ha.

Torialueen käyttö on vakiintunut.

Puistojen ja yleisten alueiden kunnossapito yhteensä 131 642 euroa.

Opiskelijoita ja kesätyöntekijöitä oli 11 kpl.

Hyötyjätepiste

Hyötyjätepisteen ylläpitomenot 7 859 euroa.

Ylijäämämaan ja hyötyjätepisteen ylläpito ja kehittäminen.

Hyötyjätepiste avoinna kuntalaisille kahtena päivänä viikossa. Vastaanotettavan hyötyjätteen määrä pysyi vakiona.

Tavoitteen kohde	Mittari
Puistojen ja yleisten alueiden hoitotasoluokituksen toteuttaminen	Tekninen lautakunta seuraa puistojen hoitotasoluokituksen toteuttamista
Hyötyjätepisteen ylläpito	Alueelle kuulumattoman jätteen seuranta
Toteutetaan sovitut	KT Oy Vieremän hakataloilta tullut palaute

Tuotannontekijät/suoritteet:	Tp 2022	Ta 2023	Tot 2023
Ylläpitohenkilöstö, kesäaikana n. 5kk, kausityöntekijät	4	4	4
Ylläpitohenkilöstö kesäaikana, opiskelijat ja koululaiset 2vko/hlö	15	10	11

Kysyntä ja laajuustiedot	Ta 2022	Ta 2023	Tot 2022
Puistojen laajuus, ha	4,7	4,7	4,7

530 PUISTOT JA YLEISET ALUEET	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 1-12 / 2023	Poikkeama
Toimintatuotot					
Myyntituotot	0	0	0	4 589	4 589
Tuet ja avustukset	0	0	0	-9	-9
Muut toimintatuotot	20 000	0	20 000	20 325	325
Toimintatuotot yhteensä	20 000	0	20 000	24 906	4 906
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-66 892	0	-66 892	-77 310	-10 419
Palkat ja palkkiot	-53 090	0	-53 090	-62 846	-9 756
Henkilösivukulut	-13 802	0	-13 802	-14 465	-663
Eläkekulut	-11 322	0	-11 322	-12 237	-916
Muut henkilösivukulut	-2 480	0	-2 480	-2 228	252
Palvelujen ostot	-43 750	15 000	-28 750	-28 276	474
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-36 000	0	-36 000	-30 586	5 414
Toimintakulut yhteensä	-146 642	15 000	-131 642	-136 173	-4 531
Toimintakate	-126 642	15 000	-111 642	-111 267	374
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-24 900	0	-24 900	-33 039	-8 139
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	-24 900	0	-24 900	-33 039	-8 139
Tilikauden tulos	-151 542	15 000	-136 542	-144 306	-7 764
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-151 542	15 000	-136 542	-144 306	-7 764
Vyörytyserät	-25 829	0	-25 829	-18 508	7 322

Käyttötalous

Toimielin: Tekninen lautakunta

Tulosalue: Kunnallistekninen ylläpito (540)

Tilivelvollinen: Kiinteistöpäällikkö

Toiminta ja tavoitteiden saavuttaminen

Liikenneväylien ylläpito:

Katujen liikenneturvallisuus ja niiden liikennöitävyys pidetään asianmukaisella tasolla.

Kunnossapidettäviä katuja on 15,1 km, joista kestopäällystettyjä katuja on yhteensä n. 8,1 km. Kevyenliikenteen väyliä on n. 7,1 km.

Kunnossapito maksoi n. 139 800 euroa.

Kaavateiden investointeja:

Kumppanuuskylän esirakentaminen (lasertien kevyenliikenteen väylä) 530 499 €. Hankkeelle on myönnetty Pohjois-Savon liiton investointiavustus 355 000 €.

Kirkkotien saneeraus ja kirkkotien kevyen liikenteen väylän pinnoitus 330 714 euroa

Katujen peruskorjausta, 58 251 euroa.

Yksityistiet:

Kunnan alueen yksityistieverkon kunnossapitoa tuetaan niin, ettei tienpito yksityiselle taloudelle käy kohtuuttoman kalliiksi. Haja-asutusalueen osoitejärjestelmä pidetään ajan tasalla.

Toteutuma

Avustettavia yksityisteitä 83 kpl, teiden kokonaispituus yhteensä 243,9 km sekä avustuspi- tuus 204,7 km. Kunnossapitoavustus keskimäärin 332,50 euroa/km. Vuonna 2023 käytettiin rahaa yksityisteiden kunnossapitoon 68 055 €.

Avustettavia perusparannushankkeita oli 2 kappaletta ja avustusosuus yhteensä 3 028,83 eu- roa.

Tiejaosto:

Toiminnalliset tavoitteet

Huolehtia kunnan yksityistieverkon suunnitelmallisesta kehittämisestä. Tiejaosto toimii yksi- tyistielain mukaisena kunnan tiehallintoviranomaisena ja huolehtii yleisistä teistä annetuissa laissa tielautakunnalle säädetyistä tehtävistä sekä huolehtii kunnan yksityistieverkon suunni- telmallisesta kehittämisestä suunnitelman mukaan. Tiejaosto päättää yksityisteille tienpitoon myönnettävien avustusten jaosta valtuuston päättämien perusteiden mukaan sekä valvoo avustusten käyttöä.

Toteutuma

Tiejaosto on teknisen lautakunnan alainen ja koostuu lautakunnan jäsenistä:

Tero Pirinen puheenjohtaja, Heikki Kononen varapuheenjohtaja, Eveliina Vidgrén jäsen.

Tiejaosto kokoontui 3 kertaa ja käsitteli 4 §. Jatkossa tekninen lautakunta hoitaa tiejaostolle kuuluneet tehtävät.

Tavoitteen kohde	Mittari	Tp 2022	Ta 2023	Tot 2023
Yksityisteiden tienpidon kustannusten kohtuullinen taso	avustus, eu- roa/km/vuosi	264,70	350	332,50
Tiejaosto seuraa yksityis- tie- avustusten käyttöä	Yksityisteille 1-2 tar- kastusta/v	0	0	0

540 KUNNALLISTEKNIikka		Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 1-12 / 2023	Poikkeama
Toimintatuotot						
	Myyntituotot	0	0	0	12	12
	Maksutuotot	0	0	0	12	12
	Muut toimintatuotot	0	0	0	62 354	62 354
Toimintatuotot yhteensä		0	0	0	62 378	62 378
Toimintakulut						
	Henkilöstökulut	-17 044	0	-17 044	-17 793	-749
	Palkat ja palkkiot	-13 850	0	-13 850	-14 426	-576
	Henkilösivukulut	-3 194	0	-3 194	-3 366	-172
	Eläkekulut	-2 624	0	-2 624	-2 900	-277
	Muut henkilösivukulut	-570	0	-570	-466	104
	Palvelujen ostot	-99 800	-40 000	-139 800	-157 771	-17 971
	Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-30 700	0	-30 700	-32 168	-1 468
	Avustukset	-90 000	0	-90 000	-71 084	18 916
	Muut toimintakulut	-1 000	0	-1 000	-23	977
Toimintakulut yhteensä		-238 544	-40 000	-278 544	-278 838	-295
Toimintakate		-238 544	-40 000	-278 544	-216 461	62 083
Poistot ja arvonalentumiset						
	Suunnitelman mukaiset poistot	-97 500	0	-97 500	-108 038	-10 538
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä		-97 500	0	-97 500	-108 038	-10 538
Tilikauden tulos		-336 044	-40 000	-376 044	-324 498	51 545
Tilikauden ylijäämä/alijäämä		-336 044	-40 000	-376 044	-324 498	51 545
	Vyörytyserät	-50 599	0	-50 599	-37 898	12 701

Käyttötalous

Toimielin: Tekninen lautakunta

Tulosityksikkö: Tilapalvelu

Tilivelvollinen: Kiinteistöpäällikkö

Toiminta ja tavoitteiden saavuttaminen

Toimitilapalvelujen tehtävänä on pitää kunnan omistamat rakennukset käyttötarkoituksen edellyttämässä toimintakunnossa. Riittävällä kunnossapitotasolla voidaan varmistaa yhteisen omaisuuden säilyminen. Rakennusten huolellinen hoito ja kunnossapito lisää rakennuksen käyttöikä ja vähentää ennenaikaista peruskorjaustarvetta. Samalla se parantaa työskentelyolosuhteita.

Suoritettiin normaalit kiinteistöhoitoon liittyvät tehtävät.

Ilmanvaihtokanavien nuohous, mittaus ja säätö

Koulukeskus, vaihe 4

Kirjasto

Nuppula

Pohjoinen koulu

Investointeja toteutettiin seuraavissa kiinteistöissä:

Koulukeskus, varavoima 81 864 €

Vekkulan leikkiympäristö 10 806 €

Paloasema-varikon katto 29 967 €

Ruokapalvelun kalusteet 14 868 €

Huitulanharjun sprinklaus ja korjaustyöt 92 663 €

Henkilöstö:

Kiinteistöhoitajat 2, Siivous 3 sekä siivoustyönohjaaja.

Yhdistelmätyöntekijöitä 4, joiden työaika jakaantunut lisäksi talonmiestöihin ja ruokahuoltoon.

Liikuntapaikkojen hoito:

Kaikkien kunnan kesä- ja talviliikuntapaikkojen ylläpito.

Liikuntapaikkojen hoidossa 2 vakinaista henkilöä

Liikuntapaikkojen ylläpito 177 555 euroa.

550 TILAPALVELU		Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 1-12 / 2023	Poikkeama
Toimintatuotot						
	Myyntituotot	0	14 500	14 500	14 963	463
	Tuet ja avustukset	0	0	0	1 316	1 316
	Muut toimintatuotot	2 198 704	0	2 198 704	2 321 009	122 305
Toimintatuotot yhteensä		2 198 704	14 500	2 213 204	2 337 288	124 084
Toimintakulut						
	Henkilöstökulut	-278 865	0	-278 865	-274 482	4 382
	Palkat ja palkkiot	-221 310	0	-221 310	-220 517	793
	Henkilösivukulut	-57 555	0	-57 555	-53 966	3 589
	Eläkekulut	-47 145	0	-47 145	-46 123	1 022
	Muut henkilösivukulut	-10 410	0	-10 410	-7 843	2 567
	Palvelujen ostot	-364 680	40 000	-324 680	-340 968	-16 288
	Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-695 705	-25 500	-721 205	-776 045	-54 840
	Muut toimintakulut	-99 900	0	-99 900	-106 472	-6 572
Toimintakulut yhteensä		-1 439 150	14 500	-1 424 650	-1 497 967	-73 318
Toimintakate		759 554	29 000	788 554	839 321	50 766
Poistot ja arvonalentumiset						
	Suunnitelman mukaiset poistot	-863 761	0	-863 761	-872 673	-8 912
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä		-863 761	0	-863 761	-872 673	-8 912
Tilikauden tulos		-104 207	29 000	-75 207	-33 352	41 855
Tilikauden ylijäämä/alijäämä		-104 207	29 000	-75 207	-33 352	41 855
	Kustannuslaskennalliset erät	0	0	0	0	0
	Vyörytyserät	-346 753	0	-346 753	-203 595	143 158

Käyttötalous

Toimielin: Tekninen lautakunta

Tulosyksikkö: Ruoka- ja sivistyspalvelut (560)

Tilivelvollinen: Ruokapalvelupäällikkö

Siivouspalvelut: Toiminta ja tavoitteiden saavuttaminen

Siivouskohteet ja mitoitus säilyivät ennallaan ja tavoitteet toteutuivat. Siivouspalvelun sairauspoissaolot pysyivät maltillisina. Yhdistelmätyöntekijät on laskettu ruokapalvelun työntekijöihin.

Siivouspalveluun saatiin palkattua vapaana olevalle vakanssille uusi työntekijä heinäkuussa 2023. Siivoushenkilöstön yleinen saatavuus on haastavaa.

Eteläinen koulu suljettiin vuoden 2022 lopussa sisäilmasto-ongelmien vuoksi. Koulun toiminta siirtyi vuonna 2023 väistötiloihin Kyrönniemeen.

Hinnankorotuksia tuli puhdistusaineisiin, siivousvälineisiin, pehmopapereihin, jättesäkkeihin, siivouskoneisiin sekä palveluluihin (mm. huolto ja vuokramatot).

Siivouspalvelu sai kaasuauton käyttöönsä vuodenvaihteessa 2023–2024.

Tavoitteen kohde		Tp 2022	Ta 2023	Tot 2023
Siivouspalvelut tuotetaan edullisesti	euroa/m ²	17,18	19,5	18,41
Siivouspalvelut tuotetaan tehokkaasti		499	485	500

Kysyntä ja laajuustiedot		Tp	Ta	Tot
Siivouskohteet ja siivottavat neliöt:		2022	2023	2023
		m ²	m ²	m ²
Koulukeskus	5	5198,00	5198,00	5198,00
Liikuntahalli	5	1525,00	1525,00	1525,00
Päiväkoti Nuppula	5	673,00	673,00	673,00
Päiväkoti Muksula	2	141,00	141,00	141,00
Päiväkoti Vekkula	1	96,5	96,5	96,5
Itäinen koulu	5	969,00	969,00	969,00
Pohjoinen koulu (ja Vekkula 2020)	5	1261,50	1261,50	1261,50
Eteläinen koulu	5	646,00	646,00	646,00
Kunnanvirasto	2	768,00	768,00	768,00
Kirjasto Lyhty	5	680,00	680,00	680,00
Kansalaisopisto (vanha kirjasto)	1	386,00	386,00	386,00
Paloaseman varikko	1	377,90	377,90	377,90
Urheilukentän huoltorakennus	3	122,40	122,40	122,40
Yrittäjätalo, nuorisotila, varhaiskasvatus	5	236,00	257,00	257,00
Yrjölä B-talo	1	104,4	104,4	104,4
Maurin halli	1	63,2	63,2	63,2
YHTEENSÄ		13247,9	13268,9	13268,9

Ruokapalvelut: Toiminta ja tavoitteiden saavuttaminen

Edellisvuoden hinnankorotukset näkyivät täysimääräisinä vuoden 2023 aikana, mutta uusia korotuksia ei tullut enää samaan tahtiin. Lisäksi Sansia Oy:n sopimukset pitivät hinnankorotukset osaltaan maltillisina. Sansia-yhteistyö jatkui elintarvikesopimusten ja keittiön laitteiden sekä niiden huollon osalta.

Ruokapalvelun (sisältäen yhdistelmäyöntekijät) sairauspoissaoloja nosti kaksi vapaa-ajalla tapahtunutta tapaturmaa. Muutoin sairauspoissaolot olivat maltillisia verrattuna edellisvuosiin.

Lähiruoan hankkiminen jatkui entiseen tapaan (peruna, marjat, leipomotuotteet, sipuli ja järvikala).

Karjalan Lennoston lentosotaharjoitus RUSKA23 muonitettiin keskuskeittiöltä koko harjoituksen ajan. Harjoitukseen osallistui noin 100 henkeä.

Koulukeskuksen ja samalla keskuskeittiön toimintaa häiriötilanteissa parannettiin uusimalla varavoimallitännät. Varavoima otettiin käyttöön 2023–2024 vuodenvaihteessa.

Eteläinen koulu suljettiin vuoden 2022 lopussa sisäilmasto-ongelmien vuoksi. Koulu jatkoi vuonna 2023 väistötiloissa Kyrönniemessä.

Kunnan sisäiset ruokakuljetukset ajettiin marraskuusta 2023 lähtien kaasautolla.

Ruoantuotannon Jamix-yhteistyö jatkui vuonna 2023 Sonkajärven kanssa. Kiuruvesi jäi suunnitellusti pois kesäkuussa 2023 hyvinvointialueiden muutosten vuoksi.

Tavoitteen kohde	Tp 2022	Ta 2023	Tot 2023
Ruokapalvelut tuotetaan edullisesti (keskihinta)	4,01	5,15	4,51
Ruokapalvelut tuotetaan tehokkaasti (suorite/tunti)	26,00	21,50	23,90

Kysyntä- ja laajuustiedot:	Tp	Ta	Tot
Asiakasryhmät:	2022	2023	2023
Päiväkotilapset, Nuppula / Y-talo	55	55	65
Päiväkotilapset, Vekkula	15	15	15
Päiväkotikoti Muksula	15	15	15
Päiväkotikerho Vipeltäjät	10	10	10
Pienluokan lapset	5	5	5
Esikoululapset	38	26	31
Peruskoululapset	351	335	349
Lukiolaiset	45	45	42
Sivistystoimen aamupäivätoiminta	15	15	15
Sivistystoimen iltapäivätoiminta	35	35	35
Sivistystoimen aamupalahedelmä ma-pe			130
Työpaikkaruokailijat	35	35	35

Tuotannontekijät/suoritteet:	Tp	Ta	Tot
	2022	2023	2023
Henkilöstön lukumäärä 7,65 h/päivä	5,22	5,22	5,22
Tuotantotilat:			
Keskuskeittiöitä	1	1	1
Kuumennus/jakelukeittiöitä (kyläkoulut, päiväkotikoti Nuppula)	4	4	4
Ruoankuljetuskertoja (huoltoauto)/vuosi	64	76	76
Suoritteita yhteensä/vuosi	125 880	120 000	126 347

560 RUOKA- JA SIIVOUSPALVELUT		Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 1-12 / 2023	Poikkeama
Toimintatuotot						
	Myyntituotot	807 300	0	807 300	830 893	23 593
	Tuet ja avustukset	5 500	0	5 500	9 660	4 160
	Muut toimintatuotot	500	0	500	1 609	1 109
Toimintatuotot yhteensä		813 300	0	813 300	842 162	28 862
Toimintakulut						
	Henkilöstökulut	-437 177	0	-437 177	-460 458	-23 282
	Palkat ja palkkiot	-345 530	0	-345 530	-365 913	-20 383
	Henkilösivukulut	-91 647	0	-91 647	-94 545	-2 899
	Eläkekulut	-75 457	0	-75 457	-81 230	-5 773
	Muut henkilösivukulut	-16 190	0	-16 190	-13 316	2 874
	Palvelujen ostot	-42 400	0	-42 400	-38 957	3 443
	Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-256 500	0	-256 500	-239 939	16 561
	Muut toimintakulut	-44 270	0	-44 270	-43 502	768
Toimintakulut yhteensä		-780 347	0	-780 347	-782 856	-2 510
Toimintakate		32 953	0	32 953	59 306	26 352
Poistot ja arvonalentumiset						
	Suunnitelman mukaiset poistot	-10 408	0	-10 408	-6 327	4 081
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä		-10 408	0	-10 408	-6 327	4 081
Tilikauden tulos		22 545	0	22 545	52 979	30 434
Tilikauden ylijäämä/alijäämä		22 545	0	22 545	52 979	30 434
	Kustannuslaskennalliset erät	0	0	0	0	0
	Vyörytyserät	-119 065	0	-119 065	-106 401	12 664

Käyttötalous

Toimielin: Tekninen lautakunta

Tulosalue: Rakennusvalvonta

Tilivelvollinen: Rakennustarkastaja

Toiminta ja tavoitteiden saavuttaminen

Rakennusvalvonnan tehtävät perustuvat Maankäyttö- ja rakennuslain ja asetuksen mukaiseen rakentamisen valvontaan kuten mm: rakennuslupa-asian käsittely, lausunnot ja kannanotot rakennuslain mukaisiin asemakaava-asioihin ja poikkeamislupa-asioihin, asuinrakennusten korjauksiin myönnettävien avustuksien käsittely, rakennustyön valvonta ja neuvonta, asunto-rahaston ja maatalousministeriön kautta rahoitettujen kohteiden rakentamiseen liittyvä rakentamisen neuvonta ja valvonta.

Tavoitteen kohde	Mittari	Toteutuma 2023
Rakennusluvut käsitel- lään sujuvasti ja tehokkaasti	Rakennuslupahakemusten käsittely- aika enintään 2 vkoa	Toteutunut

Kysyntä ja laajuustiedot	Tp 2022	Ta 2023	Tot 2023
Rakennuslupia / toimenpidelupia (*sis. ilmoitukset)	33	*100	50
Purkamislupia	-		1
Poikkeamislupahakemuksia	-		-
Maisematyölupia	1	3	-
Jatkolupia rakentamiseen	-		1
Suunnittelutarveratkaisuja	-		-
Ilmoitukset rakentamiseen	24		-
Maankäyttö- ja rakennuslain mukaisia katselmuksia kpl / v	114		-
Maksujen kattavuus menoista %	14,7		14
		100	101
		5,79	11,36

Tuotannon tekijät/suoritteet:	Tp	Ta	Tot
	2022	2023	2023
Henkilöstö	1	1	1

600 RAKENNUSVALVONTA	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 1-12 / 2023	Poikkeama
Toimintatuotot					
Maksutuotot	5 000	0	5 000	9 583	4 583
Tuet ja avustukset	0	0	0	559	559
Toimintatuotot yhteensä	5 000	0	5 000	10 142	5 142
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-62 997	0	-62 997	-63 254	-257
Palkat ja palkkiot	-49 950	0	-49 950	-51 178	-1 228
Henkilösivukulut	-13 047	0	-13 047	-12 076	971
Eläkekulut	-10 727	0	-10 727	-10 289	438
Muut henkilösivukulut	-2 320	0	-2 320	-1 787	533
Palvelujen ostot	-19 500	0	-19 500	-17 203	2 297
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	0	0	0	-80	-80
Muut toimintakulut	-3 747	0	-3 747	-3 806	-59
Toimintakulut yhteensä	-86 244	0	-86 244	-84 343	1 900
Toimintakate	-81 244	0	-81 244	-74 202	7 042
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-81 244	0	-81 244	-74 202	7 042
Vyörytyserät	-12 986	0	-12 986	-11 463	1 523

Käyttötalous

Toimielin: Tekninen lautakunta

Tulosalue: Energiatalous

Tilivelvöllinen: Tekninen johtaja

620 ENERGIAHUOLTO		Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 1-12 / 2023	Poikkeama
Toimintakulut						
	Palvelujen ostot	-10 000	-25 000	-35 000	-67 261	-32 261
	Aineet, tarvikkeet ja tavarat	0	0	0	-220	-220
	Muut toimintakulut	0	0	0	-32	-32
Toimintakulut yhteensä		-10 000	-25 000	-35 000	-67 514	-32 514
Toimintakate		-10 000	-25 000	-35 000	-67 514	-32 514
Poistot ja arvonalentumiset						
	Suunnitelman mukaiset poistot	-8 750	0	-8 750	0	8 750
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä		-8 750	0	-8 750	0	8 750
Tilikauden tulos		-18 750	-25 000	-43 750	-67 514	-23 764
Tilikauden ylijäämä/alijäämä		-18 750	-25 000	-43 750	-67 514	-23 764
	Vyörytyserät	-2 823	0	-2 823	0	2 823

50 TEKNINEN LAUTAKUNTA	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 1-12 / 2023	Poikkeama
Toimintatuotot					
Myyntituotot	851 300	14 500	865 800	880 090	14 290
Maksutuotot	5 000	0	5 000	9 595	4 595
Tuet ja avustukset	5 500	0	5 500	12 019	6 519
Muut toimintatuotot	2 289 204	9 000	2 298 204	2 507 791	209 587
Toimintatuotot yhteensä	3 151 004	23 500	3 174 504	3 409 496	234 992
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-1 072 615	0	-1 072 615	-1 105 827	-33 212
Palkat ja palkkiot	-851 250	0	-851 250	-886 271	-35 021
Henkilösivukulut	-221 365	0	-221 365	-219 557	1 809
Eläkekulut	-181 845	0	-181 845	-188 059	-6 214
Muut henkilösivukulut	-39 520	0	-39 520	-31 497	8 023
Palvelujen ostot	-829 347	2 000	-827 347	-1 226 517	-399 170
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 028 305	-25 500	-1 053 805	-1 091 057	-37 252
Avustukset	-90 000	0	-90 000	-71 084	18 916
Muut toimintakulut	-162 769	0	-162 769	-172 451	-9 682
Toimintakulut yhteensä	-3 183 036	-23 500	-3 206 536	-3 666 936	-460 400
Toimintakate	-32 032	0	-32 032	-257 441	-225 409
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 026 069	0	-1 026 069	-1 020 076	5 993
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	-1 026 069	0	-1 026 069	-1 020 076	5 993
Tilikauden tulos	-1 058 101	0	-1 058 101	-1 277 516	-219 415
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-1 058 101	0	-1 058 101	-1 277 516	-219 415
Kustannuslaskennalliset erät	0	0	0	0	0
Vyörytyserät	-197 318	0	-197 318	-117 957	79 361

2.2 Investointien toteutumisvertailu

Investointiosan toteutumisvertailussa esitetään valtuuston hankkeittain hyväksymien määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen. Toteutumisvertailussa esitetään investointihankkeen talousarviovuodelle hyväksytty määräraha ja sen käyttö sekä niiden erotus.

Toteutumisvertailussa seurataan myös hankkeen tai hankeryhmän tuloja sekä nettomenojen toteutumista.

Investointituloja ovat rahoitusosuudet ja pysyvien vastaavien myynnit.

Projekti-Menot ja tulot	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvion muutosten j.	Toteutuma 1-12 / 2023	Poikkeama	Poikk-%	Tot-%
2001 ICT-hankinnat	-20 000	20 000	0	0	0		
Menot	-20 000	20 000	0	0	0		
Tulot	0	0	0	0	0		
2005 Maa-alueiden hankinta ja myynti	-250 000	0	-250 000	-158 768	91 232	36,49%	63,51%
Menot	-250 000	0	-250 000	-158 768	91 232	36,49%	63,51%
Tulot	0	0	0	0	0		
2007 Kuntayhtymäosuudet	0	1 938	1 938	1 938	0	0,0%	100,0%
Menot	0	0	0	0	0		
Tulot	0	1 938	1 938	1 938	0	0,0%	100,0%
Pysyvien vastaavien myynnit	0	1 938	1 938	1 938	0	0,0%	100,0%
2009 Muiden osakkeiden hankinta	0	-5 436	-5 436	-7 436	-2 000	-36,78%	136,78%
Menot	0	-21 692	-21 692	-23 692	-2 000	-9,22%	109,22%
Tulot	0	16 256	16 256	16 256	0	0,0%	100,0%
Pysyvien vastaavien myynnit	0	16 256	16 256	16 256	0	0,0%	100,0%
2011 Kotisivut	-30 000	0	-30 000	-29 536	464	1,55%	98,45%
Menot	-30 000	0	-30 000	-29 536	464	1,55%	98,45%
Tulot	0	0	0	0	0		
2012 Talousraportointi	-20 000	20 000	0	0	0		
Menot	-20 000	20 000	0	0	0		
Tulot	0	0	0	0	0		
2013 Auton hankinta	-30 000	-2 000	-32 000	-32 000	0	0,0%	100,0%
Menot	-30 000	-2 000	-32 000	-32 000	0	0,0%	100,0%
Tulot	0	0	0	0	0		
3001 Perukoulun atk- ja verkkohankin	0	0	0	-40 076	-40 076		
Menot	0	0	0	-40 076	-40 076		

Määräraha projektilla 3111	0	0	0	0	0		
3111 Peruskoulun koulukalusteet	-50 000	0	-50 000	-6 757	43 243	86,49%	13,51%
Menot	-50 000	0	-50 000	-6 757	43 243	86,49%	13,51%
Tulot	0	0	0	0	0		
3119 Kk koulun opp kalust.uusiminen	-10 000	0	-10 000	0	10 000	100,0%	0,0%
Menot	-10 000	0	-10 000	0	10 000	100,0%	0,0%
Tulot	0	0	0	0	0		
3121 Kyläkoul.kalus.uusiminen	-10 000	0	-10 000	-8 568	1 432	14,32%	85,68%
Menot	-10 000	0	-10 000	-8 568	1 432	14,32%	85,68%
Tulot	0	0	0	0	0		
3122 Kirjaston kalusteet	-10 000	0	-10 000	-9 826	174	1,74%	98,26%
Menot	-10 000	0	-10 000	-9 826	174	1,74%	98,26%
Tulot	0	0	0	0	0		
3123 Kuntosalilaitteiden uusiminen	-20 000	0	-20 000	-20 224	-224	-1,12%	101,12%
Menot	-20 000	0	-20 000	-20 224	-224	-1,12%	101,12%
Tulot	0	0	0	0	0		
3211 Lukion atk ja verkkokustannuks	-15 000	0	-15 000	0	15 000	100,0%	0,0%
Menot	-15 000	0	-15 000	0	15 000	100,0%	0,0%
Tulot	0	0	0	0	0		
5015 Vieremä-lis. kev.liik. väyl.su	-150 000	150 000	0	0	0		
Menot	-150 000	150 000	0	0	0		
Tulot	0	0	0	0	0		
5016 Kiinteist. automatio päivitys	-15 000	0	-15 000	0	15 000	100,0%	0,0%
Menot	-15 000	0	-15 000	0	15 000	100,0%	0,0%
Tulot	0	0	0	0	0		
5404 Katujen peruskorjaus	-40 000	0	-40 000	-58 251	-18 251	45,63%	145,63%
Menot	-40 000	0	-40 000	-58 251	-18 251	45,63%	145,63%
Tulot	0	0	0	0	0		
5411 Hulevesijärjestelyt	-10 000	0	-10 000	-18 495	-8 495	-84,95%	184,95%
Menot	-10 000	0	-10 000	-18 495	-8 495	-84,95%	184,95%
Tulot	0	0	0	0	0		
5419 Biokaasuhankkeen infra	-250 000	0	-250 000	0	250 000	100,0%	0,0%
Menot	-250 000	0	-250 000	0	250 000	100,0%	0,0%

Tulot	0	0	0	0	0			
5421 Kiinteist. polkupyör.parkit	-20 000	0	-20 000	-19 113	887	4,44%	95,56%	
Menot	-20 000	0	-20 000	-19 113	887	4,44%	95,56%	
Tulot	0	0	0	0	0			
5422 Einarin puiston kehittäminen	-30 000	0	-30 000	-24 082	5 918	19,73%	80,27%	
Menot	-30 000	0	-30 000	-24 082	5 918	19,73%	80,27%	
Tulot	0	0	0	0	0			
5423 Kump.kylän esirak.2. EU	-150 000	-2 000	-152 000	-175 799	-23 799	-15,66%	115,66%	
Menot	-150 000	-357 000	-507 000	-530 799	-23 799	-4,69%	104,69%	
Tulot	0	355 000	355 000	355 000	0	0,0%	100,0%	
Rahoitusosuudet	0	355 000	355 000	355 000	0	0,0%	100,0%	
5424 Kirkkotie san. ja klvpinn. P-M	-520 000	100 000	-420 000	-330 714	89 286	21,26%	78,74%	
Menot	-520 000	100 000	-420 000	-330 714	89 286	21,26%	78,74%	
Tulot	0	0	0	0	0			
5425 Nikulanlahden klv	-50 000	0	-50 000	-32 968	17 032	34,06%	65,94%	
Menot	-50 000	0	-50 000	-32 968	17 032	34,06%	65,94%	
Tulot	0	0	0	0	0			
5428 Koulujen korjaukset	-10 000	0	-10 000	0	10 000	100,0%	0,0%	
Menot	-10 000	0	-10 000	0	10 000	100,0%	0,0%	
Tulot	0	0	0	0	0			
5429 Uimapaikkojen kunnostus	-20 000	0	-20 000	0	20 000	100,0%	0,0%	
Menot	-20 000	0	-20 000	0	20 000	100,0%	0,0%	
Tulot	0	0	0	0	0			
5430 Uusiutuvan energian tuotanto	-50 000	-20 000	-70 000	-72 234	-2 234	-3,19%	103,19%	
Menot	-50 000	-20 000	-70 000	-72 234	-2 234	-3,19%	103,19%	
Tulot	0	0	0	0	0			
5431 Kunnantal.P-paikan routaheitot	-20 000	0	-20 000	-29 360	-9 360	-46,8%	146,8%	
Menot	-20 000	0	-20 000	-29 360	-9 360	-46,8%	146,8%	
Tulot	0	0	0	0	0			
5433 Koulukesk.varavoim.suunnittelu	-150 000	0	-150 000	-81 864	68 136	45,42%	54,58%	
Menot	-150 000	0	-150 000	-81 864	68 136	45,42%	54,58%	
Tulot	0	0	0	0	0			
5434 Kuntoportaatt, EU	0	-45 000	-45 000	-50 608	-5 608	-12,46%	112,46%	

Menot	0	-45 000	-45 000	-50 608	-5 608	-12,46%	112,46%
Tulot	0	0	0	0	0		
5546 Huitulanharju, pienet muutosty	-150 000	0	-150 000	-92 663	57 337	38,22%	61,78%
Menot	-150 000	0	-150 000	-92 663	57 337	38,22%	61,78%
Tulot	0	0	0	0	0		
5547 Kiinteistöjen piha-valaistukse	-20 000	0	-20 000	-18 915	1 085	5,43%	94,57%
Menot	-20 000	0	-20 000	-18 915	1 085	5,43%	94,57%
Tulot	0	0	0	0	0		
5550 Päiväkotien leikkiymp. kehittä	-10 000	0	-10 000	-10 806	-806	-8,06%	108,06%
Menot	-10 000	0	-10 000	-10 806	-806	-8,06%	108,06%
Tulot	0	0	0	0	0		
5553 Paloasema-varikon katto	-60 000	30 000	-30 000	-29 967	33	0,11%	99,89%
Menot	-60 000	30 000	-30 000	-29 967	33	0,11%	99,89%
Tulot	0	0	0	0	0		
5558 Kiin. viilennyslaitteet	-30 000	0	-30 000	-21 242	8 758	29,19%	70,81%
Menot	-30 000	0	-30 000	-21 242	8 758	29,19%	70,81%
Tulot	0	0	0	0	0		
5559 Sotkanhelmen rivitalon suunnit	-30 000	0	-30 000	-34 382	-4 382	-14,61%	114,61%
Menot	-30 000	0	-30 000	-34 382	-4 382	-14,61%	114,61%
Tulot	0	0	0	0	0		
5560 Ruokapalvelun kalust	-15 000	0	-15 000	-14 868	132	0,88%	99,12%
Menot	-15 000	0	-15 000	-14 868	132	0,88%	99,12%
Tulot	0	0	0	0	0		
5605 Traktorin hankinta	0	0	0	26 375	26 375		
Menot	0	0	0	0	0		
Tulot	0	0	0	26 375	26 375		
Pysyvien vastaavien myynnit	0	0	0	26 375	26 375		
5606 Kalustohankinnat	-60 000	-30 000	-90 000	-64 168	25 832	28,7%	71,3%
Menot	-60 000	-30 000	-90 000	-64 168	25 832	28,7%	71,3%
Tulot	0	0	0	0	0		
5701 Kalustohankinnat	0	0	0	-181 127	-181 127		
Menot	0	0	0	-181 127	-181 127		
Tulot	0	0	0	0	0		

	Alkupe- räinen talous- arvio	Talous- arvio- muutok- set	Talous- arvio muutos- ten j.	Toteu- tuma	Poik- keama	Poikk-%	Tot-%
RAPORTTI YHTEENSÄ	-2 325 000	2 154 491	-170 509	290 487	460 995	270,36 %	- 170,36 %
Me- not	-2 325 000	-155 692	-2 480 692	-2 046 072	434 620	13,93%	82,48%
Tu- lot	0	2 310 183	2 310 183	2 336 559	26 375	1,14%	101,14%
Rahoitusosuudet	0	355 000	355 000	355 000	0	0,0%	100,0%
Pysyvien vastaavien myynnit	0	1 955 183	1 955 183	1 981 559	26 375	1,35%	101,35 %

2.3 Tuloslaskelmaosan toteutuminen

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten	Toteutuma 1-12 / 2023	Poikkeama	Poikk-%
Toimintatuotot						
Myyntituotot	167 700	16 200	183 900	258 053	74 153	40,3 %
Maksutuotot	177 460	-4 500	172 960	160 224	-12 736	-7,4 %
Tuet ja avustukset	178 786	40 500	219 286	289 309	70 023	31,9 %
Muut toiminta- tuotot	883 500	9 000	892 500	1 111 027	218 527	24,5 %
Toimintatuotot yhteensä	1 407 446	61 200	1 468 646	1 818 613	349 967	23,8 %
Toimintakulut						
Henkilöstökulut	-7 300 854	166 120	-7 134 734	-6 841 287	293 446	4,1 %
Palkat ja palkkiot	-5 635 017	-23 000	-5 658 017	-5 473 775	184 242	3,3 %
Henkilösivukulut	-1 665 837	189 120	-1 476 717	-1 367 513	109 204	7,4 %
Eläkekulut	-1 405 277	189 120	-1 216 157	-1 175 280	40 877	3,4 %
Muut henkilösivukulut	-260 560	0	-260 560	-192 232	68 328	26,2 %
Palvelujen ostot	-3 111 832	-78 589	-3 190 421	-3 387 332	-196 911	-6,2 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 385 807	-22 411	-1 408 218	-1 390 325	17 893	1,3 %
Avustukset	-678 400	9 000	-669 400	-501 204	168 196	25,1 %
Muut toimintakulut	-319 202	-19 500	-338 702	-238 598	100 104	29,6 %
Toimintakulut yhteensä	-12 796 095	54 620	-12 741 475	-12 358 746	382 729	3,0 %
Toimintakate	-11 388 649	115 820	-11 272 829	-10 540 133	732 696	6,5 %
Verotulot	9 000 000	93 000	9 093 000	9 133 384	40 384	0,4 %
Valtionosuudet	3 900 000	301 507	4 201 507	4 131 793	-69 714	-1,7 %
Rahoitustuotot ja -kulut						
Korkotuotot	9 000	0	9 000	6 082	-2 918	-32,4 %
Muut rahoitustuotot	312 500	212 000	524 500	549 294	24 794	4,7 %
Korkokulut	-80 300	-58 000	-138 300	-144 185	-5 885	-4,3 %
Muut rahoituskulut	-11 200	0	-11 200	-14 010	-2 810	-25,1 %
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	230 000	154 000	384 000	397 180	13 180	3,4 %
Vuosikate	1 741 351	664 327	2 405 678	3 122 224	716 546	29,8 %
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 197 388	0	-1 197 388	-1 107 505	89 883	7,5 %
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	-1 197 388	0	-1 197 388	-1 107 505	89 883	7,5 %
Tilikauden tulos	543 963	664 327	1 208 290	2 014 719	806 429	66,7 %
Poistoeron muutos	179 000	31 941	210 941	180 649	-30 293	-14,4 %
Varausten muutos	0	0	0	-950 000	-950 000	
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	722 963	696 268	1 419 231	1 245 367	-173 864	-12,3 %
Kustannuslaskennalliset erät	0	0	0	0	0	

2.4 Verotulojen toteutumisvertailu

1 000 €		Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Poikkeama%
VEROTULOT		9 000	93	9 093	9 133	40	0,44 %
5000	Kunnan tulovero	4 926	371	5 297	5 320	23	0,44 %
5100	Kiinteistövero	1 100	0	1 100	1 086	-14	-1,3 %
5200	Osuus yhteisö- veron tuotosta	2 974	-278	2 696	2 727	31	1,16 %

Tuloveroprosentti: 8,36 %

Kiinteistöveroprosentit:

- * vakituinen asunto 0,45 %
- * muu kuin vakituinen asunto 1,0 %
- * yleinen kiinteistöveroprosentti 0,93 %
- * yleishyödylliset yhteisöt 0 %

2.5 Valtionosuuksien toteutumisvertailu

1 000 €		Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Poikkeama %
VALTIONOSUUDET		3 900	302	4 202	4 132	-70	-1,66 %
5501	Kunnan perus- palv.valt.osuus	3 203	197	3 401	3 401	0	0,0 %
5551	Verotul.pe- rust.valt.os.ta- saus	-136	-1	-137	-136	1	0,81 %
5701	Opet.-ja kult.toim.muut valt.osuudet	61	59	120	49	-71	-58,96 %
5890	Verotulojen me- netysten kor- vaus	772	46	818	818	0	0,0 %

2.6 Käyttötalouden ta:n toteutumisvertailu

Ulk.	Ta 2023	TA 2023 muutokset	TA+muutos 2023	Toteuma 2023	Tot %
110 Vaalit					
Tuotot	0	0	0	6 578	*****
Kulut	-25 590	0	-25 590	-15 663	61,2
Netto	-25 590	0	-25 590	-9 084	35,5
120 Tilintarkastus					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-22 090	0	-22 090	-20 425	92,5
Netto	-22 090	0	-22 090	-20 425	92,5
130 Yleishallinto					
Tuotot	35 200	-24 900	10 300	24 427	237,2
Kulut	-1 273 816	182 700	-1 091 116	-837 551	76,8
Netto	-1 238 616	157 800	-1 080 816	-813 124	75,2
140 Talous ja henk.hallinto					
Tuotot	0	0	0	2 944	*****
Kulut	-350 030	-23 370	-373 400	-320 333	85,8
Netto	-350 030	-23 370	-373 400	-317 390	85
150 Elinkeinojen kehittäminen					
Tuotot	57 000	13 900	70 900	69 500	98
Kulut	-201 704	-25 820	-227 524	-175 380	77,1
Netto	-144 704	-11 920	-156 624	-105 880	67,6
170 Työllisyyspalvelut					
Tuotot	36 902	0	36 902	38 352	103,9
Kulut	-617 390	-6 690	-624 080	-392 005	62,8
Netto	-580 488	-6 690	-587 178	-353 653	60,2
180 Terv. ja hyvinvoinnin edistämi					
Tuotot	0	0	0	41 457	*****
Kulut	-472 271	0	-472 271	-400 216	84,7
Netto	-472 271	0	-472 271	-358 759	76
190 Maaseutupalvelut					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-122 000	0	-122 000	-112 741	92,4
Netto	-122 000	0	-122 000	-112 741	92,4
300 Sivistystoimen hallinto					
Tuotot	450	0	450	1 348	299,5
Kulut	-91 457	0	-91 457	-91 401	99,9

Netto	-91 007	0	-91 007	-90 053	99
310 Varhaiskasvatus					
Tuotot	131 400	0	131 400	96 726	73,6
Kulut	-1 562 976	0	-1 562 976	-1 522 233	97,4
Netto	-1 431 576	0	-1 431 576	-1 425 507	99,6
320 Esiopetus					
Tuotot	1 074	0	1 074	770	71,7
Kulut	-307 080	1 686	-305 394	-266 972	87,4
Netto	-306 006	1 686	-304 320	-266 202	87,5
330 Perusopetus					
Tuotot	126 120	26 600	152 720	210 996	138,2
Kulut	-3 201 223	-21 786	-3 223 009	-3 229 649	100,2
Netto	-3 075 103	4 814	-3 070 289	-3 018 653	98,3
340 Aamu ja iltapäivätoiminta					
Tuotot	19 200	-4 700	14 500	30 105	207,6
Kulut	-123 030	0	-123 030	-108 664	88,3
Netto	-103 830	-4 700	-108 530	-78 559	72,4
350 Lukiokoulutus					
Tuotot	9 000	3 000	12 000	13 045	108,7
Kulut	-577 788	-3 000	-580 788	-548 290	94,4
Netto	-568 788	0	-568 788	-535 245	94,1
360 Vapaa aikapalvelut					
Tuotot	38 000	23 800	61 800	89 315	144,5
Kulut	-723 688	-25 600	-749 288	-708 797	94,6
Netto	-685 688	-1 800	-687 488	-619 483	90,1
500 Teknisen hallintopalvelut					
Tuotot	29 000	9 000	38 000	48 660	128,1
Kulut	-369 552	12 000	-357 552	-771 590	215,8
Netto	-340 552	21 000	-319 552	-722 930	226,2
510 Yhdyskuntasuunnittelu					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-20 400	0	-20 400	0	0
Netto	-20 400	0	-20 400	0	0
520 Kiinteistötoimi					
Tuotot	85 000	0	85 000	83 961	98,8
Kulut	-76 300	0	-76 300	-32 360	42,4
Netto	8 700	0	8 700	51 601	593,1
530 Puistot ja yleiset alueet					
Tuotot	20 000	0	20 000	24 906	124,5

Kulut	-146 642	15 000	-131 642	-136 173	103,4
Netto	-126 642	15 000	-111 642	-111 267	99,7
540 Kunnallistekniikka					
Tuotot	0	0	0	62 378	*****
Kulut	-238 544	-40 000	-278 544	-278 838	100,1
Netto	-238 544	-40 000	-278 544	-216 461	77,7
550 Tilapalvelu					
Tuotot	789 100	14 500	803 600	927 684	115,4
Kulut	-1 429 050	14 500	-1 414 550	-1 487 868	105,2
Netto	-639 950	29 000	-610 950	-560 184	91,7
560 Ruoka ja siivouspalvelut					
Tuotot	25 000	0	25 000	35 321	141,3
Kulut	-751 877	0	-751 877	-754 386	100,3
Netto	-726 877	0	-726 877	-719 066	98,9
600 Rakennusvalvonta					
Tuotot	5 000	0	5 000	10 142	202,8
Kulut	-81 597	0	-81 597	-79 696	97,7
Netto	-76 597	0	-76 597	-69 555	90,8
620 Energiahuolto					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-10 000	-25 000	-35 000	-67 514	192,9
Netto	-10 000	-25 000	-35 000	-67 514	192,9
RAPORTTI YHTEENSÄ					
Tuotot	1 407 446	61 200	1 468 646	1 818 613	123,80
Kulut	-12 796 095	54 620	-12 741 475	-12 358 746	97,00
Netto	-11 388 649	115 820	-11 272 829	-10 540 133	93,50

2.7 Rahoitusosan toteutuminen

	Aiku- peräinen talousar- vio	Talousar- vio- muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteu- tuma	Poikkeama	Poikk-%	Tot-%
Toiminnan rahavirta							
Vuosikate	1 741 351	664 327	2 405 678	3 122 224	716 546	29,79 %	129,79 %
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0		
Tulorahoituksen korjauserät	0	0	0	379 430	379 430		
	1 741 351	664 327	2 405 678	3 501 654	1 095 976	45,56 %	145,56 %
Investointien rahavirta							
Investointimenot	-2 325 000	-155 692	-2 480 692	-2 046 072	434 620	17,52 %	82,48 %
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	355 000	355 000	355 000	0	0,0 %	100,0 %
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	0	1 955 183	1 955 183	2 043 079	87 895	4,5 %	104,5 %
	-2 325 000	2 154 491	-170 509	352 007	522 515	306,45 %	-206,45 %
Toiminnan ja investointien rahavirta	-583 649	2 818 818	2 235 169	3 853 660	1 618 491	72,41 %	172,41 %
Rahoituksen rahavirta							
Antolainauksen muutokset							
Antolainasaamisten lisäys	0	0	0	-3 000	-3 000		
Antolainasaamisten vähennys	45 000	0	45 000	60 000	15 000		
	45 000	0	45 000	57 000	12 000		
Lainakannan muutokset							
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	2 000 000	0	2 000 000	0	-2 000 000		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-500 000	0	-500 000	-462 500	37 500		
	1 500 000	0	1 500 000	-462 500	-1 962 500		
Muut maksuvalmiuden muutokset							
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	0	0	0	-893	-893		
Vaihto-omaisuuden muutos	0	0	0	2 561	2 561		
Saamisten muutos	0	0	0	-124 358	-124 358		
Korottomien velkojen muutos	0	0	0	283 271	283 271		
	0	0	0	160 580	160 580		
Rahoituksen rahavirta	1 545 000	0	1 545 000	-244 920	-1 789 920		
Rahavarojen muutos	961 351	2 818 818	3 780 169	3 608 741	171 428		

Rahavarat	31. 12.	18 654 577	
	1. 1.	15 045 836	3 608 741

3 Tilinpäätöslaskelmat

3.1 Tuloslaskelma

	1-12 / 2023		1-12 / 2022	
Toimintatuotot				
Myyntituotot	258 052,99		277 199,18	
Maksutuotot	160 223,70		176 918,52	
Tuet ja avustukset	289 308,94		302 023,97	
Muut toimintatuotot	1 111 026,96	1 818 612,59	976 228,15	1 732 369,82
Toimintakulut				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-5 473 774,89		-5 176 963,60	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-1 175 280,13		-1 398 577,84	
Muut henkilösivukulut	-192 232,45		-193 539,16	
Palvelujen ostot	-3 387 332,09		-16 779 849,64	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 390 325,03		-1 202 633,14	
Avustukset	-501 203,74		-635 821,13	
Muut toimintakulut	-238 597,67	-12 358 746,00	-227 854,85	-25 615 239,36
Toimintakate		-10 540 133,41		-23 882 869,54
Verotulot		9 133 383,74		16 559 813,16
Valtionosuudet		4 131 793,00		11 386 730,02
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	6 081,89		8 330,31	
Muut rahoitustuotot	549 293,85		545 919,45	
Korkokulut	-144 185,14		-81 922,71	
Muut rahoituskulut	-14 010,25	397 180,35	-51 458,86	420 868,19
Vuosikate		3 122 223,68		4 484 541,83
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot		-1 107 505,09		-1 059 639,05
Tilikauden tulos		2 014 718,59		3 424 902,78
Poistoeron muutos	180 648,50		-2 131 819,49	
Varausten muutos	950 000,00		1 210 000,00	
Rahastojen muutos	0,00	-769 351,50	-950 000,00	-1 871 819,49

Tilikauden ylijäämä

1 245 367,09

1 553 083,29

3.2 Rahoituslaskelma

	2023		2022	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	3 122 224		4 484 542	
Tulorahoituksen korjaukset	379 430	3 501 654	32 950	4 517 492
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-2 046 072		-1 533 437	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	355 000		0	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	2 043 079	352 007	0	-1 533 437
Toiminnan ja investointien rahavirta		3 853 660		2 984 054
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäys	-3 000		-15 000	
Antolainasaamisten vähennys	60 000	57 000	45 000	30 000
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-462 500	-462 500	-425 000	-425 000
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-893		-1 516	
Vaihto-omaisuuden muutos	2 561		-1 097	
Saamisten muutos	-124 358		508 699	
Korottomien velkojen muutos	283 271	160 580	-47 492	458 593
Rahoituksen rahavirta		-244 920		63 593
Rahavarojen muutos		3 608 741		3 047 647
Rahavarojen muutos				

Rahavarat 31.12.	18 654 577	15 045 836
Rahavarat 1.1.	15 045 836	3 808 741
	11 998 188	3 047 647

3.3 Tase

TASE					
VASTAAVAA	2023	2022	VASTATTAVAA	2023	2022
	21 898	23 742		29 151	28 296
A PYSYVÄT VASTAAVAT	087,79	907,17	A OMA PÄÄOMA	989,90	450,27
I Aineettomat hyödykkeet	37 765,07	19 719,07	I Peruspääoma	10 673	11 063
1. Aineettomat oikeudet	0,00	5 921,04	III Muut omat rahastot	520,57	348,03
2. Muut pitkävaikutteiset menot	37 765,07	13 798,03	IV Edell. tilikausien ylijäämä	6 230 458,12	6 230 458,12
	17 958	17 442	V Tilikauden ylijäämä	11 002	9 449
II Aineelliset hyödykkeet	155,56	701,64		644,12	560,83
1. Maa- ja vesialueet	2 166 179,55	411,48	B POISTOERO JA VAPAA-		
2. Rakennukset	11 537 165,91	117,08	EHTOISET VARAUKSET	4 258 179,55	3 488 828,05
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	3 662	3 127	1. Poistoero	3 208 179,55	3 388 828,05
4. Koneet ja kalusto	640,84	312,44	2. Vapaaehtoiset varaukset	1 050 000,00	100 000,00
5. Muut aineelliset hyödykkeet	430 242,31	201 891,85			
6. Ennakkomaksut ja kes-	43 968,79	43 968,79	C PAKOLLISET VARAUKSET	473 900,00	32 950,07
kenet.hank.	117 958,16	0,00	2. Muut pakolliset varaukset	473 900,00	32 950,07
III Sijoitukset	3 902 167,16	486,46			
1. Osakkeet ja osuudet	3 527 817,16	136,46	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄ-		
3. Muut lainasaamiset	374 350,00	431 350,00	OMAT	24 611,40	25 504,59
	19 384	15 653	2. Lahjoitusrahastojen pää-	15 020,80	15 013,99
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	278,44	739,73	omat	9 590,60	10 490,60
I Vaihto-omaisuus	0,00	2 560,62			
1. Aineet ja tarvikkeet	0,00	2 560,62	E VIERAS PÄÄOMA	7 373	
II Saamiset	729 701,92	605 343,43	I Pitkäaikainen	685,38	7 552 913,92
Lyhytaikaiset saamiset	729 701,92	605 343,43	2. Lainat rah.- ja vak.laitok-	4 862 519,56	5 362 500,00
1. Myyntisaamiset	167 880,72	197 792,57	silta	4 862 519,56	5 362 500,00
3. Muut saamiset	130 361,46	89 287,18	II Lyhytaikainen	2 511 165,82	2 190 413,92
4. Siirtosaamiset	431 459,74	318 263,68	2. Lainat rah.- ja vak.laitok-	612 500,00	575 019,56
		1 323	5. Saadut ennakot	107,10	0,00
III Rahoitusomaisuusarvopaperit	1 372 168,04	168,97	6. Ostovelat	686 944,63	686 105,92
2. Sijoitukset rahamarkkinainstr.	1 372 168,04	168,97	7. Liittymismaksut ja muut ve-	122 386,57	111 621,79
		1 323	8. Siirtovelat	1 089 227,52	817 666,65
IV Rahat ja pankkisaamiset	17 282	13 722		41 282	39 396
	408,48	666,71	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	366,23	646,90
VASTAAVAA YHTEENSÄ	41 282	39 396			
	366,23	646,90			

3.4 Konsernituloslaskelma

	2023	2022
Toimintatuotot	6 074 828,83	35 848 147,07
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta	0,00	18 566,17
Toimintakulut	-15 633 583,25	-56 692 562,74
Toimintakate	-9 558 754,42	-20 825 849,51
Verotulot	9 020 128,38	16 435 377,34
Valtionosuudet	5 350 016,48	11 386 730,02
Rahoitustuotot ja -kulut	18 411,12	25 115,93
Korkotuotot	34 921,58	14 055,10
Muut rahoitustuotot	491 987,91	467 318,63
Korkokulut	-492 508,13	-271 657,91
Muut rahoituskulut	-16 010,25	-184 599,89
Vuosikate	4 829 801,56	7 021 373,78
Poistot ja arvonalentumiset	-2 204 397,67	-2 693 320,31
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 204 397,67	-2 662 549,77
Arvonalentumiset	0,00	-30 770,54
Satunnaiset erät	21 651,36	-4 847,41
Tilikauden tulos	2 647 055,25	4 323 206,05
Tilinpäätössiirrot	554,05	-994 247,14
Tilikauden verot	-109 368,43	-104 142,12
Laskennalliset verot	-17 922,91	-116,34
Vähemmistöosuudet	133,20	-1 279,11
Tilikauden ylijäämä	2 520 451,16	3 223 421,35

3.5 Konsernin rahoituslaskelma

	2023	2022
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	4 829 801,56	7 021 373,78
Satunnaiset erät	21 651,36	-4 847,41
Tilikauden verot	-109 368,43	-104 142,12
Tulorahoituksen korjauserät	392 365,95	5 288,44
	5 134 450,44	6 907 095,80
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-4 068 594,74	-3 402 531,10
Rahoitusosuudet investointimenoihin	357 958,12	4 791,28
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	2 043 490,95	21 247,52
	-1 667 145,66	-3 376 492,29
Toiminnan ja investointien rahavirta	3 467 304,77	3 530 603,51
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	-3 000,00	-15 029,27
Antolainasaamisten vähennys	15 000,00	0,00
	12 000,00	15 029,27
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	45 000,00	2 322 357,18
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 580 104,64	-621 889,96
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0,00	-135 940,61
	-2 535 104,64	1 564 516,61
Oman pääoman muutokset	-2 222,11	-482,60
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-1 259,53	-5 911,28
Vaihto-omaisuuden muutos	-26 940,91	26 626,76
Saamisten muutos	612 571,80	1 230 802,66
Korottomien velkojen muutos	569 319,83	322 596,31
	1 153 691,18	1 574 114,45
Rahoituksen rahavirta	-1 371 635,56	3 123 119,18
Rahavarojen muutos	2 095 669,21	6 653 722,70
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31. 12.	22 189 974,71	22 946 754,35
Rahavarat 1.1.	20 094 305,49	16 293 031,64
	2 095 669,21	6 653 722,70

3.6 Konsernintase

	2023	2022
Pysyvät vastaavat	38 363 325,31	47 028 263,03
Aineettomat hyödykkeet	313 799,44	450 182,45
Aineettomat oikeudet	271 275,09	401 565,88
Muut pitkäaikaiset menot	42 524,34	46 568,12
Ennakkomaksut	0,00	2 048,45
Aineelliset hyödykkeet	36 745 772,78	44 026 703,67
Maa- ja vesialueet	2 287 637,01	2 249 180,97
Rakennukset	27 689 526,49	34 757 285,88
Kiinteät rakenteet ja laitteet	3 691 201,51	3 246 108,18
Koneet ja kalusto	2 870 866,19	1 769 786,04
Muut aineelliset hyödykkeet	43 968,79	80 253,66
Ennakkomaksut ja keskener hankin	162 572,79	2 924 088,94
Sijoitukset	1 303 753,10	1 551 376,91
Osakkeet ja osuudet	1 289 403,10	1 513 629,37
Muut lainasaamiset	14 350,00	26 350,00
Muut saamiset	0,00	11 379,54
Toimeksiantojen varat	139 180,64	116 660,16
Valtion toimeksiannot	139 180,64	72 823,32
Lahjoitusrahastojen varat	0,00	34 577,34
Muut toimeksiantojen varat	0,00	9 259,51
Vaihtuvat vastaavat	25 037 746,40	27 990 543,81
Vaihto-omaisuus	188 791,87	253 593,18
Aineet ja tarvikkeet	126 979,35	200 163,54
Muu vaihto-omaisuus	61 812,52	53 429,65
Saamiset	2 658 979,82	4 790 196,28
Pitkäaikaiset saamiset	628 181,64	1 471 650,57
Muut saamiset	628 181,64	1 471 650,57
Siirtosaamiset	0,00	128,79
Lyhytaikaiset saamiset	2 030 798,18	3 318 545,71
Myyntisaamiset	549 887,97	1 222 866,99
Lainasaamiset	0,00	10 313,24
Muut saamiset	1 000 305,21	1 437 756,72
Siirtosaamiset	480 605,00	647 608,76
Rahoitusarvopaperit	1 595 376,80	1 485 658,40
Sijoitukset rahamarkkinainstrum	1 372 168,04	1 323 168,97
Muut arvopaperit	223 208,76	162 489,43
Rahat ja pankkisaamiset	20 594 597,91	21 461 095,95
VASTAAVAA YHTEENSÄ	63 540 252,35	75 135 467,00

Oma pääoma	39 939 922,45	38 275 304,55
Peruspääoma	10 673 520,57	11 063 348,03
Liittymismaksurahasto	0,00	235,83
Arvonkorotusrahasto	72 093,66	21 637,28
Muut omat rahastot	6 785 144,43	6 763 647,37
Edellisten tilikausien ylijäämä	19 888 712,63	17 203 014,68
Tilikauden ylijäämä	2 520 451,16	3 223 421,35
Vähemmistöosuudet	24 707,61	81 797,66
Vähemmistöosuudet	24 707,61	81 797,66
Pakolliset varaukset	500 122,99	230 258,83
Muut pakolliset varaukset	500 122,99	230 258,83
Toimeksiantojen pääomat	169 273,63	154 538,42
Valtion toimeksiannot	125 673,94	73 918,59
Lahjoitusrahastojen pääomat	16 099,51	53 130,75
Muut toimeksiantojen pääomat	27 500,19	27 489,07
Vieras pääoma	22 906 225,67	36 393 567,55
Pitkäaikainen	17 011 511,04	25 366 164,03
Joukkovelkakirjalainat	145 833,34	170 833,34
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	16 203 324,43	25 175 786,73
Lainat julkisyhteisöiltä	662 353,27	19 543,95
Lyhytaikainen	5 894 714,63	11 027 403,50
Joukkovelkakirjalainat	25 000,00	25 000,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	2 433 555,43	4 285 352,28
Saadut ennakot	265 590,32	324 717,67
Lyhytaikaiset ostovelat	1 243 770,83	2 573 485,74
Muut velat	209 028,31	312 605,89
Siirtovelat	1 368 870,96	3 167 306,77
Laskennalliset verovelat	348 898,78	338 935,17
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	63 540 252,35	75 135 467,00

4 Tilinpäätöksen liitetiedot

4.1 Tilinpäätöksen laskemista koskevat liitetiedot

Liitetieto 1 Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysajankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvien vastaavien arvostus ja suunnitelman mukaisten poistojen perusteet

Pysyvien vastaavien aineelliset ja aineettomat hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Pienhankintarajan 10 000 € alittavia yksittäisiä hyödykehankintoja on merkitty pysyvien vastaavien aineellisiin hyödykkeisiin.

Kehittämisyhdistys Ylä-Savon Veturi ry:n puoltamaa Mykän alueen kehittäminen monipuoliseksi liikuntapaikaksi ja virkistysalueeksi -hankkeen EU:n ja valtion tukiosuutta, yhteensä 36 391,36 € ei ole kirjattu Kuntoportaati-hankkeen rahoitusosuudeksi. ELY-keskuksen päätöstä tuesta ei ole saatu. Kuntoportaati ovat keskeneräisissä hankkeissa.

Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedossa 11.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan arvoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa. Pysyvien vastaavien sijoitusluonteiset erät on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon. Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki tytäryhteisöt nimellisarvomenetelmällä sekä kaikki kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä peruspääomaosuuden mukaan.

28.2.2023 lakannut Ylä-Savon Sote kuntayhtymä on alaskirjattu konsernista alkusaldojen muutoksena. Samoin jo aiemmin lakanneen Itä-Suomen Päihdehuollon kuntayhtymän konserniin jääneet saldot on alaskirjattu alkusaldojen muutoksena.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset

ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Keskinäisiin liiketapahtumiin ei sisälly sisäisiä katteita.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet tytäryhteisön tuloksesta on merkitty omaksi eräkseen konsernituloslaskelmassa sekä osuus kustakin oman pääoman erästä konsernitaseeseen.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Kiinteistö Oy Vieremän Hakatalojen, Vieremän Toimitilojen sekä Vieremän Lämmön ja Veden aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden poistot on oikaistu kunnan poistosuunnitelman mukaisiksi ja jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa suunnitelman mukaisiin poistoihin ja aikaisempien tilikausien kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli-/alijäämään.

Osakkuusyhteisöt

Kunnalla ei ole osakkuusyhteisöjä.

Tilinpäätössiirrot

Konsernitaseessa kunnan poistoero ja vapaaehtoiset varaukset on merkitty omaan pääomaan jaettuna edellisten tilikausien yli-/alijäämiin ja tilikauden yli-/alijäämiin ja niiden muutos konsernituloslaskelmassa tilikauden yli-/alijäämiin. Vastaavasti tytäryhteisöjen osalta verotusperusteiset varauksen on jaettu konsernitaseessa omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan ja niiden muutos konsernituloslaskelmassa laskennallisen veroverovelan muutokseen ja tilikauden yli-/alijäämään.

Konsernin edellisen tilikauden vertailtavuus

Konsernista poistuneiden, hyvinvointialueelle siirtyneiden Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymän ja Vaalijalan kuntayhtymän sekä lakkautuneen Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän tiedot sisältyvät vertailuvuoden tietoihin. Alaskirjaukset kaikkien kuntayhtymien osalta on tehty konsernin avaavassa taseessa.

Toimintakertomusosan ja tilinpäätösosan laskelmien sisältöjä on muutettu vastaamaan yleisohjeiden sisältövaatimuksia. Tunnusluvut on poistettu tilinpäätöslaskelmista.

4.2 Tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot

Liitetieto 2 Tuloslaskelman ja taseen esittämistavan muutos

Tilinpäätösosan tase on muutettu vastaamaan taseyleisohjeen esittämistapaa. Toimintakertomusosan konsernitase on esitetty lyhennetyn kaavan mukaisesti. Tunnusluvut on poistettu tilinpäätösosan laskelmista.

Liitetietojen esittämistapaa on muutettu liitetietoyleisohjeen mukaiseksi sekä lisätty uusia liitetietoja.

Muutettuihin liitetietoihin lisätty lisätieto muutoksesta.

Liitetieto 3 Oikaisut edellisen tilikauden tietoihin

Hyvinvointialueelle siirtyneiden kuntayhtymien jäsenosuudet on vähennetty taseen pysyvien vastaavien sijoitusten kuntayhtymäosuuksista ja kirjattu peruspääomaa vastaan avaavassa taseessa 1.1.2023. Ylä-Savon Sote kuntayhtymän jäsenosuuden osalta on menetelty vastaavalla tavalla. Järjestelyn kokonaisvaikutus on 1 938 927,44 euroa.

Liitetieto 4 Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Vertailtaessa tuloslaskelman ja taseen tilikauden tietoja edellisen tilikauden tietoihin on huomioitava sosiaali- ja terveyden huollon sekä palo- ja pelastustoimen siirtyminen hyvinvointialueen hoidettavaksi sekä Ylä-Savon Sote kuntayhtymän lakkautuminen. Pysyvien vastaavien sijoitusten kuntayhtymäosuuksista on siirretty 1 938 927,44 euroa peruspääoman vähennykseksi avaavassa taseessa.

Siirtyneiden sote-kustannusten ja verotulojen vaikutus peruspalvelujen valtionosuuteen. Tuoveroa vertailtaessa on huomioitava veroprosenttiin tehty 12,64 prosenttiyksikön leikkaus.

Pysyvien vastaavien vaihto-omaisuuden aineissa ja tarvikkeissa käsitelty postimaksukoneen käyttövarasaldo siirretty siirtosaamisiin.

Myynti-, maksu- ja muihin toimintatuottoihin kirjattujen erien kohdennusta muutettu lähemmäksi vastaamaan Aura-tilien sisältövaatimuksia. Myös muihin toimintakuluihin aiemmin kirjattujen erien käsittelyä on pyritty ohjaamaan kulun luonteen mukaiseen tiliryhmään.

Liitetieto 5 Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat tuotot ja kulut

Olenaisuuden periaate huomioiden tilikauden henkilöstökulujen vähennyksiin on kirjattu aiempien vuosien aikana taseeseen kertynyttä taloudellisen tuen oikaisematonta saldoa 12 241 € sekä pysyvien vastaavien myyntivoittoihin aiemmin tapahtuneeseen vaihtokauppaan liittyvän vaihtokoneen käsittely rahoitusosuutena 34 134,80 €.

Liitetieto 6 Toimintatuotot tehtäväkokonaisuuksina

Ulkoiset toimintatuotot tehtäväalueittain				
	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Yleishallinto	78 273	78 182	33 950	26 872
Sosiaali- ja terveystoimen palvelut	0	29 006 747	0	397 654
Opetus- ja kulttuuripalvelut *)	698 569	1 956 800	442 304	499 242
Yhdyskuntapalvelut	5 148 677	4 537 208	1 193 050	550 136
Muut palvelut	149 309	269 210	149 309	258 466
Yhteensä	6 074.828	35 848 147	1 818 613	1 732 370

*) Ysao: yksikköhintarahoitus siirretty valtionosuuksiin.

Liitetieto 7 Verotulojen erittely

Verotulot	Kunta	
	2023	2022
Kunnan tulovero	5 320 397,31	10 557 816,97
Osuus yhteisöveron tuotosta	2 727 300,97	4 847 467,61
Kiinteistövero	1 085 685,46	1 154 528,58
Yhteensä	9 133 383,74	16 559 813,16

Liitetieto 8 Valtionosuuksien ja verotulomenetysten korvausten erittely

Valtionosuudet	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Peruspalvelujen valtionosuus	3 400 566,00	7 989 131,78	3 400 566,00	7 989 131,78
Verotuloihin perustuva valtionosuuden taseus	-135 602,00	767 096,29	-135 602,00	767 096,29
Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaiset valtionosuudet	49 292,00	57 084,95	49 292,00	57 084,95
Yksikköhintarahoitukseen per. valt.os.	1 218 223,48	1 171 709,42	0,00	0,00
Verotulomenetysten korvaus	817 537,00	2 573 417,00	817 537,00	2 573 417,00
Yhteensä	5 350 016,48	12 558 439,44	4 131 793,00	11 386 730,02

Esittämistapaa muutettu: Ammatillisen koulutuksen yksikköhintarahoitus lisätty liitetietoon.

Liitetieto 9 Palveluiden ostojen erittely

Palvelujen ostot	Kunta	
	2023	2022
Asiakaspalvelujen ostot	184 752	14 394 508
Muiden palvelujen ostot *)	3 202 581	2 385 341
Yhteensä	3 387 332	16 746 899

*) Vertailuvuoden tietoa muutettu toteuman mukaiseksi. Esittämistapa muutettu euron tarkkuuteen. Sote-kustannukset vertailuvuoden luvussa mukana. Aiemmin muiden palvelujen ostoja kirjattu asiakaspalvelujen ostoihin. Nimikkeet muutettu.

Liitetieto 10 Valtuustoryhmien toimintaedellytysten tukemiseksi annetut tuet

Valtuustoryhmät ovat saaneet käyttää kunnan kokoustiloja veloituksetta kokoontumisiinsa.

Liitetieto 11 Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet

POISTOSUUNNITELMA Valtuusto 12.11.2018 § 41 1.1.2019 alkaen

Aineettomat hyödykkeet		
Aineelliset oikeudet		
Liikearvo	Tasapoisto	5 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot		
Tutkimus- ja kehittämismenot	Tasapoisto	5 vuotta
ATK-ohjelmistot	Tasapoisto	3 vuotta
Osakehuoneistojen ja vuokrahuoneistojen peruseräparannusmenot	Tasapoisto	max 10 vuotta max 40 vuotta
Pitkäaikaisiin investointihankkeisiin osallistuminen	Tasapoisto	3 vuotta
Muut		
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	Ei poistoaikaa	
Rakennukset ja rakennelmat		
Hallinto- ja laitosrakennukset	Tasapoisto	30 vuotta
Tehdas- ja tuotantorakennukset	Tasapoisto	30 vuotta
Talousrakennukset	Tasapoisto	10 vuotta
Vapaa-ajan rakennukset	Tasapoisto	20 vuotta
Asuinrakennukset	Tasapoisto	30 vuotta
Kallioliuolat ja -tunnelit, väestösuojat	Tasapoisto	50 vuotta
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Kadut, tiet, torit ja puistot	Tasapoisto	20 vuotta
Sillat, laiturit ja uimalat	Tasapoisto	20 vuotta
Muut maa- ja vesirakenteet	Tasapoisto	20 vuotta
Viemäriverkko	Tasapoisto	20 vuotta
Kaukolämpöverkko	Tasapoisto	20 vuotta
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaistuslaitteet	Tasapoisto	20 vuotta
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	Tasapoisto	10 vuotta
Koneet ja kalusto		
Kuljetusvälineet	Tasapoisto	5 vuotta
Liikkuvat työkoneet	Tasapoisto	5 vuotta
Atk-laitteet	Tasapoisto	3 vuotta
Muut laitteet ja kalusteet	Tasapoisto	5 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet		
Luonnonvarat	Käytön mukainen poisto	
Arvo- ja taide-esineet	Ei poistoaikaa	
Pysyvien vastaavien sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	Ei poistoaikaa	
Ennen 1.1.2019 hankitut hyödykkeet poistetaan vanhan poistosuunnitelman mukaisesti.		

Menojäännöspoistoa sovellettaessa menojäännöksen alittaessa 1000 € poisto tehdään kertapois-
tona.

Alle 10 000 euron hankinnat kirjataan vuosikuluksi.

Liitetieto 12 Pakollisten varausten muutos

Pakollisten varausten muutos	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Potilasvahinkovakuutusmaksu 1.1.	0	224 401	0	0
Väh/lis tilikaudella	0	-40 001	0	0
Potilasvahinkovakuutusmaksu 31.12.	0	184 400	0	0
Muut pakolliset varaukset Ysao 1.1.	12 909	21 006	0	0
Lisäykset tilikaudella	16 737	3 423	0	0
Vähennys tilikaudella	3 423	-11 520	0	0
Muut pakolliset varaukset 31.12.	26 223	12 909	0	0
Muut pakolliset varaukset kunta 1.1.	32 950	0	32 950	0
Lisäykset tilikaudella	473 900	32 950	473 900	32 950
Vähennys tilikaudella	32 950	0	32 950	0
Muut pakolliset varaukset 31.12.	473 900	32 950	473 900	32 950
Yhteensä	500 123	230 259	473 900	32 950

Liitetieto 13 Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot

Myyntivoitot ja -tappiot	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden myyntivoitot	0	3 620	0	0
Muut myyntivoitot	62 731	8 568	62 354	
Osakkeiden myyntivoitto	0	-311		
Myyntivoitot yhteensä	62 731	11 877	62 354	0
Muut toimintakulut				
Käyttöomaisuuden luovutustappio	834	40 302	834	
Muut myyntitappiot				
Myyntitappiot yhteensä	834	40 302	834	0

Muutettu eurojen tarkkuuteen.

Liitetieto 14 Satunnaiset tuotot ja kulut

Satunnaiset tuotot ja kulut	Konserni	
	2023	2022
Satunnaiset tuotot	21 651	0
Satunnaiset kulut		
Alkukäyttöpääoma Vaalijala	0	4 847
Yhteensä	21 651	4 847

Liitetieto 15 Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely

Yhteismäärä muihin rahoitustuottoihin sisällyvistä osingoista, jotka on saatu osuuksista muissa yhteisöissä:

Osinkotuotot ja peruspääoman korot	Kunta	
	2023	2022
Osinkotuotot saman konsernin yhteisöistä	50 000	50 000
Osinkotuotot muista yhteisöistä	415 015	403 024
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	0	32 237
Yhteensä	465 015	485 261

Liitetieto 16 Erittely poistoeron muutoksista

Erittely poistoeron muutoksista	Kunta	
	2023	2022
Investointivaraukseen liittyvä poistoeron lisäys	-29 967	-2 260 674
Investointivaraukseen liittyvä poistoeron vähennys	210 615	128 854
Yhteensä	180 648	-2 131 820

4.3 Tasetta koskevat liitetiedot

Liitetiedot 17 ja 18

Ei raportoitavaa.

Liitetieto 19

Tiedot pysyvistä vastaavista tase-eräkohtaisesti

	Aineettomat hyödykkeet			Aineelliset hyödykkeet						
	Aineettomat oikaudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Yhteensä	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakko- maksut ja kesk.er.h.	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 01.01.2023	5 921,04	13 798,03	19 719,07	2 007	12 062	3 127	201	43 968,79	0,00	17 442
Lisäykset tilikauden aikana	0,00	29 536,00	29 536,00	411,48	117,08	312,44	891,85	0,00	117 958,16	701,64
Rahoitusosuudet tilikaudella	0,00	0,00	0,00	158	146 711,53	1 191	377	0,00	0,00	1 992
Vähennykset tilikauden aikana	0,00	0,00	0,00	768,07	0,00	791,47	615,12	0,00	0,00	844,35
Tilikauden poisto	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	355	0,00	0,00	0,00	355
Arvonlennukset ja niiden palautukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	000,00	26	0,00	0,00	000,00
Poistamaton hankintameno 31.12.2023	5 921,04	5 568,96	11 490,00	0,00	671	301	122	0,00	0,00	26
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	662,70	463,07	889,32	0,00	0,00	375,34
Kirjanpitoarvo 31.12.2023	0,00	37 765,07	37 765,07	2 166	11 537	3 662	430	43 968,79	117 958,16	1 096
Josta maa-alueisiin aktivoidut liittymismaksut	0,00	0,00	0,00	179,55	165,91	640,84	242,31	0,00	0,00	015,09
	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	0,00	37 765,07	37 765,07	2 166	11 537	3 662	430	43 968,79	117 958,16	17 958
	0,00	0,00	0,00	179,55	165,91	640,84	242,31	0,00	0,00	155,56

Josta maa-alueisiin aktivoidut liittymismaksut

1 722,00

	Pysyvien vastaavien sijoitukset						
	Osakkeet ja osuudet				Muut lainasaamiset		
	Osakkeet konserni-yhtiöt	Kuntayhtymä-osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä	Saamiset konserni-yhteisöt	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 01.01.2023	2 313 327,03	2 139 538,09	1 006 443,88	5 459 309,00	405 000,00	26 350,00	431 350,00
Lisäykset tilikauden aikana	0,00	0,00	23 691,60	23 691,60	0,00	3 000,00	3 000,00
Rahoitusosuudet tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset tilikauden aikana	0,00	1 938 927,44	16 256,00	1 955 183,44	45 000,00	15 000,00	60 000,00
Tilikauden poisto	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvonlennukset ja niiden palautukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Poistamaton hankintameno 31.12.2023	2 313 327,03	200 610,65	1 013 879,48	3 527 817,16	360 000,00	14 350,00	374 350,00
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2023	2 313 327,03	200 610,65	1 013 879,48	3 527 817,16	360 000,00	14 350,00	374 350,00

21 898
087,79

Esittämistapaa muutettu: pysyvien vastaavien sijoitukset lisätty

Liitetiedot 20–21 Omistukset muissa yhteisöissä

Nimi			Kuntakonsernin osuus (1000 €)			
	Y-tunnus	Kunnan omistus-osuus	Konsernin omistus-osuus	omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	tilikauden voitosta / tappiosta
Tytäryhteisöt						
KT Oy Vieremän Hakatalot	0173868-0	100,0	100,0	539	4 966	0
Vieremän Toimitilat Oy	2049443-1	100,0	100,0	3 181	5 256	437
Vieremän Lämpö ja Vesi Oy	2080416-1	100,0	100,0	869	4 893	1
Vieremän Yrittäjätalo Oy	0586623-3	81,88	81,88	112	3	-1
Kuntayhtymät						
Ylä-Savon koulutuskuntayhtymä	0214765-5	6,32	6,32	1 479	289	-1
Pohjois-Savon Liitto	0827616-7	1,19	1,19	17	11	2
			Yhteensä	6 197	15 418	438

Osuus erillistilinpäätösten mukaisista arvoista. Lämpö&Vesi konsernilaina vähennetty vposta.

Liitetieto 23 Saamisten erittely

Saamisten erittely	2023		2022	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0	47 812	0	69 420
Lainasaamiset	0	0	0	0
Muut saamiset	0	0	0	0
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset	0	1 116	0	6 463
Siirtosaamiset	0	0	0	226 063
Korkosaamiset	0	0	0	32 237
Yhteensä	0	49 521	405 000	334 183

Sijoitusten ryhmään kuuluva lainasaaminen poistettu vertailutiidosta.

Liitetieto 24 Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

Siirtosaamiset	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Pitkäaikaiset siirtosaamiset				
Siirtosaamiset	0	129	0	0
Yhteensä	0	129	0	0
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Korkosaamiset	0	0	0	32 237
Kelan korvaus TTH:sta	40 193	24 452	35 900	27 000
Muut siirtosaamiset	85 412	623 157	40 560	8 312
Soten tasauslaskusaatavat jäsenkunnilta	0	226 063	0	226 063
HYVÄ-hanke ELY 7-12/2022	0	0	0	24 652
EAKR-rahoitus, kumppanuuskylä	355 000	0	355 000	
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	480 605	647 609	431 460	318 264

Vertailuvuoden tiedoista poistettu siirtosaamisiin kuulumattomat erät.

Liitetieto 25 Oman pääoman erittely

Oma pääoma	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Peruspääoma 1.1	10 673 520,57	11 063 348,03	10 673 520,57	11 063 348,03
Lisäykset tilikaudella				
Vähennykset tilikaudella				
Peruspääoma 31.12.	10 673 520,57	11 063 348,03		11 063 348,03
Säätiöiden ja yhdistysten peruspääoma 1.1.	0,00	235,83		
Lisäykset tilikaudella	0,00	0,00		
Vähennykset tilikaudella	0,00	0,00		
Säätiöiden ja yhdistysten peruspääoma 31.12.	0,00	253,83		
Arvonkorotusrahasto 1.1	72 093,66	25 496,91		
Lisäykset tilikaudella				
Vähennykset tilikaudella		-3 859,63		
Arvonkorotusrahasto 31.12.	72 093,66	21 637,28		
Muut omat rahastot 1.1.	6 785 144,43	5 814 352,46	6 230 458,12	5 280 458,12
Siirrot rahastoon tilikaudella	0,00	949 294,91	0,00	2 500 000,00
Siirrot rahastosta tilikaudella	0,00	0,00	0,00	-1 550 000,00
Muut omat rahastot 31.12.	6 785 144,43	6 763 647,37	6 230 458,12	6 230 458,12
Edellisten kausien yli-/alijäämä 1.1.	19 887 350,18	13 338 307,63	9 449 560,83	7 742 867,94
Siirto tilikauden yli-/alijäämien tililtä		3 537 650,92	1 553 083,29	1 706 692,89
Lämpö ja Vesi inv. oikaisu ed. v.		13 027,46		
PSSHP ed. tilik. korjaus		497,84		
Vaalijala ed. tilik. korjaus, poistoero		13 531,76		
PSSHP ed. tilik. varaus oikaisu		63 205,15		
Toimitilojen poistojen oikaisu 2021		236 793,92		
Edellisten kausien yli-/alijäämä 31.12	19 888 712,63	17 203 014,68	11 002 644,12	9 449 560,83
Tilikauden yli-/alijäämä	2 520 451,16	3 223 421,35	1 245 367,09	1 553 083,29
Oma pääoma yhteensä	39 939 922,45	38 275 304,55	29 151 989,90	28 296 450,27

Oman pääoman jatkuvuus		
Oma pääoma 1.1.	38 275 305	
Oma pääoma 31.12.	39 939 922	
Ero	-1 664 618	
Tilikauden ylijäämä	2 520 451	
Ero	855 833	
Sote-vaikutukset peruspää- omaan	-389 827	
Säätiöiden ja yhdistysten pe- ruspo	-236	-390 063
Rahastojen muutos		
Vaalijala	-12 457	
PSSHP	53 428	
Y-talo, arvonorotusrahaso	50 456	
Y-talo, muut omat rahastot	-19 474	71 953
Edellisten tilikausien y/a		
Vaalijala	-371 770	
PSSHP	-133 408	
Y-talo, omistuksen eliminointi	-33 908	
Y-talo, vähemmistöosuuden oik.	1 997	
PSL Kehittämisrahasto	-2 776	
Aiemp. oikaisujen kumoaminen	2 142	-537 724
		-855 833
		0

Liitetieto 26 Erittely poistoeroista

Poistoero	Kunta	
	2023	2022
Investointivaraukseen liittyvä poistoero	3 208 180	3 388 828
Poistoero yhteensä	3 208 180	3 388 828

Liitetieto 27 Pitkäaikaiseen vieraaseen pääomaan kuuluvat velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua

Pitkäaikaiset velat	Kunta	
	2023	2022
Pitkäaikaiset velat Rahoitus- ja vakuutuslaitok- silta	2 862 520	3 362 520
Yhteensä	2 862 520	3 362 520

Vertailuvuoden luku muutettu

Liitetieto 28

Ei raportoitavaa

Liitetieto 29 Pakolliset varaukset

Pakolliset varaukset	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Potilasvahinkovakuutusmaksuvastuu	0	224 401	0	0
Muut varaukset, Ysao	26 223	12 905	0	0
Kuopion kaupunki, PeLa varallaolokorvaukset	500 123	270 256	473 900	32 950

Liitetieto 30 Pitkä- ja lyhytaikaiset velat tytäryhteisölle ja kuntayhtymille

Pitkä- ja lyhytaikaiset velat	2023		2022	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Velat tytäryhteisölle				
Ostovelat	0	77 546	0	38 018
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Ostovelat	0	0	0	82 310
Siirtovelat	0	0	0	0
Yhteensä	0	77 546	0	120 328

Liitetieto 31

Kunnalla ei ole maksuvalmiuden kannalta merkittävää sekkitililimiittiä.

Liitetieto 32 Muiden velkojen erittely

Muut velat eivät sisällä palautuskelpoisia liittymismaksuja.

Liitetieto 33 Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

Siirtovelat				
	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Korkojaksotus	33 344	16 478	33 344	16 478
Lomapalkkajaksotus	681 524	631 520	681 524	624 869
Valtionosuusennakot/-avustukset	100 115	136 085	100 115	4 013
Muut	279 643	2 383 224	274 244	40 235
Muut siirtovelat yhteensä	1 368 871	3 167 307	1 089 228	817 667

Projektijaksotukset valtionosuusennakot/-avustukset rivillä.

4.4 Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

Liitetieto 34. Velat, joiden vakuudeksi on annettu kiinnityksiä kiinteistöihin

Kiinnitykset kiinteistöihin		
	Konserni	
	2023	2022
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 630 541	
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	5 763 638	

Vertailuvuoden tieto puuttuu. Liitetietoa ei ole aiemmin annettu.

Liitetieto 35 Vakuudet kunnan omien sitoumusten vakuudeksi

Maa-ainestakaus lisälmen kaupungille 10 000 €.

Liitetieto 38 Vuokravastuut

Vuokravastuut				
	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Vuokravastuut				
Toimitilojen vuokravastuut	1 095	585 186	0	0
Koneiden ja laitteiden vuokravastuut	222 369	372 891	12 402	67 818
Vuokravastuut yhteensä		958 077	12 402	67 818
siitä seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	41 110	153 430	10 554	13 978

Kunnan vuokravastuu on laskettu irtisanomisajan loppuun saakka.

Liitetiedot 39 Vastuusitoumukset

Vastuusitoumukset				
	Konserni		Kunta	
Järjestelyjen tarkoitus	2023	2022	2023	2022
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma	17 210 000	17 210 000	17 210 000	17 210 000
Jäljellä oleva pääoma	10 981 173	12 316 056	10 981 173	12 316 056
Takauksen muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	691 700	691 700	691 700	691 700
Jäljellä oleva pääoma	256 729	296 160	256 729	296 160

Liitetiedon esittämistapaa muutettu

Liitetieto 40 Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista

Kuntien takauskeskuksen takausvastuu		
	2023	2022
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuusta 31.12.	28 429 807	26 421 459
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta	22 631	15 279

Liitetieto eriytetty liitetiedosta 39

Liitetieto 41 Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

Korkosuojauskesän limiitin takausosuus				
Ylä-Savon Vesi Oy	2023		2022	
Kuntarahoitus Oyj	-1 977		-1 977	

Arvonlisäveron palautusvastuu

Kunnalla on palautusvastuu uudisrakennusten ja perusparantamisen hankintamenojen arvonlisäverosta, mikäli kiinteistö myydään tai sen käyttötarkoitus muuttuu vähennykseen tai palautukseen oikeuttamattomaan käyttöön.

Tilinpäätöshetkellä 31.12.2023 ei ole tiedossa olevia realisoituvia arvonlisäveron palautusvastuita. Kunnan osuus Ylä-Savon koulutuskuntayhtymän epätodennäköisestä palautusvastuusta on 75 806 euroa.

Johtajasopimus

Johtajasopimuksessa, valtuusto 20.6.2016 § 21, kunta on sitoutunut maksamaan kunnanjohtajalle kuuden kuukauden sen hetkistä palkkaa vastaavan erokorvauksen, mikäli laajasta erimielisyydestä ja luottamuspulasta johtuen käynnistetään irtisanomismenettely ja hän itse irtisanoutuu tehtävästään.

4.5 Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkiota ja intressitapahtumia koskevat liitetiedot

Liitetieto 42 Henkilöstön lukumäärä 31.12.

Henkilöstön lukumäärä 31.12.				
			2023	2022
15	Kunnanhallitus		15	18
	Yleis- ja taloushallinto		9	13
	Työllistäminen		6	5
30	Sivistyslautakunta		93	90
	Opetus		54	56
	Varhaiskasvatus		28	27
	Sivistystoimen hallinto		1	1
	Vapaa-aikapalvelut		10	6
50	Tekninen lautakunta		27	23
	Hallinto		3	3
	Tilapalvelu		10	11
	Ruokapalvelu		13	9
	Rakennusvalvonta		1	1
	Henkilöstö yhteensä		135	132

Liitetieto 43

Taseeseen ei ole aktivoitu henkilöstömenoja.

Liitetieto 44 Luottamushenkilöiden palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut

Luottamushenkilöiden palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut		
	2023	2022
Kokoomus	938,00	1 008,00
Vieremä 2000	2 520,76	2 670,39
Keskusta	2 452,75	2 852,50
Kristillisdemokraatit	333,06	444,74
Vihreät	497,00	0,00
Perussuomalaiset	387,75	361,71
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	7 129,32	7 337,34

Liitetieto 45 Tilintarkastajan palkkiot

Tilintarkastajan palkkiot		
	2023	2022
KPMG Oy Ab		
Tilintarkastus	8 030,00	3 190,00
Tilintarkastus konserni	4 060,00	2 700,00
Muut tilintarkastajalle kuuluvat tehtävät (arviointikertomus)		2 050,00
Tarkastuslautakunnan avustaminen/sihtööri	3 400,00	6 100,00
Muut palkkiot		
KPMG Oy Ab yhteensä	15 490,00	14 015,00

Liitetieto 46 Intressitahoihin liittyvät toimet

Vieremän Lämpö ja Vesi

- tekninen johtaja Mikko Kajanus toimitusjohtaja
- kunta tuottaa sihteeripalvelut tavanomaisin ehdoin

Kunta on antanut v. 2007 kokonaan omistamalleen yhtiöittämisjärjestelyihin liittyvän lainan 906 743,66 euroa, josta 31.12.2023 on avoinna 360 000 euroa. Lainasta peritään 1,5 %:n vuotuista korkoa.

Kiinteistö Oy Vieremän Hakatalot

- tekninen johtaja Mikko Kajanus toimitusjohtaja
- kunta tuottaa sihteeripalvelut ja viheralueiden hoitotyöt tavanomaisin ehdoin
- kiinteistöhoitopalvelut tuottaa Vieremän Lämpö ja Vesi Oy tavanomaisin ehdoin

Vieremän Toimitilat Oy

- kiinteistöpäällikkö Ahti Kilvensalmi toimitusjohtaja
- kunta tuottaa sihteeripalvelut tavanomaisin ehdoin

5 Eriytetyt tilinpäätökset ja muut eriytetyt laskelmat

YRITYSTOIMITILOJEN VUOKRAUKSEN TULOSLASKELMA		
Kohteet 5526, 5527, 5529		1-12 / 2023
Liikevaihto		260 264
Liiketoiminnan muut tuotot		445
Materiaalit ja palvelut		-66 589
	Aineet, tarvikkeet ja ostot tilikauden aikana	-48 573
	Palvelujen ostot	-18 016
Henkilöstökulut		-14 391
	Palkat ja palkkiot	-2 760
	Henkilösivukulut	-2 760
	Eläkekulut	-2 341
	Muut henkilösivukulut	-419
Poistot ja arvonalentumiset		-84 956
	Suunnitelman mukaiset poistot	-84 956
Liiketoiminnan muut kulut		-22 568
LIIKEYLIJÄÄMÄ YHTEENSÄ		72 205
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ		72 205
<p>Kilpailulain 30 d §:n edellyttämä tuloslaskelma, joka sisältää Linja-autoaseman ja Ponsen hallin 100 %:sesti sekä 58 %:ia Yrittäjätalosta.</p> <p>Kiinteistökohtaiset kustannukset ja tuotot ovat suorakohtistettuja ja osuus kunnan yhteisistä kustannuksista toimintakulujen suhteessa.</p>		

Allekirjoitukset ja merkinnät

VIEREMÄN KUNTA

TASEKIRJA 1.1.-31.12.2023

ALLEKIRJOITUKSET

Vieremällä 25. maaliskuuta 2024

Vieremän kunnanhallitus

Tarkastusmerkintä

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.

Vieremällä _____._____kuuta 2024

Tapio Raappana, JHT, KHT

KPMG Oy Ab

Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista

Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista		Säilytysaika
Tasekirja (sidottu)		pysyvästi
Päiväkirja, säilytys sähköisessä järjestelmässä		10 vuotta
Pääkirja, säilytys sähköisessä järjestelmässä		10 vuotta
Palkkakirjanpito		10 vuotta
Tase-erittelyt		10 vuotta

Luettelo tositteiden lajeista		MRP21	210
Numero-		MRP22	220
sarja	Nimi	MRP23	230
ALKUSA	1	MRP46	460
BUD	2	MRP51	510
BUDL	3	MRP57	570
BUDP	4	MRP59	590
KLALKU	991	MRP62	620
CLKIRJ	993	MRP71	710
KLYHT	992	MRPHYV	531
KOMMUI	39	MRPK	541
KOMTOS	34	MRPMAN	511
MRP01	99	MRPVII	521
MRP11	110	MUIRO2	15
MRP17	170		

SIGNATURES**ALLEKIRJOITUKSET****UNDERSKRIFTER****SIGNATURER****UNDERSKRIFTER**

This documents contains 184 pages before this page

Dokumentet inneholder 184 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 184 sivua ennen tätä sivua

Dette dokument indeholder 184 sider før denne side

Detta dokument innehåller 184 sidor före denna sida

authority to sign

representative

custodial

asemavaltuus

nimenkirjoitusoikeus

huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt

firmateckningsrätt

förvaltare

autoritet til å signere

representant

foresatte/verge

myndighed til at underskrive

repræsentant

frihedsberøvende

SIGNATURES**ALLEKIRJOITUKSET****UNDERSKRIFTER****SIGNATURER****UNDERSKRIFTER**

This documents contains 185 pages before this page

Dokumentet inneholder 185 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 185 sivua ennen tätä sivua

Dette dokument indeholder 185 sider før denne side

Detta dokument innehåller 185 sidor före denna sida

authority to sign

representative

custodial

asemavaltuus

nimenkirjoitusoikeus

huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt

firmateckningsrätt

förvaltare

autoritet til å signere

representant

foresatte/verge

myndighed til at underskrive

repræsentant

frihedsberøvende